తెలంగాణా శాసనములు

The Lakshmanraya Parisodhaka Mandali

Hyderabad—Dn.

President

1. M. R. Ry., Sri Raja N. V. Ranga Rao Bahadur Garu,
Zamindar of Munagala Estate, Nadigudem, Kistna Dt.

Members

2. „ S. Hanumantha Rao Garu, M.A., L.T.,
Professor of History, Nizam College, Hyderabad.

dapati Hanumantha Rao Garu,
High Court Vakil, Hyderabad.

jah Bahadur Pillai Garu, B.A., B.L.,
High Court Vakil, Secunderabad

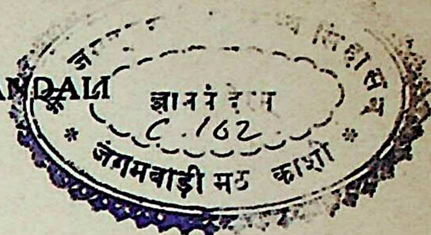
hapa Reddy Garu, B.A., B.L.,
High Court Vakil, Hyderabad.

Hony. Secretary

A. Veerabhadra Rao Garu,
78 Muslamjung Bagh, Hyderabad

LAKSHMANRAYA PARISODHAKA MANDALI
SERIES No. I

Telangana Inscriptions

(Kakathiya, Chalukya, & Miscellaneous Inscriptions)

VOL. I

With a Foreword by

The Honourable Sir Vepa Ramesam Pantulu, Kt. B.A., B.L.,
Judge, High Court of Judicature, Madras.

THE LAKSHMANRAYA PARISODHAKA MANDALI
HYDERABAD Dn.

1935

PRICE

Full Calico Bound Rs 4—0—0
Limp Bound ... 2—8—0

Printed
Title pages, Preface, etc., at The Bharathi Press, Tenali.
Text and Notes at The Saraswathi Power Press, Rajahmundry.

లక్ష్మణరాయ పరిశోధక మండలి
ప్రచురణము ౧

తెలంగాణా శాసనములు

సంపుటము ౧

కాకతీయశాసనములు
చాళుక్యశాసనములు
ఇతరశాసనములు

ప్రస్తావన రచయితలు
దీ ఆనరబుల్ సర్. వేపా రామేశం పంతులు గారు, బి. ఏ., బి. ఎల్.,
మద్రాసు హైకోర్టు న్యాయాధీశులు

ప్రకాశకులు:
లక్ష్మణరాయ పరిశోధక మండలి
హైద్రాబాదు—దక్కన్

౧౯౩౫

మూల్యము

పూర్తి క్యాలికో బైండు ప్రతి రు 4—0—0
లింపు బైండు ప్రతి ... 2—8—0

ముద్రాపకులు

ముఖపత్రము, పీఠికాదులు—భారతీ ప్రెస్, తెనాలి.

శాసనములు-శాసనవివరములు—సరస్వతీ పవర్ ప్రెస్, రాజమహేంద్రవరము.

FOREWORD

The following pages contain a collection of Inscriptions from that portion of the Telangana Country which is now comprised in the Dominions of H. E. H. the Nizam of Hyderabad. They represent the work of the Lakshman Raya Research Association of Hyderabad, made possible by the munificence of the enlightened Zamindar of Munagala who has already laid the Andhra Country under deep obligations by the help rendered, through his late gifted Dewan Mr. K. V. Lakshman Rao, M. A., to the publications of the Vignana Chandrika series and the Telugu Encyclopaedia, besides his patronage of literary talent in other forms. They constitute a kind of unofficial supplement to the work of the Epigraphical Department of H.E.H. The Nizam the operations of which have been latterly under the able guidance of Mr. Yazdani.

The inscriptions mainly relate to the Kakatiya and the Chalukyan dynasties. Those which could not be referred to any ruling power are classed under a micellaneous group. As the Chalukyan inscriptions are both in Kanarese and Telugu, they probably refer to the Eastern and Western branches. One of the Kakatiya inscriptions (No. 6) was published by Dr. Fleet in Vol. 11 of the Indian Antiquary (P.10) referred to by him in his well-known note on Eastern Chalukyas in volume XX and is identical with No. 584 of Prof. Keilhorn's list in Vol. VII of the Epigraphica Indica. The appendix contains short notes in Telugu on the inscriptions and repeats the same information in a tabular form in English, thus making the publication useful to non-Telugu knowing scholars. It will be undoubtedly of great use to students of South Indian Antiquities and languages and it is hoped that with the generous support of the Zamindar of Munagala, the society will make further contributions to the study of Indian History. It is also hoped that the Epigraphical Department of H. E. H. the Nizam's Govt. will actually help the efforts of this and similar associations.

Sir V. Ramesam Kt.
The Honourable Judge,
Madras High Court.

PREFACE

His Exalted Highness The Nizam's Dominions provide plenty of material for reconstructing the history and culture of Ancient and Medieval Deccan. The opening of the Archaelogical Department by H. E. H. The Nizam's Government is an event of very great importance in the history of Modern Hyderabad, as otherwise, the task of conserving the several monuments of historic and cultural interest in the Dominions, would have been impossible. The remains of Antiquarian interest-archaelogical, Epigraphic, Numismatic and literary-are so abundant, that the co-operation of individual scholars and learned associations is necessary to supplement the work of the Department.

The Late Mr. K. V. Lakshman Rao was one of the pioneers in the cultural Renaissance of the Andhra Country. His interest in the history and literature of the Andhra Country was immense and he secured in his master, the Raja Saheb of Munagala a princely patron without whose magnificent munificence—the ideas of Lakshman Rao could never have attained fruition. The premature demise of Mr. Lakshman Rao is an irreperable loss to the Andhra Country. His ambition was to establish an Institute of Historical Research at Hyderabad—where all the inscriptions, old manuscripts and other records of the Andhra Districts should be collected and made accessible to scholars. It was with this idea that a Historical Research Society was started at Hyderabad in 1922. The society was not destined to be under his living guidance for a long time but his spirit has always been its guide and in his memory the name of the society has been changed to "Lakshman Raya Parisodhaka Mandali."

This publication is the result of the work carried out by the society, during the years 1924—1931. The society was able to secure from time to time, the services of two Pandits Messrs. Dupati Seshacharlu garu and Venkataramanacharlu garu (Seshadri Ramana Kavulu), who, at considerable inconvenience toured in the Telugu villages of H. E. H. The Nizam's Dominions and collected estampages of several inscriptions and also, secured several Palm-leaf manuscripts. 82 of the Inscriptions published in this volume were deciphered by them.

For several years, the society was anxious to obtain the services of a student of Indian History, trained in methods of Research. The services of Mr. M. Rama Rao, B. A. (Hons.) M. R. A. S. have been secured for a short period. As a Research student of the Madras University for a period of two years, Mr. Ramarao has qualified himself for work of this kind-especially on the Kakatiya period. He has deciphered 40 Inscriptions.

In this first publication of the Lakshman Raya Parisodhaka Mandali the society tries to fulfil one of its main objects—the collection and publication of the numerous epigraphical records of the Telugu Country. It is intended to supplement the work more ably conducted in other parts of Telugu Country. The society is cognisant of its short-comings and welcomes any suggestions or criticisms for its improvement.

In conclusion, the grateful thanks of this institution and the Andhra public, in general, are due to Rajah N. V. Ranga Rao Bahadur, Zamindar of Munagala, who has kindly rendered the necessary financial aid and has thus enabled the publication of this volume.

S. Hanumantha Ṛao, M.A., L.T.,
Professor of History, Nizam College
Hyderabad Dn.

పీఠిక

మ.ఘ.వ. నిజాంప్రభువరేణ్యుల పరిపాలనమందున్న భూభాగమునందు దక్షిణాపథ ప్రాచీన మధ్యయుగచరిత్ర పునర్నిర్మాణమున కాధారభూతములగు సాధనములు తండోపతండములుగ నున్నవి. గుడులయందును, చెఱువులయందును, బావులందును, మసీదులందును, మార్గములందును, భూగర్భమందును ఎంతోచరిత్ర నిద్రాణమైయున్నది. శిల్పకళను ప్రదర్శించు దేవాలయములు, పూర్వరాజ్యవైభవమును దీపించు దుర్గములు, శౌర్యప్రతాపములను సూచించు ఆయుధావళి, వైదుష్యమును బ్రకటించు గ్రంథరాజములు, కీర్తినిజాటు శిలాశాసనావళి, ఆర్థికస్థితిని దేటపరచు నాణెములు వైజ్ఞానికముగను, చారిత్రికముగను ప్రాముఖ్యము గలవియగుటచే శిథిలములై నామమాత్రావశేషములు గాకుండ వీనిని సుస్థితిలో నుంచుట ఆవశ్యకమయిన పవిత్రకార్యమయి యున్నది. ఇట్టి చరిత్రసాధనముల విలువను, వీనినిఁ గాపాడవలసిన పవిత్రధర్మమును మొట్టమొదట గ్రహించిన నిజాంసర్కారువారు ఆర్షశాఖను (Archaeological Dept.) ను నెలకొల్పి అత్యధిక వ్యయప్రయాసలతో మహత్తరమయిన కృషిసలుపుచున్నారు. నిజాంసర్కారువారి ప్రశంసనీయమయిన కృషిచే పురాతనచరిత్ర ప్రసిద్ధములగు శిథిలచిహ్నములకు సుస్థితి లభించుటయేగాక ఏతద్విషయమునందుఁ బ్రజలకు అభిరుచికూడఁ గలిగెను.

పురాతన చరిత్రసంబంధములగు శిథిలములు, శాసనములు, గ్రంథములు, నాణెములు, నిజాంరాష్ట్రమునందు బాహుళ్యముగనుండుటచే ప్రచండమై యిసుకపాతరవలె తరుగనట్టి యిట్టి మహాత్కార్యమునందు సర్కారువారికి తోడ్పడి తత్కార్యము సంపూర్తిగావించుట పండితుల యొక్కయు పరిషత్సంస్థలయొక్కయు కర్తవ్యమై యున్నది.

స్థాపనము

నిజాంరాష్ట్రీయులగు ఆంధ్రసంతతి యభ్యుదయమునుగూర్చి యాంధ్రనాయకుల మానసవీధులందు దృశ్యాదృశ్యముగ సంచరించుచున్న భావతరంగముల పరిణామముగ "ఆంధ్రజనసంఘము" హైద్రాబాదునందు 1921 నవంబరు 12 శనివారమునాడు స్థాపితమయ్యెను. ఆంధ్రచరిత్రసాధనములను సేకరించుట హైద్రాబాదు ఆంధ్రజనసంఘమువారు ముఖ్యకర్తవ్యముగా భావించి, 27-12-1922 నాడు ఏతదుద్దేశ్యమును వెలువరచుచు తీర్మానముచేసి ప్రత్యేకోపసంఘమును నిర్మాణము గావించిరి.

ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారము ప్రబలి వివిధప్రదేశములందు సంఘములు స్థాపితమగుటయు, వీటిపై యాజమాన్యము వహించుటకు కేంద్రసంఘము స్థాపితమగుటయు తటస్థించెను. అప్పుడీ పరిశోధన కార్యక్రమము కేంద్రసంఘమువారి పరము గావింపఁబడెను. (2-9-1924)

నా మ ము

స్వర్గీయ కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావు, ఎం. ఏ. గారు ఈ పరిశోధనకార్యమునకు ప్రారంభదినములలో సభ్యులుగానుండి అమూల్యములగు సలహాలను ఒసంగిరి. వారు తల పెట్టించిన కార్యము ఫలప్రదముగాకముందే దివంగతులయ్యిరి. కావున వారి జ్ఞాపకార్థమును, వారియెడఁ గృతజ్ఞతా సూచకముగను, ఈ ఆంధ్రపరిశోధక సంఘమునకు "లక్ష్మణరాయ పరిశోధకమండలి" అని నామకరణము చేయబడెను. మండలియాస్తియంతయు శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషా నిలయమునందు భద్రపరుపబడుచున్నది.

ఆ ర్థి క ము

ధనసాధ్యమగు నిక్కార్యము చరిత్రాభిమానుల యౌదార్యముపై యాధారపడి యున్నది. ప్రత్యేకవిరాళములును, ఆంధ్రనిధియు ధనాదాయమార్గములై యున్నవి. భావ సంవత్సరాంతము వఱకు (3—4—1935) ఈ మండలి పక్షమున రు 2288—15—7 లు వ్యయపరుపబడినవి.

గ్రం థ నా మ ము

ఇట్లు మండలివారు సంపాదించిన శాసనావళిని ముద్రించిన యెడల చరిత్రాన్వేషులకు మిక్కిలి ప్రయోజనకరముగ నుండునని భావించి 123 శాసనములు చేర్చి యీగ్రంథమునందు ముద్రించినారము.

ఈ శాసన సంపుటమునకు "తెలంగానా శాసనములు" అని నామకరణముచేయబడినది. తెలంగానా అను పదము నిజాం రాష్ట్రములోని ఆంధ్రభూభాగమునకు వ్యావహారికముగా బహుకాలమునుండి వాడుకలోనున్నది. ఆశబ్దము దేశపరమనియు, మహారాష్ట్రదేశమునకును, కన్నడదేశమునకును తగిలియున్న దేశమునకు "తెలంగాణము" అను పేరుండెననియు, ఇచ్చటి బ్రాహ్మణులే తెలంగాణ్యులు, ఇచ్చట వ్యవసాయముచేయు కాపులే తెలగాలు అనియు శ్రీకొమఱ్ఱాజు వేంకట లక్ష్మణరావు పంతులుగారు నుడివియున్నారు. తెలంగాణమునకు వికృతిరూపమగు "తెలంగానా" శబ్దమే ఈసంపుటపు ప్రత్యేకతను నిరూపించునని యట్లు నామకరణము చేయబడినది.

ప రి శో ధ న ము

శాసనప్రతిబింబములు, తాళపత్ర గ్రంథములు, నాణెములు మొదలగువానిని సంపాదించుటకై మా మండలి పక్షమున శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు రాష్ట్రములోని పలుప్రాంతములందు పర్యటనము సల్పి, అత్యంతాభిమానముతో కృషి సల్పియున్నారు. మఱియు వారు

తమ పర్యటనానుభవములను, ఆయాగ్రామ వృత్తాంతములను, అనేక చరిత్రాంశములను వివరించుచు చక్కనినివేదికలనువ్రాసియున్నారు. శ్రీ శేషాద్రిరమణకవుల ఉత్సాహము, తోడ్పాటు మాయాదర్శమును సఫలీకృతము గావించిన వని తెలుపుటకు మిగుల సంతోషించుచున్నాము.

గ్రంథస్థవిషయము

ఈ సంపుటమునందు 123 శాసనములు ప్రకటింపబడినవి. పాఠకులకు సులువుగానుండుటకై శాసనముల నన్నింటిని మూడుభాగములుగా విడదీసినాము. ఈ విభజననుబట్టి కాకతీయశాసనములు 57, చాళుక్యశాసనములు 42, ఇతరశాసనములు 24 కలవు. ఇందు 82 శాసనములకు శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులును, 40 శాసనములకు మారేమండ రామారావు పంతులు బి.ఎ., (ఆనరర్సు) గారును, ఒకదానికి భావరాజు వేంకటకృష్ణారావు బి. ఏ., బి. ఎల్., గారును నకళ్లు వ్రాసియున్నారు. శ్రీ రామారావుపంతులుగారు ఇందలి శాసనములనుబట్టి విషయవిభజన చేసిపెట్టుటయేగాక శాసనవివరణములనుదెలుపు టిప్పణులు (Notes) తెలుఁగునందును, ఇంగ్లీషునందును లిఖించియున్నారు.

సవరణలు

ఈ సంబంధమయిన గికార్డులు పూర్తిగ దగ్గరనుండనందునను, లేఖకుల ప్రమాదమువలనను ఇందు దోషములు దొర్లినవి. పాఠకులీక్రిందివిధముగా సవరించుకొందురుగాక.

1. సంపుటము 4, 91, 95, 180, 188, 189 పుటలలో నున్న "మాటూరు" ను "మాటేడు" గా దిద్దుకొనవలయును. ఈ మాటేడు ఇప్పుడు మహబూబాబాదు అనంబడు మానుకోట తాలూకాలోనున్నది.

2. చాళుక్య 15వ శాసనము గంగాపురములోనిదికాదు. ఆలంపురశాసనముగా 118, 192 పుటలలో దిద్దుకొనవలయును.

3. చాళుక్య 39వ శాసనము తాడికొండశాసనమే. 196వ పుటలలో సవరించుకొనవలయును.

4. నంబులకుంట అనుగ్రామము లేదు. గంగాపురము చెంతనున్న చెఱువునకు "నంబులకుంట" అని పేరు. కావున చాళుక్య 8వ శాసనము గంగాపురశాసనముగా 111, 191 పుటలలో సవరించుకొనవలయును.

కృతజ్ఞత

ఆంధ్రులచరిత్రకు నూతనశోభను ప్రసాదించు నీసంపుటమును ముద్రించగలిగినందులకు మాకు మిగుల సంతోషముగానున్నది. ఆంధ్రదేశమునందే యననేల హిందూదేశమునందును ఇట్టి శాసనసంపుటమును బ్రకటింపఁగలిగిన ప్రజాసంస్థ "లక్ష్మణరాయ పరిశోధక మండలి" యొక్కటియే యని చెప్పుకొనుటకు మిగుల గర్వించుచున్నాము. ఇట్టి మహత్కార్యమును సాధించుటలో మాకు ద్రవ్యసహాయముచేసిన మహనీయుల కందరకును కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు సమర్పించుచున్నాము.

మునగాల సంస్థానాధీశులగు శ్రీ శ్రీ రాజానాయని వేంకటరంగారావు బహద్దరువారు ఈ మండలి స్థాపకులు, అధ్యక్షులు శ్రీవారి యభిమానము, ప్రోత్సాహము, ఔదార్యము లేకుండిన మేమీ కార్యమును నెరవేర్పలేకుండెడివారము. అంతియేగాదు ఈ సంపుట ముద్రణమునకయిన వ్యయములను భరించి మమ్ముల కృతకృత్యుల గావించియున్నారని నివేదించుటకు మిగుల సంతోషించుచున్నాము. వివేకయుతమగు విజ్ఞానము, విచక్షణయుతమగు వితరణశీలము శ్రీవారియందు మూర్తీభవించియున్నవి. ఈ మండలియేకాదు ఆంధ్రులెల్లరును శ్రీరాజావారియెడల కృతజ్ఞతా బద్ధులయి యుండవలయును.

ఈ శాసనసంపుటమునకు ఆకార నిర్మాణముగావించిన శతావధానులు శ్రీ శేషాద్రి రమణ కవులకును, మారేమండ రామారావు పంతులుగారికిని ధన్యవాదములు సమర్పించుకొనుచున్నాము.

ఈ శాసనసంపుటమును చదివి, తమ యామోదమును బ్రకటించుటయేగాక, దీనికి ప్రస్తావన (Foreword) వ్రాసియిచ్చిన శ్రీ శ్రీ సర్. వేపా రామేశం పంతులు, బి.ఏ.బి.ఎల్. మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జీగారికి వందనములు సమర్పించుకొనుచున్నాము.

ముద్రణము

ప్రాముఖ్యమైన శాసనభాగమంతయు రాజమహేంద్రవరమునందలి సరస్వతీ ముద్రణాలయమువారు ముద్రించియున్నారు. సరస్వతీప్రెసువారు అత్యంత త్వరితముగను, సొంపుగను ముద్రించి యిచ్చినందులకు వారికి వందనములు సమర్పించుచున్నాము. ముఖపత్రము, పీఠికాదులు తెనాలి భారతీ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము లయినవి.

హైద్రాబాదు-దక్కన్,
1—5—1935

ఆదిరాజు వీరభద్రరావు
గౌరవ కార్యదర్శి

విషయసూచిక

I కాకతీయ శాసనములు

1—102

II చాళుక్య శాసనములు

103—152

III ఇతర శాసనములు

153—178

IV శాసన వివరములు.

179—200

V. Schedule of Inscriptions

201—215

కాకతీయ శాసనములు

కాకతీయశాసనములు

1

ఖాజీపేటశాసనము

తూర్పువైపు

౧ స్వస్తి శ్రీ స్తనవీర
౨ చారురుచిభిః సమ్మిశ్రి
౩ తోంశోమణిద్యోతై రంజన
౪ పుంజశుభ్ర కలినా నాత్యున్న
౫ తోరస్థ **** గవిరా
౬ ఆత **** జాత తారా
౭ పథం। ఖ్యాతోజ్జ్ర ** సివఃపురా
౮ ణపురుష శ్రీశౌర్య్యనారాయణః
౯ జయతి చలమర్త్తి గణ్డ స్సమ
౧౦ రజయశ్రీవిభాన భూసాదణ్డః
౧౧ దుర్జ్జయ కుళాబ్ధి చంద్ర స్సత్యా
౧౨ ధీనస్సకలబేత నరేం
౧౩ ద్రః॥ తత్పుత్రః ప్రోలనృపః వ
౧౪ రధరణి పాళమాళిరాజిత చ
౧౫ రణస్సింధూరముద్రికాం కాం చ
౧౬ క్రంచక్రేశ్వరస్య సకల ధరిత్రీః
౧౭ విశ్రుత సంగరసుకిత విక్రా
౧౮ ంత్త నిజకీర్త్తి ధవలితాశావూ
౧౯ ర్త్తిః చక్రే సముద్రసుయశశ్చ
౨౦ న్ద్రిః సరిసముద్ర **(మంగ)
౨౧ ళం॥ తత

2

ఖాజీపేటశాసనము

ఉత్తరము

౧ సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీ ప్రిధ్వీవల్లభ మహారా
౩ జాధిరాజపరమేశ్వర
౪ పరమభట్టారక సత్యా
౫ శ్రయకులతిలక చ
౬ ళుక్యాభరణః శ్రీమ
౭ త్రిభువనమల్లదేవ
౮ విజయరాజ్య మాచం
౯ ద్రార్క్కతారం సలుత్తమి
౧౦ రె। తత్పాద పద్మోపజీవి
౧౧ సమధిగత పంచమహా
౧౨ శబ్ద మహా మండలేశ్వరా
౧౩ నమకుణ్డాపుర వరేశ్వర
౧౪ పరమమాహేశ్వర పతి
౧౫ హితచరితం। వినయవిభూ
౧౬ షణం శ్రీమన్మహామణ్డ
౧౭ లేశ్వరం కాకతీయ బేతే
౧౮ శనం తన్నతన్దే మహీమండ
౧౯ లేశరం పోళలరస

పడమర

౧ * సంవత్సర మార్గశి
౨ ర శుద్ధ ద్వాదశియుం బృహస్ప
౩ తి వారదద్య వరుణ ప్రతిష్ఠా
౪ * ల ద్దొళ్ళిలిసిద శాసనగంచ
౫ మర్యాదే దేవ చాగ్గవప్పన
౬ * పకాతెయుంసెట్టకెతెయ
౭ పాలిగాగు * డకెతెగ
౮ పొలమొదలాగొడసది
౯ సముద్రనీరద * వేడి
౧౦ * దెల్లమగ సరపావ్వ
౧౧ * న్నకకర రవిదేయ

(ఇంక నెన్నిది పంక్తులు కన్నడ భాషావాక్యములు స్పుటముగా లేవు.)

దక్షిణము

౧ మద్వంశజాః పరమ
౨ హీపతి వంశజా వా
౩ పాపాదపేత మన
౪ సో భువి భావి భూ
౫ పాః యేపాల యన్తి
౬ మమధర్మ్మమిమం
౭ సమస్తం తేషాం మ
౮ యా విరచితోంజలి
౯ రేషమూర్ధ్ని

3

ఇనుగుర్తి శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీమతుకా
౨ కతీయ ప్రోల మహా
౩ దేవులు యినుం
౪ గుఱితిని వాయివ్య
౫ పు పర్వతము (నందు)
౬ జలంధరేశ్వర
౭ భైరవునిం బ్రతిష్ఠ
౮ సేయించె మంగళ
౯ మహా శ్రీ శ్రీ

4

మాటూరు శాసనము

౧ స్వస్తి శక (వర్షం)
౨ బులు ౧౦౪౩ గు శా (వ్వ)
౩ రి సంవత్సర చైత్ర
౪ శుద్ధ ౩ వడ్డవార
౫ ము నాండు శ్రీమ
౬ న్మహా మండలేశ్వ

౭ ర కాకతియ్య ప్రో
౮ లె రాజుల బంటు
౯ శ్రీమన్మహాసా
౧౦ మంత వెమబె
౧౧ ల బొడ్డ * మ
౧౨ ల్లె నాయకుండు
౧౩ * * దనని
౧౪ * నమల్లేశ్వర దే
౧౫ వరకు మల్లన
౧౬ ముద్రము పిఱుద
౧౭ నిస్థానపతి గేశ
౧౮ న జియ్యలకు పూ
౧౯ జకు మఱుదు
౨౦ ల ని వేద్యమునకు మ
౨౧ ఱుతులు ౧ దివి
౨౨ యకు మఱుతులు ౧
౨౩ * కేశవజియ్య
౨౪ లకు వెలి పొ
౨౫ లము ఖ ౩॥
౨౬ తాటిబట్టి వెలి
౨౭ పొలము ఖ ౩
౨౮ వినాయకు ఖ ౧
౨౯ ఈ ధర్మ్మణము
౩౦ ప్రతిపాదింపని
౩౧ వాకు గంగ కలు *
౩౨ వెయి గవిలల వధి
౩౩ యించినవారు॥ స్వ
౩౪ దత్తాం పరద.త్తాం వా
౩౫ యోహరేతు వసుం
౩౬ ధరా। షష్టింవర్ష స
౩౭ హస్రాణి విష్టా
౩౮ యాం జాయతే
౩౯ క్రిమిః॥

5

హనుమకొండశాసనము

పడమర

౧ ఓం స్వస్తిశ్రీవ్విజయశ్చాభ్యుదయశ్చభవతు॥ స్వస్తి సమధిగతపంచమ
౨ హాశబ్ద మహామండలేశ్వర అన్మకుండాపురవరేశ్వర పరమమాహేశ్వర
౩ పతిహితచరిత వినయవిభూషణం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరకాకతి
౪ య రుద్రదేవరాజుల విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ద్ధమా
౫ నమాచంద్రార్క్కతారము॥ అన్మకొండపట్టనమునందు సుఖసంకథా వి
౬ నోదంబున రాజ్యంబు సేయుచునుండ శకవర్షములు ౧౦౮౪ వునేంటిచిత్ర
౭ భానుసంవత్సర మాఘ శు ౧౩ వడ్డవారమునాండు తనపేర రుద్రే

౮ శ్వరమును శ్రీవాసుదేవర శ్రీసూర్య్య దేవరానుప్రతిష్ఠ సేయించె॥
౯ యస్యోత్తుంగతరంగతాడిత వియత్సౌవర్ణ్ణ వీయం జలం। పాదాంగు
౧౦ ష్ఠనఖాగ్రదఘ్నమ భవదూర్భూమండలోద్ధారణే। దంష్ట్రాకోటికుటీరకో
౧౧ టరగతం త్రైలోక్యమబ్బిందువద్బ్రహ్మాండాయివ రోమకందనికరోవం దేవరా
౧౨ హం హరిం॥ శ్రీ హేరంబవిలంబికుంతల విలసన్మల్లీదల త్కుట్మలవ్రాతోజ్జృంభిత
౧౩ (నా) దలుబ్ధమధుపధ్వానోత్కరస్యాస్పద। స్ఫీతప్రీతమనాంభవత్వమిహామే దీ
౧౪ (వ్యం)తి దంతద్యుతిప్రోద్దామోద్దలనైకవిక్రమ లసద్దంతాంతికాంత్యాశ్రయః॥
౧౫ (జా) తేవదుగ్ధలహరీభిరుదంచ తీవదుగ్ధోదధేరమృతదీధితి నిర్మ్మితేవ।
౧౬ శ్రీఖండపిండపరిపాండురపుత్తలీవ వక్త్రేవ సత్వవిరతంతు సరస్వతీనః॥ భా
౧౭ రద్వాజకులశ్రియః పరివృఢశ్రౌతక్రియాకర్మఠః। శ్రీరామేశ్వరదీక్షితో
౧౮ జనయితా యస్యక్షితావగ్రణీః। సోచింతేంద్రవరోద్వయామృతయ
౧౯ తే శ్శిష్యేయతిశ్రద్ధయా శ్రీమద్రుద్ర నరేశ్వరస్య సుమతేర్వ్వంశావలిం
౨౦ వర్ణ్ణయే॥ శ్రీమత్త్రిభువన మల్లోరాజా కాకత్యవంశసంభూతః। ప్రబల రి
౨౧ పువర్గ్గ నారీవైధవ్య విధాయకాచార్య్యః॥ శ్రీకాకత్యనరేంద్రబృందతిల
౨౨ కో వైరీంద్రహృత్తాపకః సత్పాత్రే వసుదాయకః ప్రతిదినం కాంతామనోరంజ
౨౩ కః దుష్టాంతాచయదూషకః పురహరః శ్రీపాద పద్మార్చ్చకో
న్యగ్భూతీకృత నాయకస్య
౨౪ భువన శ్రీమల్లదేవో బభౌ॥ తత్పుత్రః శివపాదపద్మయుగళ ధ్యానామృతానం
౨౫ దభూల్లుంఠాకో రిపుసుందరీజన మహాసౌభాగ్యసంపచ్ఛ్రియః। ప్రో
౨౬ లోరాజ ఇతి ప్రసిద్ధిమగమద్వైరీంద్ర దర్పాపహో నిశ్శంక ప్రథనప్రబం
౨౭ ధన మహాహంకారలంకేశ్వరః॥ హస్త్యారోహణ కర్మ్మకర్మ్మఠగతిం
౨౮ చాళుక్యచూడామణిం శశ్వద్యుద్ధనిబద్ధగహ్వరమతిం యుద్ధే బ
౨౯ బంధతక్షణాత్। శ్రీమత్తైలపదేవమంబుద నిభస్తంబేరమస్థంక్షణా
౩౦ త్ప్రఖ్యాతో రిపుకంఠఖండనవిధా భక్త్యానురాగాజ్జహౌ॥ మోకుంఠారి
౩౧ పతే రకుంఠపరశుశ్లక్ష్ణాగ్రధారోల్ల సద్ధారాపాత నిపాతనైకచతురం
౩౨ (గో) విందరాజాహ్వయం। బద్ధ్వోన్ముచ్య తదోదయ క్షితిభృతే రాజ్యం దదౌ
౩౩ (లీ) లయాలుంఠాకోవిషయస్య తస్య సమరే సద్వీరదీక్షాగురుః॥ కృద్ధే
౩౪ నోద్ధురమంత్రకూటనగరీ నాథాదమోనిప్రపోగుండః ఖండిత ఏవముం

౩౫ డితశిరాః క్రోడాంకవక్షస్థలః । ఏదోడింభక వత్సలాయనవరోజాతోగతః
౩౬ స్వాంపురీ మాహూతోపి నృపేశ్వరస్య పురతఃప్రోలేన యుద్ధాయయత్ ॥
౩౭ అన్యచ్చానుమకొండనామ నగరీం సంవేష్ట్యయో యంస్థితో నానా మండలికా
౩౮ న్వితో భువి జగద్దేవస్సదేవప్రభుః । స్తబ్ధస్తంభిత ఏవకార్య్యా కరణేశక్తః
౩౯ క్షణాన్నిర్గ్గతః శ్రీమత్ప్రోల నృపస్య తస్య జయినః కిం బ్రూమహేగౌరవం॥
౪౦ దేవీం ముప్పమ నామధేయసహితా యస్యాగుణాస్తారకాః కీర్త్తిః శారదచ
౪౧ న్ద్రికేవ విలసత్కాంతేస్తు నైవోపమా । (సాశీ) ల్యేవచ జానకీవచ సతీకుంతీ

దక్షిణము

౧ వ పద్మేవసా పౌలోమీవచ చండికేవచ
౨ వరాతస్యా భవద్భామినీ॥ తస్యాస్తస్య
౩ సుతోజనీహ పరమానందైక కందాంకు
౪ రః కామః కిం నలకూబరః శివసుతః
౫ స్కందో జయంతోథవా । జిష్ణుర్వ్వా జ్రధరో
౬ థవా హరిరయందస్రౌకుమారా నతేభ
౭ క్తః శ్రీగిరిసే హితాయ జగతః శ్రీరు
౮ ద్రదేవో నృపః॥ త్వంగత్తుంగతురంగపుం
౯ గవచయారోహ క్రమే కర్మ్మఠం దో
౧౦ ర్మ్మంచారు పరాక్రమక్రమభరంభం
౧౧ జ్వానకృల్లీలయా । కర్ణ్ణః పార్త్థఇవా
౧౨ మలైః శరశతైర్వ్విద్రావ్య విద్రావ్య యో
౧౩ లేభేసర్వ్వ విశేష యుక్త నగర గ్రామం
౧౪ సరుద్రోనృపః॥ ఈడేమేడ విడంబ డం
౧౫ బర భరక్ష్వేదక్షమం క్ష్మాభృతాం దుర్వ్వా
౧౬ రోద్ధుర వీరమంత్రసమయా దానైక దీ
౧౭ క్షాగురుం । శ్రీమన్నైమ్మలిగిదేవ సంగన
౧౮ మయ ప్రోద్భూతదర్ప్పాపహం ప్రాప్త
౧౯ శ్రీపొలవాస దేశ విభవం శ్రీరుద్రదే
౨౦ వం సదా॥ భీమేన భీమ నకులేన కు

౨౧ లేన హీనోగ్రస్తో మమార గృహ మూ
౨౨ షక వత్క్షణేన। మార్జ్జార డింభక వరే
౨౩ ణ మహాంధకారే గోకర్ణ్ణనామ భు
౨౪ జగో భువి ఘూరమానీ॥ శ్రీమద్రు
౨౫ ద్రపరాక్రమోద్భవ భయవ్యామోహ
౨౬ నాఖ్యోల్ల సచ్ఛత్రు త్రస్త సమస్తగాత్ర
౨౭ విలస చ్చోడోదయ క్ష్మాపతిః। ఉన్మత్తా
౨౮ ఇవ విస్మృతా ఇవ మహాభూతాభి భూ
౨౯ తా ఇవ ప్రోద్భ్రాంతా ఇవ సంకులా ఇవ
౩౦ తదాప్రాణాః ప్రయాతాదివం॥ యాతే
౩౧ పి తైలప నృపే దివమస్య భీత్యా సర్వ్వాతి
౩౨ సార కబలీకృత గాత్రయష్టౌ। శ్రీ రు
౩౩ ద్రదేవ నృపతేః పృథువిక్రమస్య భీమో
౩౪ పి రాజ్యపదవీం క్షణికాంసలేభే॥ ఏకో జం
౩౫ బుక డింభకో లఘుతరైః సంవేష్టితో జంబు
౩౬ కై రాజాహంకృతి ధిక్కృతక్షితితల స్సింహాసనం
౩౭ స్పర్ద్ధతే ఫీత్కారాకుళగర్జ్జితైర్మ్ముఖరయన్స
౩౮ ర్వ్వాదిశో విహ్వలో యాతః క్వాపి సటా విధూన
౩౯ నభరైః కంఠీరవస్యాతురః॥ తద్వద్భీమ నృ
౪౦ పాధమో నరపశుర్మ్మాతుస్సవత్నీపతి
౪౧ హంతా భ్రాతృవరస్యభోజనవిధౌ భీమే
౪౨ న సంస్పర్ధతే। ఆకాశగ్రసనప్రయాస
౪౩ నిరతః శ్రీరుద్రదేవేన యత్స్పర్ధావర్ధి
౪౪ త గర్వ్వపర్వ్వత మహా శృంగాగ్ర మారోహ
౪౫ తి॥ శ్రుత్వా భీమనృపస్యరాజ్య విభవం చా
౪౬ రైశ్చదుశ్చేష్టితం శ్రీమద్రుద్రనరేశ్వరోథ
౪౭ విజయ ప్రారంభ సంభారభాక్। జాతోజా
౪౮ తరిపుః సమగ్రపృతనామేలాపనేయో

తూర్పు

౧ జితః సద్యస్సద్యబలాన్వితః ప్రముదితః శీఘ్రం శ్రియై
౨ నిర్గ్గతః॥ యస్యోద్యద్విజయప్రయాణసమయే గంభీర
౩ భేరిభవద్భాంకారోద్భవసంభ్రమ వ్యతికరవ్యాజృంభణోద్వే
౪ గతః। భ్రశ్యంత్యభ్రచయాశ్చలన్యవనయో భ్రామ్యంత్యమీ భూ
౫ ధరాః కూర్మ్మః క్రామ్యతి ముహ్య (తి) ద్వరసనః కుంఠన్తి దిక్కుంజరాః॥
౬ కోశాన్గేహేమ్వముంచ న్వధి కరితురగాన్బాంధవా నర్ద్ధమార్గ్గే దుర్గ్గే
౭ ష్వ (ం) తః పురాణి ప్రతిరవచకితా రుద్రదేవస్య భీత్యా। యస్యో
౮ ద్వేగే భ్రమంతస్సమసమయసమారంభగంభీరభేరీభాంకారా
౯ కీర్ణ్ణకర్ణ్ణోజ్ఝితభరతరలాః ప్రేక్షితాశాః క్షితీశాః॥ గత్వాజవా
౧౦ త్త్రిచతురాణిపదానిరాజా సస్యస్యఖండనమివప్రథమావాహుతిం
౧౧ వా। భ్రూభంగవీక్షణ వివర్ద్ధితకోపవహ్నౌయద్వర్ద్ధమాన న
౧౨ గరీం ప్రథమం జుహావ॥ యస్యాక్షివీక్షణభయాచ్చకితస్సభీ
౧౩ మో దుర్యోధనస్య నృపతే రివ విహ్వలాంగః। స్వభ్రాతృ మా
౧౪ తృవనితాసహిత స్సమగ్రలక్ష్మీంవిహాయ వనమేవ య
౧౫ యావిలజ్జః॥ తత్పృష్టతోనుచజగామ దదాహ రాజా చోడోదయ
౧౬ స్య నగరీ మగరీయసీం తాం। లంకామివామరపురీ సదృశీం
మృగాక్షీ శ్రేణీవిలాసలలితా మి
౧౭ వచాంజనేయః॥ లులావచ వనంతస్య దుర్గ్గ మర్గ్గళవిభ్రమం।
తదాగమకరో త్తత్ర పురమధ్యేద్భు
౧౮ తం మహత్॥ కందూరోదయచోడవ (ం) శవిలసత్క్షీ రాబ్ధిగర్భోద్భవ
త్పద్మైకాశ్రయ రుద్రదేవనృప
౧౯ తేః కింవర్ణ్ణ్యతే విక్రమః। క్షుద్రక్షాత్రకులోన్నతిక్షయకృతః
సర్వ్వావనిశ్రీకృతో రామస్యేవ
౨౦ కుఠారఖండిత రిపువ్రాతస్య పృథ్వీపతేః॥ రంగత్తుంగ తురగం
పుంగవఖురక్షుణ్ణం జగన్మండలం
౨౧ జ్యోత్స్నోల్లాసి సదాతపత్రనికరవ్యాప్తం నభోమండలం।
పూర్ణ్ణేందూత్కరచారు చామరచయై ర్ద్ది

౨౨ ఝ్మండలం సంభృతం। దృష్ట్వా సైన్యవినిర్గమం నరపతేః
ప్రాదుద్రుమ శ్శత్రవః ॥ కాంచీమండలవింధ్య
౨౩ మధ్యనిలయా భీమాదయః పార్థివా యస్యశ్శోస్త్రపదంగతా
అహరహః శ్రీరుద్రదేవస్య
౨౪ తే। దృష్ట్వైవానిమిషా బభూవురమరీవర్గాస్సమస్త్యాశ్చిరం
ప్రత్యావృత్య తమేవ రుద్రనృప
౨౫ తిం ప్రాప్తాశ్శరణ్యార్థినః ॥ రుద్రం స్వామినరేశ్వరం బుధశతా
నేక శ్రియో భాజనం కృత్వాయ
౨౬ స్య కదాపిచేతసిమదాశంకాన సంక్రామతి। ఏకశ్రీ పురుషోత్తమం
కలకలైః కృత్వాశ్రియో
౨౭ భాజనం విదినాం కురుతేధునాపి వసుధాముజ్జాగరాం సాగరః ॥
న్యగ్భూతీకృత రాజహం
౨౮ సనికరః పద్మోద్భవైకాశ్రయః శ్రీ రుద్రశ్చతురాననో బుధవ
రానం దైకహేతుర్భృశం
౨౯ నానాశాస్త్ర విచారణైక చతురోబ్రాహ్మీవిలాసాశ్రయః కల్పాక్షస్తగతిః క్షితా
౩౦ విహితానందస్వయ (౦) పార్థివః ॥ సత్యాసక్తమనానిరస్త నరక
క్లేశశ్చ లక్ష్మ్యాశ్రయః
౩౧ పృథ్వీభృద్యదనంత భోగనిలయః శశ్వద్విజేంద్రప్రియః। దుష్టారిష్టవిమర్దనన్ను
౩౨ మనసామభ్యర్థితార్థప్రదో గోత్రప్రోద్ధరణః సుదర్శనకరో రుద్రస్స్వయం కేశవః॥
౩౩ అసమసమరసంగోత్తుంగమాత (౦) గకు (౦) భస్థలవిగళిత ముక్తా
హారభారాభిరామః। భవ
౩౪ భవభయభజ్త్రోభామినీ భవ్యనేత్రోత్పలదల చయభూషః శోభతే రుద్రదేవః॥ అస్మి
౩౫ న్నిశాసతి మహీంభువి రుద్రదేవే రాజాభిధాశశినినైవనరోత్తమేషు। ఈశత్వమిందుతి
౩౬ లకీనదనాకులేషు తేజస్వితా దినకరేనచశాత్రవేషు ॥ కేశగ్రహస్సురతసంగరసంభ్ర
౩౭ మేషుదండగ్రహో యతిషునైవజనోత్కరేషు। శాస్త్రే వివాద
కథనం వ్యవహారజనో్న
౩౮ నక్వాపి దుష్టమథనం మదనం త్వరణ్యాం ॥ దానం దైన్యపరాభవా
పధి రిపుచ్ఛేదా పధిర్వ్విక్ర

౩౯ మశ్చాతుర్య్యం చతురాననావధి గుణగ్రామ స్త్వసంఖ్యావధిః ।
తేజోభాస్కర తాపనా
౪౦ వధియశోరాశిస్తు రుద్రస్య యస్సైత్రిలోక్య క్రమణావధిర్న్నిరవధి
ర్ద్ధర్మ్మోమతిః శోభతే॥
౪౧ ప్రాప్తాశోపి మహత్తరోపి మహతామేకాశ్రయోపి శ్రియోజ న్మస్థానమపి ప్రసంనహ్ని
౪౨ దపిత్వం రత్నధామాపిసన్ । పీతఃకుంభసముద్భవేన జలధేస్తారః సముద్రోయతోన్నై
౪౩ వం రుద్రనరేశ్వరోయమమునా స్పర్ద్ధాం వృథామాకృథా॥
ఔదార్య్యం సురశాఖినః శి
౪౪ ఖరిణః స్వర్ణోర్న్నకృతేర్గ్గౌరవం ధైర్య్యం దాశరథే .ర్బ్బలం పురభిదో
గాంభీర్య్యమంభోనిధేః
౪౫ సౌందర్య్యంమకరధ్వజా త్సురగురోర్వ్విద్యారతిం కౌతుకా
దాదాయాబ్జ సముద్భవేన ర
౪౬ చితం శ్రీరుద్ర దేవోద్భవః॥ స్ఫాయ త్కైరవతీందు రంబుజపతిస్పష్టాంబుజ త్యంబరం
౪౭ లోలం నీలసరోజతిస్ఫురయశోదుగ్ధోదధౌ సంప్రతి । జ్యోతింపిస్ఫుటబుద్బుదంతి హరి
౪౮ తః కూలంతిలోకాస్త్రయశ్చంచద్వీచిచయంతి యస్య జయతి శ్రీరుద్రదేవోద్భుతం॥
౪౯ పాదన్యాసశిలాశ్శిలాంసి సమరేకృత్తాని ఖడ్గేన యచ్ఛత్రూణాం పతితానిమాంసవి
౫౦ లసత్వం కేధళం కేహ్యాహం । రక్తస్రోతసి .రుద్రదేవజయినో నృత్యత్క బంధాఃప్లవా ఆ
౫౧ యాంత్యా విజయశ్రియశ్చ సవిధం కీర్త్తేః ప్రయాంత్యాదిశః ॥
తస్యాన్తేనుమకొండ నా
౫౨ మ నగరీ శ్రీరాజధానీవ యా యత్రోద్యత్సదఖండఖండ పరశువ్యాజృంభణోజ్జృంభితా
౫౩ కందర్ప్పస్యపురీవ సా రతిమతీ శృంగారభావాన్వితా మాహేంద్రీవచ జిష్ణువిష్ణు స
౫౪ హితారంభా విలాసార్జ్జితా॥ యత్రస్త్రియో మకర కేతనరాజధాన్యః ఆనీలనీర ,
౫౫ జవలాశదృశః కృశాంగ్యః । త్రైలోక్యసుందరదృశాంతిలకాయమానా ఆపీనతుంగ
౫౬ కుచకుంభభరాలసాంగ్యః॥ యత్రద్విజేంద్రభవనేషు నివార్య్యమాణాః కీరాః
౫౭ పఠంతి పటవోపటుభిస్సమేతాః । సర్వ్వాంగసంగత సమస్తవిచారచారుచారిత్ర
౫౮ చర్చ్చితపద క్రమయుక్తవేదాన్॥ వేశ్యాగృహేషు సురతోత్సవజాతచేష్టాః శబ్దా
౫౯ నుకారిశుకశాబకలోరుశబ్దాః । సర్వ్వాదిశోముఖరయంతి దివా విటానాం కం
౬౦ దర్ప్ప దర్ప్పతరలాణ్ణ్నవపూర్ణ్ణచంద్రాః । నాతిక్రామతి వైష్ణవం పదమితి ద్యా
౬౧ గోరితిష్ఠా మిమాం: పాదైస్స్పృక్ష్యతి నో తురంగమచయః శ్రీరుద్రదేవస్యయః

ఉత్తరము

౧ సర్వాశాః పరిపూరయన్విజయతే నృ
౨ త్యేన సంభీమయం ఛ్ఛత్రూన్యుద్ధమహీత
౩ లే ప్రతిదినం విద్రావయన్మారయన్॥
౪ అతిరమణశరీరా యే చ నీచస్వరా
౫ ధ్యా స్సకలతురగశాస్త్రోదిద్భాసి సల్ల
౬ క్షణాఢ్యాః। జవధరభరితాంగా స్సత్వ
౭ సంపన్నగాత్రా అతిచిరతరజీవాః
౮ పంచధారాస్తురంగాః॥ రాజ్యం ప్రాజ్యం ల
౯ వణజలధే స్తీరపర్యంత మస్య శ్రీ
౧౦ శైలాంతాః ప్రచరతి సదా దక్షిణాశాం
౧౧ సమగ్రాం ప్రాతీచ్యంతా కటకనిక
౧౨ టస్థాయినీ రాజ్యలక్ష్మీః కావేర్యాశాః
౧౩ తటవిలసితే మాల్యవన్తం ప్రదేశే॥ అ
౧౪ ర్చనార్థ మిహ దత్తవా న్మహా న్మద్దిచెఱువు
౧౫ ల నామఖేటకం। శ్రీమహేశరవిశౌరిణ
౧౬ స్థిరం రుద్రదేవనృపతి ర్మార్తతన్సతాం॥

6

కరీంనగరశాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీరామాధిపుం డింద్రనీలనిభశరీ
౨ రుం డుదారుండు గౌరీరామాధి
౩ పుం డుజ్జ్వలస్ఫటికశరీరుండు ధీరుండు
౪ భాషారామాధిపుం డబ్జకేసరలస
౫ చ్ఛాయా శరీరుండునుం గారుణ్యంబున మా
౬ కు నీవుత సదా కాలంబుం గామార్థము
౭ లు॥ వెలయంగ వేంగిదేశంబులోన నా
౮ త్రేయగోత్రపుంగవులు మహాత్ములు

చెల్లెకి పురంబున బలవన్తులు పుట్టి పెరిగి
పాలించి రనను॥ మనుచరితుం డఖిల జ
గజ్జన పూజితుండైన యత్త్రి సన్తానము
నను జనియించి కొమ్మనాయ్యుండు విను
తశ్శ్రీశుభసమృద్ధి వెలయంగం బ్రభుతో
న్॥ ఆయతయశుం డతనికి నాత్రేయా
న్వయ భూషణుం డతిస్థిరమతి నారాయ
ణుం డుదయించె వచశ్శ్రీయుతుండై సుకవి
బన్ధుచిన్తామణియై॥ వృత్త॥ అతులశ్రీయు
తుండై సమస్తజనచిత్తానందసంజాతవి
స్ఫ్రుత నానాగుణియైన యాతనికి నీరేజాత పత్రి
ప్రకాశిత లోలేక్షణి యయ్యమాంబికకు
లక్ష్మీనాథుండై పుట్టె నున్నతి గోవిందుడు ని
ర్మలప్రథిత విజ్ఞానంబుతో సిమ్మహిని ॥కంద॥
వితత యశుండైన యతనికిం బతివ్రతా
గుణవిభాసి భాగ్యవతి మహాసతియైన
తురుకమాంబకు నుతచరితుండు బంధుజనమ
నోముదకరుండను॥ వృత్త॥ భూధరధైర్యు
నత్యధిక పుణ్యచరిత్రుం డపారకీర్తిలక్ష్మీ
ధరమూర్తి శిష్టజనమిత్త్రుడు గోత్రప
విత్త్రుం డచ్యుతారాధనతత్పరుండు ను
రరాజగురుండు మతిప్రభాతి గంగాధ
రుం డిద్ధరిత్త్రి ననంగా నుదయించి శుభోదయం
బునన్॥ కంద॥ మాతాపిత్త్రువర్గము సంప్రీ
తిం జదివించి మన్చి పెన్చి లసద్విద్యాతిశయ
కుశలుంజేసి విభూతిం బరిణయము
నేసి పోషింపంగాను॥ వృత్త॥ సకలకలావిధి
జ్ఞ డనంజాలి సమస్త జనాలి సద్గుణప్రకర

౩౭ ము నెప్పుడును బుధసభం బ్రణుతింప
౩౮ ంగ నున్నయట్టి ననున్ బ్రకటితకీర్తి
౩౯ బ్రోలజనపాలుండు ఘోరతరాజి
౪౦ లోలుం డత్యకుటిలచిత్తుం డీతడని యాదరి
౪౧ కం బిల్పించి పంపంగాన్॥ కంద॥ చనువు మె
౪౨ యి నగరిలోం దగు పనులెల్లనుం బెంపు
౪౩ మెఱసి పరికించుచు నేప్పూన భక్తియు
౪౪ క్తి నతి ముదమున జేయుచుం దత్ప్రోత్సు
౪౫ మున మఱియు బ్రభను॥

ఉత్తరము

౧ శ్రీకాన్తాకాన్తుచే నాశ్రితవిభు
౨ ధజనాభిస్థిర ప్రాజ్యరాజ్యశ్రీ
౩ కాన్తాకాన్తుచే విస్త్రితనిజ
౪ భుజనిస్త్రింశనీతాన్యరాజశ్రీకా
౫ న్తాకాన్తుచే దిక్షితిగగనస
౬ మాశ్లిష్టవిస్పష్టకీర్తి శ్రీకాన్తా
౭ కాన్తుచే నూర్జితరిపు మ్రి
౮ గరాజీమ్రిగారాతిచేతన్॥ వ్రి॥
౯ పరనరపాలమౌలి మణిభాస్వ
౧౦ రదీప్తి లతానితాన్తవిస్ఫురిత
౧౧ పదాబ్జుచే నహితభూతలనా
౧౨ థవరూధినీసరోవరమథనప్రభూ
౧౩ తమదపద్విరదాధిపుచే విరోధి
౧౪ భూధరశిఖర ప్రభిన్నవిదితత్రి
౧౫ దశేంద్రనిశాతహేతిచే॥ కం॥
౧౬ సురకరిపతి మ్రిగపతి హరి
౧౭ సురనతిధవలసరసిరుహ
౧౮ శుక్తిథహసదృక్ సురుచిర
౧౯ విశదయశోభాసురనిధిచే
౨౦ సుకవితరణిసురనిధిచేతన్॥ వ్రిత్త॥
౨౧ సరనిధిపరీతధాత్రీపరిపాలిత
౨౨ దక్షిణప్రభాసి (త) భుజవిస్తరు
౨౩ చేత నన్మకుండాపురనాథుండై నరుద్ర
౨౪ భూపతిచేతను॥ వ్రిత్త॥ వెల
౨౫ య నమాత్యసంపదయు విశ్రు
౨౬ తమైన నియోగవ్రిత్తులం దలము
౨౭ శితాతపత్రము లతర్క్యవిభూష
౨౮ ణలేపనాంబరంబులుం దగు వ్రిత్తు
౨౯ లుం బడసి భూసురవర్గముం బ్రో
౩౦ చి దేవతానిలయము లతి బెక్కు
౩౧ నర నిల్పుచుం బూజలు బ్రీతిం జ
౩౨ ల్పుచును॥ కంద॥ జననాథుకరు
౩౩ ణం డొండొండనంగా బరగిన మహాగ్ర
౩౪ హారము విద్వజ్జనములకు నిచ్చి య
౩౫ జ్ఞము లొనరంగం జేయించి నా
౩౬ మహోన్నతి వెలయను ॥వ్రిత్త॥

౩౭ అందుం ద్రికూటని ర్మిత శివా
౩౮ లయమును విలస త్తటాకమును
౩౯ సుందరపుష్పవాటికలుం జుట్టు
౪౦ న లుంగలవంగతాలమాకంద
౪౧ వనంబులును జనసుఖప్రదమై
౪౨ వెలయంగం జేసి శ్రీనందనమూ
౪౩ ర్తి రుద్రజననాథు దయన్మ మ
౪౪ తి యస్మత్కొండలోను॥కంద॥

ప డ మ ర

౧ శ్రీవిభుం బ్రసన్నకేశవదేవుం బురమధ్యము
౨ న నతిస్థిరముగ సద్భావన నారుద్రే
౩ శ్వరదేవు సమీపమున నిల్పితిం గడు
౪ భ క్తిని॥ పున్నేశ్వర దేవాలయ సాన్నిధ్య
౫ మునందు కడు బ్రసన్నతముగ
౬ నప్పన్నగభూషణునకు నత్యున్నతి గు
౭ డి నిల్పితిని మహోత్సవమునను॥ పు
౮ ర్ణనిధి పుర్ణరత్నము పురుషో త్తమమూ
౯ ర్తి యన్పుం బొగడంగ జను లుత్కర్షమ
౧౦ తి వెలయంగం ద్రైపురుషాలంజేసితి బ్రతి
౧౧ ష్ఠపూజార్హముగాను॥ గంగాచెయ చె
౧౨ ఱువున యొద్దం గేశవదేవుగుడియు
౧౩ ధర్మస్థితి సత్రంగతి విప్రులకును సంధ్యా
౧౪ గన గొలువంగ జనాశ్రయము
౧౫ నేసితినే॥ వృత్త॥ అంబుధివేష్టితావని
౧౬ కి నాభరణంబగు నాహిడింబతీర్థం
౧౭ బునం బాంధవో త్తము లుదా త్తమతు
౧౮ లు మును భీమనాథగేహంబు మొద
౧౯ ల్గిం బెక్కు దివిజాలయములు సృజియిం
౨౦ చి రేను భ క్తిం బురుషో త్తమును హరిం బ్ర
౨౧ తిష్ఠితుంజేసితి వాని సన్నిధిని॥ కం॥ పర
౨౨ మేశుండు హరి బుద్ధస్వరూపుండై యప్పర
౨౩ వరుల వచించు జినోహరి యనియె పట్టశా

౨౪ లం జిరముగ బుద్ధప్రతిష్ఠసేసితి భక్తిని॥
౨౫ వృత్త॥ ధరనత్యుత్తమమైన తీర్థముని
౨౬ ధ స్థానంబు సంవర్త కేశ్వర మంచును శశిఖం
౨౭ డశేఖరుని విశ్వస్తుత్యుం బూజించి సుస్థిర
౨౮ మై యుండం దటాకమును గుడియు నర్థి
౨౯ ంజేసి చేయించి యీశ్వరసద్భక్తిం బ్రతిష్ఠ సే
౩౦ సితి జగద్వంద్యును భవానీపతిని॥ కంద॥
౩౧ ఎన్నం గంగాదిభవంబులం తన్నుం బ్రాపించు దుః
౩౨ కితము లెల్లం జెడున్ భిన్నానంగమ మా
౩౩ డినం బన్నగభూషణునిం జూడబడసిన
౩౪ మాత్రను॥ అను నాదిమునుల వచనము
౩౫ విని కాకతిరుద్రదేవవీరుండు విద్వజ్జన
౩౬ ముల యనుగ్ర * * * * మ్మువు
౩౭ నిల్పం దలంచి ద * * * * ॥వృత్త॥ ఆ
౩౮ విశ్వేశ్వర దేవ * * * * న్త తేజోమ
౩౯ యంబై కే * * * * మగు దేవా
౪౦ గారముం నిల్పి * * * * రొండొప్పన్ బ్రతిష్ఠ
౪౧ నేసెం బరమేశ్వరును శంభు రుద్రేశ్వ
౪౨ రును శ్రీకంఠు నుదరకంఠపూజిత
౪౩ నిజ శ్రీపాదపంకేరుహాను॥ కంద॥

ద క్షి ణ ము

౧ ఆ రుద్రేశ్వరదేవాగార సమీ
౨ పంబునందు గమనీయ్యాను
౩ రాగారంబు సేసి నిల్పితి గౌరీవ
౪ ల్లభుం ద్రిణేత్రుం గామాంగ
౫ హారున్॥ తత్సన్నిధానమున
౬ శ్రీవత్సాంకుం బ్రతిష్ఠసేసి
౭ వఱలంగ జెఱువం దుత్సవ
౮ ముతోడం బెట్టి జగత్సుందర
౯ కీర్తి వెలయంగాం బరగి మహి
౧౦ ని॥ వర మన్త్రికూట పురము
౧౧ న వరదునకు జగజ్జనాను
౧౨ వందిత చరణాంబురుహు
౧౩ న కాచంద్రార్కస్థిరముగ గు
౧౪ డి వృత్తి నిల్పితిం త్రిణయ్యు

౧౫ నకును॥ వృత్త॥ శంశితభ
౧౬ క్తియుక్తి ననిశంబు నిజాంఘ్రు
౧౭ లు గొల్చు నబ్జభూవంశము
౧౮ శోభిల ప్రజనవాంఛి
౧౯ త పుణ్యఫలప్రదును సు
౨౦ రార్యంశజదర్పహా
౨౧ రుం నచ్యుతుని న్నగరూరనే
౨౨ జతువ్వింశతిమూర్తి యు
౨౩ క్తముగ విశ్వమయాత్మం
౨౪ బ్రతిష్ఠసేసితిని॥ కంద॥
౨౫ తనపెంచిన సన్తానముం దన
౨౬ సన్తానంబుం గ్రితియుం దనన
౨౭ ల్లిల్లును వనమును జెఱువును
౨౮ గుడియునుం జనవినుతము
౨౯ లైన సప్తసన్తానంబులు॥
౩౦ స్వస్తి శ్రీ శకవర్షములు
౩౧ ౧౧౯౨ విక్రితి సంవత్సర
౩౨ మాఘశుద్ధపంచమి బు
౩౩ ధవారమున శ్రీమన్మ
౩౪ హామండలేశ్వర కాకతి
౩౫ య రుద్రదేవరాజులు
౩౬ నగరూ రెక్కించి నగరూరు
౩౭ * పలుగాను సజ్జనుం డెల్లా
౩౮ * * సముద్ధరింపు * ని *
౩౯ క రాజున కిచ్చెను మ(ంగళమ)
౪౦ (హా) శ్రీ శ్రీ.

7

పిల్లలమఱ్ఱి శాసనము

తూర్పు

త్రిముఖబ్రహ్మ

౧ శ్రీమన్మృగాంక మహనీయ కపర్ది బాణభోగీంద్ర భోగ
౨ కృతభూషణ భూషితాంగః నామాభిధాన మవతాత్సి
౩ తకీర్తి భాజం తేజోధనం ధనదబంధు రసౌమహేశః॥ నా
౪ నావనీనాథ కిరీటకోటిరత్నాంశుభి శ్చుంబితపాదపీఠే
౫ నిర్దుష్ట మంబునిధి వేష్టితాంతాం విశ్వంభరాం శాసతి రు
౬ ద్రదేవే॥ నానా భోగయుతో ద్విజేశ్వరభృతో విద్విట్పురచ్ఛే
౭ దిన శ్రీవాగీశ్వర సంస్తుతస్య విబుధై సేవ్యస్య
౮ భక్త్యాఖిలైః। ఆయ్యార్యభీష్టవిధాన సక్త మనసో యో
౯ భక్తి యుక్తస్సదా రుద్రస్యేవ పదారవింద యుగ

౧౦ లే రుద్రస్య ధాత్రీపతేః॥ సింహవ్యాఘ్రాయిత భటమ
౧౧ నోగంధవాహాయి తాశ్వవ్రాత్మాభృ న్మేఘాయిత గజగ
౧౨ ణోజృంభితే భీమధామ్ని । లీలామాత్రోద్ధతమతస
౧౩ మా నీతనానానరేంద్రే యః ప్రఖ్యాతః పృథుభు
౧౪ జబలో రుద్రదేవస్య సైన్యే॥ తస్య ప్రసాదాదాప్త శ్రీ శ్రీ
౧౫ మతో రుద్రభూపతేః । నామః కామాత్మజ సర్వ్వగుణ
౧౬ ధామాకృతిప్రదః॥ శాకాబ్దే శైలతారాపతిభవగణితే వ
౧౭ త్సరే రాతుసాఖ్యే । వైశాఖే శుక్లపక్షే కుసుమశరతిథౌ
౧౮ వాసరే భాస్కరస్థా । లింగానిత్రీణిసోయం త్రిపురవిజ
౧౯ యిన సంప్రతిష్ఠాప్యవృత్తీః ప్రాదాత త్పూజనార్థం సుకృ
౨౦ త వితయే స్వస్య మాతుఃపితుశ్చ॥ పితుః కామేశ్వ
౨౧ రఃఖ్యాతో మాతుః కాచేశ్వర స్తథా స్వస్య నామేశ్వరో
౨౨ దేవ త్రికూటస్థాపితాస్త్రయః॥ పిల్లలమఱ్ఱి గ్రామ స్థా
౨౩ పిత నామేశ్వరాది సంప్రాసాదాః । ధర్మ్మచయా ఇవ సూ
౨౪ తా స్సుధా సితాభా న్తి ద త్తజననయనసుఖాః॥ రుచి
౨౫ రా రజతాద్రిశృంగతుంగా ధ్వజవస్త్రావలి చుంబితాంబు
౨౬ వాహాః । శిఖరార్పిత శాతకుంభకుంభా విజయన్తా
౨౭ ం గిరిశాలయ స్సదైతే॥ సద్భ్యఃపూజాభూయసీ రాద
౨౮ దాన స్సర్వ్వాభీష్టం సుఖ్యతేభ్యో దధానః । ప్రాసాదేష్వేష్వప్ర
౨౯ మేయో విధేయా దాచంద్రార్కం సన్నిధిం చంద్రమౌలిః॥
౩౦ స్వస్తి సమస్తగుణ సంపన్నుండగు శ్రీమతు రేచెర్వ్వాల నా
౩౧ మిరడ్డి శకవరుషములు ౧౧౧౮ రాతుసనంవ
౩౨ త్సర వైశాఖశుక్ల త్రయోదశి నాదిత్యవారమునాండు తన
౩౩ తండ్రికిం దనతల్లికిం దనకూ దమ్మార్థముగా శ్రీకామేశ్వర
౩౪ శ్రీకాచేశ్వర శ్రీనామేశ్వర దేవరలం బ్రతిష్ఠసేసి ఆ దే
౩౫ వరలకు సమస్త పూజాసిధ్యర్థమై పిల్లలమఱ్ఱి వదిన
౩౬ బ్బ సముద్రము పిఱుందను ఏడుమఱుత్తురులు నీరు నే
౩౭ లాను గుంటిపల్లి వాయవ్యముదక్కునను ఏడుమఱ్ఱు

౩౮ వెలిపొలమూ నాచంద్రార్కముగా నిచ్చె। శ్రీ నామే
౩౯ శ్వరదేవరకు అంగభోగరంగభోగార్థమై నాగుల
౪౦ పాటి విశ్వనాథసముద్రమునందు నామిరడ్డి ఇరు
౪౧ గారూం బండ నోహారిలేకుండా నిచ్చిన మఱుతు
౪౨ రులు ఎనిమిది। అంద విశ్వనాథయ్యకుం బుణ్యముగా
౪౩ నిరుగారూం బండ నోహారిలేకుండా నిచ్చిన మ
౪౪ ఱుతురులు రెండు శ్రీకామేశ్వరము త్రికూటము
౪౫ తోంటలకు కుడికుడియ గొరసముద్రమునందు
౪౬ వానకాలము మఱుతురులు రెండు వైశాఖాన మఱుతు
౪౭ రు ౧

8

కొండిపర్తి శాసనము జి. వరంగల్.

పడమర

౧ శ్రీఓంనమఃశివాయ। దేయాద్దేవోద్విర
౨ దవదనః శర్మణః శైశవేయః పా
౩ యంపాయం కరవివరత శ్చాపలాద్భూ
౪ త్కృతేన। ఆ స్తె స్తస్య ప్రభుర పృషలై భూ
౫ షయ త్ర్యంబికాయాః స్వేమూర్థన్యారి
౬ వ కుచయుగం మౌక్తికై ర్ముక్తదోషః॥
౭ దిశతువిపదపేతాం సంపదం వః సమగ్ర
౮ స్ఫుతత యతను తేజ స్స్వాకరో సౌ మురారిః।
౯ తనురుహకుహరేషు భ్రామ్యదంభోధినీర
౧౦ **,* ధరణిసంగస్తాండవారీవయస్య॥ సా
౧౧ యా న్మహేశ్వర శ్శంభు రేతం చౌండచమూప
౧౨ తిం। యత్కీర్తి ఘనసారస్య జగదండంకర *
౧౩ తి॥ శ్రీమద్దుర్జయ వంశవారిధివిధుర్నిర్వ్యాజ
౧౪ బంధుస్సతాం భూమోదంనపనామధేయ వి

౧౫ దితు మర్లాల్యాలనాథోభవత్ కీర్త్యాయస్యసితీ
౧౬ కృతే దినకరే జాతే సుధాంశోస్సమం భేదద్యోతక మ
౧౭ స్య లక్షణమభూ దన్నక్షమేతచ్చిరాత్॥ కిం
౧౮ తచ్చిత్రం పరహితరతాదన్నసేనాధినాథా త్సంత
౧౯ త్సేవా చతురమతయః ప్రార్థితార్థా న్లభంతే।
౨౦ సేవాహీన స్సతత ముచితప్రార్థనాదిప్రయు
౨౧ క్తో యస్మాదస్మా జ్జగతిలభతే ధర్మశబ్దోతు
౨౨ హార్థాన్॥ కింవాత్రచిత్రం పెదముద్దుగండ
౨౩ స్వబంధువర్గాయ దదాతిదేయం। యస్మా
౨౪ న్నిహత్య పిరిషూన్యవిరాన్దదాతి తేభ్యః ప్రభూత వి
౨౫ నయః శ్రీసజ్జసేనాపతి ర్యస్మిన్సంగరరంగ
౨౬ సంగినిరిషువ్రాత స్సముగ్రాపసన్ బ్రత్యక్రాం
౨౭ తమతి ర్విలోక్య సకలా స్వాశాసుతం శస్త్రిణం
౨౮ నైవాలం చలితుం జహాతిసహసా తిష్ఠన్న
౨౯ * దేవతు॥ వకచవికలాభృకుల సద్భిర్య
౩౦ యశోభిర్జగతిదదతే స్మి న్సంకిసాధీశ్వరస్యక ధ
౩౧ మపకళయంతి స్పర్శమాత్రాదిదానీం ఖరకరహిమ
౩౨ దామ ద్యోతభేదంచ కాశాః॥ చిత్రం యస్యప్రకోపా
౩౩ గ్నిజ్జాయతే రిషుభూతిభిః। వర్షతే వైరివాహిన్య
౩౪ సద్యస్మి న్నిశామ్యతి॥ తస్యా భవత్ప్రియతమా
౩౫ చమనామధేయా యస్యాన్నృభర్తరి జన ప్రసమీా
౩౬ క్ష్య భక్తిం। ద్వైపాయనాదిమునివర్ణిత భక్తిభావం
౩౭ ప్రత్యేతి సంప్రతి సమస్త పతివ్రతానాం॥ తస్యాం త
౩౮ స్యా భవత్పుత్రః * * * * * తయాహ్వాయః
౩౯ ఆసీద్యద్గుణ * * ఖ్యాతః కళావిదుషాం మ్మనః॥
౪౦ * * * * * * * *
౪౧ * సంప్రాప్తే ధవళీకృత త్త్రిభువనే స్థాసం నిజం నిర్మ
౪౨ లే జ్యోత్స్నా శంకిభువా నిజాసన సరోజాత స్సపత్త్రాపి

౪౩ లిం బాహుభ్యాం నమయదధోముకులతాభీతా వి
౪౪ * తాధ్రువం॥ య త్తీక్ష్ణాశి విదారితద్విపఘటా కుం
౪౫ భస్థలప్రాచల న్ముక్తాపం క్తియుతం చ యగ్రీష్మ
౪౬ నృపా దృష్ట్వా భయా న్మన్యతే వీక్ష్యంతే విమలాన్యుడూ
౪౭ న్యహాని తం నిస్సంశయా న్మక్షయః స్యాదేవేతి స
౪౮ కిం న * * * * తాఖ్యః సమః కధ్యతాం॥ నీ తేస్సురా
౪౯ సురగురుప్రతిమం ప్రయోగే శౌర్యేఽధనంజ
౫౦ యదశాననవైరితుల్యం । తం స్వామిభక్తివిమ
౫౧ యే నుపమం విదిత్వా శ్రీరుద్రదేవ నృపతి వ్యతనో.

దక్షిణము

౧ తస్యాసీ ద్బొల్లమాభిఖ్యా భామినీ ప్రియభాజనం । స్రిష్ట్వా.
౨ యాం కృతకృత్యో భూ ద్వేధాత్రీరూపసంపదం । త
౩ యేమదుపమిర్యైత దానాంగరుచిసంపదాః । చేత
౪ నా కల్పలతికా యది విద్యుదచంచలం॥ తయోః
౫ పోతాభిధ స్సూను ర్భాను ర్బంధు సరోరుహాం । ర
౬ త్నసాను స్సదైశ్వర్యే కామధేనుర్ధనార్థినాం॥
౭ యస్య సర్వస్ఫురితయశసః శాతధారాసిధేను
౮ ర్యద్వైరిణీంపిబతిరుధిరం మాంసమత్తిప్రకా
౯ మం । యేషాం దృష్టం నయనయుగళే వాగివ * త్రి
౧౦ ణంవా సద్య స్తేభ్యో భవతి విముఖే ధేనుధర్మ్మణం
౧౧ విహాయ॥ తస్యానుజో లస త్తేజస్సహజై గుణ
౧౨ భూషణైః భూషిత శ్చౌండసేనాని జనానందను
౧౩ ధాకరః॥ మల్యాలనాథ విమలాన్వయ సంభవస్య
౧౪ యస్యారయో విగతభియా నిమిషం పురస్థాః ।
౧౫ (స్థా) * త్రం భవంతి సమరే వికలాచ (భాజో) యత్వం
౧౬ చతాంత్రిదశతా మపి యాంతిభూయః॥ యస్య
౧౭ శ్రీమద్గణపతి మహీపాల సేనాధిభర్తుః స్వారో
౧౮ స్వారః కుముదవిశదై రుల్లసద్భిర్యశోభిః । హై

౧౯ మంచాండం భరితమభితః స్వర్ణధీ నిర్మలార్ణః
౨౦ వర్ణస్వర్ణప్రతనుకుతుపా కారమూరీకరోతి * *
౨౧ సక్తేన రజతకరేణవితానంతం విగసత్పోషి * *
౨౨ హితరతే త్రాతగోమండలేచ । ప్రేయా వృ * * *
౨౩ తియుతే చౌండసేనాధినాథే లక్ష్మీస్సాక్షా * * * *
౨౪ తతం ప్రీతియోగేన యత్ర॥ అ * భ్య ప్రా * * * *
౨౫ దధికమవిరతం వస్తు జ * * దధానం భూలోకే
౨౬ చౌండసేనాపతి మమలగుణై స్సాకమేకం విధా
౨౭ య వ్రాతా న్లోకైకభాగ్యత్రివళితరు మరు ద్ధేను
౨౮ చింతామణీనాం నిర్మాణద్రాసనిందాం త్రిజగతి
౨౯ వితతా మాత్మనోనిర్మ్మమజ్జ॥ ప్రఖ్యాతచౌండపు
౩౦ రనామ్ని మహాగ్రహారే దత్తేస్వయం ప్రవరవిప్రక
౩౧ దంబకాయ । స్ఫీతం తడాగమిహ చౌండసముద్ర
౩౨ సంజ్ఞం యస్తువ్యధత్త విధుతాంబుధివర్గ్గగర్వం॥
౩౩ యః ప్రోత్తుంగతరంగసంతతిభవ డిండీర *
౩౪ లత్కాంతారతరేంధుమండలమయీం మాలాం స
౩౫ దోర్వ్యాడయన్ । భ్రామ్య న్మందరమంథమంథనవ
౩౬ * * రేందుసంభూతిజం క్షీరాబ్ధేరధరీకరోతి ప
౩౭ రితః కీర్తిం జగద్వ్యాపినం॥ యస్యానీ త్సే(ి)యసీ కాం
౩౮ తా మైలమాఖ్యా మనోరమా । యయా రూపగుణై
౩౯ స్సర్వా నిర్జితా నిర్జరాంగనాః॥ గంగావ క్రగతి ర్విమా
౪౦ గర్గమనా సారుంధతీ సర్వదా భూరేషా వభుజాత
౪౧ భోగనిరతా సీతాకుజన్మాతథా । పాంచాలీ బహువ
౪౨ ల్లభా ప్రవిదితాజాతా జడాదిందిరా । నిర్దోషా గుణిసీ
౪౩ చ యస్యగ్రిహిణీ * సోపమేయా కయా॥ గ
౪౪ ణపతినరపాలః శ్రీపదారాధకస్య ప్రథితగుణ
౪౫ గరిమ్ణః సంకిసాధీశ్వరస్య । మతిరజని విదారు *
౪౬ తస్య శంభోః ప్రతిష్ఠాం శ్రుతిమహిమస్యాపి

౪౭ లోకేశ్వరస్య॥ శ్రీకొండిపర్తి నగరే పెదముద్దుగండ
౪౮ నామ్నాథ చౌండపృతనాపతినా వ్యధాయి। ప్రాసాద
౪౯ ఏష శిఖరే విఘనే యదీయేప్యష్టాతి హేమకళశః
౫౦ శ్రియ(మే)కబింబం॥ ప్రాసాదస్య సమున్నతస్య శిఖ
౫౧ రం సౌవర్ణముద్దీప్తదిక్చక్రం భాతి బ్రశం శివస్య
౫౨ మకుటే శంకారభూతాంకళాః। చంద్రస్యవ్ర
౫౩ సమీాత్స్య నిర్భరతరా సూయాన్వితో భాస్కరః
౫౪ ప్రాసాదస్య విభూషణాయ కళశీ భూయేన.

తూ ర్పు

౧ విజితసురవిమానస్యాతి చాతుర్య యో
౨ గా దమళవిపుళనాలప్రస్తరః కల్పితస్య।
౩ యది సకలజనానాం దర్శనా ద్యస్య చిత్రం
౪ చిరమనిమిషభావో జాయతే జన్మనీహ ॥
౫ యత్రాతీర్ణాః కరణకుశలైః శిల్పిభిః శాల
౬ భంజ స్తానాభంగీ రభసరుచిరాః * పి పూ
౭ ర్ణం నద్రుష్టాః। అత్యాసన్న స్థిరతర మనా వి
౮ * యద్వీతమాణో ద త్తే లోకా ప్యవిచలత
౯ యా కృత్రిమప్రేతుకాభాం॥ లోకాలోకం జ
౧౦ యతి జలధి ద్వీప భూవేష్టనం యో బహ్మ *
౧౧ దాఘ జఠరవివరే బిభ్రతః శంకరస్య॥ ప్రా
౧౨ సాదస్య ప్రవిహితవ్రిత చ్ఛాదనసంయూథగ
౧౩ ర్వః। ప్రాకారోయం జయతి విశతాం పాపశ
౧౪ త్రుప్రరోధి॥ పూర్ణేందు నీళవిమళోపల క
౧౫ ల్పితేషు ప్రాకారరమ్యశిఖరేషు సమున్న
౧౬ (తేషు)। తారాస్ఫురంతి విపుళావిమళప్రకా
౧౭ (శ) దీపావళీ విరచిరేవ సురై స్సమంతాత్।
౧౮ * * * * * * తరాళావాళచ్ఛంతత తుం
౧౯ గసిఖ రా * గం। * * * * * * * *

౨౦ * * * * * * * * * ॥ శాకాబ్దై తత్వ
౨౧ రుద్రైర్మ్మితవతి రుధిరోద్గారి వై శాఖమా
౨౨ సే పంచమ్యాం శుక్లపక్షే సుక్రుతక్రుతధి
౨౩ యా చౌండమంత్రీశ్వరేణ । ప్రాసాదే శ్రీ
౨౪ యుతేస్మిన్నఖిల సురగురుః స్థాపితః
౨౫ పార్వ్వతీశః శ్రీమచ్చౌండేశ్వరాఖ్యః ఫలమ
౨౬ ఖిలషితం భక్తిభాజాం వితన్వ॥ పాయా
౨౭ * * ం పశుపతిరయం చౌండసేనాధినాధ
౨౮ * * * ధో రాజత్కనకనికరాకారకాంతిర్య్య
౨౯ * * * యంతత్యసత్య శశిధరక్రితం జాహ్నవీ
౩౦ జనం బంధంక్షేత్తుం స్వయముపగతో
౩౧ సానుమానీవ భాతి॥ గౌరీపీన స్తనతటస
౩౨ మా శ్లేషసంశ్లేషియస్య * * వక్షస్యధి
౩౩ కధవళా కుంకుమం కాంతకాంతి ధత్తే
౩౪ క్షితిధరతటీభాసిబాలాతపాభాం
౩౫ * యంశంభుః సకల సుజనాన్పాతు
౩౬ చౌండేశ్వరాఖ్యః॥ చౌండేశ్వరాయ భువన
౩౭ * * ంగరంగభోగప్రయోగ సక *
౩౮ * సిద్దైహితాః॥ శ్రీచౌండసైన్యపతి రా
౩౯ రవీందుతారం గ్రామం సమగ్ర మప
౪౦ * * న్నఉుకుట్కిసంజ్ఞం ॥

ఉత్తరము

౧ పూర్వదత్తాం ద్విజాతీ (భ్యో) యత్నాద్రక్ష * *
౨ క్షీరమహీం మహీభృతాం శ్రేష్టదానాచ్ఛ్రేయో
౩ నుపాలనం సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపా
౪ ణాం కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః సర్వ్వానేతా న్భా
౫ వినః పార్త్థివేంద్రా న్భూయోభూయో యాచతే రామ
౬ చంద్రః॥ మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజా వా

౭ పాపాదపేత మనసో భువి భూమిపాలాః।
౮ తే పాలయంతు మమధర్మ్మ మిమం సమగ్రం
౯ తేషాం మయా విరచితోంజలి రేష మూర్ధ్ని॥
౧౦ బహుభి ర్వసుధా దత్తా రాజభి స్సగరాదిభిః।
౧౧ యస్యయస్య యదా భూమి స్తస్యతస్య తదా
౧౨ ఫలం॥ శత్రుణాపి కృతోధర్మ్మః పాలనీయః ప్ర
౧౩ యత్నతః। శత్రురేవహి శత్రుస్యా ద్ధర్మశ్శత్రు
౧౪ ర్న్నకస్యచిత్॥ గామేకాం ర త్తికామేకాం భూ
౧౫ మేర ప్యేకమంగులం। హర న్నరకమాప్నోతి
౧౬ యావదాభూతసంప్లవం॥ స్వదత్తాం పరదత్తా
౧౭ ంవా యోహరేత వసుంధరాం। షష్టిం వర్షసహ
౧౮ స్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ అకరస్య క
౧౯ రాదానా ద్గోసహస్రవధ స్థిరః। సకరస్య క
౨౦ రత్యాగా ద్గోకోటిఫల మశ్నుతి॥ నహరే తత
౨౧ * * * * * దేవద్విజ న్మనాం। * * * * * ల
౨౨ భతే సకళం వాంఛితం ఫలం॥ నమస్తుంగ శి
౨౩ రః శ్చుంబిచంద్రచామరచారవే। త్రైలోక్యనగ
౨౪ రారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥ అభీష్ట
౨౫ ఫలదః స్థాణు రష్టమూర్తి రతీంద్రియః। కా
౨౬ మారి రర్ధనారీశో మహాదేవః స పాతు వః॥
౨౭ * * పాదసితాంబుజ న్మయుగళం సౌవర్ణ్ణ
౨౮ పీఠ ప్రభా భాలోకద్యుతిభాసురం నఖరు
౨౯ చివ్రాతస్ఫురత్కేసరం। దేవవ్రాతకిరీట నీల
౩౦ మణి చాలోలాలి * * రదం * * ద్దేవ శ్చాండచమూ
౩౧ పతిం గుణనిధిం పాయాత్స చౌండీశ్వరః॥ య
౩౨ ద్భీతి ప్రపలాయినాం జలనిధి ద్వీపశ్రితాం భూ
౩౩ భృతాం స్వేదాంభ స్సరిదోఘ * * * కలలః
౩౪ ప్రాయోభవత్యాశరః। నోచేత్వామనదీప్రవా

౩౫ హా నివహై రాపూర్య్యమాణస్యత త్రోయం
౩౬ పాప హారస్య తాదృశమభూ త్కస్మాద కస్మాది
౩౭ దం॥యస్యోత్తుంగతరంగనిష్ఠురఖుర క్షో
౩౮ ణీసముద్ధ్యద్ధన ప్రోద్దామోదితసాంద్రధూళి ప
౩౯ టలై * * భవేద్వ్యాతళం। నూనం సాగరవారిణీ
౪౦ తి భరితాః ప్రత్యర్థిపృధ్వీభృతాః ప్రాజ్యం రాజ్య మ
౪౧ నంతభోగసుభగం త్యక్త్వా దిగంతం గతాః॥ గం
౪౨ భీరస్య సపత్నభూభృదవన ద్యోత్కృష్ట సత్వస్థితే
౪౩ మర్యాదానతిలంబనో గణపతి క్షోణీపతి
౪౪ ర్య్యుజ్యతే। రత్నానామపి చాకరత్వ మితియః
౪౫ * * * * * * * * * *। పూర్ణమముష్యకోశ
౪౬ * * * మల్యాలనాధోవ్యద్రాత్। తతో గణపతిక్షోణీ
౪౭ * * * * * * * * * *

9

పిల్లలమఱ్ఱి శాసనము

ఉత్తరము

౧ శ్రీమత్సురేంద్ర దైత్యేంద్ర మునీంద్ర గణవందితం సర్వ్వ సం
౨ పత్ప్రదం వందే శంభోః పదాంబుజద్వయం॥ శంభో శ్శ్యం
౩ భతి జృంభయ ద్గణముదం సంధ్యాంధకారం మన త్సర్వ్వాన్సృష్టు
౪ సుపర్వ్వ సర్వ్వత రుచి స్సర్వ్వాణ ముర్వ్వీధరాన్ భూషాభూ
౫ త భుజంగపుంగవ ఘనప్రోల్లాస ఫుల్లత్ఫణా రత్నోద్యద్ద్యు
౬ తి పుంజరంజితనభో దిఙ్మండలం తాండవం॥ పత్రం పుష్పం సలిల
౭ మథవా యత్పాదాంభోజయుగ్మే భక్త్యా దత్వాతరతిపురుషో
౮ భూరిసంయారదుఃఖం। సర్వ్వోత్పత్తిస్థితివిభవైక త్సర్వ్వ లోకైక
౯ వంద్య స్సర్వ్వాత్మావ స్సభవతుముదే సర్వ్వదా పార్వ్వతీశః॥
౧౦ శ్రీ మత్పద్మజ పాదపద్మయుగళా ల్లోకత్రయాభ్యర్చితా దుద్భా
౧౧ తే విపులకులే నరవరో బమ్మాభిధానోభవత్ । యఃకాంచీ

౧౨ నగరీ కవాటహరణం కృత్వా ప్రచండాహవక్రీడ శ్చోడ న
౧౩ రాధిపస్య కృతవా న్నానద్రుమో న్మూలనం॥ శైలానాం తుంగ
౧౪ శృంగ ప్రకర మురుదృప ద్వర్గ్గదుర్గ్గం గుహౌఘం క్రోడా
౧౫ ద్భూభదె ప్రవృద్ధా త్ఫణఫణినికరస్ఫారఫూత్కారఘో
౧౬ రం। కాంతారం తారకంఠీరవవరముఖరం దీప్త దానా
౧౭ గ్నియుక్తం యద్భీతా స్త్యక్తయుద్ధాః పరనరపతయ
౧౮ స్సంభ్రమేణాశ్రయంతః॥ ముచ్చ స్సముచ్ఛ్రితగుణః
౧౯ ఖలు తత్కాలే భూద్వి (౦) శ్వంభరావలయ విశ్రుత పుణ్యకీర్తిః।
౨౦ ఆపద్గతార్తిహారణేచ మహారణేచ లోకా (౦) తరే వితరణే
౨౧ చ సదాపటుర్యః॥ విద్యుద్వార స్ఫులింగ ప్రకర పరిగత
౨౨ ప్రావృడాకాశదేశే ప్రోద్దామ ద్యోమధూమ ప్రవితత వి
౨౩ తతా కాలకాలాంబుదశ్రీః। యత్సేనాభి స్సమిద్ధ స్సరభ
౨౪ స విరల ద్దాశుఫేట్కారఘోర ప్రోద్వాతా జాతవేదా రిపునృప
౨౫ తి పురగ్రామ ధామాన్యదాక్షీత్॥ కాటస్తస్య సుతో నుతో బు
౨౬ ధజనై ర్జేమానిమో జ్ఞాతవా న్యశ్శత్రూ న్పృథువిక్రమా న్రణ
౨౭ ముఖే హత్వాదివం నీతవాన్। నిస్సంఖ్యానయవి
౨౮ ద్రుతా న్ప్రతిదిశం హారం పరంధూతవా న్ధర్మాత్మా శరణాగతా
౨౯ న్కరుణయా సమ్యక్పరిత్రాతవాన్॥ భక్తేభ్యో వరదాయిన స్సుమన
౩౦ స స్సంరక్షిత స్సజ్జనాం। శ్చిత్రం యస్య సఖాభవ త్ఖరతరః ఖడ్గాత్మకో
౩౧ రాక్షసః। సంగ్రామక్షణదాముఖే బలరజో ధ్వాంతావృతే భ్యుద్య
౩౨ తో హత్వా శత్రుచమూః ప్రభూతపిశితై సంప్రీణయన్కోణపా॥
౩౩ కామః ప్రతీత వినయ స్తనయ స్తతీయో హితందుమాని పదపంకజ
౩౪ భక్తియుక్తః। యశ్శైలశృంగపృథుతుంగమతంగజేంద్ర సంఘాతసం
౩౫ గిబహుసంగరరంగసింహః॥ తీవ్రాఘాతోద్గతా సృగ్భరితకరికరో
౩౬ దార ఫూత్కారవాత ప్రోద్దంతామందబిందుప్రకరఘనతరా సారసా
౩౭ రా స్సమంతాత్। జైత్రశ్రీ వీరయోగోత్సవకృత ఘుసృణో న్మిశ్రవాః
౩౮ పూర్ణ్ణశృంగ క్రీడానిలాం విశాలాం వీరదురధిగుణో యద్రణాకాద్ర
౩౯ రూపాః॥ ప్రఖ్యాత సత్పురుషరత్నయుతేన్వయా బ్జాజాతా న

౪౦ మస్త విబుధేష్టకరేవరేణ్యే । కాచాహ్వయా కమలకాంతక
౪౧ రాస్ఫుటంశ్రీ స్తస్యా భవత్ప్రియతమా పురుషో త్తమస్య॥
౪౨ ప్రోలయ పేరింటి శ్రీప్రోలేశ్వర దేవరకు సమస్త పూజా
౪౩ ర్థమై కుడుకుడియతూర్పున కోమటిచెఱువు పల్లాన నీరు
౪౪ గారుం బండ నోహరి లేకుండా నిచ్చిన మఱుతురు ఒక్కటిం

పడమర

౧ తస్మాత్తస్యాం సమజనిసుధీ శ్చారుచారిత్రసంప ద్వ్యక్తానా
౨ మ స్సతతవిలస ద్దేవ భూదేవపూజః । గ్రామేగ్రామే పురిపు
౩ రిభృశం మందిరేమందిరేచ ప్రీత్యైతె స్సవైర్వ్వః క్షితితలజనై శ్శ్రూయతే యస్య
౪ ధర్మః॥ సంప్రాప్యోచ్చై రిపుబలభట స్సమ్ముఖం యస్య యుద్ధే శి
౫ ఖాశ క్తిప్రకటనపటోశ్చండకోదండపాణేః । ఇచ్ఛంతోపి ద్రు
౬ తమపసృతిం ప్రాదమోహై శ్శరాఘై వ్వ్యజ్రప్రఖ్యైర్బ్బహుతవినిహతావీర
౭ కీర్త్తిం లభన్తే॥ యత్ర శ్రీమతి నీతిర స్తివిపులా యత్రైవ శౌర్య్యం
౮ మహ ద్యత్రైవావిరతోన్నతం వితరణం యత్రైవవాక్సూనృతా । య
౯ త్రైవాఖిలపూజ్యపూజనరతి ర్య్యత్రైవధీర్నిర్మలా యత్రైవాసు
౧౦ పమాకృపారిమపరం యత్రైవసర్వ్వేగుణాః॥ భయంకరే దుస్స
౧౧ హదానవానాం క్షేమంకరే స్థావరజంగమానాం । ప్రియంకరే భక్తి
౧౨ మతాంజనానాం యశ్శంకరే సుస్థిరభక్తియుక్తః॥ ప్రశస్త విస్తీర్ణ్ణగ
౧౩ భీరవారిభి స్సదా బహుప్రాణిసుఖప్రదాయిభిః । మహాతడా
౧౪ గై ర్మహనీయసంపదా మహాత్మనాయేన మహీవిభూషితా॥ శిత
౧౫ చ్ఛాయయా నధికరుచిరా న్పల్లవై రుల్లసద్భిః పుణ్ణాగామ్రాద్యై ర్భరితవహ
౧౬ రితషట్పదోద్గీతరమ్యాన్ । హృద్యాస్స్వాద్యై వ్వరఫలచయై నానతాన్న
౧౭ ర్మహేతో సేవ్యాన్సర్వ్వేంద్రియసుఖకృతో యో తనోద్ధృతఃమండాన్॥
౧౮ సత్సూపాద్యం సుతఘృతయుతం మృష్టమన్నం యథేష్టం యుక్తం
౧౯ శాకై ర్బ్బహువిధరసై ర్ద్దధ్యుదశ్చిత్పమృద్ధం । భుక్త్వా నానాజనపదజ
౨౦ నాయస్య సత్త్రే విచిత్రే హర్షోత్కర్షాజ్జగతి బహుధా తద్గుణాను
౨౧ ద్గృణన్తి॥ ప్రపాసు నిస్సంఖ్యపిపాసువర్గహితాసుశీతాంబుయు
౨౨ తాసు యస్య గ్రీష్మేతిభీష్మేప్య రేమద్దగానాం శ్రమశ్శమంయా

౨౩ తి శమభ్యుదేతి॥ పవిత్రచారిత్రయుతాస్య యోన్నతా జనైస్తుతా
౨౪ బాంధవవర్గపూజితా । ధర్మార్థకామేష్వనుకూలవర్తినీ య
౨౫ స్య ప్రియా ధీనిధిరైతమాహ్వయా॥ సపుణ్యకీర్తిః కిలపూ
౨౬ తమూర్తి రాత్మాన్వయాంభోధిసుధామరీచిభిః । శుభోదయః కా
౨౭ మయనందనోయం నామాభిధాన స్సుహృదాంనిధానం॥ రాజ్యే
౨౮ నుతే గణపతే నృపతే స్సుజేతే విద్వద్గణప్రణుతసద్గు
౨౯ ణరత్నవార్ధేః । కాన్తిప్రతాపవిభవాద్వదతఃప్రభావం వ్య
౩౦ క్తంజనే శిశిరధామసహస్రధామ్నోః॥ నానావారణవా
౩౧ రిదావలి మదాసారప్రసారాకులే వాహాళీఖురధూతధూ
౩౨ లిపటలా బద్ధాంధకారోద్ధతే హేతివ్రాత తటిచ్ఛటద్యుతియు
౩౩ తే చిత్రాజిరాత్రీముఖే రాజశ్రీష్టభిసారికాస్విప స
౩౪ మాశ్లిష్టాసుహృష్టాసుతం॥ శక్రప్రఖ్యం శమితసకలోపప్ల
౩౫ వప్రౌఢరాజ్యం సుప్రీతోర్వ్వీ సురగణవితీర్ణోర్జ్జితమాశీస్స
౩౬ హస్రం । భూభృచ్చూడామణి రుచిసముద్భాసితాంఘ్రిద్వ
౩౭ యంతం ప్రీతే జేతే నరపతివరం ప్రాప్యకృత్స్నే నృలోకే॥
౩౮ యశశ్చయై స్త్రీజగతి తేనపూరితే సమంతతః క్షితి
౩౯ వలయే వశీకృతే । జగజ్జనే సుకృతపథప్రవర్తితే క
౪౦ లౌయుగే కృతయుగసంన్నిభేకృతే॥ తస్య ప్రసాదాత్తు౫ల
౪౧ ధువైభవస్య పృథుప్రదానస్య విభోః పృథుశ్రీః నామః
౪౨ కృతి స్తుత్యగుణాభిరామః కాచాంబికాసూను రనూనసత్వః॥

దక్షిణము

౧ శాకాబ్దేంబుధి నేత్ర రుద్ర గణితే యో దుందుభౌవత్సరే చైత్రే
౨ శుక్లచతుర్దశీతిథి వరేవారేణ సౌరేయ్యుతా । తస్యా మిందు
౩ కలావతంసహృదయో నామేశ్వరాఖ్యాన్వితం లింగం స్థాపి
౪ తవానయం మతిమతాం శ్రేష్ఠోగరిష్ఠోదయః॥ పారావా
౫ రగభీరభూరిసలిలాభోగం తడాగద్వయం సారోదార
౬ ఫలప్రదప్రవిలసత్కైరయ్యవర్యాన్వితం । నామః కామసు
౭ తో నుతోఖిలజనై ర్నామేశ్వరాయాదరా త్సంప్రాదా ద్వివి

౮ ధాంగరంగవిభవభ్రాజిష్ణుపూజార్థ్థయే॥ ఏక స్తత్రత
౯ డాగః ప్రఖ్యాతో గుడ్లచెవ్వుర్వ సజ్ఞంకః। అభిధీయతే జనామైః
౧౦ కత్యాకేచెవ్వుర్వనామ్నాన్యః॥ సచ్ఛంకరం శంకరమైతమా
౧౧ ఖ్యా నామస్య ధీమత్ప్రివరస్యభార్యార్య ప్రీత్యా ప్ర
౧౨ తిష్ఠాపితవ త్సుదారాన్మృత్తిం తదా దత్తవతీచతస్మై॥ సుధీ
౧౩ స్సుధీభిః ప్రణుతాస్యపుత్రస్థితస్సతాంవర్త్మనివిశ్వనా
౧౪ థః। శంభుంప్రతిష్ఠావ్యతదర్థ్థవృత్తిం ప్రాదాసీంస్థిరభ
౧౫ క్తియుక్తః॥ ప్రోలాహ్వయః ప్రోన్నతకీర్తియుక్త సద్భాగధే
౧౬ యా స్సచభాగినేయః। శంభుం ప్రతిష్ఠాపితవాం స్తదర్థ్థం వృత్తి
౧౭ ంచ విశ్రాణితవాం స్తథైవ॥ స్వస్తి సకలగుణగణాలంకార ప
౧౮ రనారీదూర ఆమనకంటిపురవరేశ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర మా
౧౯ బ్బలభీమ రణరంగరామ వితరణకర్న్న శౌర్యసౌప
౨౦ ర్న్న పతిహితాంజనేయ శౌచగాంగేయ సత్యరత్నాకర దుష్ట
౨౧ జనభీకర మనుమకులాదిత్య సుభటసంస్తుత్య నామా
౨౨ ది సమస్తప్రశస్తి సహితుడగు శ్రీమతు రేచెఱుమ
౨౩ ల నామిరెడ్డి కాచాంబికా నందనుండు శకవర్షములు
౨౪ ౧౧౨౪ గు దుందుభి సంవత్సర చైత్రశుక్ల చతు
౨౫ ర్ద్దశి శనైశ్చరవారమునాండు పిల్లలమఱ్ఱి అన్ద
౨౬ శ్రీచున్నామేశ్వరదేవరం బ్రతిష్ఠసేసె ఆదేవర
౨౭ కు సమస్త అంగభోగరంగభోగార్థ్థమై వృత్తులు గు
౨౮ డ్లచెవ్వుర్వం గత్యాకేచెవ్వుర్వ నాచంద్రార్కముగా నిచ్చె ఆచెవ్వుర్వ
౨౯ లు రెండూను బిక్కిమాల్యకల్లూరి నేరెడ్లచెవ్వుర్వ బిల్లపల్లినడ్మ
౩౦ కత్యాకేచెఱువుపిఱుందన అయితేశ్వరదేవరకు సమస్త
౩౧ పూజార్థ్థమై రెండుమఱుతురులు అంద విశ్వనాథేశ్వర దేవర
౩౨ కుం రెంకుమఱుతురులు పట్టపురావితూర్పున వీరితోడ
౩౩ ంబుట్టిన ఆయమ్మవల్లసాని దనవెట్టిన చెఱువునందు దనకొడుకు
౩౪ ప్రోలయపేరింటి ప్రోలేశ్వరదేవరకు నివేద్యమునకుం బె
౩౫ ట్టినవి రెండుమఱుతులు॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం

౩౬ వా యోహరేతి వసుంధరాం। షష్ఠింవ
౩౭ ర్ష సహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥ శత్రు
౩౮ నోపి కృతోధర్మ్మః పాలనీయః ప్రయత్నతః। శత్రురేవ భవేచ్ఛ
౩౯ త్త్రుర్ద్ధర్మ్మశ్శత్రు ర్న్నకస్యచిత్॥ సామాన్యోయం ధర్మ్మసేతు నృపాణాం
౪౦ కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః సర్వ్వా నేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా
౪౧ న్ భూయోభూయో యాచతే రామభద్రః॥ కుడుకుడియ గౌడసము
౪౨ ద్రమునందు అయ్తసాని శ్రీఅయ్తేశ్వరదేవరకు సమస్త
౪౩ పూజాసిధ్యర్త్థమై ఇరుగారూం బండనిచ్చిన మఱుతురులు మూ
౪౪ ండు అంద గొరమకుం బుణ్యముగా శ్రీవిశ్వనాధదేవర
౪౫ కు ఇరుగారూం బండ నిచ్చిన మఱుతులు రెండు ౨॰

10

నాగులపాడు శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీ
౨ శకవర్ష
౩ ములు ౧౧౨ (౪)
౪ యగు కాల ఉ
౫ క్తి సంవత్సరము
౬ నందున మట్టెప
౭ డ భీమనాథే
౮ శ్వరదేవరకు
౯ నివేద్యము
౧౦ నకు నామి
౧౧ రడ్డి పెట్టిన
౧౨ అదలాబ
౧౩ ప్రాకారము
౧౪ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా
౧౫ యోహరేత వసుంధరాం
౧౬ షష్టివర్ష సహస్రాణి
౧౭ విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

11

పిల్లలమఱ్ఱి శాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీపాదాబ్జద్వయం తస్య స్తుమహే పార్వ్వతీప
౨ తేః। ప్రభావాన్త్రిదశేంద్రాణాం యత్ప్రభావాబ్ధి

౩ బిందవః॥ బ్రహ్మో బ్రహ్మోయమాహ యస్య తనుతే శ్రీమజ్జటామండలే చంద్రగిరా
౪ వి వారుణరుచో తుంగేన గంగేద్యుతిం। కాలం కాలమజీగమ త్సరభసం య
౫ శ్వేతఘాతోద్యతం శంభుశ్శంభుముఖామరస్తుతపద శ్రేయాంసి దిశ్యాత్సవః॥ సమ్య
౬ గ్భక్త్యాసరసిజభువా విష్ణునాతిగ్మ ధామ్నా గీర్వాణాంద్రైర్ద్దితిజపతిభి
ర్మ్మానవేంద్రైర్మ్ము
౭ నీంద్రైః। ధన్యైర్యరన్యైరపిసువిహితా సుప్రతిష్ఠాః ప్రతిష్ఠా యస్యైవాసీ త్త్రిభువ
౮ నవిభు ర్బ్భర్తి భూతేశ ఏకః॥ ఈశాదేశాత్సరసిజభువః కుర్వ్వతసర్వ్వసర్గంనిత్య
౯ స్తుత్యాచ్చరణయుగలా దేవవిద్భిర్మ్మహద్భిః। కుర్వ్వన్ వర్య్యంసమజనికులంతంత్ర
౧౦ విత్రాసి తారిబ్బర్మ్మాఖ్యోభూద్రణ వితరణప్రౌఢతారూఢకీర్త్తిః॥ తద్వంసేసమ
౧౧ జాయతాయతభుజా ముచ్ఛ్రియస్సంశ్రయ శ్శత్రుక్ష్మాధిప గంధసింధురఘ
౧౨ టాసంహారకంఠీరవః। నానాదానవిశేషతోషితసురక్షోణీ సురసద్గుణ
౧౩ వ్రాతప్రీత వివేకలోకవిహిత స్తోత్రైర్జ్జగత్యూర్జ్జితః॥ గాంభీర్య్యయుక్తః పురుషో
౧౪ త్తమాశ్రయః ప్రఖ్యాతరత్నః సుమనోర్త్థితార్త్థదః। వాహిన్యధీశస్సదృశస్సరిత్పతేః కా
౧౫ టాహ్వయ స్తస్యసుత స్సుధీస్తుతః॥ కామాహ్వయ స్తస్య సుత స్తత
శ్రీర్మ్మిత్రాబ్ధిసంవృద్ధివి
౧౬ ధాసుధాంశుః। విద్వేషివర్గ్గోద్భటశౌర్య్యదర్ప్ప ధ్వాంతౌఘవిధ్వంస
విధానభానుః॥ యస్మిన్యో
౧౭ ధరిధన్వధారిణిరణేసంజాయతే స్మార్య్యతం కాండోత్ఖండిత చండశాత్రవచమూరుండా
౧౮ వలీతాండవం। తాలోత్తాల కరాల కాల నినదద్భేతాల జాలాతత
స్ఫాలాభీల విశాలతాల వి
౧౯ లసత్కోలాహలోన్మీలితం॥ సంపూజయ ద్దేవతతుష్టికారిణీ దానైర్వ్వరై
ర్ద్దీన జనార్త్తిహారి
౨౦ ణీ। విశ్వంభరావిశ్రుతకీర్త్తిధారిణీ కాచాహ్వయా తస్యసధర్మ్మచారిణీ॥ తస్మాత్తస్యాం
౨౧ సమజని మహాదేవపాదాబ్జభక్తః। ఖ్యాతోబేత స్తతవితరణ ప్రీణితప్రాణివర్గ్గ
౨౨ ఆశాచక్ర ప్రవితతశరచ్చంద్ర సాంద్రాంశురమ్యా యస్యా తూర్ణంజనసుఖసముత్వా
౨౩ దినీఖాతికీర్త్తిః॥ శైలేంద్రాయితకుంజరాంపరితతో లీలాయితాశ్వావలీం తోయదా
౨౪ ఘాయితహస్తినంహతి మకూపారాయితాం ద్విట్చమూం। యుద్ధేయ ప్రలయాయితేషు
౨౫ సహసా భాస్వత్ప్రతాపోన్నతి ర్య్యస్తిత్కాలశిఖాయితేన నసతి
క్రోధేన సర్వ్వాంశ్రియం॥ ఆ

౨౬ చారప్రభవో మనీషివినుతః ప్రాప్తోత్తమేరాజయః సుజ్ఞాతాగుణినాం ప్రతీత సుకృతః
౨౭ ఖ్యాతద్విషద్భ్యాప్పదః। నిత్యస్తుత్య బృహస్మహోబహువరై ర్భర్వైశ్య
ర్గుణై ర్భార్జితా యః
౨౮ *వసుత్యాదదతే శ్రీభృశంయస్మాద్విజాస్సాధవః॥ వచనాశ్శైవః॥
భార్యాస్య సర్వై ర్గుణైః
౨౯ సుగుణైస్సమేతా భ్రాజిష్ణుతేజోనిధి రెఱ్ఱపాఖ్యా యస్యాః పృథివ్యాం ప్రవిభా
౩౦ తి వంశః ప్రఖ్యాతసత్పూరుషరత్నవార్ధిః॥ తస్మిన్నభూన్నిర్మలధర్మయుక్తో భీమా
౩౧ హ్వయో నాయక దుర్జితాజిః సర్వార్థితార్థస్య సదాప్రదాతా
యః కల్పవృక్షప్రతి
౩౨ మః ప్రసిద్ధః॥ శిక్షాశక్తిప్రథితయశసా యస్య నానా విధేస్త్రీ దుర్వారాలే ప్రపత
౩౩ తిజవాద్వైరిపృథ్వీశసైన్యం। తాదృగ్జాతా రిపుబలతనుచ్ఛేదనం ధర్మసేవ్యం యాదృ
౩౪ గ్వజ్రే నిపతతి శిరశ్ఛేదనంవక్త్రఖండం॥ అద్రీశ్వరో యో ధైర్యేణ భోగేన త్రిదశే
౩౫ శ్వరః। యక్షేశ్వరస్సమృద్ధ్యా చ సన్నంగూరు పురేశ్వరః॥ తస్మాన్మహిమ్నా మహితాస
౩౬ మేతా లోకస్తుతా దెఱ్ఱమనాయకో భూత్। యో దేవభూదేవగణాన్గుణాఢ్యః ప్రీతాన్స్వ
౩౭ భూతై ర్విధధే ధనాఘైః॥ యుద్ధే ధృతంశస్త్రవరమ్మహాసిం దృష్ట్వా స్ఫురంతంయు
౩౮ ధి భీతిభాజాం। శస్త్రాణి పేతుర్భువి క్షాత్రవాణాం త్రాణాయ నూనం నిజభర్తృమూ
౩౯ ర్ధ్నాం॥ తనయో వినయోన్నతస్తదీయః కాటమనాయక
ఇత్యుదారకీర్తిః। పురుషార్థ
౪౦ పరేణ యేనయత్నాత్పరితోషః సతతం సతామకారి॥ పద్మోల్లాసి విధాయినో ఖి
౪౧ లజగత్పూజ్యస్ఫురత్తేజస స్సందోహైః పరితస్థితై సుమనసాం సంస్తూయమా
౪౨ నోన్నతః। ధ్వస్తాశేషతమస్సతే శ్శితనోర్యస్యోదితస్యాగ్రతః సూర్యస్యేవ
౪౩ జహుర్మహాంస్యరిగణాః ఖద్యోతసంఘా ఇవ॥ ముఖోద్గతామ్నాయ తయా
౪౪ మహోన్నతే సరస్వతీశైస్సుమనోగణస్తుతః। మహీసురై ర్భూరి
మత్తైర్యుతా సభా
౪౫ విరాజితాయస్యవిరించిసన్నిభః। భార్యాసుధీసన్నుతసద్గుణౌఘ శ్రీరెఱ్ఱపాఖ్యా
౪౬ నృపస్యతస్య। నిత్యానుకూల్యేన ససంతుతోష ధర్మార్థకామప్రకరేణయస్యాః॥

ఉత్తరము

౧ తత్పుత్రితయోరుత్తమయోర్జనౌఘ స్తుత్యోర్జితశ్రీనిధి రెఱ్ఱపాఖ్యా। యస్యా
౨ శ్చరిత్రాణి వరాణిసర్వలోకఃపవిత్రఃకిముతాన్వయస్య। నేత్రోత్సవస్సర్వ

౩ జగజ్జనానాం రూపప్రకర్షః ప్రవిచారి యస్యాః। దృష్టఃపరంరూపవిశేష
౪ దృష్ట్వాం రంభామపి హ్రేపయతేదృఢంయః॥ అరుంధతీయద్యపిసుప్రసిద్ధా
౫ పతివ్రతానాముపమానభూతం। తథాపిసంప్రత్యుపమానమత్ర యాం
౬ మన్యతే మాన్యగుణై ర్జనౌఘః॥ సర్వేషుధర్మేషు పతివ్రతాత్వ ధర్మేఽధిక
౭ ప్రీతిసమన్వితాయాః। మైవాఖిలాశాః పరిపూరయంత్యాః ప్రీణాతి చిత్తం
౮ శివవల్లభాయాః॥ గౌరీపదాంభోరుహయుగ్మ భూరిభక్తిప్రభావార్జిత భ
౯ వ్యభాగ్యం। యాంకల్పవల్లీసదృశీం శ్రితానాం సంపన్సమృద్ధి స్సతతంజనానాం॥
౧౦ ఆరామైరధిగతనందనానుకారై ర్భూర్భాయిష్ఠైరనుకృతసాగరై స్తడాగైః। శైలాభైః
౧౧ సురచితైర్బహుప్రకారై ర్భాభ్రప్రత్యక్షైర్విరలత భూషణోచ్ఛ్రయమైవ॥ ఉద్యద్భాస్క-
౧౨ రబింబడంబరవరశ్రీదామహే మానిశం నానాధాన్యసమృద్ధిదాం పృథుయశ
౧౩ స్సంపాదినీం మ్మేదినీం॥ భూరిక్షీరయుతా స్తుతాశ్చసుజనై ర్ధేనూర్విధానాన్వితం ద
౧౪ త్తేయావివిధప్రసిద్ధవిబుధవ్రాతాయ జాతాదరా॥ క్షీ రేయాణివరాణ్య
౧౫ పూపవితతి స్స్రగ్రాజ్యమాజ్యాదికం శాల్యన్నం సరమిందుకుందధవలం
౧౬ శాకాన్యనేకానిచ అశ్నం త్యర్చితదేవభూసురగణా మృష్టంయథేష్టం సదా
౧౭ విప్రాస్సద్యశసాయమైవచ సకృత్తుష్టాః కృతాశీష్టయా॥ యద్వక్త్రాం
౧౮ బుజరంగసంగతిమతివృత్తంకరాత్యుత్తమం వాక్కాంతావిలసత్సువ
౧౯ ర్ణఘటితాలంకారవిస్తారిణీ యేచాపాస్తఖిలాస్వతీవకుశలాస్తైస్సర్వదా
౨౦ స్తూయతే యస్యాఃకీర్తికరై రచంద్రనికరై సమ్యగుణానాంగణః॥ ఈషాఽఽర్యాయు
౨౧ క్తజనాననాంబుజ వరచ్ఛాయావృదా యావహే సద్విద్వజ్జనచిత్తసా
౨౨ గరసముద్ధర్ష ప్రకర్షస్సదా। కీర్తి శ్శారద చంద్రసాంద్రకిరణ
౨౩ స్తోమద్విసంస్పర్ధినీ యస్యాః కీర్తిరపారసద్గుణసముద్భూతాభృశం
౨౪ శాసతే॥ యస్యాఃపుత్రః పవిత్రోన్నతనుతచరితోద్భూతసుఖ్యాతకీ
౨౫ ర్తిమ్మల్లః ప్రోల్లసితోర్వీతత వితరణాశస్త్రశాస్త్రప్రగల్భః। బాణై ర్విలూ
౨౬ నయుద్ధోద్భటపటుచటులాఖర్వ గర్వారి వీరవ్రాత స్యాంభోజరాజప్రవి
౨౭ హితవిజయశ్రీపదాంభోజభోజః॥ రాజత్కీర్తేర్గణపతినృపస్యాఖి
౨౮ లోర్వీశభూషా రత్నవ్రాతద్యుతిరతి సముత్తాసితాంఘ్రిద్వయస్య స
౨౯ న్మర్యాదా నిరతనిఖిలక్ష్మాతలేవర్తమానే రమ్యేరాజ్యే విపులసుఖ
౩౦ దే పూర్ణ్ణసస్యప్రపూర్ణ్ణే॥ శాకాబ్దే సురవర్త్మ రామశశభృద్విశ్వం

౩౧ భరా సంఖ్యయా సంయుక్తే విభనాఖ్యవత్సరవరే జ్యేష్ఠే మృ
౩౨ డాస్యస్థితౌ। శుక్లాయాం శశివాసరే జననుత శ్రీలింగమూర్తేర్గణైః
౩౩ స్సేయం హైమవతీపతేః కృతవతీ శిష్టంప్రతిష్ఠాపనం॥ గ్రామే
౩౪ పిల్లలమఱ్ఱినామ్నిరుచిరే సుస్థాపితాయాదరాదస్మై శ్రీనుస్థిరమెఱ్ఱి
౩౫ కేశ్వర ఇతి ఖ్యాతాయ సంప్రాదదాత్। వృత్తిః ప్రాజ్యఫలప్రదాః పృథుత
౩౬ రాః శాల్యాదిముద్గాదిస క్షేత్రాఢ్యా వివిధాంగరంగవిలసత్పూజా
౩౭ దిసంసిద్ధయే॥ కైలాసాభంసశోభం సువిహితరచనం సుప్రతి
౩౮ ష్ఠావిధానం నానాదానప్రయతవితతాభ్యర్చనం భవ్యసేవ్యం
౩౯ భక్త్వా తేరితోరుస్తుతరుతదురిత వ్రాత మేతస్యశంభో ర్భూయాదాభా
౪౦ నుచంద్రం వచనమభినుతం భూషణం భూమిదేవ్యాః॥ పూజాం ప్రగృ
౪౧ హ్ణా జగతి జనౌఘాత్ తస్మైనవరా న్భూరితరాన్ప్రయచ్ఛన్ దేవోత్ర దే
౪౨ వార్చితపాదపద్మస్థేయాచ్చిరం బాలశశాంకమాలిః॥ యస్యాస్సాంద్ర
౪౩ మహేంద్రచాపరుచిమ (న్మృ) ందారకేంద్రావలిమాలిస్థోత్తమరత్నబృందవి
౪౪ విధామందప్రభాభాసురం। సద్దద్యాంచరణారవిందయుగలం తాం స్థాప
౪౫ యత్వా దితి తత్రైవత్రిపురాం సువత్త్రిమదదాత్ తస్మైనుపూజద్వయే॥

పడమర

౧ శ్రీ స్వస్తి సకలగుణగణాలంకార పరనారీదూర ఆమనికంటి పుర
౨ వరేశ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర మార్బలభీమ రణరంగరామ వితరణ
౩ కర్ణ శౌర్యసౌవర్ణ పతిహితాంజనేయ శౌచగాంగేయ సత్య
౪ రత్నాకర దుష్టజనభీకర స్వామిద్రోహరగండ బేతనదండ మ
౫ మనుకులాదిత్య సుభటసంస్తుత్య నామాది ప్రశస్తిసహి
౬ తుండగు శ్రీమతు రేచెఱ్ఱపిల్లలమఱ్ఱిబేతిరెడ్డి పెండ్లము స
౭ కలసుగుణాలంకృతయైన ఎఱకసానమ్మంగారు శకవర్షములు
౮ ౧౧౩౦ విభవసంవత్సర జ్యేష్ఠశుద్ధ తృతీయయు సో
౯ మవారమునాండు పిల్లలమఱ్ఱిని తనపేరను శ్రీఎఱకేశ్వర
౧౦ దేవరం బ్రతిష్ఠసేసి ఆదేవరకు గుడికి గోపురమునకూ బాగిలి
౧౧ మాడుమునకూ బావికి పరివారములకూ మఠమునకూ అంగభోగరం గ
౧౨ భోగాది సమస్తపూజాసిధ్యర్థమై తమ పేరింటి ఎఱకమఠమునం దమ పేరంగ

౧౩ ట్టించిన ఎఱకసముద్రమునం దమ పెట్టిన దేవవృత్తులూ బ్రాహ్మణవృత్తు
౧౪ లుం దమ తోంటల పొలముందక్క నున్నంత నీరునేలను వెలిపొలము అందనాలు
౧౫ గుమళ్లూను క్రాప్రోలిపొలములోన ఉప్పరిపాడులోనుగా నలుపైయాఱు మ
౧౬ ళ్లూను అంద ఎఱ్ఱమరాజుకుంటను పిల్లలమఱ్ఱిం దమ కట్టించిన లక్ష్మీసముద్ర
౧౭ మునం బండ్రెండు మత్తురులు నీరునేలాను ఆచంద్రార్కతారకముగా నిచ్చిరి॥
౧౮ ఆదినమునంద త్రిపురాదేవిం ప్రతిష్ఠసేసి ఆదేవికి సమస్తపూజాసిధ్యర్థ
౧౯ మై ఎఱకమఠము రెండుమఱ్ఱు వెలిపొలము ఆఎఱకసముద్రమున నీరు
౨౦ నేల రెండుమత్తురులు గుడిసేయింపాను గుడి ఆయినమిందను ఆదేవి ఆపభో
౨౧ గమునకు నడచునవిగాను అంద నీరు నేలమత్తురు తమ తండ్రి పేరం బ్రతిష్ఠసేసిరి॥
౨౨ శ్రీకామేశ్వరదేవరకుం దమతల్లి పేరం బ్రతిష్ఠసేసిన శ్రీఎఱకేశ్వరదేవరకు
౨౩ ను గుళ్ళకు సమస్తపూజలకు ఎఱకపురము వెలిపొలము మత్తురులు ౧౦
౨౪ నీరునేల ఆ ఎఱకసముద్రమున మత్తురు ౧ పిల్లలమఱ్ఱి లక్ష్మీసముద్ర
౨౫ మున మత్తురు ౧ బొమ్మకంటికాలువ మత్తురు౧ అంద వెలిపొలము మత్తురులు౧౦
౨౬ మ్రోంతుకూరం దమ తోడం బుట్టిన నూంకనాయకుని కట్టించిన * *
౨౭ నీరు నేల మత్తురు ౧ అంద వెలిపొలము మత్తురులు ౫ ఆచంద్రార్కముగానిచ్చె॥
౨౮ శకవర్షములు ౧౧౩౭ గు యువసంవత్సర మాఘబహుళ పంచాదశి శుక్రవారము
౨౯ నాండు సూర్యగ్రహణనిమిత్తమున శ్రీఎఱకేశ్వరదేవరకు సమస్తపూజార్థమై ఎఱక
౩౦ పురమునం దమ పెట్టిన దేవబ్రాహ్మణవృత్తులు దక్క నున్నంత
వెలిపొలమున్ను ఎఱకసము
౩౧ ద్రమునం దమ తోంటల పొలమున్ను చతుస్సీమము సర్వనమస్యము
లాచంద్రార్కముగా నిచ్చె॥
౩౨ ఆఎఱకసముద్రమంద కట్టమీది శ్రీఎఱకేశ్వరదేవరకు నీరునేల మత్తురులు ౨
౩౩ మూలస్థాన ** దేవరకు అందలి మడూరిసోమయ ప్రతిష్ఠసేసిన శ్రీచేతే
౩౪ శ్వరదేవర శ్రీఎఱకేశ్వరదేవరలకు మత్తురులు ౭ రెంకులకుంటను మత్తురు ఆచం
౩౫ ద్రార్కముగానిచ్చె॥ ఈధర్మము పరిపాలించు వారికి అనంతమైన పుణ్యమవు వీ
౩౬ నికి బాధసేయు వారికి పంచమహాపాతకములు సేసినట్టి పాపమవు అ
౩౭ ట్టకదా పెద్దల వచనములు॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుం
౩౮ ధరాం। షష్టిం వర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥ శత్రుణాపి కృతో

౩౯ ధర్మః పాలనీయః ప్రయత్నతః। శత్రురేవ భవేచ్ఛత్రు ర్ధర్మశ్శత్రు నకస్యచిత్
౪౦ మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజా వా పాపాదపేత మనసో భువి భావిభూ
౪౧ పాః । యేపాలయంతి మమధర్మ మిమం ప్రయత్నా త్తేభ్యోమయా విరచితాంజలిరేవ
౪౨ మూర్ధ్ని॥ సామాన్యోయం ధర్మసేతుర్నృపాణాం కాలేకాలే పాలనీయో భవద్భిః । సర్వా
౪౩ నేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా న్భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥
౪౪ శ్రీకొనురేశ్వర దేవరలకు మళత్తుందనమఋుతు
౪౫ రు ౧ ఎటుకసముద్రమున మఋుతురులు ౨

ద క్షి ణ ము

౧ ఆ ఎటుకసముద్రమున సత్రముపెట్టి యేమెరకు నడచునట్టు
౨ గా మత్తురులు ౫ వండెడువారికి ౧ మత్తరు విద్యార్థులకు
౩ గ్రాసవాసస్సులకు మత్తురులు ౩ చలివందిలికి నీళ్ళు నడిపెడి
౪ వారికి అర్ధ * * * * *

12

అ న్న వ ర ము శా స న ము

మొ ద టి వై పు

౧ స్వస్తి సకలగుణగణాలం
౨ కార పరనారీదూర ఆమనిగంటి
౩ పురవరేశ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర దోర్బలభీ
౪ మ రణరంగరామ వితరణకర్ణ శౌర్యసాప
౫ న్న పతిహితాంజనేయ శౌచగాంగేయ సత్యరత్నా
౬ కర దుష్టజనభీకర మనుమకులాదిత్య సుభట
౭ సంస్తుత్యనామాది సమస్త ప్రశస్తిసహితుం
౮ డగు శ్రీమతు రేచెఋువులకామిరడ్డి అయితాంబి
౯ కానందనుండు శకవర్షములు ౧౧౩౦ అగు
౧౦ కాలయుక్తసంవత్సర మాఘశు విదియా

౧౧ శనివారమున నాగులపాటను శ్రీకామే
౧౨ శ్వ(ర) దేవరం బ్రతిష్ఠసేసి ఆదేవరకు సమస్త అ
౧౩ ంగభోగరంగభోగార్త్థముగా వ్రిత్తి నాగు
౧౪ లపాటితూర్పువ్వాన నామసముద్రమను చెఱు

రెండవ వైపు

౧ వునందు మాపాలు అర్ద్ధము ఆయర్ద్ధమూ
౨ నాచంద్రార్కముగా నిచ్చితిమి ఈధర్మ్మము
౩ నకు నెవ్వరు బాధసేయుదురు వీరికిం బ
౪ ంచమహాపాతకాలుం జేసినట్టి పాపమ
౫ వు ఈధర్మ్మము ఎవ్వరేం బ్రతిపాలింతురు
౬ వారికి అనంతమవుచుంన పుణ్యమవు
౭ అట్టకదా పెద్దలవచనములు॥ స్వదత్తా
౮ ం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుంధ్ధరాం
౯ షష్టిర్వ్వరుషసహస్రాణి విష్ఠాయాం
౧౦ జాయతే క్రిమిః॥ శతృణోపి కృతోధర్మ్మః
౧౧ పాలనీయః ప్రయత్నతః శతృరేవ భవేచ్ఛ
౧౨ త్రు ర్ధర్మ్మశ్శతృ ర్నకస్యచిత్॥ సామాన్యోయం
౧౩ ధర్మ్మసేతు నృపాణాం కాలే కాలే పాలనీ
౧౪ యో భవద్భిః। సర్వ్వా నేతా న్భావినః పార్త్థివేంద్రా
౧౫ భూయోభూయో యాచతే రామచంద్రః॥

13

వాడపల్లి శాసనము

మొదటి వైపు

౧ స్వస్తి శ్రీ శకవరుషంబు
౨ లు ౧౧౩౩ డగు
౩ ప్రమాదీచ సంవత్సరమున శ్రీమ
౪ తు మేలుంగంటి కొమరెనాయ
౫ క బేతేనాయంక రుద్రనాయం
౬ కులు బ్రతుకేశ్వరము స్థానము

౭ మఱియలకిచ్చి తమ్మేలిన స్వా
౮ మి గిణపతిదేవమహా
౯ రాజుపేరా దమతండ్రి కా
౧౦ టనాయంకునిపేరా

(సర్వవిగ్రహము కలదు)

రెండవవైపు

౧ ఈశ్వరము స్థానము
౨ నంద్రికూటము గుడ్లు ద
౩ ముజేయ దనచేతిధన
౪ మునన కళశనివ్వాణము
౫ గాజేయించిన ఈత్రికూ
౬ టము అంగభోగ రంగభో
౭ గ దూప నైవేద్యము
౮ లకు ముప్పై పుట్లు వెలిపొ
౯ లమాచంద్రార్కస్థాయము
౧౦ గా నిచ్చిరి ఈధర్మానకెవ్వ
౧౧ రే ననుకూలురైన వారికి
౧౨ సర్వసంప (ద) లగు బ్రతికూ
౧౩ లులైరేని। దమ సంపద తొ
౧౪ యమగు దేవవృత్తిగొనిరే
౧౫ ని దమమలమూత్రాదు
౧౬ లు దాన భక్షించినవాండు

మూడవవైపు

౧ స్వదత్తం పరదత్తం వా
౨ హరేద్భూమిం నరాధిపః
౩ స పచ్యతే మహాఘో
౪ రే నరకే కాలమతు
౫ యం। రత్నాన్నదాన గోశ్వా
౬ ద్య స్సర్వ భూమి ప్రజా
౭ యతే। తస్మా ద్భూమి ప్రదా
౮ నేన రాజా భవతి సర్వదా॥

14

సోమవరము శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీ సకలగుణగణా
౨ లంకార। పరనారీదూర ఆ
౩ నునగంటిపురవరేశ్వర। వీర
౪ లక్ష్మీనిజేశ్వర। దోర్బలభీమ
౫ రణరంగరామ। వితరణక
౬ ర్ణ। శౌర్యసావర్ణ। పతిహి
౭ తాంజనేయ। శౌచగాంగే
౮ య। సత్యరత్నాకర। దుష్టజ
౯ నభీకర। మన్మకులాదిత్య।
౧౦ సుభటసంస్తుత్య నామాది
౧౧ సమస్తప్రశస్తిసహితులయిన శ్రీ
౧౨ మతు రేచెఱ్ఱుల బేతిరడ్డికి శ
౧౩ కవర్షములు ౧౧౩౫ గు
౧౪ శ్రీముఖసంవత్సర। చైత్ర శు ౧
౧౫ గురువారమునాండు తా
౧౬ నుం గొచ్చబొల్లినాయండు

౧౭ బిక్కమగిలె శ్రీస్వయంభూసో
౧౮ మనాథదేవరకు అంగభో
౧౯ గ రంగభోగార్థము బేతిరెడ్డి
౨౦ రెగడువాడు బొన్నెనాయుం
౨౧ డు వరపాలుంగాం జెఱ్వు ఆ
౨౨ చంద్రార్కస్థాయిగా నిచ్చిరి ఆచెఱ్వు
౨౩ ముందఱ రెండుమఱ్తురు వెనుగకు
౨౪ కత్వాబేతిరెడ్డి కట్టించియిచ్చె
౨౫ ను ఆచెఱ్వులు కట్టలు రేవు
౨౬ ఱు తూర్పుగట్టలూం దక్షిణము
౨౭ కింద చెఱ్వు పద్దయ చెఱ్వునిడు త్త

15

సోమవరము శాసనము

౧ స్వస్తి జయాభ్యుద
౨ య శకవరుషంబులు
౩ ౧౧౫౬ గు జయసంవ
౪ త్సరస్య మాఘ సు ౫ నాడు
౫ ముతి * రేశర్ల
౬ నామిరెడ్డి తమతండ్రికి
౭ తల్లికి ప్రీతిగాను త
౮ మకు ఆయురారోగ్య
౯ సుశ్రీస్థలాభివృద్ధిగా
౧౦ శ్రీ స్వయ(ం)భు దేవరలను
౧౧ * సానికిచ్చిన గరగలు
౧౨ ౩౫.

16

నాగులపాడు శాసనము

మొదటి వైపు

నంది, ఖడ్గము, సూర్యుడు, పానవట్టం

౧ స్వస్తి సకలగుణగణాలంకార పరనారీదూర ఆ
౨ మనికంటి పురవరాధీశ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర
౩ దోర్బ్బలభీమ రణరంగరామ వితరణకర్న్ణ
౪ శౌర్య్య సౌసన్న్ణ శౌచగాంగేయ పతిహితాంజనేయ
౫ స్వామిద్రోహరగండ బేతనదండ సత్యరత్నాక
౬ ర దుష్టజనభీకర మనుమకులాదిత్య సుభ
౭ టసంస్తుత్య నామాది సమస్తప్రశస్తి సహితం శ్రీ
౮ మతు మండలిక రేచెఱ్ల కాటెడ్డి అయ్తాంబికా
౯ నందనుండు శకవరుషములు ౧౧౫౬

౧౦ అగు జయసంవత్సర వైశాఖ శుద్ధ త్రయో
౧౧ దశి గురువారమున తమతండ్రి నామిరడ్డి
౧౨ కిం దమతల్లి అయ్తసానంమకూం దమకూం బు
౧౩ ణ్యముగాను శ్రీనామేశ్వర దేవరాను శ్రీఅత్తే
౧౪ శ్వరదేవరాను శ్రీకాటేశ్వరదేవరాను ప్రతి
౧౫ ష్టసేసి తంమేలిన చలమర్తిగండ కాకతిగణ
౧౬ పతి దేవమహారాజు ప్రిథివిరాజ్యం సేయంగా
౧౭ ను ఈదేవర్లకు అంగరంగభోగాలకుం బెట్టినవ్రిత్తి

రెండవవైపు

౧ నాగులపాటి ముసిడికాలు
౨ వ అందు అయ్దు మఱుతురు
౩ ఆయూరి తూర్పున నామస
౪ ముద్రమను చెఱ్వునందు రెండు
౫ మఱుతురు ఆతూర్పున వి
౬ శ్వనాథ సముద్రమను చెఱ్వు
౭ నందు నాల్గుమఱుతురు వె
౮ రసి పదునకొండు మఱుతు
౯ రూను ఆచంద్రార్కముగా
౧౦ నిస్తిమి॥ యావచ్చంద్రశ్చ సూ
౧౧ ర్య్యశ్చ యావత్తిష్టతి మేదినీ
౧౨ యావత్శివకథా లోకే తావత్క్షేత్ర
౧౩ ం ప్రతిపాల్యతే॥ ఈధర్మము లె
౧౪ వ్వరేం బ్రతిపాలింతురు వారికి
౧౫ అనంతపుణ్యము ఈ ధర్మ్మా
౧౬ నకు ఎవ్వరే బాధసేయుదురు
౧౭ వారికి అనేక బ్రహ్మకల్పాలు పా
౧౮ యక నరకములు। ఇదికదా పెద్ద
౧౯ ల వచనములు॥ స్వదత్తాం పర
౨౦ దత్తాంవా యోహరేతి వసుంధ
౨౧ రాః। షష్టివర్ష సహస్రాణి వి
౨౨ ష్టాయాం జాయతేక్రిమిః॥ శత్రు
౨౩ ణోపికృతోధర్మః పాలనీయః
౨౪ ప్రయత్నతః। శత్రురేవభవేచ్ఛత్రు
౨౫ ధ్ధర్మశ్శత్రూన్నకశ్యచిత్॥

17

కొండిపర్తిశాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీస్వస్త్యస్తు ఓం నమఃశివాయ॥ పాతుం స్తన్య(ం)
౨ భవాన్యస్తరశిరసికృతః ప్రస్రుతక్షీరధారా

౩ శ్రీమా న్దానమాద్య న్మధుకరమధురక్వాణ (సం)
౪ దర్భగర్భః। గంధవై ర్వైనా్నరదాద్రైర్య వ్విరకసితన (య)
౫ నై రుత్కముత్ప్రేత్ష్యమాణో వీణాభః ప్రీతం *
౬ వః ప్రణిహితమనసా మ స్తుహేరంబహా *
౭ రోమస్తోమాగ్రలగ్నా వపుషిజలధయో (ర)
౮ స్య వక్షస్థలక్ష్మీగాఢా శ్లేషోపజాతశ్రమజలక (ణి)
౯ జాలలీలాం భజంతే। ఉన్మీలత్కేతగాత్రచ్ఛదపరి *
౧౦ తే యస్య దంష్ట్రాంకు రేభూః కస్తూరీబిందు (శో)
౧౧ భాం వహతి హరిరసౌ పాతువః పోత్రిమూ (ర్తిః)
౧౨ సశివః కల్యాణం దిశతు శివమౌళౌసురనదీ
౧౩ (వే) లత్కల్లోలోత్థితపృషతతారాపరివృతః। పరిస్ఫ
౧౪ ద్భూషాభుజగ ఫణమాణిక్యనికరప్రభాయ *
౧౫ స్రం ప్రకటయతి సంధ్యావిలసితం॥ పాయాద్రు
౧౬ ద్రేశ్వరశ్శంభుః శ్రీమత్కాటచమూపతిం। య
౧౭ త్కీర్తికలహంసస్య జగత్క్రీడాసరస్యతే॥ మల్యా
౧౮ యాంపురి పరివృఢో దుర్జయామ్నాయవల్లీ *
౧౯ కుందద్యుతినిభయశోధౌత దిక్కుంభికుంభ (ం)
౨౦ సిద్ధాసిక్రీత రిపుమృగీలోచనః ఖేచరేంద్రప్ర *
౨౧ ఖ్యః ప్రధనవిజయే సైన్యపో దన్నపాఖ్యః॥ దన్నసై
౨౨ న్యాధిప తేజ్జితాపో పరిస్ఫురంతి ఘునకాలంకి *
౨౩ తే। శైత్యేనయుక్తా విదధే రిపూణాం సంతాప (మంభోధ)
౨౪ రవారిధారా॥ ప్రసారయామాసగుణాన్వరి *
౨౫ వే ప్యసౌ ఆక్రష్టుదిత్సయా మన్యేవదాన్యం * *
౨౬ రుహా॥ తతోజని జగద్గీతకీర్తిరాతిహారస్స
౨౭ శ్రీక స్సజ్జసైన్యేశః క్షీరాబ్ధే రివ కౌస్తుభః॥ *
౨౮ యశఃపూరపూరితే భువనత్రయేకా గ *
౨౯ చ యమునాకః కపూరః కిమంజనం॥ *
౩౦ నామ తస్యాసీ త్ప్రియా కువలయేక్షుణా। *

౩౧ లా సంపత్యరుంధతీ తామరుంధతిం॥ *
౩౨ సామ్యం ప్రతిపద్యమానా జనైరనూయం త
౩౩ భావాః ఉమారమాచస్ఫుటమాచమాచతి *
౩౪ సంచరితైై రుదారైః॥ శ్రీమా న్కాటచమూనా (ధోత)
౩౫ యోరాసీత్తనూభవః। ప్రతాపాక్రాంతదిక్చక్రో *
౩౬ దేశ్వాయివాపరః॥ సకాటగిల్పాటఇతి ప్రసిద్ధో నిధి *
౩౭ తి ప్రమదావిభూమః। తమేవమాహుః పెదముద్ద
౩౮ గండ ముద్దండయుద్ధాంగణపండితీమ్నా॥ *
౩౯ స్ఫురంతి సమరాంగణేషు తస్యాసిధారా రిపుర (క్తసి)
౪౦ క్తా। వ్యలోకి లోకైరతి విస్మయేన తీవ్రప్రతాపాగ్ని శి (ఖివ)
౪౧ మూర్తిః॥ తస్యారివీరా స్సమరేషు కుంభి కుంభస్థ *
౪౨ గ్రాతిది గ్వనిద్రాః। ఉజృంభతే స్వర్గవిలాసినామ్
౪౩ * విబుద్ధా కుచమండలేషు॥ తస్య ప్రతాపశిఖి
౪౪ * ధిం విరోధినాం। తృణాన్యద్భానితాసీతి నిత్యం
౪౫ * వినస్మియే॥ శంకేత్థం సంకిసాధీశమర్థినా
౪౬ * * * * * *
౪౭ * * * * * *

ఉత్తరము

౧ * రివ *
౨ * తక్ర *
౩ * ల్యాంబర *
౪ * యాంప్రా *
౫ * స్యానివర్ధంతే *
౬ * తనయః కాటసేనా *
౭ * త్కరణప్రీణితప్రాణివ *
౮ * ంద్రసీరంధ్రకీర్తా ధన్య *
౯ * తే మోదమానం వా *
౧౦ * ధీమానో గారీశవా *
౧౧ * తస్య రుద్రధ్వజిన్యధి *
౧౨ * రేణుకలాభీష్టదబం *
౧౩ * సు జనిపురగం *
౧౪ * కథంవా॥ అస్తా *
౧౫ * గ్గా * ల్యాంబికా *
౧౬ * దా * ॥ కుద్ధ *
౧౭ * ఖ * తమో *
౧౮ * బంబేపేక *
౧౯ * వేలిలుహి *
౨౦ * లిపున్నచే *

౨౧ * లం॥ కీర్తి *
౨౨ * నలజ్జేవతి *
౨౩ * నక్వాపిన *
౨౪ * స్యతాతస్య *
౨౫ * తరతస్త్యాగ *
౨౬ * రుద్రవరూధినీశ *
౨౭ * మార్గం నిర్మాయ *
౨౮ * ప్రతిష్ఠాపయతిస్మ *
౨౯ * నాం విధత్తే సోభివా *
౩౦ * సః ఫలత్యభ్యధికం ఫలం *
౩౧ * తస్య పత్నీ గంగేవపావనీ *
౩౨ * మైళతరంగిణీ॥ వచసి *
౩౩ * సో భూమణందయా॥ *
౩౪ * నం నిత్యం తస్యాశ్చకాస *
౩౫ * శిక్షితాః కమలేక్షణాః *
౩౬ * శచిముఖ్యాః పతివ్రతాః *
౩౭ * శేంద్రగవిం। ప్రథమంయథా *
౩౮ * అధముక్తవేపధుకరకృతే *
౩౯ * హాజనతామనుతే॥ ప్రాతస్తదీయా*
౪౦ *శ్రేయాంసి సర్వాణి సమాపతం*
౪౧ * ప్రణతిర్వ్వధూనాం సౌభాగ్య భాగ్యే *
౪౨ * తి॥ పల్కాృదివంశజలనిధిసం *
౪౩ * పూర్వశశిరేఖా । నిర్మల చరిత *
౪౪ * లక్షణాభాసమానాంగీ॥

పడమర

౧ * తస్యచ సుతః పెదముద్దుగండః కా
౨ * న్యాధిపతి ర్విదధద్విభాతి । కర్త్యా ప్రతాప
౩ * సాచ దిగంగనానాం ముక్తాప్రవాలపు
౪ * విహారశోభాం॥ తస్యైతస్యకి మంగ
౫ (మం) గళనిధే ర్మల్యాలకాటప్రభో । రాద్రాశ్
౬ (స్యవి) జృంభణానిజనతా రాగేణజేగీయతే
౭ * రప్యవలంబ్యమంబరమిదం యేనా
౮ * కీర్తిచ్ఛల । స్ఫారస్ఫాటికపేటికాంతరసమా
౯ * గోపాయితం॥ సర్వేషా ముపకార
౧౦ * చరితం సర్వం తదీయం తథా । కింత్వేవం
౧౧ * దంతిదాంతమతయస్తత్కర్మధర్మ్యై
౧౨ * ః। వాపీకూపమహత్తటాకఘటనై రాజఙ్ఞి
౧౩ ॥(మే) దినీ ప్రాసాదై రతిదంతురో జనపతే
౧౪ * స్తదీయైఃకృతః॥ సోయంమహీతాప

౧౫ * ఘోరా ఔరాయగరుడ ఇత్యాఖ్యాం ఆ
౧౬ * తనవహతశాత్రవ రక్తాద్రిభూతశాత
౧౭ ముఖః ॥ సంవాహః క్రియతాం వ
౧౮ తరవశ్శాఖాకరైః పాదయోర్యే-షః
౧౯ * భృత్యైః కురుష్వసురభిశీకరైః పరీక్షా
౨౦ * కీర్తి-స్తస్యదిగంతఖేలనజుషః శ్రీకా
౨౧ ** ప్రభోః శ్రాంతిన్నే-తినమన్యతాం వి
౨౨ * తే దానేష్వయం ప్రక్రమః॥ తస్యాహి
౨౩ * ంసమరే ధరణీతల్పశాయినాం । జాయ
౨౪ * రతావా ప్తిర్ది-వీతిఖలుకౌతుకం
౨౫ * భిదా ప్రియసుతస్యసిత్యైర్య్యా-శో
౨౬ స్నిగ్ధచందనరసై రివలిప్య తెదాః త
౨౭ * ద్రిపుపురోద్ధితధూమరేఖా కస్తూ
౨౮ * మకరికాకలనాం కరోతి॥ షుః పదన్న
౨౯ * ంగారోహస్య స్తస్యపురోధసః । వీరశ్చ
౩౦ * మంతశ్శాంతస్యా దితికౌతుకం॥
౩౧ * తే పరదోషం ననిష్ఠురం వక్తినానృతం
౩౨ * నాక్షిప్యతి కమపిజనం సగుణః ప్రి
౩౩ * ష్వ-దా సర్వ్వా-న్॥ కిహమహిపం సర్వై-ర్వ
౩౪ * దిద్ధయేణి సరసహారిచ్ఛం । సజ్జయ
౩౫ * దణిజ్జంతో హారేమిత్తాణకంచణం
౩౬ ఇ కాచాంబికారాజతి తస్య ప
౩౭ (త్రివ్ర)తాశీలగుణాభిరామా తత్పాదముద్రో
౩౮ * నాదిదోర్వ్వి-జేతా స్వయం సంప్రతిరత్న
౩౯ * అంగుష్ఠనిష్ట్యూతమరీచిజాలై ర్యే-షా
౪౦ * ప్రతిపత్తిభాజాం॥ సీమంతరేఖా ను
౪౧ (విలా) సినీనాం । సిందూరలీలారచనాంక
౪౨ (రోతి)॥ నిసర్గ-వాదిరిద్ధోయం భాతి తస్యాః ప

౪౩ * యం। రుద్ధం స్వకాంతిచోరేభ్యః కమలేభ్య ఇవ
౪౪ * ంతదూరుభ్యాముపమితాః కవీంద్రై రనియం
౪౫ * కంపతే కులకాంతాభియేనవపనేలతా॥ ఉత్తు
౪౬ ఙ్గ స్తనకుంభయుగం సం_క్తేశతే యుద్గమనేకృతం
౪౭ ఇతీవ తస్యా యువతివ్విలగ్నం భీత్యేవనిత్యం పతి
౪౮ * పతితం॥ కాంత్యాచాంతసుధామరీచిరుచిరచ్ఛా
౪౯ * * వ లేపంముఖం। దివ్యం నేత్రయుగం విధూత
౫౦ * * న్నీలోత్పలాలంకృతిః॥ ఆనీలః కబరీవ సంప్రతి
౫౧ * ప్రోత్ఫుల్లవల్లీపరిభ్రామ్యద్భృంగవిడంబరోపి
౫౨ * * * * * *

దక్షిణము

౧ రుద్రేశ్వరాభిధానం సురధామ విధాపితం
౨ తత_స్తేన। యస్యశివస్యేవోపతిలగతి శశి గ
౩ గనగంగాచ॥ సమ్యఙ్నిర్మాపిత_స్తేన ప్రాసా
౪ దః కేశవస్యచ। యోమిచ్ఛతివరోదస్యేరం
౫ తరాళం సముచ్ఛ్రియాత్॥ జాతే నేత్రరసేం
౬ దుభూ పరిమితే ౧౧౬౨ శాకాబ్దకే శార్వ
౭ రీ వర్షేమాసిచ ఫాల్గునే శశిసుభృత్ పక్షే హ
౮ రేర్వాసరే। ఛాయాపుత్రదినే గ్ర హేషున
౯ వసువ్య_క్తం శుభాలోకిషు ప్రత్యష్ఠాప
౧౦ యదీశ్వరం హరిమపి శ్రీకాటసైన్యాధి
౧౧ పః॥ ప్రోలేశ్వరేణ సహితం విభాతిసురస
౧౨ _ద్మనాం త్రికూటమిదం। కైలాసమేరుమం
౧౩ దరసమానశంకాం కరోతి యత్పుంసాం॥
౧౪ యస్య శిఖరస్థితేషు ద్యోతితగగనేషు కన
౧౫ కకలశేషు। నీలచ్ఛాయే రవేబ్బింబం సంధా
౧౬ దితమైవనప్రభయా॥ ప్రాకారో జయ
౧౭ తిత్రికూటమభిత స్థ_త్తేన నిర్మాపితః సుశ్లిష్టైః

౧౮ క్రమశీర్షకై రుపచితో నీలోత్పలైః కల్పితః । య
౧౯ శ్చాలక్షితసంధిబంధకలనా ధీరాశిలాతక్ష
౨౦ కైః । సంతుష్ట్యేవ మహీయసీ మివ శిలాం య
౨౧ త్నాత్సముత్తారితః॥ రుద్రేశ్వరాయత్రితయం
౨౨ చ దత్తంనివర్త్తనానాం ద్వయ మచ్యుతాయ
౨౩ ప్రోలేశ్వరాయాథ తథైవయుగ్మం శుభార్థి
౨౪ నా కాటచమూద్వహేన॥ క్లుప్తం క్షేత్రం చెల్లమత్త
౨౫ టాకజలసేచనం త్రికూటస్య వృష్ట్యంబు జీవ
౨౬ సస్యక్షేత్రం త్రింశన్నివర్త్తనాంచ
౨౭ మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజా వా పాపాద
౨౮ పేతమనసో భువి భూమిపాలాః॥ తేపాలయం
౨౯ తు మమధర్మ్మ మిమం సమగ్రం తేషాం మయా
౩౦ విరచితాంజలిరేషమూర్ద్ధ్ని భూమిదానాత్ప
౩౧ రంనాస్తి సుఖంచాముష్మికంమహత్ । నచా
౩౨ పి భూమిహరణాత్పరంపాతకముచ్యతే॥ బహు
౩౩ భిర్వసుధాదత్తా రాజభిస్సగరాదిభిః । యస్య
౩౪ యస్య యదాభూమి స్తస్య తస్య తధాఫలం
౩౫ స్వదత్తాద్ద్విగుణంపుణ్యం పరదత్తానుపాల
౩౬ నం । పరదత్తాపహారేణ స్వదత్తం నిఃఫలంభవేత్॥
౩౭ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధరాం ।
౩౮ షష్టిర్వర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥
౩౯ అకరస్య కరాదానా ద్గోసహస్రవధస్స్మృతః సకర
౪౦ స్య కరత్యాగా ద్విকోటిఫలమశ్నుతే॥ తథానాగస
౪౧ హస్రేణా ప్యశ్వమేధ శతేనచ గవాంకోటిప్రదానేన
౪౨ భూమిహర్త్తానశుద్ధ్యతి॥ నిరయో రౌరవాద్యశ్చ
౪౩ కుంభీపాకాస్సుదుస్సహాః । తీవ్రాశ్చయాతనాః
౪౪ కష్టా నోపసర్పంతిభూమిదం॥ శివాయనమః॥
౪౫ స్సజయతి పృథ్వీశ మహీహరణాద్దివిచూఱి

౪౬ కాటఇతి । కాటచమూపో గణపతినృపతిశ్రీపాద
౪౭ పద్మషట్చరణః ॥ ప్రోలేశ్వర రుద్రేశ్వర హారయః ప్రీ
౪౮ ణంతు కాటసైన్యపతిం । రంగాంగభోగవిభవై
౪౯ ర్దత్తైః ప్రీతితాత్మానః॥

. 18

గణపవరము శాసనము

మొదటి వైపు

౧ * పశ్చిమాబ్ధేః కళ్చి *
౨ * ప్రతినృప *
౩ * సర్వ్వస్వగర్వ్వః తట *
౪ * * తుణా *
౫ * ద తో రుద్రదేవాను (జ)
౬ (మ) హాదేవనృపాత్మజః *
౭ శస్థితజయప్రియా
౮ * హ.ధ్వానేదిగంతే శత్రుణా
౯ * ర్వాణసాధభవన *
౧౦ * త్థ ప్రతిష్ఠానతః సంగ్రా
౧౧ * నపధిత్వో గణపతిక్ష్మ *
౧౨ * మాగచ్ఛతి క్షిప్రం యాతం *
౧౩ * దివమితి తదా శేషామ *
౧౪ * న్నివ॥ యస్యానుకూలన *
౧౫ నేన విధూయమానాస్తం
౧౬ ద్వేజాగ్రనిహితాః పృతనోపేతో *
౧౭ * కాః । క్షిప్రం పలాయనపరా *
౧౮ * వతేతిదూరా నానారిపుక్షి *
౧౯ రి పతించతర్జ్జయంతి॥ సంగ్రా
౨౦ మసంకులాశ్వప్రచురఖరఖు
౨౧ రశ్రేణిధిర్ణ్ణక్షమోద్యద్ధూలీ (ధూ)
౨౨ తప్రకాండప్రసవితమిహిర
౨౩ ద్యోతపుంజే యదీయైః । శస్త్రైశ్ఛి
౨౪ న్నోద్యదుగ్ర ప్రతినృపతిశి
౨౫ రాస్యాకలయ్యప్రయాతో రా
౨౬ హుదూయాహభ్రమేణ ద్యుమణి
౨౭ రితి జనా విస్మితాస్తర్కయంతి॥

రెండవ వైపు

౧ * * * * *
౨ * * * * ప్రయుతోద
౩ * యాసౌసర్వ్వేర్నృపాలహేమ *
౪ రకోటిస్ఫురద్రత్నోద్భా *
౫ పీఠ మహిత శ్రీపాదప (ద్మా)

౫ యాత్ । సూరైః సంనుత శౌర్య్యభావ (ణ)
౬ భృతో హేంమాద్రిదేవాత్సుధీ శ్రీమ (ద్బా)
౭ లసరస్వతీతివిదితం నామోత్తమః *
౮ బ్రువాన్ । యం జగద్దేవభూపాలో ల
౯ బ్ధ్వాహేమాద్రిభూపతిః । సేనాప
౧౦ తి మమాత్యంచ చక్రే విక్రమధీయు
౧౧ తం॥ యశ్చారివీరాని విజిత్యనిత్యం రణై
౧౨ * * * * భూమిభర్తుః । ఆపూ *
౧౩ యద్దేశముపేత తాపత్రయాగమే
౧౪ మేఘమివాంబువర్షైః । తత్పుత్రోభూద్దేవ
౧౫ పాలనామధేయో ధియాన్నిధిః । జ
౧౬ గద్దేవ మహీపాల పాలితః సమ్మత
౧౭ స్సతాం॥ యస్మాదిభక్తమాలత్వా జ
౧౮ గద్దేవా దనంతరం । కాకతీశః ప్రో
౧౯ లభూప స్సోధరాం పర్యపాలయ
౨౦ త్॥ ప్రాజ్యైర్భోజ్యైః ప్రాణినః ప్రీణయంతం

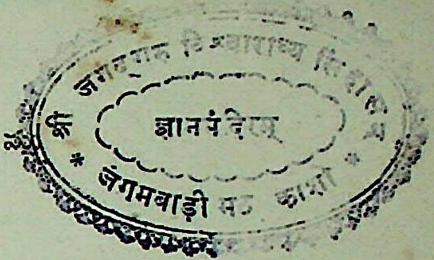
మూడవ వైపు

౧ * * * * * * * *
౨ హితరవః । క్వచిచ్ఛస్త్రాశస్త్రప్ర * *
౩ * వ్యతికరం క్వచిద్వందివ్రాతస్ఫుట *
౪ కృప్రసరణం॥ క్వచిద్వీణానాదస్ఫు
౫ రితగాననినదం క్వచిన్నాదధ్వానోదర
౬ * నాకృతధియాం క్వచిన్నానారత్న
౭ యవాక్యంచవణిజా । మశేషశ్రీగ *
౮ తతయస్యనగరే॥ స్వప్రాణాధికతా *
౯ * తేనాజయ * ణతాయ * *
౧౦ వైభవయుతక్షోణీవశేం ద్రై(హర్మ్య)తం । *
౧౧ సంమఖేషుమిషువా భుజప్రమోదా * *
౧౨ నా తేసహైతై రనంతవిభవప్రజ్ఞాన్వితాజ్యా *

౧౩ యచ్చిత్తః సదనే వివేకశయనే జ్ఞానప్రదీపే *
౧౪ యాశాతిష్ఠాంతి సమత్వసంయమముఖై శ్చ
౧౫ సచిత్రేగుణైః। భీతాదూతికయా సదాశివ
౧౬ మసా వానీయత్రత్పేయసీ రమ్యం * * *
౧౭ రనన్యహృదయా తేనానిశం క్రీడతి * * స
౧౮ ద్భిస్సేవ్యం సకలకలాలాపముఖరితమకువర్త
౧౯ స్సస్యైసమృద్ధముపవనవిరాజమానం గణపతిపు
౨౦ రం॥ యత్రస్ఫారతరోవిభాతి ఫలధీప్రఖ్యాతడాగోత్తమః
౨౧ స్వచ్ఛం స్వాదుచసారణీవరిగతే మూలైర్యదీయం
౨౨ జలం జిత్వా పక్వఫలోరుభారనమితః శాలివ్రజఃశోభతే మా(ం)
౨౩ యః పాతు మివానతిక్రుతశిరా వక్త్రైఃస్వకీయై రపి॥
౨౪ శాకాబ్దైః బాణభువనవిభావరిపతిసుధాకిరణగుణితే।
౨౫ శ్రీముఖసంవత్సరే మఘశుక్లాష్టమ్యాం దినకరదినే శ
౨౬ కవర్ష ౧౧౭౫ శ్రీమద్రుద్రేశ్వరం పత్యష్ఠాప

నాలుగవ వైపు

౧ * ః కేవలముర్వ్వి
౨ * యస్యసాజ *
౩ * * పాద్యగణ *
౪ * * ॥ గణపతిపు *
౫ * మం దేవద్విజగణాయ్యర్ *
౬ * యం ధర్మసేతు స్సర్వపా
౭ * ం పాలనీయో * * *
౮ * తా న్భావినః పార్థివేం *
౯ * యో భూయో యాచ(తే)
౧౦ (రా)మచన్ద్రః॥ స్వదత్తాం పర (ద)
౧౧ * యోహరేత వసుంధరాం
౧౨ (ష) ష్టివర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం (ం)
౧౩ (జా) యతే క్రిమిః గ్రామే *
౧౪ మేకామామే * * *
౧౫ రన్నరకమాప్నోతి యావదా భూ *
౧౬ ద్భవం భారద్వాజస్య రోదస్సమం
౧౭ గుణకథావర్ణితేంద్రస్య విద్యా
౧౮ లీలాశాలాననస్య క్షితివర *
౧౯ తయశోనన్దిమిత్రస్య పుత్రః
౨౦ వాణీప్రేయో భుజంగః సుభ
౨౧ * * * నిరతోయత్త్వితారేచ స
౨౨ * స్తేనోక్తం నన్దినామ్నా జయ
౨౩ తి కృతధియా శాసనం యా
౨౪ వదర్కం * * *
౨౫ * * * *
౨౬ * * * *

19

నాగులపాడు శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీ సకలగుణగణాలంకార
౨ పరనారీదూర ఆమనగంటిపుర
౩ వరాధీశ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర పరమమా
౪ హేశ్వర దోర్బ్బలభీమ రణరంగరామ
౫ వితరణకర్ణ్ణ శౌర్య్యసావర్ణ్ణ పతిహి
౬ తాంజనేయ శౌచగాంగేయ సత్యర
౭ త్నాకర దుష్టజనభీకర మనుమకులాది
౮ త్య సుభటసంస్తుత్య నామాది సమస్త ప్ర
౯ శస్తి సహితుండగు శ్రీమతు రేచెఱ్ల కా
౧౦ మిరెడ్డి అయితాంబికానందనుండు॥ శకవర్షములు ౧౧౮౦ అగు
౧౧ కాలయుక్తసంవత్సర మాఘశుద్ధ విదియా శనివారమున నా
౧౨ గులపాటను * * * * * * * * *
౧౩ * * * * * టి తూర్పున నా
౧౪ మసముద్రమని చెఱ్వు రెండుపాడ్లుచేసి మాపాలు ఆచంద్రార్క్కముగాను
౧౫ ఇస్తిమి॥ యావచ్చంద్రశ్చ సూర్య్యశ్చ యావత్తిష్ఠతి మేదినీ యావత్శివ
౧౬ కథాలోకే తావక్షేత్రం ప్రతిపాల్యతే। ఈ ధర్మ్మమునకు నెవ్వరు బాధసేయుదు
౧౭ రు వారికిం బంచమహాపాతకాలుం జేసినట్టి పాపము ఈ ధర్మ్మము ఎవ్వ
౧౮ రేం బ్రతిపాలింతురు వారికి అనంతమవుచుంన పుణ్యమవు అట్టికదా పెద్దల వ
౧౯ చనములు॥ స్వదత్తం పరదత్తంవ్వా యోహరేతి వసుంధ్ధరా। షష్టివ్వర్షసహస్రా
౨౦ ణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః। శతృణోపి కృ (తం) ధర్మ్మః పాలనియ్యః ప్రయ
త్నతః। శతృరేవ
౨౧ భవేశ్శత్రూన్ ధర్మ్మః శత్రో న్నకస్యచిత్ ॥

20

బూదపుర శాసనము

ఉత్తరము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహామ
౨ ండలేశ్వర అనుమకొండపురవరాధీశ్వర మూ
౩ రురాయజగదాళ విదితవిక్రమశీల పరమమాహే
౪ శ్వర వీరలక్ష్మీనిజేశ్వర చలమెత్తుగండ కదనప్రచం
౫ డ శ్రీస్వయంభుదేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక
౬ పరబలసాధక నామాది సమస్తప్రశస్తిసహితం
౭ శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్యగణపతిదే
౮ వమహారాజు లోరుగల్లుమొదలుపట్టణంబుగా
౯ సుఖసంకథా వినోదంబులం బ్రుథివిరా
౧౦ జ్యంబు సేయుచుండంగాం తత్పాదప్రసాదప్రసూ
౧౧ త ప్రాజ్యరాజ్యలక్ష్మీసమాశ్లిష్ట దక్షిణభుజదం
౧౨ డుండును సమరసమయాఖండలుండును సం (గ)
౧౩ రసమరాధినాథరిపు (ప్రబల) మార్తాండుండు
౧౪ ను పెదముద్దుగండండును చిరవితరణగుణగ
౧౫ ణాలంకారుండును సతత సదాచారుండును బా
౧౬ చాంబికోదరక్షీరపారావారసంజాత హరిచ
౧౭ (ం) దనుండును బాచవసూధినీశ వరనందనుండు
౧౮ ను కుప్పాంబామానససరోవిహారమాణ రా
౧౯ జహంసుండును నిజకులోత్తారకుండును
౨౦ వారనారీయావనవనవసంతుండును దుష్ట
౨౧ తురగరేఖారేవంతుండును నసిముసలకార్ముక-
౨౨ ఖప్రముఖ నిఖిలాయుధకుశలుండును
౨౩ (ఆ) ధరిత్రీవిశాలుండును రాజసమాజ జ

పశ్చిమము

౧ శ్రీశకవరుషంబులు ౧౧౮౧ వర్త్తింపంగా సి
౨ ద్ధార్థిసంవత్సర చైత్రశుద్ధ ౧ (౧) గు తమతల్లి
౩ బాస్సానిపేరను బూదపూరిసమీపంబున తటా
౪ కంబు నిర్మ్మించి తద్ధర్మ్మఖ్యాపనార్థంబై శాసనంబు
౫ సెప్పంబంచినం తత్ప్రారంభంబెట్టిదనిన ౦౦ం యత *
౬ * లసదంబుదాలితులితా మాలోక్య నీలద్యుతిః
౭ ంయో * కేవలమేవ జహ్నుతనయాం దేవో నద
౮ త్తేధునా। కంఠేపిద్యుమనస్సుతాయతిముపాహ్రు మ్మ
౯ * ంబికాళంకతే। యస్యద్వస్తు * విహీతం
౧౦ వితరతా త్తధవధోభవః॥ లీలావరాహా
౧౧ తను రాతనుతా త్శివం వో యత్కేసరాగ్రకలి
౧౨ తోదధిబిందు బృందరూతహౌణికరగ్రహణ మ
౧౩ ంగ * * శ్చితారుపాతుతాకతిధి యం తనుతే
౧౪ నితాంతం॥ ఆవిర్బభూవకమలం విమలం వి
౧౫ కాసినా * * * * * పురుషోత్తమస్య। జాత
౧౬ స్తతోజనయితా జగతాం విధాతా సోజీ జ
౧౭ న జ్జగదిదం సకలం సలీలం॥ చత్వారాజగతిఖ్యా
౧౮ తా స్తతోవర్ణా స్సముంతతః। స్వధర్మ్మకర్మ్మనిర్మ్మా
౧౯ ణ మభవన్నిర్మ్మలౌజసః॥ తేషాం మహీయమహి
౨౦ మం మహిత స్తురీయో వర్ణశ్రియః ప్రసవభూ
౨౧ మిరతి ప్రసిద్ధః। * దుభవత్సమధికం చ గుణా
౨౨ ర్ణవానాం దుగ్ధాబ్ధివ త్పురుషరత్నగుణై రుపేతం॥
౨౩ ప్రశస్త మస్తి తత్రాపి కాకతీయకులం (మహత్)

దక్షిణము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వ
౨ ర అనుమకొండపురవరాధీశ్వర మూరురాయజగదాళ
౩ విదితవిక్రమశీల పరమమాహేశ్వర వీరలక్ష్మీనిజే

౪ శ్వర చలమెత్తుగండ కదనప్రచండ శ్రీస్వయంభూ
౫ దేవదివ్యశ్రీపాదపద్మారాధక పరబలసూదకనామా
౬ ది సమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కా
౭ కతీయరుద్రదేవమహారాజులు ఒరుంగల్లుమొ
౮ దలిపట్టణంబుగా సుఖసంకథావినోదంబులం
౯ (పృధ్విరాజ్యం) బుసేయుచుండంగా తత్ప్రసాదప్రసూ
౧౦ * * * * * * దక్షిణభుజదండుండును
౧౧ * * * * * *
౧౨ * * * * * *
౧౩ * * * * * *
౧౪ * * * * * *
౧౫ లా। వక్రాంక క్రశకంబు కానేక శితావాతాశ
౧౬ నాగపతి। ప్రాణత్రాణపరాయణో గిరిగు
౧౭ హా వల్మీకిరంధ్రాంతరం॥ వారే సదాఖిలరణే
౧౮ చ రణేచ యస్మిన్నాద్యా * భవిష్ణు రవిలక్ష్మిర
౧౯ మర్త్రిః సాత్యః। అన్యస్యశస్త్రనిరత * * రచయ్య
౨౦ * * * * ం భవిష్ణు భువిరగ్రతవైరివర్గః॥ అంగీకృ
౨౧ తాసదాయస్మిన్నంగసుప్తం * * * * । రాజ్యల
౨౨ క్ష్మీరతిప్రాజ్య * * యో * * * * రతి॥ సప
౨౩ తజన * నూనం జాత్తో గుండయసంజ్ఞయా।
౨౪ నోచేది * * * * ం తత్వవిత్వం కధంభవేత్॥
౨౫ శ్రీగోనవంశమహనీయపయోధిజాతా మ
౨౬ ల్యాలవంశవననిర్మలసత్య * * * కుప్పాం
౨౭ బికా విబుధ * * * * * *

తూర్పు

౧ మదదేతే విమలం ఫలం॥ శాకాబ్దే శశిదం
౨ తిశంకరమితే సిద్ధార్తిసంవత్సరే చైత్రేమాసి
౩ సితత్రయోదశితిధౌ వారేగురోశ్శోభనే। నిమ్మా

౪ యోత్తమ బూదపూరినికటే సోయం తడాకం వ
౫ రం బాచాంబాభిదయాం కితం తమకృత శ్రీగు
౬ ణ్డదండాధిపః॥ తస్మిన్నేవశుభేకాలే తడాగమ
౭ పరం ముదా । తుల్యం తేన గుణైస్సర్వై ర్వ్యాతు
౮ తోస్సెదరవత్సదా॥ తస్యబాచసముద్రస్య కుల్యా
౯ నీరేణపూరితం । జనతానంతసందోహ కారిణం
౧౦ హారిణంపరం॥ ధర్మ్మార్యాసౌ విని
౧౧ మ్మాయ గుండదండాధిపో భువి । ప్రియాయా
౧౨ ః కుప్పమాంబాయా నామ్నాంకితమథాప్య
౧౩ దాత్॥ తస్య (సీ) తా ప్రియాయాశ్చ తస్యాశ్చ
౧౪ నృ (ప) సంజ్ఞయా దేవాలయద్వయం తేన ని
౧౫ మ్మితం నిమ్మలౌజసా॥ అస్యధర్మ్మస్యనిర్మ్మాతా
౧౬ నిర్మ్మలాత్మాయశోనిధిః । గుండదండాధినాథో సౌ
౧౭ చిరంజీయా త్వదాశినా॥ ఈశాసన
౧౮ ము సెప్పిన ఈశ్వరభట్టోపాధ్యాయులకు మ
౧౯ ల్యాలగుండయ ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను కుప్పస
౨౦ ముద్రము వెనుక నిచ్చినది నీరుపొలము పదిమఱు
౨౧ తులు॥ ఏవం ప్రార్థితవా న్దత్వా భావినస్సర్వభూ
౨౨ పతీన్ । యుష్మాభిరనిశం యత్నఃకర్తవ్యో ధర్మ్మర
౨౩ క్షణే॥ సామాన్యోయం ధర్మ్మసేతు నృపానాం కాలే
౨౪ కాలే పాలనీయో భవద్భిః సర్వ్వానేతా న్భావినఃపార్థి
౨౫ వేంద్రా న్భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

21

బూదపుర శాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీబాహాహూ బహుగాగకారి రుచిరక్రీడాకర శ్రీకర
౨ శ్రేణీమరంత్త పిష్టపరమాం యుష్మాకమిాశ శ్రియ

౩ * న్నిర్విక్రమడంబరాంబరపర ప్రాచుర్యచర్యాతుర
౪ క్షీరాపారగభీరకోటరపయో రాశిప్రకాశాశయః॥
౫ నిర్ద్వంత్యము॥ పోత్రీ ధాత్రీసలిలోద్ధరణపరిణత శ్రీధరః
౬ పాతు యుష్మా న్విష్ణుస్స్వేష్మక్షణేత్ర శ్వసనపరిహృతా పారనీరప్లు
౭ సారః। యద్దంష్ట్రాదండలగ్నా క్షితిరతిలసతి ప్రస్ఫుర *
౮ * * వప్లు క్రీడాసంసక్తరేణు శ్రియమియ మురరీ కుర్వతీ
౯ * * పర్వతాంతా॥ ఇదిఆర్యాగుచ్ఛము॥ ఇందుర్లీలా
౧౦ లసతి ప్లుసరతితార క్రీడాలోలప్లుకారంనీరే। శ్రీ
౧౧ స్ఫురదతిసోష్మా ధాత్రీంశరపరవరః పోత్రీ॥ ఈశ తేకురు
౧౨ తే నూతే ఖ్యాతియర్వాతి విపద్యతే। నీయతే ద్వితతే శ్యేతి
౧౩ జ్యోతయ త్యధికాయతే॥ క్రియాపదప్రాయికము॥ అస్తు
౧౪ భూయా త్సమ స్తస్య జగతోమంగళం శివం। జనోజంతురతో
౧౫ * తిత * స్మాదితోగతః॥ పునరుక్తాభాస॥ హిరణ్యగర్భప్లు
౧౬ గమం మురారిగభీరనాభీకమలాద్భభూవ మ * * *
౧౭ ఖ్యానవరే * * వేతస్మాద్భభూవుః ప్రభావాః ప్రజానాం। త
౧౮ తోభవ న్నాభనురసత్ప్రిభావా వర్ణస్సువర్ణపరిఘూర్ణవకావ
౧౯ లోక ప్రకామస్వరరమ్యకర్మ్మ రక్తాఃకలాలోలమనోనుభావాః॥
౨౦ నిస్తాలవ్యము॥ కలౌయుగే కాకతిరాజవంశో విశాలకీర్త్తిః క్షి
౨౧ తిపాలయేయుః। తత్రాపి రాజా మహదేవనామా పితోంధ్రదేశ
౨౨ ం సమలంచకార॥ తస్యాతిశిస్య క్షితిపోమదక్షు స్సక్తస్సదాక
౨౩ ర్మ్మణి ధర్మ్మమూలే। సుతస్సమాసీదసమానభూతి భూవల్ల
౨౪ భ శ్రీగణపాభిధానః॥ శత్రూ నాశు * * పీరనిరతాన్బంధూ
౨౫ న్నపో పాత్మనో దానే (నాపి) తుతోమ నిత్యవిలసంనిత్యో న్నిమేషక్షి
౨౬ తౌ॥ సౌందర్యైర్య కసమోపి శంబరరిపో ర్విశ్వంవివేపత్పిపా
౨౭ * ధర్మ్మంవిశిశేష యఃపరగతం తోపాదియేమప్రిభుః॥
౨౮ తద్రాజభువిసద్భద్రముద్రిరుద్రమహీపతౌ (తస్మిన్విస్మిత) విక్రా
౨౯ ంతాగుర్వీముర్వీంప్రశాసతి॥ నిరీతినాతిసుప్రీతిభూరిభూ
౩౦ తినుతిద్యుతి। సువిని * * * * * * శ్రీనుతీభావినిద్విషి॥

౩౧ నిష్కంఠ్యము॥ తదీయపాదాంబురుహోపజీవీ మల్యాలవం
౩౨ శైకమలేక్షణాంశః। దిగంతవిశ్రాంతయశోవిలాసః శ్రీదన్న
౩౩ సేనాధిపతిః ప్రసూతః॥ తస్మాదభూదతులభావితపుణ్యమూ
౩౪ ర్తిః శ్రీజాయసైనికపతిః ప్రథితప్రభావః। ఉద్దామరాయగరుడ
౩౫ * * * * లక్షుక్షుమాతలసురక్షణనిత్యదక్షః॥ తస్మా దస్మాద
౩౬ * * * * * * రథినీనాథయూథప్రభేద క్రీడాగాఢప్రౌఢ ప్రబ
౩౭ ల పరితసద్ధ్రాఘిమసంగ్రామభీమః॥ వాచాం వాచాం విచా
౩౮ రే సమధికచతుర శ్చారుసంచారకీర్తిః ర్యూచక్రేగుండసే
౩౯ నాపతి రతిరసిక స్సచ్చరిత్రైకమిత్రః। సాభారతీ నియమితా రస
౪౦ నాగ్రభాగే సుకోమలా చ కమలాచయ * * చ లేచ। స్నాని * *
౪౧ లాలి తత్త్వకలావిలాసలీలాకలాపకలితా ఖలు ఏక (ఏవ)॥
౪౨ సర్వత్ర సంతతం సోయ ముషితా సపదిస్వయం। అవశ్య
౪౩ ం యాతిమానానం స * * స్వః సదాసమం॥ అన్వయా
౪౪ * * * * * *

ఉ త్త ర ము

౧ శ్రీధామం * శతానవానికరణే కర్ణేగమానాజసావీరం
౨ * * * సేవణపతే సంగ్రామరంగస్వహం। దాడింలా *
౩ * పాటవీ మనుదినంగంతుంమతీం మాభక్తై రుద్యద్గుం
౪ డయదండనాథవిలస ద్దోర్విక్రమానిప్రభుః॥ క్రియాపదత్ర
౫ యగోపకము॥ శ్రీగోనకులదుగ్ధాబ్ధి జాతాసహజచంద్రికా
౬ శ్రీరివశ్రీపతేర్యస్య ప్రియసీ కుప్పమాంబికా॥ ఈహాం
౭ చక్రే దిశి * * మహామహిమకయా వ్యాప్యతే సైస్తుతా * *
౮ * * * * * * రితికవికరా స్సంప్రయాతా జగా *
౯ * ష్టాపస్థాపితానాం రథిమిహకురుతే పర్వతస్సస్వతోరి ష్టో
౧౦ ణీవిభేదప్రౌకటిత యశసా యస్యమేనే రతస్య॥ ఇందుః *
౧౧ * సపదాలు ఆరు॥ యదీయ చాతుర్య కృతాతివాయ
౧౨ పం* * * * * * * కరాంబుచర్య్యః॥ ఆహార్య్యధైర్య్య
౧౩ బుధపూర్యవార్య * * సౌందర్య్యకర స్తడాకః॥ స్తబక

౧౪ వ * *॥ కలితలలితా * * * * వారిప్రసారిప్రమదనమదనోక
౧౫ * * * స్సపుణ్యాః । జలధరహజసంకా * * * * విరాజీవిమ
౧౬ విమలతరంగద్భంగదాళిస్సశాళిః॥ మిధునావళి॥ కవయంతి *
౧౭ నానమృద్ధ భూప్రభూతా మితాగణ * జలధేస్తారం నీరం * *
౧౮ * సుశీతలం అమరతరు * * వీత్వానూనంచకో * * * *
౧౯ యదధికరుచిరే సాంద్రానందాం * * * షి చంద్రికాం॥ కేదారా
౨౦ తతశీలి శాలజనతా చేతస్సదానందకృత్తారాగారనిరంతినీరజర
౨౧ జ స్సంచారచ * * లః నైజాధికసలీలసాగరసదా హంకార శం
౨౨ కాకుల * * * * * * * * * * * * * * *
౨౩ నిరోష్ఠ్యము॥ తడాగో సా సదానేతుసరణింతరలైరపి । ససారది
౨౪ వసంగురివస్వ * త్యూర్మివాణిభిః॥ అంతన్నిరం స్సితపద్మ *
౨౫ యాందిత్సురివోత్సకోసా । తరంగహస్తైర్గణపాంబురా
౨౬ శిః ప్రతూలయ ద్విష్ణుపదం చకాస్తి॥ బుదపురివరస్య దావారి
౨౭ ప్రచారముదాకరై ర్గణదజలధితరంగత్తుంగైస్తరంగకరైరసా
౨౮ కుతుకజవతాంప్రే త్యోధ్వోత్తుంద్యులోకతరంగిణీం గగన *
౨౯ * * * * * ప్ప్రాప్రిథప్పాప్రికృష్టప్రచలజ్జలః॥ కమలావాసితతనుః కమలా
౩౦ వాసితాతనుః । కమలావాసిలలితం కమలావాసిలాలితః ।
౩౧ అతిరముష్టిక॥ పురతః ప్రచురాచార నీరదూరేణదూరితః ।
౩౨ * * గణపాంబోధిః ప్రత్యుద్యతిప్పాప్రియానదిః॥ అద్భుతము ॥
౩౩ * * థాదిసమాసాళినమన్వితః । నదీపూరణసంపూర్ణపా
౩౪ శానీమాయతీపయః॥ కాంతోపాంతసుజా తనూతల సదా
౩౫ * * * * * * చలత్పికశుకస్తోమే స్తుతిన్మాయతి॥

దక్షిణము

౧ గుండయదండనాయకః॥ నిరాకరిష్ణుస్సమ
౨ శేరివీరా నలంకరిష్ణుః చరణౌశివస్య వర్ధిష్ణురాశీ
౩ చ్ఛిరసానమేషాం వర్తిష్ణురధ్వ న్యసకృత్యతాంచ॥
౪ దిక్కాంతావరివేలితే తివిత తే రంగేధరిత్రీతలే
౫ * ప్రామందరదిందు సుందరతర ప్రోద్యత్ప్రి

౬ తాపాంచితే। స్తోత్రాలాపకలాపబంధురవచో
౭ * దిత్ర్ధీరస్వనై ర్నిత్యం నర్తయతే ముదాకవిగ
౮ ణో యత్కీర్తిరామామిమాం॥ యస్యప్రోద్ధతడా
౯ గనామగరుడా కారాంపతాకం చ యా
౧౦ * * * శమనై కవై రినృపతి వ్యాలావలివ్యాకు
౧౧ లా వక్త్రా కర్కశచామ రేనకలితా వాతాశ
* * *
౧౨ * ం దుండునుసంకిసపురాధినాధ *
౧౩ * * ం డుండును పెదముద్దుగండండును బా
౧౪ * * పారావారసంజాత హరిచందను
౧౫ * * * * కుప్పాంబ్రా
౧౬ (మానససరోవర) విహరమాణరాజహంసుండును జ
౧౭ * * * * ండును శ్రీవిశ్వనాథదేవదివ్యశ్రీపాదపద్మా
౧౮ రాధకుండును రిపుకులభేదకుండును యైనశ్రీమ
౧౯ ల్యాలగుండదండాధినాధుండు శ్రీపురోహితసే
౨౦ నాపతిదౌవారిక ప్రధానానంతసామంత సుభట
౨౧ * * * * *
౨౨ * * * వాదివంది వైతాలికహావకభావకగాయకా
౨౩ నేక విద్వజ్జనంబులు గొలువ సుఖోపవిష్టుండయి
౨౪ కథావినోదంబులనుండి పాణినీయవ్యాకరణాదిచిత్రక
౨౫ రత్ర్పజ్ఞుండును పదక్రమయుతయజుర్వేదపారగు
౨౬ ండు నాత్రేయగోత్రపవిత్రుండును మయూరాచార్యు
౨౭ పుత్రుండును నైన కళ్చరసూరిం గారుణ్యదృష్టిం జూచి శక
౨౮ వరుషంబులు ౧౧౭౮ వర్తింపంగాను ఆంగీరససంవ
౨౯ త్సరాన బూదపూరిసమీపంబున దన స్వామి గణప
౩౦ తిదేవమహారాజుపేర తడాగంబు నిర్మించి ఆ శ్రా
౩౧ వణ శుద్ధ బుధవారాన సోమగ్రహణకాలమున
౩౨ * * * * * * * సమాహితచిత్తుండై సత్కారపూ
౩౩ ర్వకంబునం గులశీలవిద్యాతపస్సంపన్నులైన బ్రాహ్మ

౩౪ * * * * *

౩౫ * * * * *

పశ్చిమము

౧ శ్రీమన్మల్యాలగుండదండాధీశ్వరుండు ఈ గణపసముద్రము
౨ బ్రాహ్మలకు ఇచ్చినక్షేత్రము॥ భరద్వాజగోత్రులైన సోమనాథభట్టోపా
౩ ధ్యాయులకూనూ మనభట్టుపాధ్యాయులకూను సర్వప్రాయచ్చిత్తార్థ
౪ oబై గోచర్మము నాలుగుమఱుతులూను అడ్డిగ ఆసోమనాథభట్టోపా
౫ ధ్యాయులకు చెఱువుప్రతిష్ఠాచార్యదక్షిణ అడ్డిగ హారితగోత్రులైన బొమ్మక
౬ * * * * గారికి చాతుర్మాస్యనిత్యమాధానవ్రతానకై
౭ * * * ఆ సూరదేవలుంగారికి మఱుతులుం బాగి
౮ * * * బుణ్యముగాను గౌతమగోత్రులైన దేవ *
౯ * * * తులుం బాతికఅడ్డ * *
౧౦ * * * శాస్త్రులకు ఉభయముఖి అడ్డ
౧౧ * * * యా విశ్వామిత్రగోత్రులైన
౧౨ * * * ద్రాసనమును సేయించెను దక్షి(ణ)
౧౩ మఱ్తులు॥ శ్రీవత్సగోత్రులైన * * * దీ శాస్త్రులకు *
౧౪ * * * * * *
౧౫ * * * * * *
౧౬ * * * * * *
౧౭ ణ మఱుతులుగ కౌండిన్యగోత్రలైన పరమ * * * నారాయ
౧౮ * * నం గారికి మఱుతులుగ కౌమకాయనవిశ్వామిత్రగోత్రపవిత్ర
౧౯ * * * మఱుతులుగ కౌండిన్యగోత్రులైన బొంతలవిఠల
౨౦ * * * శ్వరభట్టోపాధ్యాయులకు మఱుతు
౨౧ * * * * * *
౨౨ ర్ణవానాందుగ్ధాబ్ధివత్పురుషరత్నగణైర * * * * * *
౨౩ ప్రశస్తమస్తి తత్రాపి కాకతీయకులం * * * * * *
౨౪ ధాత్రాధాత్రీం సముద్ధర్తుమాకల్ప్యం * * * * * *
౨౫ తం॥ జాతః ఖ్యాతః * * * శ్చార్యాము * * * * *

౨౬ మిత్రానాకభూపాలకాలః। * * * *
౨౭ * * భూతిరాజ్ఞీం ధీరః ప్రోలనామా *
౨౮ తః। తస్య * * * చరిత్రస్య సమాసీదస
౨౯ ః। మహావీరో మహా * * మహాదేవ మహీప
౩౦ తిః॥ చంచచ్చామరదాయినీ కలరణత్ర * పి
౩౧ * త్రప్రతాపానలః। ఆసీదథ * * * * x
౩౨ ణపతిక్షోణీపతి * * * * * * *

22

వరంగల్లుశాసనము

ఉత్తరము

౧ * * * * *
౨ లేశ్వర పరమమా
౩ హేశ్వర శ్రీస్వయం
౪ భునాథదేవదివ్యశ్రీ
౫ పాదపద్మారాధక
౬ పరబలసాధక ప్ర
౭ త్యక్షప్రమథగణావ
౮ తార లాడచోడకట
౯ కచూటికాటి మం
౧౦ నియబేంటకాటి క
౧౧ దనప్రచండ చల
౧౨ మర్త్తిగండ విభ
౧౩ వదేవేంద్ర సత్య
౧౪ హరిశ్చంద్ర చతుస్స
౧౫ ముద్రపరమదిక్పూ
౧౬ రితకీర్త్తి సప్తమచక్రవ
౧౭ ర్తి ఉపమన్యుప్రముఖా
౧౮ దిసకళభక్తజనానంద
౧౯ కారణ వైరిసంహారణ
౨౦ ఆదిరాజ చారుచరి
౨౧ త్ర సుజనైకమిత్ర సుస్థి
౨౨ రనిజరాజాన్వయ నా
౨౩ మాది సమస్తప్రశస్తిస
౨౪ హితం శ్రీమన్మహామం
౨౫ డలేశ్వర కాకతియ్యాపు
౨౬ రవరాధీశ్వర గణపతి
౨౭ దేవమహారాజులు సు
౨౮ ఖసంకథాదివినోదంబు
౨౯ నం బ్రుథివిరాజ్యంబుసే
౩౦ యుచుండంగాను సర్వ్వ
౩౧ ధారిసంవత్సర శ్రావణశు
౩౨ ద్ధపంచమింగురువారము
౩౩ నాడు శ్రీవీరభద్రేశ్వరదేవ
౩౪ రకు అంగరంగభోగాలకు

౩౫ మరియును ఇచ్చిన ఆ *
౩౬ నిచిన మరియ ఆ *
౩౭ దేశిపరదేశి బే *
౩౮ సినులిచ్చిన ఆ *
౩౯ తి అందు మాడ

దక్షిణము

౧ డెలమకు ఇచ్చిన ఆయ
౨ ము నీలిఅందుమాడనురెం
౩ డువీసాలు పోకమేరనుస్వ
౪ దేశిపరదేశిబేహారులూ
౫ నూనఖరమూను ఇచ్చిన హా
౬ యము పోకలఅందులతు
౭ నుపాదిక సాసిబ్బరూను
౮ ంకులపంటను ఇచ్చిన ఆ
౯ యముబెల్లుకకవలదు
౧౦ ఆకులు కూరకాయబేహా
౧౧ రులలోను ఇచ్చిన ఆయా
౧౨ లు కూరకాయబండ్లఅందు
౧౩ బండిని పాదిక నారికాళపు
౧౪ కాయ మాదుఫలపుకాయ క
౧౫ ంమరేనుపండు మామిడిప
౧౬ ండు చింతపండు మొదలు
౧౭ గాగల ఫలజాతులందెల్లాను
౧౮ బండినిపాదిక ఊటుకా
౧౯ యలబండ్లఅందు బండి
౨౦ నిపాదిక నువ్వులబండ్లఅం
౨౧ దు స్వదేశిపరదేశిబేహారు
౨౨ లెల్లను ఇచ్చిన ఆయాలు
౨౩ నూవులు గోధుమలు పెసలు
౨౪ వడ్లు జొంనలు మొదలుకా
౨౫ గల బుసిభండాలందెల్లాను
౨౬ బండిని మానెడు నూనెనేతి
౨౭ బండ్లఅందు బండిమానెడు
౨౮ బు భండాలందు పడిపెటు
౨౯ కలమానెడు ఉప్పుబండ్లఅందు
౩౦ స్వదేసిపరదేసివివిధబేహారుల
౩౧ లోను ఇచ్చిన ఆయాలు పదిప
౩౨ ుకలమానెడు బండ్లందుబెల్ల
౩౩ (మా) నెడు నూనెబేహారులెల్లా
౩౪ ను ఇచ్చిన ఆయము కడున
౩౫ నిత్యలు అందు మేరె అశేషనగ
౩౬ రమూను ప్రతియూరాను ఇ
౩౭ చ్చినఆయము ఇంటనుపాదికి
౩౮ బియ్యము నందునఖరముఇచ్చి
౩౯ న ఆయము ఉపహారానకు ని
౪౦ త్యలుగడిని బురదునేసిచయ్యు
౪౧ ముకతెబోదకుడు రుకంమచోప

పడమర

౧ దలుగాగల గంధ్యభం
౨ డాలందు మాడపాదిక
౩ ఆవలు మిరియాలు తన
౪ కానుపునూనెమొదలుగా

౫ గల కొలభండాలం దెల్లా
౬ ను మాడపాదిక గంధ్య
౭ వారూను తగరంవారూను
౮ మూసఅవారూను ఇచ్చిన
౯ ఆయము తగరమునందు
౧౦ సీసమునందు రాగిఅందు
౧౧ తులానపలమెడు లోహ
౧౨ ంలందెల్లానుఈలెక్క । ఉభయ
౧౩ నానాదేశిని ఇచ్చిన ఆయాలు
౧౪ చందనమునందు తులాన
౧౫ పలమెడు కప్పూరమునం
౧౬ దు వీశెనురెండుసింనా
౧౭ లుజవాదిఅందు మాడ
౧౮ పణుక కస్తూరిఅందు నూ
౧౯ ఉచిన్నాలను రెండుసిన్నా
౨౦ లు పట్టూనూలిఅందు తులా
౨౧ నచింనము చవరాలందు
౨౨ తులాన చింనము మంజిష్ట
౨౩ అందు మాడను అరవీసాము
౨౪ దంతము దాసూరిపట్టు ప
౨౫ చ్చపట్టందు కోటశాదిక
౨౬ డమునందు వీశెచందనము ము
౨౭ త్యమురుద్రాక్షగాటపూస
౨౮ మొదలుగాగల మణిభండా
౨౯ లందెల్లాను మాడవీసాము
౩౦ ఉభయనానాదేశినిఇచ్చిన
౩౧ ఆయాలు పసపునందు ఉల్లి
౩౨ అందు జాజునందు అల్లము
౩౩ నందు కందఅందు పెండలము
౩౪ నందు మాడనురెండువీసాలు
౩౫ ఉభయనానాదేశికిని ఇచ్చిన
౩౬ ఆయాలు నూలిమేలగల
౩౭ ందు గొఉపదాలమలగల
౩౮ * నులకబాదికమంచాల
౩౯ * లలందు నూంటచింనము
౪౦ * నడు పట్టలందు నూంట
౪౧ * * ము

23

ముప్పవరము శాసనము

మొదటివైపు

౧ స్వస్తి శ్రీమతు
౨ కాకతిగణప
౩ తిదేవర సుఖ
౪ రాజ్యముసేయం
౫ పంతబొల్లిరెడ్డికి
౬ కొమ్మసానికిం బుట్టి
౭ నకొడుకు మల్లి
౮ రడ్డి రామేశ్వరదే
౯ వరప్రతిష్ఠసే
౧౦ సి గుడికట్టించి ఈ

౧౧ దేవరవృత్తులు
౧౨ పండివాయమర
౧౩ పటిట్టకొమ్మువద్దిచె
౧౪ ఋవు

రెండవవైపు

౧ కట్టకడమ
౨ ట్తురు ఈధర్మ్మ
౩ ము సెడిపో
౪ కుండనడ
౫ పినవారికి
౬ క్షేమంగా
౭ ఇంతవట్టు
౮ గణపతి
౯ దేవర
౧౦ * * *

24

మట్టెవాడ శాసనము

తూర్పు

౧ స్వస్తి సమధిగతపంచమహా
౨ శబ్ద మహామండలేశ్వర పర
౩ మహేశ్వర అన్మకొండపుర
౪ వరాధీశ పరనారీసహోద
౫ ర ఆదిచోడకటకచూఱ
౬ కార మన్నియబెండకార విభవ
౭ దేవేంద్ర సత్యహరిశ్చంద్ర శ్రీ
౮ స్వయంభూదేవరదివ్యశ్రీ
౯ పాదపద్మారాధక పరబల
౧౦ ప్రతాపాశ్రిత వితరణక
౧౧ ర్ణ తాప్రతపోషక శరగిశౌ
౧౨ ర్య్యమందర పరబలసా
౧౩ ధక ఉపమన్యప్రముఖచక్రపనాసం
౧౪ కరణ వైరిసంహారణ చతుస్సము
౧౫ ద్రముద్రాధిక ఆర్జితకీర్తి సప్తమ
౧౬ చక్రవర్తి ఆదిరాజ చారుచరిత్ర
౧౭ రాజేశ్వర * * * స్థిరతనిజరాజా
౧౮ న్వ (య) నామాది స్వస్తి సమస్త
ప్రసస్థి స
౧౯ హితం శ్రీమన్మహామండల
౨౦ కాకతిగణపతిదేవమహారా
౨౧ జులు సుఖసంకథావినోదం
౨౨ బున పృధ్వీరాజ్యంబుసేయం

పడమర

౧ శ్రీమతు చిరమట్టలోను
౨ నకరమున కరేసు
౩ దేవరకు అర్చన
౪ వ్రిత్తి ఆనఇడి నిచిన
౫ ను దీనికిశివవక్రము
౬ కరుకు కీడును * ఆమప
౭ డము దీనికి విగినముప
౮ లికిన వరికి నరకాము

దక్షిణము

౧ శ్రీమతు ఓరుకంటి
౨ స్థలేశ్వరదేవరకు వి
౩ లెలపెదచఋవు ప్రి
౪ తి ఆదపితుకడిపె
౫ ద్దచెఋవునప్రితి.

25

సోమవరము శాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీస్వయంభూసో
౨ మనాధదేవరకు
౩ ఉత్తమగండభీమ
౪ నాధండు ఒకటఇరా
౫ నకు ఒకవిధానకు నా
౬ చంద్రార్కస్థాఇగాతన
౭ ప్రిత్తిమగఇచ్చెం
౮ శ్రీమన్మహామండలేశ్వరకా
౯ కతగణపతిదేవమహారా
౧౦ జులు ప్రిథివిరాజ్యము
౧౧ సేయుచుండంగాను దుర్మతి
౧౨ సంవత్సరచైత్ర శు ౧౦ శ్రీ
౧౩ సోమనాథమహాదేవరకు
౧౪ అంగరంగభోగాలకు చెఋవం
౧౫ దల నీర ఎంద్దకుంగాలువ
౧౬ లు కొండకిందుగాను * *
౧౭ * * * *
౧౮ పోడవరము దామురాజుపో
౧౯ తరాజునకు ధర్మ్మముగానిచ్చే
౨౦ సినది.

26

సోమవరము శాసనము

దక్షిణము

౧ స్వస్తిసమస్తప్రశస్తిస
౨ హితులైన శ్రీమతుకాక
౩ తియగణపతిదేవమ
౪ హారాజులకూ స్వస్తిభు
౫ మనప్రశస్తిసహితు
౬ లైన శ్రీమతురేచెఱ్ఱు
౭ లరుద్దురడ్డికి ధర్మ్మ
౮ ముగానిచ్చిరి

27

చినకందుకూరు శాసనము

[చిత్రింపబడి చంద్రుఁడు సూర్యుఁడు ఒకవరుసలో నున్నారు. పానవట్టముతో లింగము రెండవవరుసలో నున్నది. కత్తియు వృషభమును మూడవ వరుసలో నున్నవి.]

౧ స్వస్తి సమస్తప్రశస్తిస (హి) తం శ్రీ (మ) న్మ (హా) మండ
౨ లేస్వర కాకతీయగణ
౩ పదేవమహారాజులు
౪ సుఖసంగతివినోదం
౫ బులం ప్రిధివిరాజ్యంబు
౬ సేయుచుండగా శుభక్రి
౭ తుసంవత్సర పౌస్యశుద్ధప
౮ కాదసి విడ్డవారమునా
౯ కందుకూరివ ఈడిలుఅఋ
౧౦ వైమానిసి చాకికుంటవెనుక
౧౧ రామేశ్వరదేవరకు భోగనాథ
౧౨ దేవరకు నివేద్యానకు అద్దు
౧౩ ఇరుకాత్య౯పండను ఇచ్చిరి
౧౪ సామాంనోయం ధమ్మ౯స్యే
౧౫ తు న్రుపానాం కాలే కాలే పాలనీ
౧౬ యా భవద్భి సవ్వా౯ నేతాంభా
౧౭ వినం పాథ్థి౯వే(ం)ద్రాం ను భూయో
౧౮ భూయో యాచతే రామచంద్రః
౧౯ మంగళం మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ

28

చినకందుకూరు శాసనము

మొదటివైపు

౧ స్వస్తి శ్రీమ
౨ తుంమహామ
౩ ండలేశ్వరం ప
౪ రమమాహేస్వ
౫ ర కాకతీయ
౬ గణపతిదేవ
౭ మహారాజులు
౮ సుఖసంగథావి
౯ నోదంబునం బ్రి
౧౦ ధివిరాజ్యంబు
౧౧ సేయుచుండం
౧౨ గాను వి
౧౩ భవసంవ
౧౪ త్సర వైశాఖసు
౧౫ ద్ధపంచమీ గురు
౧౬ వారమునాండు

రెండవవైపు

౧ కాసఆపాసెట్టి
౨ ఎత్తించిన
౩ శ్రీభోగనా
౪ తదేవరకు
౫ సావాసిరచ్చ
౬ బట్టను ఏఈ
౭ డిల ౬౦ మాసి
౮ నిచ్చినచెఱువు
౯ ఈముదు దేవరకు రెూ
౧౦ గిరానకునూ దీపా
౧౧ నకును మూాండు
౧౨ మత్తూరు మా
౧౩ నవతనుబెట్టి
౧౪ తిమి మిగిలినది
౧౫ రంగభోగానకు
౧౬ తాటితోంట

మూడవవైపు

౧ స్వస్తి శ్రీమతు
౨ మహామండలే
౩ స గణపతిదేవ
౪ నికి పుణ్య(౦)గాను.

29

నాగులపాడు శాసనము

౧ రక్తాక్షిసంవత్సరజేష్ఠశుద్ధ
౨ పాడ్యము గురువారాన గణపిర
౩ డ్డిన్నీమరెడ్డి తమతండ్రికామిరె
౪ డ్డికి తమతల్లి కామసానికిం దమకుం
౫ బుణ్యముగాను ముసెడికాల్వను
౬ నీరునేల పదిమఱుతురు నామ
౭ సముద్రము తూర్పుగొమ్మున వె
౮ లివాలము ఆఱుమట్లున్ను ఆ
౯ చంద్రార్కముగాను అంగరం
౧౦ గభోగాలకు ఇస్తిమి॥

*

౧ స్వస్తి శ్రీమతు కాకెత్తిగణ
౨ పద్దేవమహారాజుల
౩ కుం బుణ్యముగాను.

30

నాగులపాడు శాసనము

౧ రకుతాక్షిసంవత్సర జేష్ట శు ౧ గు। శ్రీమతు కామయ
౨ నామయమల్లయలు మాతండ్రికాటడ్డికి మాత
౩ ల్లిపారసానిఅమ్మకు మాకుం బుణ్యము

౪ గాను ముసిడికాలువను పెట్టినవ్రి
౫ త్తి నాలుగుమఱుతురు॥ ఇత్రికూ
౬ టానకె। క్షయసంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౧ సో। శ్రీమ
౭ తుకామయంగారు మాతండ్రి కాట్రడ్డింగారికి మా
౮ తల్లి పారసానమ్మంగారికి నాకుం బుణ్యము
౯ గాను శ్రీనామేశ్వరదేవరకూ శ్రీఅత్తేశ్వరదే
౧౦ వరకూ శ్రీకాటేశ్వరదేవరకూను నాగులపాటి
౧౧ తూప్వ్రునాన నామసముద్రాన రావికాల్వెందు
౧౨ అంగరంగభోగానకై పెట్టినవ్రిత్తి నాల్గుమఱ్తురు॥
౧౩ క్షయసంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౧ సో। శ్రీమతు నామ
౧౪ యంగారు మాతండ్రి కాట్రెడ్డింగారికి మాతల్లి పార
౧౫ సానమ్మంగారికి మాకుం బుణ్యముగాను శ్రీనామే
౧౬ శ్వరదేవరకూ శ్రీఅత్తేశ్వరదేవరకూ శ్రీకాటేశ్వర
౧౭ దేవరకూ పినదేవులపల్లి దక్షిణాన చింతలచె
౧౮ ఱ్ఱు రెండు మఱుతురు ఊరొ
౧౯ ద్దచెఱ్ఱు రెండుమఱుతుచు
౨౦ ను వ్రిత్తి అంగరంగభోగాలకు
౨౧ ం బెట్టితిమి॥

31

పమ్మి శాసనము

మొదటివైపు

౧ స్వస్తి శ్రీ శకవర్షములు ౧౧౫౬
౨ అందు దుర్ముఖిసంవత్స
౩ ర వైశాఖశుద్ధ ౧౧ గు। స్వస్తి శ్రీ
౪ మన్మహామండలేశ్వర కాకతీ
౫ యగణం రుద్ర(దే)వ మహారాజులు
౬ పృథ్వీరాజ్యంసేయుచుండంగాను
౭ స్వస్తి శ్రీమతు పమ్మి ప్రచన్న వల్ల
౮ భుని తిరుప్రతిష్ఠ దేవనప్రగడ సే
౯ యింపంగాను స్వస్తిశ్రీమన్మహాసా
౧౦ మంత వియార్నాల నాగసానమ్మం గా
౧౧ రున్న ఆమల్రాజును ముమ్మడిరాజును
౧౨ రేంబర్తినుండి పమ్మికివచ్చి ఆదేవ

౧౩ రకు దండంపెట్టి ప్రగడమాకు మహా
౧౪ సంతోషం!సే స్తిరి చేయుదు విచ్చేయు
౧౫ డి ఇ దేవర ప్రియం మాసగడన
పండింపు
౧౬ మని పంపిన దేవరదిమకరి। సమస్త*
౧౭ నకు అంగరంగభోగానకు కాని వా
౧౮ రికినిచ్చింద్దినపప్పింపికొంచయితిరిము
౧౯ సేయింపంగా మండపంబు సేసి ప్రె
౨౦ గడ వేయింపంగాను ౨ స మండ పా
౨౧ నంగాను ఇటఖండ ఇంని వయా
౨౨ లు తిరువగాడు వల్లన పెట్టింప
౨౩ ఆదానిలో రక్తాక్షి సంవత్సర మార్గశ
౨౪ సిర శుద్ధ ౧౧ గు। పెట్టిన వ్రిత్తులుకు
౨౫ సొమ్ము నూ * * * చెఱ్వు
౨౬ వ్వాల్లి చెఱ్వు నవారి కొడుకు పా
౨౭ పిరాజు పెట్టించిన వ్రిత్తి గంధసిరి
౨౮ ౧ ను వల్లభి౧ వద్దేపాట౧నుకొండ
౨౯ పల్లి ౧ను నాచే పల్లి ౧ను పండేరం
౩౦ గుంబల్లి౪ ను వెరసి వె౨౦। న్నూ దేవ
౩౧ ర సమస్తమైన వ్రయంలు నడపికొం
౩౨ చ్నూ తిరుమాడులు తిరిగిరాను మో
౩౩ * * చే ఇంపంగా సలివేంద్ర సవ్వాం

రెండవవైపు

౧ కొండపల్లి పొలం చిఱుమట్టి వ
౨ ండ ఈ గుంబల్లి నడుమ ముప్పడి
౩ కుంటను ఆ లోపడి పాయాను
౪ మాధవకుంట ఆప్పమంచెల్లిచ్చిన
౫ * య్యం వారి పాలిమావింకుతో
౬ టాను ఆస్థలాను బీరంవారి కుం
౭ (౦) టను వారి వట్టం పొలంపాలు ౨।
౮ అడపనవాయ పడ్మటన ౪౪ ను
౯ పొదట గుబ్బలికడ కసిరాజన ౧
౧౦ వీరిదే మద్దెకుంట కడన ౧ గుం
౧౧ డేబోని వారి మావిండి తోంటను
౧౨ వ లేక నావె కుంట వెనక పువ్వుతో
౧౩ ంట ననికె దేవయబగుతుండు
౧౪ నిత్యం ౫ం సేవంతిపువ్వులు పెట్టువా
౧౫ ండు రాజులు దీపకంబాల కిచ్చిన
౧౬ మోదాల కుర్మయనిచ్చిన కొఱమ*
౧౭ మలే బోయిని కుంటను రుదుర్న ప్ర
౧౮ గడ దీపకంబానకు తామరి పెట్నిది*
౧౯ ఎట్టించెఱ్వు బండతోంటకడన ౧౦
౨౦ దొడ్డికుఱువన ౧ కట్టంగూరి తెర్వున*
౨౧ పోచెన ప్రెగడ కంబానకు గండ
౨౨ కి తెప్పవారి మామిడితోంటను
౨౩ గడ్డ మప్పయన ౧ ఇది రాజులు
౨౪ పంపిన క్రమము ఈ వ్రయం ఎవ
౨౫ రిపేర వ్రాసినది అడ్డునడపెడి వా
౨౬ నికి ఒక మేర వెలవేసి మరోవిధము
౨౭ ం సేసినవారు అందేమేంగొన్నవా
౨౮ రు బ్రమ్మహత్యాది దోషాలం జను
౨౯ వారు పుటుబుండు గో తిగడ్పు
౩౦ నంబుట్టు వారు కేశవాయనిములు
౩౧ కంబాలుపెట్టిన నాశంసేసిన త్రోచినచే
౩౨ లు లబ్ధముల పుట్టిమఱుతుహూను
౩౩ గారలపాటి పుట్టిని పెదబీరవెల్లి పు
౩౪ ట్టి మఱుతురూను పమ్మితాంపరని

మూఁడవ వైపు

౧ దేవరకుడి పోకలు ని
౨ త్య ౨ లెక్కనేంటికి ౪౭౭౦
౩ ఆకులు ౪౭౨౦ ఉపారం
౪ పప్పు పెసలు మడికి ఖన ౨౫
౫ చాతుర్మాస్య ఏకాదసులున *
౬ జాగరంబియ్యంన ౧౧। పెస
౭ లూన ౧౬ఆగామరు నర
౮ నూలు వ ౨౫ బ్రాహ్మణ దక్షి
౯ ణకు ఆఅపుట వార్ద బియ్యం
౧౦ న ౨౫ తిరుపణ్యాలకూ భోగ
౧౧ ం మలికి మేఅువడ్లు వెట్టెడి
౧౨ శ్రీ జయంతికి ఇప్పపువ్వు
౧౩ న ౧౨ నువ్వులున ౪ తోంటి
౧౪ కేఅుకుడ్మ చింతపండ్నూ
౧౫ నేయి * కి ఖ౫ * * * *
౧౬ పారంబియ్యం న .౨ మేలు
౧౭ తరిపెసలు బియ్యం న ౨౫
౧౮ బ్రాహ్మణ దక్షిణ పోంకలకు ౨౫
౧౯ వీరికి బియ్యం న ౨ తిరుజ
౨౦ * లకు భోగంపాటికి *
౨౧ * కు పావలిపల్లి భోగందేవ
౨౨ రకు బియ్యం న ౪౫ పెసలు
౨౩ న౫ నేయి ఖ ౧ పెదకొండప
౨౪ ల్లి భోగం * * బియ్యం న ౧।
౨౫ పెసలునూ నేయి కొ ౧ కోప
౨౬ ల్లి దీపకంబాలకునూ నెయ్యి
౨౭ న ౨ ఇంత వట్టునకూ పిండి కొ
౨౮ మ్ములు చందనం మాధ్యాన్నాన*
౨౯ కు అభ్యంగనానకు పిండివంట
౩౦ కునూ నేయికి గాగం బియ్యము
౩౧ పెసలు దేవర భోజనానకు
౩౨ పోంకలు నాకులూ *
౩౩ * * * * మాసోత్సవ
౩౪ లు చేయింప * * *

నాల్గవ వైపు

౧ దేవర ఉపకరణాలు రెండు
౨ ను పిడిగంట ౧ చావగలం
౩ తలు ౨ పటాలిచ్చిన కంచుకర
౪ టతులు ౨ జయగంట ౧ దేవ
౫ నప్పకినిచ్చిన గంట ౧ కంసాలి
౬ పోతు పెద్దతాలాలు ౨ పెకనా
౭ రకులు ౨ కింద్రి * *
౮ రు దుర్గప్రగడిచ్చిన పెద్ద ప
౯ ళ్లెం ౧ పిన్నపి రెడ్డిచ్చిన పెద
౧౦ పళ్లెం ౧ వీకపిడిన పడులు ౨
౧౧ ప్రాంతంపళ్లెం ౧ * రలు ౭౬
౧౨ ముడుంబ నరసింహ
౧౩ చార్యు
౧౪ ముడుంబ నరసింహ్వా
౧౫ చార్యు శోభకృతు
౧౬ చైశు ౧౪
౧౭ ౧౭౩౬

32

బూర్గుగడ్డశాసనము

పడమర

చక్రము - శంఖము

౧ ఓం జయంతిజగదజ్ఞా నస్తమస్తిమిరభాస్కరః
౨ రామానుజపదాంభోజ భూషణాంపురుషో
౩ త్తమ॥ స్వస్తి శ్రీమన్మహామండలేశ్వరకాకతీయ
౪ రుద్రదేవమహారాజులు పృథివిరాజ్యము
౫ సేయుచుండగాను వారిప్రధాని సత్రముబో
౬ ల్లమరాజుంగారితమ్ములు దేవకీపుత్రదా
౭ సులు స్వస్తి శ్రీశుభశకవర్షములు ౧౧౧౦ ల
౮ గు విభవసంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౧౦ గురువా
౯ రమునాండు బూరుగడ్డగ్రామమధ్యము
౧౦ నందు సకలజనహితార్థముగాను ఉ
౧౧ భయశిరాట్టిసహితమై చెన్నగోపీనాధని
౧౨ ప్రతిష్ఠసేసి అంగరంగభోగాలకు ఇ
౧౩ చ్చినవృత్తి ప్రోలసముద్రముపడుమట
౧౪ కొమ్మునను కూచినేనికాలువను కార్తీ
౧౫ కవైశాఖాలంపెట్టినది పదిమఱుతురు
౧౬ శ్రీమన్మహాప్రధానిసత్రము బొల్లమరా
౧౭ జుంగారు తమతల్లిపేరను మంద్రా
౧౮ జుచెఱువుముందటను పోచపుర
౧౯ ముగట్టించి చెన్నగోపీనాధనికి ఆచం
౨౦ ద్రార్కస్థాయిగా రుద్రదేవమహారాజు
౨౧ లకుం బుణ్యముగా నిస్తిమి పూర్వ్వద
౨౨ త్తమైన దేవబ్రాహ్మణక్షేత్రములు వారికి
౨౩ ఆయూరికి నీరునేల మంద్రాజుచెఱు
౨౪ వున్న అనుగసముద్రమును ఆయూరికి

౨౫ బొలపురతూర్పునను చిలుకూరి తెరువు
౨౬ అనుగసముద్రము నీరుముంపుడు
౨౭ ను దక్షిణానను నందెదొనాను. గరిశిబండా
౨౮ ను పుచ్చకాయలబొల్లిబండాను పడుమ
౨౯ టను పడిదిలానకు వచ్చిన లోంతుం గాలు
౩౦ వమేర మంద్రాజుచెఱునకువచ్చిన అలు
౩౧ గుకాలువమేర కెదార (స) ముద్రపి పడు
౩౨ మటికొమ్ముమేర బేతప్రోలిమాచపుర
౩౩ మునడిమి పెద్దబండమేర ఆవలను
౩౪ వొనకొండగరుసు మాచపురానకు
౩౫ మైచిలుకూరిన్నీ పెద్దవెనెమేర బేతప్రో
౩౬ లి చిలుకూరికి వచ్చిన తెరువు పెదకుంటమేర
౩౭ గొరిరన్న దేవనికొడుకు రుద్రదేవంగారు చెల్లం
౩౮ గారిబాటను శ్రీగోపీనాథునికి నీరునేల కార్తిక
౩౯ వైశా (ఖా) లకును జెల్లబెట్టింది మఱుతు
౪౦ రునకు రేగడిపోడును సర్వమాన్య
౪౧ ముగాను ధారపోస్తిమి

33

పానగల్లు శాసనము

౧ శ్రీమతు కాకితపు
౨ రెవరాధీస్వర రు
౩ ద్రదేవ మహారాజునకు
౪ పుంన్యముగాను తంత్రపాలు
౫ మల్లినాయకుడు శ్రీ అభిన
౬ వసోమనాత దేవరకు విద
౭ యాదిత్య సముద్రమువెనక
౮ నలుగు మఱుతురు ఇర
౯ గురు వండ నీరునేల వెలిబుమి
౧౦ ఇరువై ౧౧ ఆదిత్యభద్రనిక
౧౧ ల్యంతదిగి చెఱిచిన వరికి గంగ్గ
౧౨ కఱుత కవిలె చెఱిచిన పవ
౧౩ ముందటి శ్రీపతివ * * నది

34

పానగల్లుశాసనము

పడమర

౧ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశ
౨ బ్ద మహామండలేశ్వర పరమమా
౩ హేశ్వర పతిహితచరిత వినయవి
౪ భూషణ శ్రీఅనుమకొండపుర
౫ వరాధీశ్వర చలమ త్తిగండ మూఱురా
౬ యజగదాళ నామాది సమస్తప్రశస్తి
౭ సహితంశ్రీస్వయంభుదేవరదివ్యశ్రీ
౮ పాదపద్మారాధకులైన శ్రీమన్మహా
౯ మండలేశ్వర కాకతీయ్యమనుమ రు
౧౦ ద్రదేవమహారాజులు నిత్యోదితు
౧౧ లై పృధ్వీరాజ్యము సేయుచుండంగా
౧౨ దద్రాజ్యంబునందు పానుగంటిస్థ
౧౩ లమునకధిపతియైన (ఆదృహి) స
౧౪ మస్తభువనాశ్రయ పృధ్వీదేవవల్లభమ
౧౫ హారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభ
౧౬ ట్టరక ద్వారావతీపురవరాధీశ్వర దా
౧౭ * (ష్ణు) వంశోద్భవ యాదవకుల
౧౮ కమలకలికావికాసభాస్కర అప్ర
౧౯ తిమల్ల అహితరాయదరశీల ఉ
౨౦ (ద్య) దేవరాడభూపతి కాశలప్రవ*
౨౧ శీంద్రనిద్దలనోద్దండదిఙ్మండల కు
౨౨ లిశవరాఖండల కిమిడిక్షోణీవల్లభజ
౨౩ జ్జలదేవ కరిపుటసంఘట్టనప్రారాజ్య
౨౪ రాజ్య తురు (ఖో) పప్లవమేదినీసము
౨౫ ద్ధరణమహావరాహ గిరిదుర్గ్గమ దు
౨౬ గ్గప్రణోల్లోలయ భోజరాజభూపాల
౨౭ వ్యాలకోద్రావణవిహంగరాజ (గూ)
జ్జ
౨౮ (ర) రాయవారణం కుత్తమాలద్వి
౨౯ యమానమర్ద్దన * * * రాచిత
ప్రచండ
౩౦ పండారలక్ష్మీకచవంశావలీవనదహన
౩౧ దావానల (ఇ) త్యాది సమస్తప్రశ
స్తి వి
౩౨ రాజమాన శ్రీమత్ప్రౌఢప్రతాపచక్ర
౩౩ వర్త్తి శ్రీశాంజ్ఞపాణిదేవమహారా
౩౪ జులు * రాజులప్రశస్తులు * *

ఉత్తరము

౧ స్వస్తిశ్రీశకవరుషములు ౧౧౮౭ యగు ప్ర
౨ భవసంవత్సర అధికజ్యేష్టబహుళ ౧౩ * * *
౩ * ౦డి సూర్య్యగ్రహణకాలమునప్పుడు శ్రీ
౪ శాంజ్ఞపాణిదేవమహారాజులు శ్రీఛాయా

౫ సోమనాథదేవుని అంగరంగభోగానకు తం
౬ మసముద్రము వెనకను అఋమత్తురు
౭ (ఉ) దయసముద్రము వెనకను అఋమత్తురు
౮ * నూడంబండ్రెండుమత్తురు నీరునేల ఇరుగా
౯ రుం బండను ఆచంద్రార్కస్థాయిగా ధారాపూ
౧౦ ర్వకము ఇచ్చిరి సామాన్యోయం ధర్మసే
౧౧ తు నృపాణాం కాలే కాలే పాలనీయో భవద్భిః స
౧౨ ర్వానేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా న్భూయో భూయో
౧౩ యాచతే రామచంద్రః॥ బహుభిర్వసుధా
౧౪ దత్తా రాజభిః సగరాదిభిః। యస్య యస్య య
౧౫ ధాభూమి స్తస్య తస్య తధాఫలః। స్వదత్తా ద్వి
౧౬ గుణం పుణ్యం పరదత్తానుపాలనం। పరదత్తా
౧౭ పహారేణ స్వదత్తా నిఃష్ఫలంభవేత్। కరణము
౧౮ దిండిమరాజు తన వ్రిత్తి వెలిపొలము * * *
౧౯ ద్రి దివనముదక్షిణాన ముప్పందుము నేను (సో)
౨౦ మయదేవనిదీపానకు ధారాపూర్వకము
౨౧ గానిచ్చె। స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేతి
౨౨ వసుంధరా। షష్టిర్వరుషసహస్రాణి విష్టా
౨౩ యాం జాయతే క్రిమిః॥
౨౪ యతపూరపరాగయందుర * * * వ్రాతకు * రాజ
౨౫ త * తక్ష్యః * * * * * * * *
౨౬ * * * * * * * * * * * * * *
౨౭ * * * * * * * * * * పయోదరైః పరిత
౨౮ * * యాగరా * స్వపరైః॥ ఆసీద్భూపతి
౨౯ * * * * * * * రణః కాకత్యవంశోద్భవో *
౩౦ * * * * * దరాహితయశో * * క్షోత్కుకారః।
౩౧ * * * య కాలరాత్రిరమలక్షోణీశచూడామణి
౩౨ * * *దారగుణేకుణో గణపతి భూరిస్తుతి * * *

౩౩ (తన)యః ఖలు రుద్రదేవక్షోణీపతి
౩౪ * * * * * * * * * * * * * * *
౩౫ * * * * రాకరః । వామంచాపశరైర్న్నిర్ధాయ చరణే
౩౬ * * * రేఖామయై (శి) లాపా * లితభూతిమా *
౩౭ * * రణక్షోణీభుజంమూర్ధని॥ తత్పుత్రీ తనయా
౩౮ ప్రశాస్తి పృథివీం నీహారహారాచలైః * * యస్య *
౩౯ రాజతి * * దిశాంపారంపరంజగామ * * * * లా
౪౦ కాంరతవక్షసః పరన్నృపా యంయాంతి రక్షాక
౪౧ * * మాపాల * * రుద్రదేవ ఇతి చ క్షోణీభుజా
౪౨ మగ్రణీః॥ తన్మంత్రీ బొల్లసేనాపతిరితి నిఖిలక్షోణీర
౪౩ క్ష * * * రక్షపాలమత్తద్విరదమృగపతిరిష్ట *
౪౪ ధికారః తత్సూను ర్మల్లినాథ * * * *
(౯ పంక్తులు తెలియుటలేదు)

35

పానుగల్లుశాసనము

దక్షిణము

౧ య * మరాజ్యాభివృద్ధయే । తేనదత్తా మ(భీ)ష్టాయ
౨ సోమనాధాయ శంభవే॥ అంగరంగోపభో
౩ గాయ మితాపంచనివర్త్తనైః॥ ఉదయాదిత్యదిత *
౪ * * * * * *॥ * * * * శాసనం చేదం *
౫ * * * * * చాతురం । గోదండభట్టదుహితరం
౬ సుతేన * * తసూరిణా॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో
౭ హరేత వసుంధరాం । షష్టివ్వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం
౮ జాయతే క్రిమిః॥ స్వస్తి సమధిగతపంచమహా
౯ శబ్ద మహామండలేశ్వర అనుమకొండపురవరాధీశ్వర చ
౧౦ లమర్త్తిగండ మూరురాయజగద్దళ నామాది సమస్తప్ర
౧౧ శస్తిసహిత శ్రీకాకతీయకుమారరుద్రదేవమహారా

౧౨ జులు పృథివిరాజ్యంబు సేయుచుండంగాం దత్పాదపద్మోపజీవి
౧౩ రాయస్థాపనాచార్య్య నిశ్శంకవీర యశకాజక్కన నా
౧౪ యంకులకొడుకులు ఇంమడిమల్లికార్జుననాయ
౧౫ ంకులు స్వస్తి శ్రీశకవర్షంబులు ౧౨౧౩ అవు వికృత
౧౬ సంవత్సర జ్యేష్ఠ శు ౭ మం । వారమునాండు కుమారరుద్రదేవ
౧౭ మహారాజులకుం బుణ్యముగా పానుముగంటిని
౧౮ ఛాయాసోమనాథదేవరకు అంగరంగభోగార్త్థమై ఉదయా
౧౯ దిత్యసముద్రము వెనుకను ఇచ్చినవృత్తి నీరునేల * * * * *
౨౦ ల్వాను మ ౨ ఉత్తమగండకాల్వాను మ ౨
౨౧ * * * * * * * * * * * *

ఉత్తరము

౧ వ (కే) శ్వర * * తిచలితార్త్థప్రదాయక
౨ పురు * రాదిగా * ణవందితః * పదాంబుజ
౩ * * * * రతికలితృప్త పయోధిమగ్నాజ *
౪ * * ంతుకామః । యోదంష్ట్రాంకితశుక్తితీయవ
౫ * * * ద్రవః పాతు సదావరాహః ॥ *
౬ సమాయతం నాభిసరోజమధ్యే చతుర్మ్ముఖో
౭ * * * * * ధాయ । స్వవక్త్ర బాహూరు పదాంబు
౮ (జేభ్యో) * * * * * విప్ర * * వైశ్యశూద్రాన్ ॥
౯ * త్వవనో * * * వ తత్ర కాకత్యవంశో
౧౦ భువనైకనుత్యః । ప్రోలాభిధానో నృపతిర్బ్బ
౧౧ భూవ తస్మిన్మహానీతిపరః ప్రసిద్ధః । తదీయ్య
౧౨ సూనుర్మ్మహాదేవభూపః విరాజమానస్థి
౧౩ రతామరాద్రిః । దుర్వ్వారదోర్వ్విక్రమ * * *
౧౪ * * * వాతాశనవైనతేయః । ప్రత్యర్త్థి * *
౧౫ పతికుంజరేంద్ర విదారణక్రీడన * * * * ॥
౧౬ ద్రః * త * * తపరాక్రమోభూ త్తదంగభూః శ్రీ
౧౭ గణపత్యధీశః॥ స్ఫురజ్జయశ్రీమతి * * * *

౧౭ * * * దాత్మజా కువ్వర్తి రాజ్యమున్నతం। * *
౧౮ దతిపతిగర్వ్వపర్వ్వత క్షమాధరణిరా
౨౦ జా భూమణే। రాజ్యేన్వయభూయు * యాద
౨౧ వానాం వంశోమహోనున్నతిమా న్విభాతి। జాదా
౨౨ య్యశౌర్య్య * * * * * భోగం * * * *
౨౩ బుధిరున్నతి *। తదన్వయే * * మదివభూ
౨౪ పతి బ్బభూవభాస్వద్విభవామరాద్రిః * * * *
౨౫ ణధారాజలవారితక్షమా సువర్వ్వ * క * *
౨౬ దరిద్రతానః। * * త్తమాజేతు * * భూవః।
౨౭ ప్రకాశమాన స్తనయ స్తదీయః। రరాజరాజిష్ణు
౨౮ * * * * * * * * భూతిః శరణాగతానాం
౨౯ * * * * * * * * *
౩౦ విదితప్రతాపః। వసుంధారాష్ట్రాపదకీర్త్తిదాన త్రిరా
౩౧ స్తతా * * * * * సూనుః॥ త్రిగతివ్యాపి త
౩౨ * * ర్త్తిః శ్రీమదానుపమూర్త్తిః నృపతిచయముఖ్య
౩౩ స్స * * రమూర్త్తిసఖ్యః హృదయనాలాతవర్గః ప్ర
౩౪ * * రద్వయవర్గః సకలగుణవిశాలః శింఘణ
౩౫ క్షోణిపాలః। శింఘణదేవతనూజః పరనృప
౩౬ కరీంద్రకేసరి ర్జయతి జగదభిమతఫలవితరణ *
౩౭ * రకభూరుహఖ్యాతః శ్రీతనుదసమాదేవితన
౩౮ యః ప్రౌఢప్రతావ (శూ)రోయం। మానవపతిమూర్త్తిమణిః॥
౩౯ * రశ్రీ * * * * గః॥ శ్రీశాంర్జపాణిదేవః శ్రీ
౪౦ ఛాయాసోమనాథదేవాయ ద్వాదశనివర్త్తనాని ప్రా
౪౧ (దాత్) * * * * * *

36

బూదపూరు శాసనము

౧ స్వస్తి సమధిగతపంచమహామండలేశ్వ రానుమకొండపురవరాధీశ్వర కాకతీయరుద్ర దేవమహారాజులు ఒరుంగంటను పృథివిరాజ్యంబు

౨ సేయుచుండంగాం దత్ప్రసాదాసాదితరాజ్యలక్ష్మీనివాసుండయిన శ్రీమల్యాలగుండ దండాధీశ్వరునిధర్మ్మపత్ని కుప్పమాంబిక తనపతి పరలోకానికింజని తేని

౩ బూదుపూరను గుడికట్టించి శకవర్షంబులు ౧౧౯౮ వర్త్తింపంగాను ధాతృసంవత్సర మాఘశుద్ధ ౧౦ గు॥ గుండయపేరను లింగప్రతిష్ఠసేసి ఆకాలమునందు

౪ ఆకుప్పసానంమంగారు తమకొడుకులు బాచయబొప్పండు గణపతిదేవండు పవ్వ తముమల్లయ తమ్ముండుమల్లయ, బుద్ధయ విఠ్ఠయ కాటయకొడుకు

౫ గుండయ వీరుసహితమయి ఆగుండేశ్వరదేవరకు ధారాపూర్వ్వకమయినవృత్తి నీరు నేల బాస్సముద్రాన మ ౨ కుప్పనముద్రాన మ ౧ గణపసముద్రాన మ ౪ బుధుని కుంటను

౬. మ ౪ వెరసి మ ౫ వెలివోలము బూదుపూరను మ ౧౨ పోతులమడుగున మ ౯ వెరసి మ ౨౧ ఇంతవట్టు ఆచంద్రార్క్కస్థాయిగనిచ్చి చిలజియ్యలకొడుకు సిద్ధ జియ్యలాను

౭ బాచజియ్యలకొడుకువై జజియ్యలాను ఈస్థానానకు ఒడయులై బిడ్డతరము ప్రసాదోపజీవులై ఉండుండని పంచి తద్ధర్మ్మసంరక్షణార్థంబయి పదక్రమయుత యజుర్వ్వేదపారగ

౮ శబ్దవిద్యావిశారద కవీశ్వరుడయిన ఈశ్వరభట్టోపాధ్యాయులను శాసనంబుసెప్పం బంచినం దత్ప్రారంభంబెట్టిదనిన॥ శ్రీవరాహరహస్తత్వం శ్రీవరాహజగత్ప్రభో

౯ రక్షతా దుదధేరంత రక్షతాక్షి ప్తమంబువత్ ॥ శ్రీమన్మల్యాలవంశే శశికరనికరాం దోళనోన్మీలన శ్రీ మిత్రశ్రీభూతప్రభూత ప్రకటపటునటత్కీర్త్తివల్లీవితానః

౧౦ ఆసీదాపీరలూనావళి మిళితలసత్సంపదున్మేషభూషా వేషాశేషాభిరామః క్షితితలతిలకో గుండదండాధినాథః॥ శ్రీకోనవంశనిజశేఖరబుద్ధయాఖ్య పుత్రీపవిత్రచరి

౧౧ తా. భరితాగుణౌమైః। శృంగారసారకరణిః కరణీయదక్షా కుప్పాంబికా జనిచతస్య సతీకలత్రం॥ లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం జలశయనమథా శూన్యశయ్యాభిధానం సా॥

౧౨ నం సారుంధతీయం ప్రతశి * * ద్వాదశీషువ్రతంచ। కల్పోక్తం తచ్చ తచ్చ వ్యధిత కులసతీ స్తోమసీమంతభూషా కూపాహర్వాటివాపీ సశివవనతడాగశ్రీముకుంద ప్రతిష్ఠాం॥
౧౩ భూదానం భూరిదానం రథతురగసదాదాన మన్నప్రదానం గోదానం గేహదానం వివిధవరపటీదాన మంబుప్రదానం। తత్తచ్ఛత్రప్రదానం విధివిహితమహాదాన మన్యచ్చసర్వ్వం కుప్పాంబా కల్పవల్లీ ము
౧౪ హురకృత సతాంవయ్యర్శయ్యాప్రదానం॥ శాకాబ్దే వసునందశంకరమితే శ్రీధాతృసంవత్సరే మాఘేమాసి సితేచధర్మదివసే వారేచవాచాంపతేః। కుప్పాంబా పతిసంజ్ఞయా
౧౫ కృతముదా లింగప్రతిష్ఠామదాత్। క్షేత్రం తిల్యమతుల్యమప్యధిఫలం శాలేయ మస్మైతదా॥
౧ శ్రీమతు బాచయబొప్పనికి విఠ్ఠయకునై నారాయణునిని అప్పపేరుమాడిని వారణ సికిం బుచ్చి
౨ బాసముద్రంవెనక బెట్టినవ్రిత్తి మ ౨ వేసవి ౨ మ

37

పా మా పు ర శా స న ము

౧ స్వస్తి ప్రశస్తిసహితులైన శ్రీ
౨ మన్మహామండలేశ్వర కాకతియ్యరుద్ర
౩ దేవమహారాజు సుఖసంకథా
౪ వినోదంబున౯ పృధ్విరాజ్యముసే
౫ యుచునుండగాను శకవర్షము
౬ లు ౧౨౦౦ బహుధాన్యసంవత్సర శ్రా
౭ వణ శు॥ ౧ గు స్వస్తిసమస్తప్రశ
౮ స్తిసహితులైన విడెముమాదయ
౯ గారు రుద్రదేవమహారాజునకు
౧౦ ంబుణ్యముగాను పొన్నముచ్చరా
౧౧ మనాథదేవరకు నందాదీపమునకు ఆ
౧౨ యూరంగల * * * గాంది సుంకా
౧౩ లు ఇచ్చిరి వారికరణము రంగయవ్రాలు
౧౪ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరే
త వసుం
౧౫ ధరాం షష్టివర్షసహస్రాణి వి
౧౬ ష్టాయాం జాయతే క్రిమిః

38

పామాపుర శాసనము

౧ స్వస్తి శకవ
౨ ర్షములు ౧౨౦౦
౩ బహుధాన్యసంవత్స
౪ ర కార్తికబహుళ
౫ ౧౧ వ॥ కాకతిరుద్ర
౬ దేవమహారాజు
౭ నకు పుణ్యముగా
౮ సు పౌన్నముచ్చరా
౯ మినాథదేవరకు
౧౦ ఆయూరి బుఱ్ఱ
౧౧ సుంకాలు అన్నమ
౧౨ రాజు ఇచ్చెను
౧౩ సూరయవ్రాలు

39

కొలనుపాక శాసనము

మొదటివైపు

పానవట్టము

౧ శ్రీశివమస్తు॥ అవ్యాద్వారా
౨ హస్తాంయస్య దంష్ట్రాగ్రేజ
౩ యతితమా । బోధాపికాళి
౪ * బంధాగ్ర శ్యామశుభ్రాబ్జ
౫ కోరకం॥ అవ్యాజోద్దామ
౬ భూయా సభవతు భవతాం
౭ భూతయే దంతి వక్త్రః పార్వ్వ
౮ త్యాః ప్రేమపాత్రం ప్రణతజ
౯ నమనస్తోమ పోషప్రదాయైః స
౧౦ ర్వేషామణ్ణవానాం జలమలి
౧౧ ముగలద్దాన పాథః ప్రవాహై
౧౨ రుద్వేలం సావిలేపః కలయ
౧౩ దిశి హితా యస్య హస్తావిహా
౧౪ స్థః॥ చాంద్రీకలా దిశతుదిస్స
౧౫ కలాం విభూతిం సాంద్రామ
౧౬ లౌఘు పరివాహిభి రంశుజాలైః
౧౭ ॥ ఉజ్జీవయంత్య విరతం భువన
౧౮ ం ప్రశస్త ౯భానోః కరైః ప్రతి
౧౯ దినంపరివర్ద్ధ్యమానా॥ ఆమ్నాయో
౨౦ దారధామ్న స్సరసిరుహదృశ స్త
౨౧ స్థుషో నాభిపద్మే ధాతుస్తాతుః ప్ర
౨౨ జానామ జనిమత భుజో భూభుజ
౨౩ జో దుర్జయాఖ్యః । వంశే తేషా
౨౪ మభూవం నతవితవిభవాః
౨౫ కాకతీయానరేంద్రాః కుర్వాణాః
౨౬ క్షోణిరక్షాం నిజభుజపరి

౨౭ ష్ఠై ర్జ్ఞాగసూకానుభావాః॥ తద్గా
౨౮ య్యాస్య విక్రాంతిభూః కారు
౨౯ ణ్యాస్యగృహం సువేశ్మయశసో
౩౦ గంభీరతాయాః పదం । ఔదా
౩౧ ర్యాస్యనికేతనం గుణమణి శ్రే
౩౨ ణీ * * ర్మందిరం లక్ష్మ్యా స్సచ్చ
౩౩ రితస్య కేళి సదనం స్యాత్త్రోప్వల
౩౪ రాజాహ్వాయః తస్యాత్మజో

రెండవ వైపు

౧ ణిపతి రమల దోర్ద్దండవి
౨ భవో యదీయాం స్తస్యా
౩ సీత్పరిమథితవైరి ద్విపమదః
౪ మహాదేవం దేవం య
౫ మనుదిత బాలాక్షీమ
౬ హాసం భుజంగ వ్యాసంగో
౭ ఝ్షిత తను యమన్యంత
౮ మనుజః॥ తత్పుత్రో
౯ గణపతి నామధేయ
౧౦ సంజజ్ఞే జలనిధి మేఖలాం
౧౧ భువం యః । దో స్తంభే
౧౨ మణివలయంచకార శ్తైత్తై
౧౩ ద్దిగ్నాగైః ఫణిపతినాకథం
౧౪ చిదూఢాం॥ జాతాతస్య పయో
౧౫ నిధే రివరమా శ్రీరుద్రదేవీ
౧౬ సుతా భాస్వద్భి నృపమౌలి
౧౭ రత్ననివహైః నీరాజితాంఘ్రి
౧౮ ద్వయా॥ త్యాగేన త్రిదివద్రు
౧౯ మా స్థశదిశః కీర్త్యాత్యధనా
౨౦ నాంహాతిం లక్ష్మ్యాకించ
౨౧ భుజాబలేన విజయం
౨౨ న్యక్కృవ్వాతి వర్తతి॥ భాగ్యై
౨౩ వ్విశ్వస్యతస్యాః పతిరభవ
౨౪ దధో వీరభద్రాభిధాన స్సౌ
౨౫ ందర్యేణేందుమన్వాం
౨౬ పతిమపి మహసా
౨౭ మందభాసా వితన్వన్ । య
౨౮ ద్వైదగ్ధ్యం విదగ్ధాయ దురు
౨౯ వితరణం యాచకో
౩౦ దూయదాజ్ఞాం రాజానోయ
౩౧ త్ప్రతాపం విమత నృపత
౩౨ యోర్జనతే జ్ఞాతభావాః॥ జ్యే
౩౩ ష్ఠశ్చాలుక్య వంశార్ణ

మూడవ వైపు

౧ శివాఖ్యైర్యా త్తేజస్ఫూర్తి (పీ)
౨ రైగరిస్పృపతి తమస్సంచయై
౩ రాశు యాతం॥ లక్కాంబా
౪ యాం సుతోజాత శ్రీమహా
౫ దేవరాజతః । నామ్నేందు శే
౬ ఖరో రాజ కుమార శ్శివయో
౭ రివ॥ ఇందు శేఖరనరేంద్ర
౮ నందనే నందతి స్వయమ
౯ శేషనందనే । జగ్ముషాంవిత
౧౦ రణం రణం ముహు స్వస్థ

౧౧ తైవ విదుషాం ద్విషామ
౧౨ పి॥ లెంక స్తస్యా కలంకః నృ
౧౩ పతి సరోజాత రాజ న్మృగాంకో ని
౧౪ శ్శంకశ్శస్త్ర తేజస్స్ఫురతి రణశి
౧౫ రస్యుద్ధతారాతిఘోరే। య
౧౬ స్యాస్యుత్కృత్త మ త్తద్విపవిపు
౧౭ లశిరోవ్రాతనిర్యాత ముక్తా
౧౮ బీజైర్జాతా సుకీర్తి ప్రతతివిత
౧౯ తయః ప్రోల్ల సంతి త్రిలోక్యాం॥
౨౦ భువి మాచ నాయకాఖ్యే
౨౧ విదితో జనకో జనన్యపిచ
౨౨ సాక్షాత్। గుణ విజితమహా
౨౩ లక్ష్మీ శ్శీలవతి భవతి మాడచి
౨౪ యస్యా॥ వీరేందు శేఖర పదా
౨౫ ంబుజ సేవకేన శ్రీప్రోలినాయ
౨౬ క ఇతి ప్రథితేన తేన। యావంశ
౨౭ వర్ధన సమాహ్వాయ విశ్రుతా
౨౮ సా కుల్యా కృతా ప్రరుచితా కొలి
౨౯ పాక పుర్యాం॥ అస్యాంకాకతి
౩౦ సంతతిక్షితి భృతాం భృత్యాశ్చ
౩౧ రాయేశ్వరా దక్షీ త్సూనృతమా
౩౨ స త్రిభువనఖ్యాతైక వీరా
౩౩ * * * *

నాల్గవ వైపు

౧ సంధ్యాత్రయోధికాయ ద్వేని వేద్యా
౨ యనివర్తనే। తాంజలార్పణ సి
౩ ధ్యర్థం పాదమేక మనంతరం॥
౪ సాయంప్రాతస్సదాదీపా శ్చతు
౫ రుత్తర వింశతిః తేషామాచర్వితం
౬ తైలం తదర్ధం ద్వేని వర్తనం॥ సేవన్తి
కాను
౭ దానసంతి సంధ్యంచ సహస్రకం స
౮ త్యంచ సేవధ్యానాయ భవత్వితి
నివర్తన
౯ నం నివర్తనానాం త్రితయం రంగ
౧౦ భోగపుర స్థితే॥ ఏకం నివర్తనం తస్య
౧౧ సతదచ్చర్ణక జనాయచ। ప్రోలినా
౧౨ యకదత్తాజి సంఘరతుక నరాయ
౧౩ చ। పాదంచేతి హసస్సర్వ మవశి
౧౪ ష్టం తందంతి కే॥ సర్వాంగభాగరమ్యే
౧౫ దర్దాతోస్మ నాథస్యభక్తితః। ప్ర
౧౬ మాద్యబ్దేదిపేకృష్ణ పంచమ్యాంమకర
౧౭ సంక్రమే। ఏకమేతం చతుష్ష
౧౮ ష్ట్యా కాంస్య పాత్రంచ నూతనం।
అష్టాద
౧౯ శఫలైర్యుక్తం తదాధారం చ
౨౦ కల్పితం— * * *
౨౧ దద్వయామై తేరప్యఖలైరసావ
౨౨ నుమతా పంచాత్య సామాత్యకః
౨౩ శ్రీనామ సాధనీయతాచనవ్యత్తి
౨౪ హేతావ్వీరేందు శేఖర నగాధిప శేఖ
౨౫ రేణ॥ చాళుక్య వంశమణినా ప్ర
౨౬ తిపాదితా సా త్రింశన్నివర్తనస
౨౭ ముద్వహన ప్రవీణః॥ తతోగ్రవం

౨౮ దీశ్రీ సోమనాథాయచ నివర్త్త
౨౯ నం। ప్రాదాద్గార్యేర్థ చ తస్యాద్వా
౩౦ మత్యవిఘ్నేశ్వరాయచ । పాదం
౩౧ జ్యోతిర్వ్వి దేవపాద మన్ని పెద్దాహ్వా
౩౨ యాయచ కోడ్డూరు వ్వనవామ్నే
౩౩ చర్థ ప్రాయార్ధ నివర్తనం॥ అన
౩౪ ంతనాయకాఖ్యాయ లాదయ
౩౫ చనివర్తనం । తస్యార్ధ మచ్యు
౩౬ తాఖ్యాయ నాయకాయ చ శా
౩౭ సనం॥ సతే ప్రోక్తవతే చ శ్రీరామా
౩౮ యార్థయ త్రిపాదికాతత్రభోగిక్రమ
౩౯ ంచైవం దేవస్యాచ్చిత్త వత్స్యయం॥

40

బూ రు గు గ డ్డ శా స న ము

ద క్షి ణ ము

౧ గరిశికుంటలోని పెద్దతోంటను దేవకి
౨ దేవరలవంగపువిత్తులు దోరిదవు
౩ చెఱువులను వల్లభరాజుపెట్టినది
౪ నల్లంజెఱువువెనక నిరుగారుంబా
౫ ఆ మఱుతురు ఆఊరనేచాకిప
౬ డియబడవెలిపొలము పుట్టి
౭ కోకరానినిలోలయపెట్టినది ఇరుగా
౮ రునడ్డచిలుకూరను ఏలికంగారి
౯ పాలునిరుకారు నిచ్చింది పాదిక
౧౦ కూరినపఖాతలాటియశనిచ్చిందిఇరు
౧౧ గారును అడ్డవెలిపొలము పందుము
౧౨ తాండికొండనుండి నల్లదేనిగానోవ
౧౩ యవెట్టినది ఇరుగారుమఱుతు
౧౪ రు గోపీనాతనింజేసిన కాసిగో
౧౫ పాళదసికింని కనేకరుణాకర
౧౬ దాసికింని ఇద్దఱికిని రెండుమర్తురు
౧౭ న్ను రెండుపుట్లున్ను మద్దెలకాం
౧౮ డ్రు ముప్పురు ముందు మఱుతు
౧౯ రు మూండుపుట్లు । ఆవండికోనికి
౨౦ మఱుతురుంభూమి వాసెకాని
౨౧ కి మఱుతురుంభూమిన్ని యెత్తుకా
౨౨ నికి ఆబందుమున్ను కొండిలకా
౨౩ నికి మర్తురుంబుట్టిన్ని * * *
౨౪ బిడ్డలకున్ను రెండుమఱుతురునురెం
౨౫ డుపుట్లున్ను పాంతలు ఇద్దఱు వ్రిత్తిరం
౨౬ డుమఱుతున్ను ౨ పుట్లున్నుసి
౨౭ పండితలుఎనమండ్రకున్ను ఎని
౨౮ మిదిఅడ్డలు నెనిమిదిపందుములు
౨౯ జేగంటలవారుఏగురకున్ను ఎనిమి
౩౦ దికలునేనుపందుములున్ను గొ
౩౧ డగులవారికిన్నలుగురకున్ను నా
౩౨ లుగుపాదికలున్నునాలుగుప
౩౩ ందుములున్ను సింగపాదముల
౩౪ వారుఇద్దరకున్ను రెండుపాది

౩౫ కలున్న రెండుపందుములున్న శం
౩౬ కులవారుఇద్దఱకున్న రెండుప
౩౭ * లున్న రెండుపందుములున్న దీపా
౩౮ లవారుఇద్దఱకున్న రెండుపాదిక
౩౯ లున్న రెండుపందుములున్న॥

41

బూరుగుగడ్డ శాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీచన్నగోపినాతనికి రాజుటము
౨ పాటిపైడికాలువను మఱుతు(గు)
౩ పిన్నయఈచ్చింది ఆచంద్రస్తాఇ
౪ శ్రీచెన్నగోపీనాధనికి గోసవిడుప
౫ హారానకు భండారువుసాంన్న
౬ యంగారువెట్టినవ్రిత్తి ప్రోలసము
౭ ద్రముతూముకాలువను గడ్డి
౮ గభావిచేలలో మోగనాతనుం
౯ నీరునేల కాత్యీకవై శాఖాలంజెల్ల
౧౦ మఱ్ఱురుంవెలివోలము ఊ
౧౧ రిఉత్తరానఅనుంగసముద్ర
౧౨ ముపడుమటికోంమున పు
౧౩ ట్టెండు ఇయుపహారము స
౧౪ మర్పించపనిచ్చినపళ్యముఒక
౧౫ టి ఆద్యనఒకటి కుఱుకలు
౧౬ రెండు ఇంతపట్టు ఆచంద్ర
౧౭ స్థాయిగానుచెల్ల నిచ్చిరి॥
౧౮ శ్రీచెన్నగోపీనాధనికి చింతా
౧౯ మణిదేవయంగారు రాజ
౨౦ నంపాటిపెద్దచెఱువువెనక ద
౨౧ ఖీణపుంగాముప్రిత్తి నీరునేల
౨౨ కాత్త్యీకవై శాఖాలంజెల్ల అఖండ
౨౩ దీపానకు అద్ద ఆచంద్రస్థాయి
౨౪ గా ఈచ్చిరి॥ లింగ్గగిరిచెఱు(వు)క్రింద నీఱు
౨౫ నేల॥
౨౬ స్వస్తి సమస్తప్రశస్తిసహి
౨౭ తులయిన సర్వ్వలోకాశ్రయ శ్రీవిష్ణువ
౨౮ ర్ధనచక్రవత్తులైనఅంమజియ్యగణ
౨౯ పద్దేవండు బూర్గగడ్డ శ్రీగోపీనాధని
౩౦ దుద్దడంకుంటరాచవారికి రంగేశలం
౩౧ తరస్థలము * * * దీపాతులిచ్చి
౩౨ అంగరంగభోగాలకు సర్వ్వమాన్య ముగా
౩౩ ను ఆచంద్రస్తాఇగా ధారపోసి చెల్లిం
౩౪ చినారము శ్రీ శ్రీ శ్రీ

42

బూరుగుగడ్డశాసనము

ఉత్తరము

౧ తొౕరజువారిద్దఱకున్ను ముయ్యేదు
ము
౨ ముప్పందుము వెలిపొలము పొంటింప
౩ లువమడుగువారికి * * గాను ప
౪ దెందుము వెలిపొలమున్ను బానిస్సలి
౫ ద్దఱికిన్ని రెండుపాదికలు రెండేందు
ములు
౬ దివ్వెకంమములపదుండ్రకున్ను పది
పాది
౭ కలు పదిపందుములున్ను తలారికి
౮ ముయ్యేదాముపందుము వెలిపొల
౯ ము ఆగమితొంమండ్రకుం తొమ్మిని
అడ్డ
౧౦ లుం తొమ్మిదిపందుములున్ను భండా
రికి
౧౧ మఱుతురుంబుట్టిన్ని * *
౧౨ కత్తాణాలుఇద్దఱకున్ను రెండుఅడ్డ
లుం
౧౩ రెండుపందుములుంను అధికారిశ్రీ
౧౪ రామదానికి ముయ్యేదానుపుట్టెడు
౧౫ వెలిపొలంమును సామాన్యోయం
౧౬ ధర్మసేతునృపాణాం కాలే కాలే
పాలనీయో
౧౭ భవద్భిః । సర్వానేతాన్ భావినం
పార్థివేం
౧౮ ద్రాన్ భూయో భూయో యాచతే
౧౯ రామచంద్రః ॥ స్వదత్తా ద్ద్విగుణం
పుణ్యం
౨౦ పరదత్తానుపాలనం । పరదత్తాపహారే
౨౧ ణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవేత్ ॥ శత్రుణా
౨౨ పికృతోధర్మః పాలనీయః ప్రయ
త్నతః
౨౩ శత్రురేవభవే చ్ఛత్రు ధర్మశ్శత్రు
న్నకస్యచిత్
౨౪ ద్వామంతియమత్సరాత్ త్సభా
౨౫ జో నరాధమా దర్మమధర్మ
౨౬ శీలాః తేగోఘ్నమాతృఘ్నపితృఘ్న
౨౭ లోకాన్ ప్రయాంతి విప్రఘ్నగ
౨౮ తిం చ ఘోరాః॥ కేదారము
౨౯ వెనకరాట్నముపొలమునను
౩౦ శ్రీయంనాధిపతిమఠమునకు
౩౧ నాలుగుమఱ్ఱురు ఇరుగారుంబో
౩౨ కేసవదానులకు మఱ్ఱురుఇరు
౩౩ గారుంజేలు
౩౪ స్వస్తి సమస్తప్రశస్తిసహితమైన కొం
౩౫ డురిపురవరాధీస్వర సూర్యా
౩౬ వంశోద్భవకులతిలకా కాశ్య
౩౭ పగోత్ర కరికాలాన్వయనామా
౩౮ ది స్వస్తి ప్రశస్తిసహితమైన శ్రీ
౩౯ మనుమహామండలేశ్వర.

43

గణపవరము శాసనము

మొదటివైపు

లింగము పానవట్టము చిత్రింపఁబడియున్నవి.

౧ స్వస్తి శ్రీజయాభ్యు
౨ దయశకవరుష
౩ ములు ౧౨౧౪ అవు
౪ నేంటి నందనసంవ
౫ త్సర చైత్ర శు ౧ గు
౬ శ్రీమన్మహామండ
౭ లేశ్వర ప్రతాపకుమా
౮ రరుద్రదేవమహారా
౯ జులు ప్రిథివిరాజ్యము
౧౦ సేయంగాను శ్రీ
౧౧ మన్మహాప్రధాని గంగి
౧౨ దేవనింగారి
౧౩ కఱము * * *

రెండవవైపు

౧ స్వస్తి। వెరసిపాటికం
౨ దుచేనూను ఇరు
౩ గారూంజేలనిచ్చిరి
౪ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో
౫ హరేతి వసుంధరా। ష
౬ ష్టిర్వర్షసహస్రాణి వి
౭ ష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥
౮ మీనకర్కటయోర్మధ్యే యా
౯ వశ్చరతిభాస్కరః ఫలమేకంతు
౧౦ పాయాన్నాఃసువర్ణంకోటిరుచ్య
౧౧ తే॥

44

గజగట్లపల్లి శాసనము

మొదటివైపు

౧ అవిఘ్నమస్తు శ్రీసోమనాథా
౨ యనమః ఖసం। శ్రీమదు
౩ మోత్తదత్తపుత్రులగు సివభద్రు
౪ నిశా(స)నం. శశివమౌళి శంకరు
౫ శంభు నభవు పశుపతి 'భూ
౬ తేశు పరమాత్ము ధూర్జటి కా
౭ లాంతకుని నీలు కాలకంఠు గ
౮ ంగాధరుని శూలిధారుణు
౯ సదాశివు దిగ్వాసు నక్షయు న
౧౦ ద్రిపురవైరి। మర్ధానారీసవ
౧౧ ర్ణమహితదివ్యాకారుం ద్రిణ
౧౨ యను విశ్వేశు దివిజవరదు

౧౩ శాంతు నిత్యు నచలు సగతు
౧౪ రుని నిర్లోపు వరదు మణిపు
౧౫ రేశు వహ్ని నేత్రు సోమనాథు

రెండవవైపు

౧ వాడబడి ప్రొదు
౨ లు సూర్యచంద్రు
౩ డులును భూమిద
౪ వంని గలంతగాలం
౫ మును చేలన ౧౧ మ
౬ ంగళమహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౭ ఇదత్తి ఎలకాలము
౮ ను ఏలరాజులుంను
౯ ప్రజలుంను పరిపా
౧౦ లించి * పాలించు ప్రజ
౧౧ లాను ఇహలోకంము
౧౨ నందు అనంతసుఖము
౧౩ ములు భోగింతురు
౧౪ నంమూడి యిదినత్యం.

మూడవవైపు

౧ శివలోకమునందు శివసా
౨ యుజ్యపదస్థులైయుందు
౩ దురు షష్టివరుషసహ
౪ స్రాణి స్వర్గంతిష్ఠతి భూమి
౫ ద(ః)। లోభతా * సుమంతో
౬ చ అంధసమ్నరకం వ్రజేత్ ॥
౭ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా
౮ యో హరేత వసుంధరాం
౯ షష్టివర్షసహస్రాణి
౧౦ విష్టాయాంజాయతే
౧౧ క్రిమిః॥ గామేకాం వ్రతకా
౧౨ మేకాం భూమారప్యేక
౧౩ మంగుళం పారంన
౧౪ రకమాప్నోతి యావదా
౧౫ భూతసంభవం॥ శ్రీసో
౧౬ మనాథాయనమః. శ్రీ

45

మణూరు శాసనము

మొదటివైపు

౧ వుండి భుక్తిముక్తులిచ్చుం బొ
౨ లుపుగాంగ॥ పరమాత్మనేనమః
౩ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశబ్దా
౪ ది శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కా
౫ కతీయ్యప్రతాపరుద్రదేవమా
౬ హారాజులు వోరుంగంటిప
౭ ట్టణంబునందు సుఖసంకథా
౮ వినోదంబులం బృథివిరాజ్యంబు
౯ చేయుచుండంగాను తత్పాద
౧౦ పద్మోపజీవులయిన విశ్వెమురుద్ర
౧౧ దేవుండును అనుమకొండలం
౧౨ నువెంకాను మణూరిదూబ

౧౩ శ్రీసోమనాథదేవర అంగ
౧౪ రంగభోగానుకు శకవరుషం
౧౫ బులు వేయింనియింనూట

రెండవవైపు

౧ పయ్యాఱగు నేంటి ఆ
౨ నందసంవత్సర మా
౩ ఖ శు ౧ ఆదివారాన
౪ (మ) ణగూరి రెండుపొలా
౫ ల కొత్తులచెఱువైన
౬ చాసముద్రము వెన
౭ క గార మేకుజువాయ
౮ ల పడుమతి పొలాన
౯ మూండుమఱుతుర
౧౦ ంనూ తూర్పుమూం
౧౧ డుమఱుతురుకు
౧౨ యిరిగాలంముంను
౧౩ సంపూర్ణమే। చేల బు
౧౪ ట్టినవ్రిత్తి ఆరు॥
౧౫ మర్తురిసీరునేల ఇదరి
౧౬ ది ఆకాలమునంద మ
౧౭ ణూరుసహితము
౧౮ ఆస్థలము పంద్రెండు
౧౯ గజగట్లపల్లి ప్రజలు
౨౦ ంను తమతమవంశాన

46

అలంపురము శాసనము

ఉం ఉం ఉం విరూపాక్ష॥

౧ శ్రీ స్వస్తి హాతంపురవర ప్రతితమహోదయం సకళభువనైకనా
౨. థ శ్రీ బ్రంహ్మేశ్వరదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ స్వస్తి శ్రీ
౩ మతు కాకతీయప్రతాపరుద్రదేవమహారాజులు ఒరుగం
౪ టిపట్టణంబునం సుఖసంకథావినోదంబునందు పృథివి
౫ రాజ్యంబు సేయుచుండంగాను శకవర్షంబులు ౧౨౨౧
౬ యగు వికారిసంవత్సరభాద్రపద శు ౧౫ గు॥ స్వస్తి స
౭ మస్తభువనవిఖ్యాత పంచాశతవీరశాసనలబ్ధానేకగుణగణాలం
౮ కృత సత్యశౌచాచార చారుచరిత్ర నయవినయవిపులవిజ్ఞా
౯ న వీరభద్ర రాజ్యసమయధర్మ్మ ప్రతిపాదకులైన అలంపూరి
౧౦ ంముంమ్మడి బ్రంమ్మిసెట్టి పుట్టిసెట్టి పృథూదయకథాది బ్ర

౧౧ ంమ్మిసెట్టి నాదసేనాలోకసిరియాళసెట్టి బడవరుబెలి
౧౨ జసెట్టి నిండగుడ్డలఅన్నిసెట్టి పట్టణస్వామివలిసెట్టి బ్రం
౧౩ మ్మిసెట్టి పిండిబాసెట్టి * * మాదికెసెట్టి తలవాడినా
౧౪ రెపబోగిసెట్టి కంచ్చిమారిసెట్టి కొడుకుఎఱ్ఱమాచినసెట్టి పాక
౧౫ నాటిప్రోలిసెట్టి నల్లగెస్సెట్టి ఓగెబాస్సెట్టి లక్కిసెట్టిల
౧౬ ఖయసగరదేవిసెట్టి మంచమసెట్టి లోకిసెట్టి వచ్చెనాయినినా
౧౭ గిసెట్టి కోడూరిహెగడిగెస్సెట్టి రేవకనాగిసెట్టి వట్టెంపోచిన
౧౮ సెట్టి అట్టు ఇంతవట్టు వారుసహితమైన ఈ స్తళము సమస్తము దేవం
౧౯ డ్రూను శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరమహాస్థానాధిపతులైన పెదమల్లం
౨౦ మద్దేవరాజు ముఖ్యమైనరాజులచేతను పెనఋవాయతూర్పు
౨౧ కాళవారిచేని ఉత్తరాని రేగడుచేను విలిచి శ్రీగారేశ్వరదేవర అంగరంగ
౨౨ భోగానకు అందులతపోధనులపద్మజియ్యకొడుకులుమాడజియ్య నాగ
౨౩ జియ్యగారి కాడ్లుకడిగి ధారాపూర్వకముసేసి ముఫై రెండుజెనలకా
౨౪ లను ఆచంద్రార్కస్థాయిగాను యిచ్చినమత్తురులు మ ౫ మంగళ
౨౫ మహా శ్రీ శ్రీ శ్రీ కోరెలచంనమల్లిశెట్టికొడుకుకరకెవీరళశేరి
౨౬ స్వదత్తాం ద్విగుణంపుణ్యాం పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాపహారేణ
౨౭ స్వదత్తం నిష్ఫలం భవేత్॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేతి వసుంధరా శష్టివ
౨౮ ర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమి॥ కొరదరాలు.

47

నాగులపాడుశాసనము

ఉత్తరము

౧ స్వస్తి శ్రీమంహామండలేశ్వ
౨ ర కాకెతియ్యప్రతాపరుద్ర
౩ దేవమహారాజులు ప్రి
౪ థివీరాజ్యముసేయుచు
౫ ండంగాను శకవర్షంబ్ ౧౨
(౬) ౨౫ అగు శోభకృత్తుసంవ
౭ త్సరవైశాఖశుద్ధ పంచా
౮ దసీ బుధవారమున నా
౯ గులపాటి మూలస్థానం
౧౦ శ్రీమల్నాథదేవుని ఆయా
౧౧ రిపదునెన్మిమిదిసమయాల
౧౨ సమస్తప్రజాను రంగభో

౧౩ గాన్నకై తంమేలినకాకెతి
౧౪ య్యప్రతాపరుద్రదేవమ
౧౫ హారాజులకుం బుణ్యా
౧౬ ముగాను పెట్టినన్రిత్తిదు
౧౭ క్కివడ్డపొలము వ్రిత్తులు
౧౮ స్తానమాన్యాలసహితము
౧౯ ంను ప్రజదుక్కికిని మత్తురు
౨౦ ఒక్కటికి కార్త్తీకము ఆఱునె
౨౧ ల్లకు అడ్డగుకోమట్లు ఆరం
౨౨ భముసేయనివారు ఇం
౨౩ టంబాదికఈదఱవారు పా
౨౪ లుఒకటికిపాదికగొల్లవారు
౨౫ న్ను అక్కసాలవారున్ను ప్రెతులూ
౨౬ నింటరెండువీసాలలెఖ్ఖ సాలెవా

తూర్పు

౧ రు మంగ్గలులుఒక్కటికిరె
౨ ండువరహాలలెఖ్ఖను
౩ కుమ్మఱవారు ఇం
౪ టపాదికాను వైశాఖ
౫ ము ఆఱునెల్లకూను
౬ ఇక్రమానన ఆచంద్రార్క్క
౭ ముగానుం బెట్టవారు
౮ యావశ్చంద్రశ్చ సూయ్యర్శ్చ
౯ యావత్తిష్టతిమేదినీ
౧౦ యావత్సర్వకథాలోకేతా
౧౧ వధర్మ్మం ప్రతిపాల్యతే॥ ఈధర్మ్మ
౧౨ ము యెవ్వారేం బ్రతిపాలింతు
౧౩ రు వారలనంతమైనపుణ్యాం
౧౪ ఈధర్మ్మాలకు యెవ్వరేంబాధసేయు
౧౫ దురు వార్కి బ్రహ్మ

దక్షిణము

౧ కల్పాలైననాయకనరక
౨ ములు ఇట్టుకదాపెద్దలవచ
౩ నములు। స్వదత్తా పరదత్తా
౪ ంవా యోహ రేతి వసుంధరే ష
౫ ష్టిర్వ్వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం
౬ జాయతే క్రిమి॥ శత్రూణాపి కృతో
౭ ధర్మ్మః పాలనీయ్యః ప్రయత్నతః। శ
౮ త్రురేవభవేచ్ఛత్రు ధర్మ్మశత్రూ
న్నర్కశ
౯ న్యచిత్॥ స్వదత్తాం ద్విగుణంపుణ్యాం
౧౦ పరదత్తానుపాలనం పరదత్తాప
౧౧ హారేణ స్వదత్తం నిష్ఫలంభవే
౧౨ త్॥

48

తేకుమాలశాసనము

మొదటివైపు

౧ నమస్తుంగశిరశ్చుంబి
౨ చంద్రచామరగారవే।
౩ త్రైలోక్యనగగారంభ్బ మూ
౪ ల స్తంభ్బాయ శంభవే॥
౫ సస్వస్తి శ్రీజయాభ్యుదయ
౬ శకవరుషంబులు ౧౨౩౦ అ
౭ వునేంటి కీలకసంవత్సర ఆ
౮ షాఢ బ౫ సో। కాకతియప్ర
౯ తాపరుద్రదేవమహారాజు
౧౦ లు ప్రిథ్విరాజ్యము సేయుచుం
౧౧ డంగాను స్వస్తి శ్రీమన్మహా
౧౨ ప్రధాని పురవరిమహాదే
౧౩ వనాయంకులు

రెండవవైపు

౧ తేకుంబెడ్డఅష్టాదసిప్రజల
౨ అనుమతిని ఆ తేకుంబెడ్డ ఆ
౩ స్తళము ఊడ్డసువన్నార్థసం
౪ చల్లనిచూపుందగిలి మాడ
౫ కుమాడబడి పాతుకలెఖ్ఖను
౬ ఆయూరిమూలస్తాన రం
౭ గనాత దేవరభోగానకు ఆ
౮ చంద్రార్కముంన్ను ఇచ్చిరి॥
౯ ఇయ్యావికి వక్రమఇనవా
౧౦ (౦దు) పంచమహాపాతకుండు
౧౧ సామాన్యోయం ధర్మసేతు
౧౨ న్నృపాణాంకాలేకాలేపాలనియ్యో
౧౩ భవద్భిః సర్వానేతాం భావినో
౧౪ పార్తివేంద్రా న్భూయో
౧౫ భూయో యాచతే రా
౧౬ మచంద్రః॥

49

మాటూరుశాసనము

౧ స్వస్తి శకవరుష
ంబులు ౧౨౩౨ అగు సాధారణ
సంవత్సర శ్రావ
ణ శుద్ధ అష్టమిని సోమ
వారమునాండు స్వస్తి
శ్రీమన్మహామండలేశ్వ
ర కాకతియ్యప్రతాపరుద్ర
దేవమహారాజులు పృ
థ్వీరాజ్యము సేయుచుండ్డ.

50

మేళ్లచెఱువు శాసనము

మొదటివైపు

౧ ఓం స్వయంభూనాథాయనమః
౨ స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౨౩౩ ల
౩ గు నేంటివిరోధకృతుసంవత్సర మా
౪ ఘశుద్ధ ౧ సో। వారాన స్వస్తి
శ్రీమన్మహామ
౫ ండలేశ్వరకాకతియ్యప్రతాపరుద్ర
౬ దేవమహారాజులు పృధివి రాజ్యము
౭ సేయుచుండంగాను బామి రాజు
౮ ఎఱ్ఱయప్రగడవారినాయంకఱమందు
౯ నాగిరడ్డి బొల్లయరడ్డి వారియధికా
రాన మే
౧౦ ళచెఱువుమూలస్థానముశ్రీస్వయంభూ
౧౧ దేవరకు రంగభోగానకు అందుల
౧౨ వెలుమలేగురూను సమస్తప్రజను
ఆదేవు
౧౩ నిసంనిధినిధారలువోసిఇచ్చినక్రమము
౧౪ దేవబ్రాహ్మణవ్రిత్తులూనుకార్తికాన
౧౫ నీర్నేల పెద్దగాడ్యము పదమూండు
మఱ్తు
౧౬ రుంగాక రాచపొలము ఊరిచతు
౧౭ స్సీమాన రేగడూవెల్లడూమస్కాను
౧౮ చాలువారినంతవట్నకూను
౧౯ పుట్టికిచిన్నములెక్కాను నీర్నేలకా
౨౦ ర్తికవైశాఖాలకు దుక్కివడ్లంతవ
౨౧ ట్నకు మఱ్తురు చిన్నములెక్కాను
౨౨ ఆచంద్రార్కస్థాఇగాను ధార
౨౩ లువోస్తిమి తక్కినప్రజలూను ధా
౨౪ రలువోసిఇచ్చినక్రమము కోమటి
౨౫ వారలుమాడలెక్కాను సాలెవారు
౨౬ ఎంటబడిఆఱుసిన్నాలలెక్కాను గొ
౨౭ ల్లవారుఎంటబడినాల్గుసిన్నాలలెక్కా
౨౮ ను ఇంతవట్టున్నుభూమిన్ని సూర్యా
౨౯ చంద్రులూం గలంతకాలమూను
౩౦ ధారలువోసి ఇస్తిమి ఈధర్మము
౩౧ ప్రతిపాలించినవారిపితాళ్ళుఇరువై
౩౨ యొక్కకులమువారున్ను ఈశ్వరసాయూ
౩౩ ప్యులవుదురు ఈధర్మము సముప
౩౪ లంరానవారి పితాళ్ళు నరకాస్తుల
౩౫ వుదురు। స్వదత్తాం పరదత్తాం వా
యో హ
౩౬ రేతివసుంధరాంషష్టిర్వరుషసహస్రా
౩౭ ణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

రెండవవైపు

౧ స్వయంభూదేవరవ్రిత్తి చేల అ
౨ అరిగొర్తివల్లను దేవభోగం
౩ జీతాలకు తూమెడు
౪ ఏందవ లిడెను మాడ
౫ లలెక్కను తప్పకపెటువారు.

51

ఒరంగల్లుశాసనము

౧ * * * * టనః సర్వ్వ * * *
౨ నద్రేవకటితటీసంగినో యస్యభృం
౩ గాః। భాతీద్యస్తామితిలఖిలజనారభ్ధ
౪ కార్య్యం స్సిరాయాః కర్ణ్నో
కర్మ్మస్వ
౫ స్వయమివకృతం కీర్త్తయంతోతరా
౬ యాః॥ క్రీడాక్రోడతనుః సదాదిశతు
౭ వః శ్రేయఃశ్రియోవల్లభో యస్యాశ్యే
౮ మరుచైః (త్రై) శశాంకవిలస ద్దంష్ట్రా
స్థితం
౯ భూతలం। మధ్యేమేరుయుతం వ్యరా
౧౦ జదమల స్థూలేంద్రనీలస్థలే జాతంరా
౧౧ జతనాలమంబుజమివ స్వర్ణ్నోల్ల
౧౨ సత్కర్ణ్ణికం॥ శ్రీమానంభోధివేలా
వలయి
౧౩ తవసుధా ధామవిఖ్యాతవీర క్షోణీ
౧౪ పశ్రేణిమానో న్నతిమహితధర
శ్చైఖరీభా
౧౫ వితాబ్జః। ప్రఖ్యాతః కాకతీశ స్సకల
గుణ
౧౬ నిధిః భూరిసారప్రతాపప్రాకార
౧౭ త్రాతలోకః క్షితిపతితిలకః ప్రోలనా
౧౮ మానృపోభూత్॥ యస్మాదాజ్ఞా నిజ
౧౯ భుజబలత్రస్తవీరారివర్గ్గా త్సంత్రస్తా
౨౦ నాం మహితగగనే ధావతాః వైరభా
౨౧ జాం। ఉల్లుంభన్తి శ్చికురనికరం
కంటకై ర్మ్మార్గ
౨౨ చయన్తో వస్త్రాందీక్షాం క్షపణకమ
౨౩ తాం శిక్షయంతి స్మ(క)షాః॥ యోదా

52

వరంగల్లుశాసనము

మొదటివైపు

౧ * * * * * *ః। నిత్యంసన్మానహి
౨ * * * * * * ఖిలపితంస్వర్గి
౩ (భా)గ్యందదానః కల్పక్ష్మాజాత
౪ చిన్తామణిసురభిగణం
౫ స్తోభవన్నోపమానం॥ వలి* * *
౬ భుజగాత్తగోనిపతనాం * * * *
౭ నిధేర్గ్గార్గిపాతో గ్రాహి * * *
౮ ద్విలేమృగరిపో శ్చైలేరయా * *
౯ తసి। భీతస్సంభవమాకల
౧౦ య్యసచివో స్సార్ధంయదీయో
౧౧ ద్విషో నిశ్చిన్తన్తితృణం రణేషు
౧౨ శరణం నిర్బ్భీతిలభ్యంభువి॥ తస్యా
౧౩ సీత్ప్రోలభూపాలః పరాక్రమ
౧౪ నిధిః సుతః। ఉదగ్రదు (గ్రా)

౧౫ రాతి రాజదవానలః * *
౧౬ యద్దత్తవిత్తవిభవాన్వితవిక్ర * * *
౧౭ సంకాయమాన మఖని * * * .
౧౮ నవ్యహావ్యం। దేవాస్సుధాబ్ధి * * *
౧౯ సం బహుసేవమానా దుగ్ధాబ్ధి * *
౨౦ మన్ధనవిధావను తేరస్మ॥
౨౧ శైలైః కల్పితసేతునా సహబ
౨౨ లైస్తీర్ణో ర్ణవం రాఘవం యత్కీ
త్తిం
౨౩ హసతీవ శారదనిశా
౨౪ శీతాంశుబింబద్యుతిః। అభీతా
౨౫ నలఘీ యశోజలనిధీ నైకైవ
౨౬ యల్లీలయా సప్తాపిద్రుత

రెండవవైపు

౧ కన్నో నను * * * రుహవిలసిత
౨ వసుహేతివ్వా జిభి ఖ ష్టశాలా
౩ వసతిరపిశివాణాం భీకరేపి
౪ ప్రసన్నే వ్యభవదధిపు * * యత్ర
౫ చిత్రంసమానా॥ తస్యాసీ త్తన
౬ యః శ్రీమా న్మహాదేవమహీప
౭ తిః మహేశశ్రీపదాంభోజ పూజా
౮ విగతకల్మషః॥ గౌరీభర్తుః ప్రసా
౯ దా దధిగతనియతప్రాజ్యరాజ్య
౧౦ స్యభూమహా యస్యశ్రీపా
౧౧ దపద్మ వ్యసనవిలసిత స్స్వర్ణ
౧౨ దింరోమకర్ణః। సీతాంనానా
౧౩ దిగన్తాగతనతనిఖిలక్షిత్రి
౧౪ * * * *
౧౫ * * * *
౧౬ * * * *
౧౭ * * * *
౧౮ * * * *
౧౯ ఆద్యోపమన్యుమునిస క్త మహీ
౨౦ ప్రశస్తా * * రాణికిం నవితధేతిబు
౨౧ ధైరుణద్ధి॥ లబ్ధ్వాచిరాయ చతుర
౨౨ న్తధరాధిపత్యం యోల్లభంస
౨౩ కలసమ్మతసంపదాఢ్యః। మత్స్యాఛత్ర
౨౪ నాయతద శేష మమమ్యశం
౨౫ భుః శ్రీపాదపద్మపరిపూజనత
౨౬ త్పరోభూత్॥ ప్రబుద్ధశివసిద్ధాన్తా
౨౭ ధ్వరివేశ్వరమునీశ్వరాత్ యో
౨౮ శిక్షితాఖిలంధర్మం ప్రయత్న

మూడవవైపు చెక్కివేయబడినది.

53

రుద్రేశ్వరము శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీజయశ్చాభ్యుదయ
౨ ంబగు శ్రీమతు గోసగి ఈ
౩ శ్వరదేవండు ఆఋమాడలూ
౪ ఆఇనుమర్తురుపంట తమ్మేలి

౫ న శ్రీకాకతీయరాజులకు
౬ రాజ్యాభివృద్ధిగాను చతుర్ముఖ
దేవరాను
౭ సూర్యదేవరాను ఉమామ
౮ హేశ్వరదేవరాను ఆదేవిదేవరాను
౯ వేయిలింగాలూను రుద్రేశ్వరము
౧౦ లోపలను బ్రతిష్ఠసేసె మంగ
౧౧ ళమహా శ్రీశ్రీశ్రీ

54

మాటూరుశాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభు
౨ వనాశ్రయ శ్రీ
౩ పృధ్వీవల్లభ మహా
౪ రాజాధిరాజప
౫ రమేశ్వర పరమభట్టారక స
౬ త్యాశ్రయకులతిలక
౭ చాలుక్యాభరణ శ్రీ
౮ మత్త్రిభువనమ
౯ ల్లదేవరవిజయరాజ్య
౧౦ ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి
౧౧ ప్రవర్ధమాన మాచంద్రా
౧౨ ర్కం సేయగా సమధి
౧౩ గతపంచమహాశబ్ద
౧౪ జయశారీరేవం డూర్జిత
౧౫ * వర్మ చోలకుల * లి
౧౬ * ందుతమిడానిళండిం *
౧౭ స॥ శ్రీరమణీయు * (డు)
౧౮ దారుండు ధీరుండు దారిద్ర
౧౯ వైరియనుపేరదెగడు కాకతి
౨౦ రాజులంజేకొని డాయంగ
౨౧ తాంధ్రరాజ్యంబునిలిపి పా
౨౨ డిరి * ప్రతిపత్తులు।
౨౩ శాసనములు (సాద)
౨౪ బెడుసొప్పంబడసి కడుహా
౨౫ ఢిమం * దెరతిమి * * లర
౨౬ సములునూటగొని జగద్దే
౨౭ * * * * * *
౨౮ శ్రీశకవర్ష ౧౦౪౧
౨౯ మహాదేవరకు నాధత్యదే
౩౦ వరకు నిడలికెడుత
౩౧ వినులపమలసమ
౩౨ * మున మత్తుడు ౨
౩౩ * * ంనివేద్యమునకు
౩౪ మత్తు ౧ పాతికలు *
౩౫ పొలము ఖ ౧ నారాయ
౩౬ ణవీరకుమత్తు ౨ నిత్య
౩౭ పుష్పమునకుమత్తు *
౩౮ వకవెలిపొలము
౩౯ * * * * * * * * కు
౪౦ మత్తు ౪

౪౧ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో
౪౨ హరేతే వసుంధరా షష్టి
౪౩ వర్షసహస్రాణి
౪౪ విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః
౪౫ బహుభిర్వసుధాదత్తా
౪౬ * * * * * *
౪౭ * * * * * *
౪౮ * * * * * *
౪౯ నారాయణదేవెరె
౫౦ పోలముమంజెచెడడి
౫౧ వంకనవ్రాలు॥
౫౨ శ్రీవాణీప్రియుండు
౫౩ దికత్త * * * త్సేవ్యు
౫౪ ండు * * * * *
౫౫ * * * * * *
౫౬ మహీతేజంబుతో వారల
౫౭ గావంబూని పులిందవంశక
౫౮ త్ర్త * * * * * *
౫౯ * * * * * *
౬౦ యాచిససుపున్యతుండు
౬౧ మద్దెనుమహిని॥ వాదిత
౬౨ తాక్రమంబుని సహిం
౬౩ పక యన్నడుగొడమ * *
౬౪ శ్రీచలధీరుండెనగ
౬౫ నాజిజయించె * * * *
(8 పంక్తులు తెలియుటలేదు)

55

గూడూరు శాసనము

౧ శ్రీఅనుపమదుర్జయాన్వయను
౨ ధాబ్ధి ననేకులురాజనందనులుసని
౩ న బీఅంద వెన్నడును సంభవుడయ్యె
నతి
౪ ప్రసిద్ధుడై వినుతవిరోధిమండళిక
౫ వెన్నడు వెన్నడవోలె వానికిని ఘను
౬ డగునెట్టభూపతి జగద్వినుతుండు (ద)
౭ యించె గీర్తితోను॥ భావితకీర్తి
నాత (నికి)
౮ పాండవమధ్యమభీముడో యనంగా(వి)
౯ రియాలభీమనృపఘుస్మరుడై (యు)
౧౦ దయించె వానికిను భూవినుతుణ్ణు
౧౧ మండళికభూమను డెఅన రేంద్రు
డు (త్ర)
౧౨ మశ్రీవినుతుండు బంధుజనసేవ్యుండు
౧౩ దానుదయించె నున్నతిని॥ అతణ్ణని బొ
౧౪ ట్టబేతవసుధాధిపు జేకొని వానివైరి
౧౫ నుద్ధ్రితమునజంపి యాకొరవిదేశ
౧౬ మునందు ప్రతిష్ఠ నేసి తత్తనయున
౧౭ మేతు జోడగలి * * యముబి
౧౮ ట్టరగద్యనంబు నప్రతిముడు వాని
౧౯ తామొగుడు పర్సియుపండ్రదునెఱ్ఱి
౨౦ డాప్తుడై॥ అరుదగునట్టి ఎఱ్ఱనిపు
౨౧ నంగన గామమసాని యాకమే

౨౨ ల్గరదని బేతభూవిభుని గాక
౨౩ తివల్లభుచేసి వానితాబరగగజేత
౨౪ బెట్టి ఘనుబల్లవరాయనియా
౨౫ గిజొచ్చె బాస్కరవిభుచక్రవర్తి
౨౬ గని కాకతినిల్పుటగోటిసేయదే॥
౨౭ కారకకాలుడై పడుసెగాడయ
౨౮ నాయకుజంపి సూరడవ్వేలుపు
౨౯ గొండరవ్వని్రపువేలుపుగొండ
౩౦ ననిల్పి వానిచేమేలుగమూడ
౩౧ ముప్పయిని మేలుగనే రెడు
౩౨ భోదిపాడునుం మేలుగటే
౩౩ కుమావిడ్లు మేలుగరెండెయ
౩౪ రాజునంగ (డై)॥ సూత్రధారి
౩౫ కొమ్మోజనబరహా॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౩౬ అడపగట్లదేవరకు జేను

56

ధర్మసాగరము శాసనము

మొదటి వైపు

౧ * తేసినరాయసహా * * * *
౨ వంసుంకరా ప్రోత్రీలసద్విజగ్ర
౩ * * సలీలాస్యవిలాసినీ వ * *
౪ శ్రీశ * * బళతపతజనా లోకన్విధా
౫ * దశినుత్కుర (శ్రి) యం। * మా
లోకకల్పద్రుమరాజసింహా।
౬ (శ్రీ) కాకతియ్యాన్వయ మానసజ్జ
౭ * దన్వయక్షీరనిధామహా
౮ (జః) రాజేందురాసీ ద్గణప
౯ (త్య) తీశః। యఃశత్రుపంథాని
౧౦ (ని) మీాల్యభాసా వ్యవదాయత్తో
౧౧ * చకారవర్గాన్॥ యశ్చప్రతాప
౧౨ * లనస్యననిడా వసుంధరా
౧౩ యాఃకరమగ్రహిద్రసా *
౧౪ తీవకీర్తి కకుభంతమండగా *
౧౫ * పత్యవాతాసహనాభా
౧౬ యోక్షితః॥

రెండవ వైపు

౧ * * * * * * * * వ్యాంభృతా
౨ * దానైః। సర్వాహ్యాసంకలయతీకలానా
౩ * వేధతుర్భరక్తః స్తస్మింనాసీద్గలేతక
౪ తోలభాస్కరమంత్రివర్యః॥
౫ యత్రాభవచ్ఛన్నగణ్డశ్చంద్రసమద్యుతిః। సద
౬ * * * యుక్తోనతువక్రంకళాచ
౭ * * * జోభాతిగణాధిపోయంప్రదా

౮ * * * * కలనేనసేవ్యః । దానార్ద్రహస్తే
౯ * * * * లతద్విజేంద్రభృంగోగణనా *
౧౦ * * * * ష్మర్గకలిత సకలస్వామి (కా)
౧౧ య్యామపిలక్ష్మ్యావాసః శశిపద *
౧౨ గాంభోజచిత్తద్విరేఫః । తత్పుత్రోయం *
౧౩ * * * * మంత్రిమల్లశ్చకాస్తిసప్తావ
౧౪ * * * * సద్ధర్మమూర్తియ్యాగేస్మి
౧౫ * * * * * * వహత్యస్మిన్మంత్రిమ *
౧౬ * * * * * * ష్మః । ధీమతాం మం
౧౭ * * * * నాంశిరాంసివినమంత్యహో॥
౧౮ * * * వచానుత్తంమంత్రిమల్లన్యనిశ్చిత *
౧౯ * * * * పి పద్మానాం ప్రబోధంకురుతేయా

మూడవవైపు

౧ * * * * * * *
౨ దిగాగేమోరవతిప్పోవధిర్మతః ॥ నైఋ
౩ త్యాందిశిగోరెండిమట్టిడిఃకుంటసంజ్ఞక
౪ పశ్చిమేకడపట్టియిలిగబండావధి *
౫ కహః॥వాయవ్యంపల్లఅలాంకేతిప్పోవ
౬ దుస్తదుదవః । దిశ్యోత్తరస్యమేశాన (ల్యా)
౭ ంరెగడుం * వధిర్మతః॥ త్రిధావిభ
౮ జ్యత్క్షేత్రం ద్వావంశౌ విశ్వకా (ఆ) ప్పితౌ
౯ * లయేన తృతీయ్యాంశః కల్పితః
౧౦ స్వస్యభుక్తయేః । తత్రేదమంశద్వయ
౧౧ భూమ్యవనతః సంగీతముఖ్యా
౧౨ ః శ్చరణద్వయంస్థలం। పాదత్రయోపే
౧౩ తనివర్తనత్రయ లలాస్యత్రధా
౧౪ యద్దశవారయాజతాం ॥ ఏకైకో
౧౫ భజతి మృదంగవాదకోధ్వో త్రీం నన్వ *
౧౬ స్యవర్మలరంధ్రపూరకశ్చ। ప్రత్యే కంచర(ణ)
౧౭ యుగంతు కాహళా యాద్ధాతారా
౧౮ జలజకరండవాదకౌచ ॥ సాద్వా నివర్త
౧౯ * ష్టకమవంతం గోపభుక్తంయేశంశ

నాలుగవ వైపు

౧ నేతున్నృపాణాం (కాలేకాలే) పాలనీయో
౨ భవద్భిః । సర్వానేతా న్భవినః పార్థివేంద్రా న్భూ

౩ యో భూయో యాచతే రామచం
౪ ద్రః॥ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యోహరేత వసుంధ
౫ రాం। షష్టివరుషసహస్రాణి విష్టాయాం జాయ
౬ తే క్రిమిః। స్వదత్తాద్ద్విగుణంపుణ్యం పూర్వ్వద
౭ త్తానుపాలనం। పూర్వ్వదత్తాపహారేణ స్వదత్తం
౮ నిఃఫలంభవేత్॥ శ్రీప్రసన్నవిశ్వేశ్వర
౯ వాక్యార్త్థము॥ విశ్వేశ్వరసముద్రమూను (వెలి)
౧౦ పొలమూను మూండుపాడ్లునేసి అం
౧౧ దులోను ఒకపాలుగలంత మల్లయకు ఊత్పీక
౧౨ రెండుపాడ్లు ఎలుకుర్కి ప్రసన్నవిశ్వేశ్వరదే
౧౩ వరకు సమర్పించినందుల వినియో
౧౪ గము భోగమువారు పదినెనిమండ్రకు ఎని
౧౫ మిది మఱుతురూను అడ్డగాడికిని చలివంది
౧౬ రికిని అడ్డపండివేసి ఆరాధ్యులకొడుకులిద్దఱకూ
౧౭ మఱ్తురు ఉంనంతవట్టు అంగభోగానకు గుడి వ్రి
౧౮ త్తి గొరకె కుంటవ ౧౪ రెనుకుంటవ ౨ కేసమరెడ్డి కుంట ౨
౧౯ ఇంతవట్టు ధర్మానకు ఆయాయికాలమ
౨౦ ందు వర్తకులయినవారు సహాయమై దేవుని కా
౨౧ రుణ్యాము వ * * * మంగళమహా శ్రీ శ్రీ

57

ఇనుగుర్తి శాసనము

ఉత్తరము

౧ ◎ పుణమ దమరమాలిస్ఖలనాలావ
౨ లాలీ మనుకరనివరం వై కుంజ్యమానాం *
౩ ద్మః। లవనుతవదలీమ దాప్తయేదీప్త *
౪ షా। భుజగఫణమణిం వా పింజరః కుం

౫ జరాన్యః ॥ సంజీవనోమధిమి వాఖల .
౬ విష్టపానాం ఖద్యోతలేవ హృదియః సతతం
౭ భవానీం ॥ క్షేమంకరోతు భవతా మయమిందు
౮ మౌళి బాలన్వలాతిలకవిభ్రమ భర్తృనేత్రః ॥
౯ స్రియం పుష్ణాతు వో విష్ణు * * * ద్రాగసంగి
౧౦ నః ॥ * * * * * * * వా
౧౧ ర్ణవాః * * * * నామాస్పదం వా
౧౨ * * రిదితి * * * తాపసన్వయాయ * *
౧౩ కాన్తి । యత * * * * * తితాభూమిపా * *
* * *
౧౪ లేస్మరతిన * * * * మను యాదవానాం ।
౧౫ తస్మిన్నుర్వీ * * * * నః ఖ్యాతో
౧౬ బేతక్షోణిపాలో బభూవ యస్యాకల్యా
౧౭ నత్విషాభూత భూషా ముంఙ్చ్ఛంవర్యో వి క్రమ
౧౮ (న్వ కాయవకః) ॥ తత స్తతోజాయత భాను
౧౯ తేజా దజప్ర తాపో భువిదుర్జభావః । య
౨౦ స్యత్ప్రతాపాపహతా (న్న) * * భూపా దివాదీ
౨౧ వనిభాబభూవుః । తస్మా దస్మిన్నజని

పడమర

౧ నుజనైకాశ్రయః స్రినివాసో బుద్ధక్షోణీ
౨ పతి రతిమనాం సచ్ఛవాగ్నిత్యకీర్తిః ।
౩ యస్యా రాజ్యం గుణగణమయీ కీర్తయా
౪ తో మహాంత స్త్యాగంభోగవివదిత మధి
౫ ద్వేర మాజోవదన్తి॥ తతోముప్పాంబాయా మ
౬ ధిగతజసీ రుద్రనృపతి ర్జయత్యేక *
౭ దస్మిప్ర * * వనృపాణాం గుణగణః । ధనీ
౮ ధీరో వీరః సువిరువిత కర్మావ సుభగః
౯ ద్రమీ దతుస్త్యాగీ మితమధురవా గార్ద్రి

౧౦ హృదయః। సూరోప్యావా న్నిజగురుజనా
౧౧ దేతి ధీశింసమగ్రం త్యాగీసన్న ప్యయతి
౧౨ సతతం లుబ్ధభావం గుణేషు। సత్యం వాఙ్మి
౧౩ * * పిధవనం నానృతం వ * మీషేలోకోత్కృ
౧౪ ష్టై ర్గుణనిధిరయం (భాతి) రుద్రాభిధానః
౧౫ * * * * * *
౧౬ లవిజృంభణాని తావత్యసిద్ధా న్యవదా
౧౭ న్యవా * యావన్నజాతో భువిరుద్రదేవః॥
౧౮ నేవస్థానగరీభాతి నసాసంస న్నసాక
౧౯ ధా। యత్రసంతుష్ట * రాద్రాం రుద్రదేవోన
౨౦ వర్తతే। సప్రాప్తుం సత్తసంతానా నుపయేమే
౨౧ యథావిధిః॥ మేలాహ్వాయమహాదేవీం * త

దక్షిణము

౧ కీర్తిసుతసుతాం। యస్యాః కాకతిరాజ
౨ వంశతిలకః పోలప్రజేశాత్మజః శ్రీమద్రు
౩ ద్రనృపానుజ స్సహిమహాదేవో నృపాలః పితా।
౪ మాతా బయ్యమనామధేయవనితా దేవీభువో
౫ భూషణం। భ్రాతేకోదరసంభవో గణపతిర్భూపా
౬ లచూడామణిః॥ ఏకేకావయవధి నేషవర్ణ
౭ నేస్యాః కః సక్తః కవిరావివాదచారుమూర్తిః
౮ యత్రాం * భృసనమితా త్ర్రుదంగం రంగే తతేదస్రి
౯ మితతరా సా * నావాం॥ * త్వాకారం నిజక
౧౦ రతలే బిభ్రతీ చారుపద్మం పాదన్యాసా న్నిధివ
౧౧ * మధః కుర్వతీ పద్మమేవ। సాక్షాల్లక్ష్మీ రివద
౧౨ ర * * * త్వా మాత్మరూపం నృణాం భూమోప్యమత
౧౩ తాసాం కివ తంకరోతి॥ ప్రసూయతనయాన్ని
౧౪ * * పినిధాయ దేవభద్రం తడాగవనసంతతి
౧౫ * ప్రతిష్ఠాప్య చ * * * హానిహాస

౧౬ * తిచనిర్మాప్య య్యాం విసాలమమలం యసోల
౧౭ * న ప్తసంతానజిష్ణుః సోయం తయాసాక మనేక
౧౮ హాపా న్నిర్మాయ ధర్మా నిహ రుద్రదేవః। సుధాసమృద్ధ్యా
౧౯ * క రమ్యహర్మ్యా విప్రాన్సమప్రీణయ దగ్రహారైః॥ సా
౨౦ కే * హ్యర్కేందుసంఖ్యే తుయ సరది ముదా ఫాల్గునేమా
౨౧ సి సోయం నామ్నామాతుః పితుస్త్రిషుధరభవనే ప్వా

తూర్పు

౧ * నఖాద్వయేన। కృత్వా సంభోః ప్రతిష్టానదవః
౨ పినాకే భూషణైః చింతపల్లిగ్రామం ప్రాదాదద
౩ విరతరమువితాం గాదిభోగప్రదానం॥ మద్వంశ
౪ పరవం సేవా యేనృపాః పాపవర్జితాః। తేపా
౫ లయంతి మదర్థం తేభ్యో ర్ధోయమంజలిః॥
౬ స్వదత్తాం పరదత్తం వా యో హరేత వసుంధరాం। షష్టిం
౭ వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

శా ౧౧౧౮ కేల్లి

చాళుక్యశాసనములు

చాళుక్య శాసనములు

1

గంగాపుర శాసనము

೧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తప్రసస్తి
೨ సహితం శ్రీమచ్చాళు
೩ క్యప్రతాపచక్రవర్త్తి
೪ జగదేకమల్లవర్షద ೧೯
೫ నెయ విభవసంవత్సరద
೬ భాద్రపదబహుళ ౩ ఆ
೭ దివారదంద నగరేశ్వరదేవర
೮ గె పధాత్ర * * వాగర * శ్రీగి
೯ రిపండితగ్గ్ర రాజ * * * *
೧೦ * * తిరువి * * యపత్ర *
೧೧ * నవసెట్టియు * * * *.
೧೨ రుకూడి * * * లరదర
೧౩ సర్వ్వనితికబంతరి ధారాపూ
೧೪ ర్వ్వకమాడి కొట్ట ధ
೧೫ ర్మ్మ స్వదత్తం పరదత్తం వా
೧೬ యో హరేత వసుంధరాం
೧೭ షష్టివర్షసహస్రాణి
೧೮ విష్టాయాం జాయతే
೧೯ క్రిమిః॥

2

గంగాపుర శాసనము

೧ స్వస్తి శ్రీమత్ప్రతాపచక్రవర్త్తి జగదేకమల్లవర్ష
೨ ద ೮ దుర్మ్మతిసంవత్సరద మార్గశిరబహుళఅమా
೩ వాస్య ఆదివారదద్య కోడూరునవపురదస్థానపతి సందేవ
೪ సందియర్మ్మకుడె బనమరికం యదలాగిలా * తు
೫ కూడి తమప్రీతియొళగె హాలకుండెయహెఱగెయు మ
೬ త్తరు గట్టియుంమత్తరు త్తాందలంతు మూఱుమత్తరు వయ్యా
೭ * * * * సాగరనాయకనయ్యర్వాలు * * * నలమ
೮ * * * య్యం తన్నద్రితీత్యయందగడిద సాగరి * * * రిగ
೯ * * * * ముద్రస్థాపితయాగి కొ * * * * * * పడి
೧೦ * * * * యుం బెంకణాదిత్యసోమి శెట్టియుం* లదంకరద

౧౧ కీర్త్తినారాయణసెట్టియు గొనిసెట్టియుం హెమ్మాడి బూ
౧౨ (దవూరి)యుళబాదిసెట్టియుం కొట్ట*సెట్టియు త్రైలోక్యమల్ల
౧౩ సెట్టియుం * * * * * * * *
౧౪ * * * * * *
౧౫ విసెట్టియుం (ఆ) ళప్రజెనామ్మరయ కుమతమా * * *
౧౬ సెట్టియుం బొనగియదాసిసెట్టియుం త్రిభువనమల్ల (బే)
౧౭ తినాయకునుం పాణనాయకునుం ఒళపతిమ్మనాయక
౧౮ రుం మూవత్తారుం బిడినసెట్టికఅరుం సమస్తప్రజ
౧౯ యుం కూడి సాగరేశ్వరదేవర్గ్గె సోమేశ్వరదేవర్గ్గం అప్పురద
౨౦ * హన * న్నదె ౧౦౦౦ యిరహెరగిగ హ ౮౧ దుగ్గి ధారా
౨౧ పూర్వ్వకంమాడి * * * కొట్టిదంతిధిం స్వదత్తాం పరద
౨౨ త్తాం వా యోహరేత వసుంధరాం షష్టివర్షసహస్రా
౨౩ ణి విష్టాయాం జాయతె క్రిమిః॥ మద్వంశజాః పరమహీపతి
౨౪ వంశజా వా పాపాదపేత మనసో భువి భూమిపాలాః యే
౨౫ పాలయంతి మమధర్మ్మమిమం సమస్తం తేషాం మయా విర
౨౬ చితోం జలి రేషమూర్ధ్ని॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

3

కొలనుపాక శాసనము

తూర్పు

౧ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్ర
౨ య శ్రీపృథ్వీవల్లభ మ
౩ హారాజాధిరాజ ప
౪ రమేశ్వర పరమభట్ట
౫ రక సత్యాశ్రయకు
౬ లతిలక చాళుక్యాభర
౭ ణం శ్రీమజ్జగదేకమ
౮ ల్లదేవరవిజయరా
౯ జ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి
౧౦ ప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రా
౧౧ ర్కతారంబరం సలుత్తమి
౧౨ రెతత్పాద * * * * *
౧౩ సమస్తరాజ్యభరనిరూపి
౧౪ త మహామాత్యపదవీవి
౧౫ రాజమాన మానోన్నత ప్ర
౧౬ భుమంత్రోత్సాహశక్తి

౧౭ యసంపన్నరప్ప శ్రీ
౧౮ మనెనెర్గడే * * *
౧౯ * * * *
౨౦ * * * *

పడమర

౧ స్వస్తి సమస్తభువ
౨ నాశ్రయ శ్రీ
౩ పృథ్వీవల్లభ మహా
౪ రాజాతిరాజపర
౫ మేశ్వర పరమభట్ట
౬ రక సత్యాశ్రయ
౭ కుళతిళక చాళు
౮ క్యాభరణంశ్రీమ
౯ త్రిభువనమల్లదే
౧౦ వర విజయరాజ్య
౧౧ ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి
౧౨ ప్రవర్ధమాన మాచంద్రా
౧౩ ర్కతారంబరం కల్యాణ
౧౪ దనోలె విడిసి సుఖ
౧౫ సం కదావినోదదిం రాజ్యం
౧౬ గెయ్యుత్తమిరె తత్పాద
౧౭ పద్మోపజీవి * * *

దక్షిణము తెలియుటలేదు.

ఉత్తరము

౧ శ్రీజగదేకమ
౨ ల్లదేవరు

(మిగిలినభాగము తెలియుటలేదు)

4

కొలనుపాక శాసనము

౧ (స్వస్తి) సమస్తభువనాశ్ర
౨ య శ్రీపృథ్వీవల్లభ మ
౩ హారాజాధిరాజప
౪ రమేశ్వర పరమభట్టార
౫ కం సత్యాశ్రయకు
౬ ళతిళకం చాళుక్యాభర
౭ ణ శ్రీమజ్జగదేక (మ)
౮ ల్లదేవరవిజయరా
౯ జ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి
౧౦ ప్రవర్ధమాన మాచంద్రా
౧౧ (ర్కతా)రంబరం సలుత్తమి
౧౨ రె తత్పాదపద్మోపజీవి
౧౩ సమస్తరాజ్యభరణ కుల
౧౪ మహామాత్యపదవీవి
౧౫ రాజమాన మానోన్నత ప్ర
౧౬ భుమంత్రోత్సాహన క్షిత్ర
౧౭ యసంపన్నరప్ప శ్రీ
౧౮ మన్మపెర్గ్గడె * * *
౧౯ * * * *
౨౦ * * * *

5

గంగాపుర శాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్ర
౨ య శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారా.
౩ జాధిరాజ పరమేశ్వర పరమ
౪ భట్టరక సత్యాశ్రయకులతి
౫ లకం చాళుక్యాభరణ శ్రీమతు
౬ ప్రతాపచక్రవర్తి జగదేకమల్ల
౭ దేవరవిజయరాజ్య ముత్తరోత్త
౮ రాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రా
౯ ర్కతారంబరం కల్యాణపురనె
౧౦ లె విడినొళుసుఖసంకథావినో
౧౧ దదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె
౧౨ శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమప్రతా
౧౩ ప * రామజగదేకమల్లర
౧౪ * * * తనయను * * ధాతు
౧౫ సంవత్సరద శ్రావణశుద్ధపౌర్ణ
౧౬ మి శుక్రవారదందు సోమగ్రహ
౧౭ ణసంక్రమణవెతిపాతని
౧౮ మిత్తదందు శ్రీమత్త్రైలోక్యమ
౧౯ ల్లశ్రీ కేసవదేవరపురదా
౨౦ గయు మళిగెయ కొట్ట
౨౧ * * * బొరుగెవియు
౨౨ ఖరాగి యల్లియుదం *
౨౩ * * * *
౨౪ * * * *
౨౫ రగె నుదయుగొనద్య
౨౬ రెహపురద బూవిసి
౨౭ * వ * నిదిరరు వితి
౨౮ నెయదాఖసెట్టి సెమినినాగిని
౨౯ డిసియుదనూ చేరు * *
౩౦ పళేశ్వరదేవర బిట్టదు మన
౩౧ * * * * తయను
౩౨ తెయులు బెళిపొలవు * గ
౩౩ దినకొణియ తినర్మనె
౩౪ హాగ భట్టియు ఒణ్డింగెహాగ
౩౫ నెరలు మొండెయ బందరు
౩౬ సమస్తంకూడి యళలు విన
౩౭ రం * నట్టిరింతగర్ణమాలె * నా
౩౮ ల్వరుసెట్టికళ్ఱర సమస్త
౩౯ సమయంగళసన్ని తానగ
౪౦ లు కూడి కొట్టియ సాసన
౪౧ మర్యాదలు నడునువదగ్గె
౪౨ బ్రాహ్మణర * * తరమగణగ
౪౩ రాజపణ్డితగ్గె కొట్ట విృత్తి దా
౪౪ తడియలు సాయిర బ్రాహ్మణరం సాయిర
కవిలె
౪౫ బిట్టపాతకరం ఈవృత్తిగా
౪౬ దవరిగె సాయిర బ్రాహ్మ
౪౭ ణర సాయిర కవిలె
౪౮ యుమ కొళపాప

6

అలంపురశాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీ ప్రిధ్వీ
౨ వల్లభ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వ
౩ ర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయ
౪ కుళతిళక చాళుక్యాభరణ శ్రీ
౫ మత్త్రైలోక్యమల్ల దేవర వి
౬ జయరాజ్యముత్తరోత్తరాభివ్రి
౭ ద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క
౮ తారంబరం సలుత్తమిరె కల్యాణ
౯ దనెల విడినోళ్ సుఖసంకదావి
౧౦ నోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె శ
౧౧ కవర్ష ౯౬౩ నెయ సార్వరి(సంవత్స)
౧౨ రదఆషాఢసుద్ధ బృహస్పతివా
౧౩ ర దన్దు * త్రిరాహానునిమిత్త
౧౪ వివస్వాదె దానవయ్యాగళెహ
౧౫ బ్బదిన మళాద్యవచనకంపన్ణి
౧౬ తర ధారా * * కడిపరమే
౧౭ శ్వర (దత్తి)యాగెత * దనగ్గెదివ్యదా
౧౮ నకగళగె పాడియముదల సత
౧౯ * * * * పడ్డవబిట్ట తియకె
౨౦ * * * ద్యవత్తియ్దబ్రహ్మపురి
౨౧ * * * జన మానెయూర బట్టి
౨౨ * * * దలు కొట్టకరియనెలం
౨౩ మత్తిప్పత్తు అన్తగుర్వనమస్య
౨౪ కరియనెలం మత్తరు ౪౺ దేవ
౨౫ రవరిసూత్రది బడగవెళవ
౨౬ * య కూడలె తంకతొడమ
౨౭ దత్తధర్మార్ణవం కాపాడిసి
౨౮ దవగ్గె వారణాసియదొళు కు
౨౯ రుక్షేత్రదొళు నసిరకవిలయ (మం)
౩౦ చ * పిళం పారదనెొట్ట(పాప)
౩౧ ఈధర్మమాడిదవగ్గె వారణాసి
౩౨ యొళు కురుక్షేత్రదొళం * స
౩౩ సిరకవిల్లయుమం సాయిరచతుర్వే
౩౪ దపారగరప్ప బ్రాహ్మణరుమం నడి
౩౫ దపాపం * * ॥ బహుభిర్వసుధాద
౩౬ త్తం రాజభిస్సగరాదిభిః యస్య యస్య
౩౭ యదాభూమి తస్య తస్య తదాఫళం॥
౩౮ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేత వసు
౩౯ న్ధరా షష్టిర్వర్షసహస్రాణి విష్ఠా
౪౦ యాం జాయతే క్రిమిః॥

7

డాకూరుశాసనము

౧ @ శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ
౨ నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే

౩ త్రైలోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ న
౪ ంభువే ◎. స్వస్తి శ్రీ సకవర్ష ౧౦౧౩ నెయ శ్రీ
౫ మచ్చాళుక్యనూర్మ్మడి త్రైలోక్యమల్లపదేవర ౩
౬ నెయ అంగిరసంవత్సరద భాద్రపదసుద్ధ
౭ ౩ సోమవారదిండ్ద శ్రీమనుమహామం
౮ డళేశ్వరం సోపెమ్మార్డిగళు డాకూర శ్రీ
౯ బజ్జేశ్వరదేవర్గ్గె ఉత్తరాయణసంక్రాంతిని
౧౦ మిత్తదందు ఆవియె ప్రభు తంన్నెదుర
౧౧ ననుం మాత్తరడరననుం సమస్తగ్రామ
౧౨ దళుం కూడి శ్రీమయళలేశ్వరదేవగం పూ
౧౩ జాగంధధూపదీపనైవేద్యక్కం కొటకూ
౧౪ టప్రాసాదక్కం చైత్రపుత్రారోహణక్కం అప్ప
౧౫ కబ్బెయకెఱెయకెళగె నిరుపాదియం నడెకా
౧౬ ర్త్తికవైశాఖదిం ధారాపూర్వ్వకమాడి కొట్ట
౧౭ గద్దెమత్తరు ౨ బడగదొలదలు కరిదుమత్తరు * క
౧౮ * * డణహెలదలు కట్టంగాలువెబడగలు గొ
౧౯ ధ్యకదలుకరం ౬ మత్తరు ౧ దేవరమూలె హం
౨౦ దొండమత్త ౧ * * కెరియ * లహదినెందుకం
౨౧ ఱుమనెయ నివళిణదందు రొళగణగాణ
౨౨ * * * * * లలగియు దరలిహారదరు
౨౩ * * * * *
౨౪ మఱుతు దేవమాన్యవు ధర్మ్మవిచారదల్లి
౨౫ ముద్రావణమాడి న్తిధర్మ్మవం ప్రతిపాదిసు
౨౬ వరు ధర్మ్మ * * * యంమాడిదవరు వా
౨౭ రణాసియల్లి బ్రాహ్మణరుమం కవిలెయుం
౨౮ మడిద పాతకవె కుతః ◎ ◎ స్వదత్తం పరదత్తం
౨౯ వా యోహరేతు వసుంధరి షష్టిర్వర్షసహస్రా
౩౦ ణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ ◎. సాసనవి

౩౧ దెరు దెల్లియసాసన వా_ర్త * రెసలిసువనానీ
౩౨ సాసనవనెంబ పాతకనాసళం కొరవకెగళ
౩౩ గళ నిళిగుంర్గిం: సుభమంగళం మహా శ్రీశ్రీశ్రీ.

8

నంబులకుంటశాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీమత్త్రైలోక్యమల్ల దేవర దివ్యశ్రీ
౨ పాదపద్మోపజీవిదళప్ప మహా
౩ ప్రధానం మనెపెర్గ్గడ దండనాయ
౪ కం సహవాసిగళి గదిర్త్థాయకం కన్నీ
౫ రవివయముఖమండనం స్వామివం
౬ చకళిరత్నమండనం నామాదిసమ_స్త
౭ ప్రస_స్తిసహితం శ్రీమన్మహాప్రధాన
౮ నుడిదం తొగండసహవాసి భీమ
నాయ్య
౯ న మద్యున నావణయ్యన మాతిసిడ
౧౦ కెతెసినప్రతిష్ఠెయిాభీమేస్వర దేవరిగె
౧౧ సెట్టియకెఱియ సోదరెబాదయ ము
౧౨ ద్దడవంకణ ముదుదినుంకొట్ట ఎడవాల
౧౩ * హిన పొలదకంగ్రుదియ హాద్యది
౧౪ కరంబ మ_త్తరు ౧౦ కబిలంగె
మ_త్తరు ౬
౧౫ నేమిసెట్టి అళదిక్కిడబెద్దెడకళ గణక
౧౬ తరులిం రుద్రమయ్య పావలుకట్టెకర
౧౭ భీ మ_త్తరు ౧౨ గద్యామ_త్తరు ౧౫౦
౧౮ స్వ_స్తి సమధిగతపంచమహాసబ్ద మ
౧౯ హామండలేస్వరం మధ్యదేశాధీశ్వరం
౨౦ అయ్యాణవంసాన్వయ రోశ్రీనీలక
౨౧ ణ్ఠదేవరసంగె మహాదేవియరలు
౨౨ గె ప్రట్టిదశివసద్మలదేవి కలికాలకు
౨౩ లరత్నప్రదీవ కుమారాంకుస న
౨౪ య్యనసింగ కాంచీపురత్రిపురమ
౨౫ హేశ్వరం సంకరసచోడమహారా
౨౬ జగే పద్మలదేవిగం హుద్దిద శాగో
౨౭ త్రపవిత్రసాభాగ్యనిధాదీవవ_ర్త్తి
౨౮ తకీ_ర్త్తి దిగ_న్తరప్రవ_ర్త్తితకీ_ర్త్తి
౨౯ రూపలావణ్యవిలాసవిభ్రమోద్భా
౩౦ సిని పాత్రివిద్యాధరి భీమేస్వరదే
౩౧ వపాదవంకజభ్రమరీ మల్లహ
౩౨ ణిదేవి మాడిసిద దేవాలయ॥
౩౩ ధర్మ్మకీ_ర్త్తిసిద్ధవరు మహా
౩౪ పోతకరు॥ ౯

9

అలంపురము శాసనము

౧ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౨ స్వస్తి శ్రీహితంపుర పధితమహోదయ
౩ సకళభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మే
౪ శ్వరదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ
౫ శ్రీ ప్రిథ్వీవల్లభమహారాజాధిరాజ పరమ
౬ భట్టారక పరమమాహేశ్వర సత్యాశ్రయకుళ
౭ తిళక చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రైలోక్య
౮ మల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరా
౯ భివ్రిద్ధిప్రవర్ధ్ధమాన మాచంద్రార్క్కతారంబ
౧౦ రం సలుత్తమిరె॥ తత్పాదపద్మోపజీవి స్వస్తి
౧౧ చరణసరోరుహావిహతవిళోచనత్రి
౧౨ ళోచన ప్రముఖా ఖిళప్రిథ్వీశ్వర కారితకా
౧౩ వేరీతీర కరికాలకులరత్నప్రదీప కుమారా
౧౪ ంకుసం కాంచ్చీపురత్రిపురమహేశ్వరం శ్రీ
౧౫ మన్మహామణ్డలేశ్వర నిరుగనీచోళమహా
౧౬ రాజబ్బ స్వస్తి తత్పాదపద్మోపజీవి॥ సమస్తరా
౧౭ జ్యభరనిరూపిత మహామాత్యపదవీవిరా
౧౮ జమాన మహోన్నత ప్రభుమంత్రోత్సాహ
౧౯ శ్రద్ధాశ్రయసంపన్న ర * శ్రీమత్సా * * *

(ఆవలిభాగము నేలలో పూడియున్నది)

10

అలంపుర శాసనము

౧ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౨ స్వస్తి హితం పురవతప్రతీత మ
౩ హోదయ సకళభువనైకనాథ

౪ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరుదేవరు సమస్తభువనా
౫ శ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజా
౬ ధిరాజరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యా
౭ శ్రయకులతిలక చాళుక్యా
౮ భరణ శ్రీమత్త్రైలోక్య మల్లదేవర వి
౯ జయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవ
౧౦ ర్ధమాన మాచంద్రార్కతారాంబరం కల్యా
౧౧ ణద నెలు విడినోల్సుసుఖసంకథావినో
౧౨ దదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె స్వస్తి శ్రీమన్మహా
౧౩ మండ్డలేశ్వర బిద్దనచోడమహా
౧౪ రాజర యాజెమన్నాఱుమం దుష్టనిగ్రహ
౧౫ శిష్టప్రతిపాళ నడిదాళుత్తమిరె ఆ *
౧౬ * య్యనూఱర । సోదెరె కొనసయ (వర్గడె)

11

అలంపురశాసనము

౧ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౨ స్వస్తి హితపురవరప్రతీతమహోదయ
౩ సకలభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరు
౪ సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహా
౫ రాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాస్ర
౬ యకులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమతు
౭ భువనైకమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివ్రి
౮ ద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారంబరం సలుత్తమి
౯ రె తత్పాదపద్మోపజీవి సమస్తరాజ్యభారనిరూ
౧౦ పిత మహామాత్యపదవీ విరాజమానమానోన్న
౧౧ త ప్రభుమంత్రోత్సాహశక్తిత్రయసంపన్న బంధుజన

౧౨ సుహృదోత్పన్నం ద్విజకుళాంబరవిరాజితనిసాకర వత్స
౧౩ కుళకమళనదివాకర దిసావళయపూరితొజ్జ్వళకీర్త్తి
౧౪ విధాన నియోగనిధానం ఉభయదోషియ * రజసర
౧౫ కుళజళధరప్రభంజన నామాది సమస్తప్రశస్తి స
౧౬ హితం శ్రీమద్వడ్డరావుళదణ్డనాయకం నారగో
౧౭ మయ్యంగళు సకవరిశ ౮౮ నెయ నళసంవత్సరద మా
౧౮ ఖసు ౨ ఆదివారదందు శ్రీపర్వతద పశ్చిమ
౧౯ ద్వారాధిష్టితమప్ప శ్రీమదళంపూర శ్రీబ్ర
౨౦ హ్మేశ్వరదేవ రంగభోగకుం ఖణ్డస్వవి *
౨౧ * * ధారకం సుదాకర్మ్మరాజ్యోపభోగకం సు
౨౨ ఖోపచారపూజగె పరమేశ్వరదత్తియాగి
౨౩ నాలుంనొడ వడ్డరావుళమనతియ మదయ
౨౪ సర్వ్వాధిపతి బ్రహ్మరాసిభట్టారకర కాలంక
౨౫ ఱి ధారాపూర్వ్వకమాడి కొట్ట సాసన మమం
౨౬ * న్తిదానె। ఆడకంక ఈవ ౧ బళకొడిగెగి వ ౧ కు
౨౭ దురెగరు॥ కప్పుర బీసి ౧ కెహ శ్రీఖణ్డ బీసి ౧
౨౮ గొవి ౧౦ వాులియతొగలు ఉడిగెగె వ ౧౪ పట్టనూత్రబెడి
౨౯ సిగెగి వి ౧౦ సంకటపిటిగె వి ౧౦ పత్తియమళయ వి ౧
౩౦ * * గొడిగెగె వి౪ తమ్మిరదడకు వి ౨౪ కణికాలబెల్ల ౩
౩౧ గెవి ౧౪ * * * పటిగ వి ౧౪ దటిసినదపరిదె వి ౪ మహా
౩౨ * * టిర వి౪ సానవియపఱిగె వి ౨౪ * * * * *

12

అలంపుర శాసనము

౧ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ
౨ స్వస్తి హితపురవరప్రతీతమహోదయ సక
౩ ళభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరు సమస్త
౪ భువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరా

౫ జపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకు
౬ ళతిళకం చాళుక్యాభరణ శ్రీమత్రిభువన
౭ మల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివ్రి
౮ ద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారంబరం సలుత్త
౯ మిరె * * * * * * * * *
౧౦ * * * * * * * * * *
౧౧ * స్వర కారితకావేరీతీర కవికాలకులవర్త్త
౧౨ * * * * * * * * * *
౧౩ * * * * * * * * * *
౧౪ * * * * చోళమహారాజగు చాళుక్యవి
౧౫ క్రమవర్ష ౧ నెయ ధాతుసంవత్సరద * * *
౧౬ * * * * * రద సూర్య్యగ్రహణ నిమి
౧౭ త్తదిం బ్రహ్మేశ్వరస్థానపతివరప్ప శ్రీ
౧౮ * * * * రదెవరగె భోగక్కం
౧౯ * * * * * * ళభోగి
౨౦ క్కం * * * * * * *
౨౧ * * * * * * * *
౨౨ * * * * * సర్వ్వమాన్యమాగయు
౨౩ మహాస్థానపతిదళప్ప * * * *
౨౪ హారాసి వణ్ణితర క్కైల * * * *
౨౫ * * మాడి కొట్ట ధర్మ్మమ * * *
౨౬ * * * * ప్రయాగదొళ్ కురుక్షేత్రదొళ్
౨౭ వారణాసియొళ్ హత్తుసాసిర కవిలయు
౨౮ * * * * బ్రాహ్మణరుమ నళిదపాప॥
౨౯ * * స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుం
౩౦ ధరా షష్టివర్షసహస్రాణి విష్టాయాం
౩౧ జాయతే క్రిమిః॥

13

లేములవాడ శాసనము

పడమర

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారా
౩ జాధిరాజపరమేశ్వర పర
౪ మభట్టారక సత్యాశ్రయ
౫ కుళతిళక చాళుక్యా
౬ భరణ శ్రీమత్త్రిభువనమ
౭ ల్లదేవరవిజయరాజ్య ము
౮ త్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమా
౯ న మాచంద్ర తారాంబరః సలుత్తి
౧౦ మిరే శ్రీమతు కుమారః సోమేశ్వ
౧౧ రదేవరు శ్రీమతుజల్లోవారస *
౧౨ గ్గొభిన్నపారెయ్యు చాళుక్య
౧౩ విక్రమగాల (ద౨నె) యవ్య
౧౪ యసంవత్సర వైశాఖ సు
౧౫ ద్ధ సోమవారదందు శ్రీమద్య
౧౬ * * న్వీరద దేవరగె సుపద్యక
౧౭ * * * * * *
౧౮ రాసము పేతుః। దొడమ
౧౯ య తాపేశ్వయమాడి దా *
౨౦ వారణఃయలు కొట్టిద
౨౧ వృత్తిః యుప్పకోటివిద్వాంసరుం
౨౨ మనికొండపాడుం * * *
౨౩ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహ
౨౪ రేతి వసుంధరాం షష్టి
౨౫ వర్షసహస్రాణి వి
౨౬ ష్ఠాయాం జాయతే క్రి
౨౭ మిః

ఉత్తరము

౧ స్వస్తి శ్రీలేంబాలవాడ
౨ సమావాసో సమస్తప్రశస్తో
౩ పేత సమధిగత పంచమహా
౪ శబ్దాద్యలంకారాద్యలంకృతః శ్రీమ
౫ హామండలేశ్వరం పొ
౬ (ళ) వాళకుళతిళకః శ్రీమజ్జ
౭ గద్దేవర సరుణు కచ్చళ ౧౦౩౧
౮ యయ సర్వధారిసంవత్స
౯ రద వైశాఖసుద్ధచతుర్ద
౧౦ సి ఆదివారదందు హారీ
౧౧ శ్వరదేవరగె నివేద్యగ్గం తపోదని
౧౨ ఆహారదాన * సింపుపరి
౧౩ శ్రీ ఈశ్వరపండితర కాలఃకప్ప
౧౪ ఇండిండికుంటయం ధారాపూ
౧౫ ర్వకం మాడి కొట్టిరి ధర్మ మానం
౧౬ రాదేయలు ఈధర్మము ను పేక్షిం
౧౭ * బునాదారియలు సాసిరక్త
౧౮ * * * * కొండపొంతక
౧౯ మక్కు॥

దక్షిణము

౨౩ పంక్తులు తెలియుటలేదు.

14

అలంపుర శాసనము

౧ ౧ స్వస్తి హితపురప్రతీతమహోదయ సకళభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మేశ్వ
౨ రదేవరు * * * * * బ్రహ్మపురిగెరియ ప్రహ్లాదప్రతిష్ఠెయ (ద)
౩ మాధవదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారా
౪ జాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టరక సత్యాశ్రయకులతిళక చాళుక్యాభ
౫ రణ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృ
౬ ద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారంబరం సలుత్తమిరె జయంతిపురదనెలె వి
౭ డినోళ్ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి
౮ గళప్ప మహా (స్థానా)తిపతి ధరణీంద్రరాశిపణ్డితర రాజ్యదందు
౯ శ్రీమద * * * * * * * చాళుక్యవిక్రమవర్ష (౨) ౩ నెయ వ్య
౧౦ యసంవత్సర పుష్య బ ౧౩ సోమవారదం దుత్తరాయణసంక్రాన్తి
౧౧ నిమిత్తది అంగభోగరంగభోగక్కె ఖండస్ఫదిత * * * * * *
౧౨ క్కం పంచోపచారపూజగె పరమేశ్వరదత్తియాగి ఆ * వూ
౧౩ ర అశేషమహాజనంగళు శ్రీవత్సగోత్రదవర కయ్యలుకొరుకొట్ట మ
౧౪ త్త ౭ సోమెయపుళియ సాసియర పిట్టమభట్టర ఆత్రేయగోత్ర * * * *
౧౫ రు హరియళదదారియమూదలు కట్టమత్తరు ౩ నళిమయనసళద వి
౧౬ గాపతిరాజనకొట్ట మత్తరు త్రళారబమ్మెయనాయకనమగ పచకయ
౧౭ ను మహాజనంగళకయ్యలు కొడుకొట్టమత్తరు ౨ హాలబావియ తెంకణాదిస
౧౮ య (స) ళలిమత్తరు ౩ చూపజెలచూరవనబడగలు మత్తరు ౧ * * * * *
౧౯ మరాజను డొంకబెవినిం తెంకలుకొట్టమత్తరు ౯ * *
౨౦ మనుకొట్టస్తళద మ ౧ దవదువల మహాజన * * * * * *
౨౧ వామదేవభట్టరుకొట్ట మత్తరు ౧ భాస్కరుకొట్టమత్తరు ౯
౨౨ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేత వసుంధరా షష్టిర్వరుశసహస్రా
౨౩ ణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥

15

గంగాపురశాసనము

౧ స్వస్తి హితపురవరప్రతీతమహోదయ సకళభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ
౨ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకులతిలక చాళుక్యాభరణ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదే
౩ వర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారంబరం సలుత్తమిరె చాళుక్యవిక్రమకాలద 3 నెయ (ప్ల)
౪ వంగసంవత్సర దధికాషాఢసుద్ధ యాదిత్యవారదందు శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవర మహా స్థానాధిపతి సొదెరసిభట్టరకర చాతుజాతక
౫ (కో)డూరబ్రహ్మపురియ నెగళద హారలులె యెరడన్నగమయద సన్నిధాన దలు పర్గదె మల్లమయ్యన మగనెడెయ
౬ (గె) దత్తం ధర్మద ఈభీమయ్యనమగ పొళలయ్యగె మల్లకరచావుణ్డకరగె విళిద్దకొణ్డ సత్తుదకొద్దం దవరసగర దక్షేను * .
౭ దతిద గూఘ్డవెల్లనుం మఱిమయ్యగమగళు * బొబ్బళితావ్వ వితెగంజతగం * * పొఱిగాగి బదరవర నాకకున్డెయ మా
౮ * * * * పురదొళు ప్రయాగదొళ్ కురుక్షేత్రదొళ్ వారణాసియొళుం కవిలె యుమ్ బ్రాహ్మణరుం కొళద పావక్కు
౯ * * * నీయనొళయ * * * * * * * * * న్ననొళ స్తం।శాదినువ పొళగగె * * డిళిదవమ * రు
౧౦ * * * * * * * * పతెపడిదణసంబిస్యనసన్నిధియొళ్దయశాసనమం * * * *
౧౧ * * * * * మదన్తాగి గెవ శ్రీమప్పనత్గ్గాందోష॥

16

గంగాపురశాసనము

౧ ◎ నమ స్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్ర చామ
౨ ర చారవే త్రైలోక్యనగరారం
౩ భ మూల స్తంభాయ శంభవే
౪ స్వస్తి శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమవర్ష
౫ ద మూఱెనెయ ప్రజాపతి

౬ సంవచ్ఛరద ఆశ్వజబా ౧౧ మంగళ
౭ వారదం పలెరద దేవరపుర *
౮ తినొలన మల్లహంమాడి నెది
౯ జగదేకమల్ల నెయసన్ది బవఱు
౧౦ మనెట్టిద సర్వసెట్టి, నాదమసెట్టి
౧౧ సమస్తసెట్టికాఱరుం ఆళ
౧౨ కసమయంగళు సరాజ * * కొరగ
౧౩ హగ్గఁయ సన్నిధానద లాజవరస
౧౪ దానెగరసలె చరస్తరంనుమామ
౧౫ * * సాసనమయ్యెదయెంతెందడెమి
౧౬ డరనతిగుడిం గహతింగెఱళి సూ
౧౭ ఆగుడిన హిరంగె హసంజదది
౧౮ విగహసాడిందు ఈనిదతుమార్కడిసి
౧౯ ద పాపాచరణం సెయలు కవిలెరు
౨౦ కొడను మహాపాతకనక్కు స్వదత్తం ప
౨౧ రదత్తం వా యో హరేతు వసుంధరీ
షష్టిం వర్ష
౨౨ వర్షసహస్రాణిం విష్టాయాం జాయతే
౨౩ క్రిమిః॥

17

నగునూరు శాసనము

౧ స్వస్తి శమస్తప్రశస్తిసహితం
౨ శ్రీమనుమహామణ్డలేస్వరం
౩ దొమ్మెరాజు శ్రీమచ్చా
౪ ళుక్యవిక్రమగాద
౫ ఉత్తమవిస్య నాళ్కనేయ్ద
౬ ప్రమాదిసంవత్సరద వై
౭ సకబహుళ చదివెలు
౮ పుయమగు సుక్రవర
౯ మునాడు । మేడెరజు జ
౧౦ గదేవడుం ఎనభఇ
౧౧ వేలుతో పొడిచి గెలి
౧౨ చె

18

అల్లాదుర్గశాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీపృధ్వీవల్లభ మహారాజా
౩ ధిరాజపరమేశ్వర పరమ
౪ భట్టారక సత్యాశ్రయకుళతి
౫ ళకం చాళుక్యాభరణం శ్రీ
౬ మత్త్రిభువనమల్లదేవర
౭ విజయరాజ్య ముత్తరో
౮ త్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన
౯ మాచన్ద్రార్కతారం స
౧౦ లుత్తమిరె తత్పాద

౧౧ పద్మోపజీవం స
౧౨ మధిగతపంచమహాశబ్ద మ
౧౩ హామణ్ణలేశ్వర ప్ర తాప
౧౪ మాహేశ్వర వైరినారా
౧౫ యణం నీతిసారాయ
౧౬ ణం * * * దయాసీలం
౧౭ * వలకోమలం చాళుక్య
౧౮ వా * రాజ్యాతి * * ధీశ
౧౯ నివారసిద్ధిత్రయస *
౨౦ హామణ్డళ * ర * * ఆ
౨౧ హావమల్ల పెర్మ్మాడి
౨౨ * చాళుక్యవిక్రమ
౨౩ కాలద ౮ నెయ రక్తాక్షిసంవ
౨౪ త్సరద ఆశ్వియుజ శు ౮ బు
౨౫ ధవారముదంద్దు కిత్తిదిశా
౨౬ సి వొన్తిళి నాలయశతి
౨౭ పయర సము * యకో
౨౮ వాతడాగకె భ * * *
౨౯ జయకెతెయ హిఱిగె
౩౦ కమళ దేవల దానిగ
౩౧ రకాల్గట్టి ధారాపూర్వ్వ
౩౨ కమాడి కొట్ట గట్టిమత్తర్౧॥

19

లేములవాడ శాసనము

౧ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చంద్రచామరచా
౨ రవే త్రైలోక్యనగరా
౩ రంభ మూల స్తంభాయ శంభవే॥
౪ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వర
౫ పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకులతిలక చాళుక్యాభరణ
౬ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభి
౭ వృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారం సలుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి॥
౮ వృత్తం॥ యే * దఃకమతో మహాకురరవః ప్రో * * * *
౯ యత్పత్రాణి జవో యదీయసుమనశ్ఛాభాస్పదం తారకాః యశ్యావల్ల
౧౦ నమజ్జనీ స్థభవనం బ్రూమఃకీమూతోవయం రాజాదిత్యనరేంద్రకీర్త్తిలతికా లోక
౧౧ త్రయవ్యాపిని॥ * * * * హిరాతియంమండలః
౧౨ * రాజ్యం * * * * సత్యమం నుడివిదగోవ్యదం * *
౧౩ సియలాదదే నాలగెమె హత్తిలదిం * * * *
౧౪ రొప్పిసంగత్యగళయ * * * స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశ

౧౫ బ్ద మహామణ్డలేశ్వరం విరోధిమణ్డలికమూదనమహేళ రతోద్దండ మణ్డ
౧౬ * * * * ఖాణ్డవదావానలుంణ్డనం సుకవిబకనితుకర * రిత
౧౭ సహాకారమనం నిజదేవియ * * * సిలతాన * * * నర్తనవినోద లావకం * * *
౧౮ * దపదవహానేక రాజేన్ద్ర * ళ * * * సమయ దివసకర దివాకరకరతాకారం
౧౯ పఱుబకదంబినిమాఱననప్ప * గడప్పదఱనం విజయరాదదిం య
౨౦ జయసహారణం గన్డరొరణం చీఱికదేకసూతకార పెర్మ్మాడియ
౨౧ * కాఱకం విహారప్రాజ * * * న్న వితతవితరణ వినోద * దెయనత
౨౨ * * * సరిమణ్డలికధిక్కార ప్రచణ్డారిమణ్డలికమణ్డ దిక్పృతాన్తదియ *
౨౩ యాసహనన నామాది సమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహా
౨౪ మణ్డళేస్వర రాజాదిత్యరసర కొనరదనంవల్లభియ భాగము మవబ్బెయ
౨౫ * * సాసిరమం దుష్టనిగ్రహ విశిష్టప్రతిపాళనదిం పరిపాళిసుత్తుం
౨౬ రాజపానిలం బళవాదె * * * సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యం
౨౭ గెయ్యుత్తమిరె శ్రీరాజాదిత్యేశ్వరదేవరం ప్రతిష్టిసియ్యు మహూత్తుంగదే
౨౮ వాయతనమం మాడిసిరు రాజధానికల్యాణపురదలి విడినోళ్
౨౯ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవగ్గె బింనపిగెయ్యు కారుణ్యాదింద యాగెయ్యు పరమే
౩౦ శ్వరదత్తియాగి పడెదు శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమకాళద ౧ నె
౩౧ యరుధిరోద్గారిసంవత్సర దుత్తరాయణసంక్రాన్తి నిమి
౩౨ త్తమాగె దేవరంగభోగక్కుం మగకడిగుల ఖణ్డ * దతజణ్డద్వార
౩౩ క్కే విలుకొన్తు * * * ఱలళియ కుళుమదువొమతి పాదనరని
౩౪ మత్తిగ ళాహారదా * * విద్యుత్తిగదేవఖ్ఖాణిసువదా * యరంబవి
౩౫ తక్కుంవేణ్మిసాలె * * * ళియ సకమపల్లియుమం లెంబుళవ
౩౬ దెయ తళనతి * * * రాజాదిత్యసముద్రదపిఱగె నితొన్డురడ్డి
౩౭ బళవాన సేతువంకట్టి ఈస్థానక్కు భుజంగవళికాళామ * * * *
౩౮ తదాన నెనడెయసుభవ్రతవుతనప్పవం పొకనప్పదరు సునగరపండ
౩౯ మఠస్థానముంనూరు * * * నవ మొత్తిపాఱిమదిజకళవ రీథ
౪౦ ర్మ్మంప్రతిపాళిసిదవగ్గె వారణాసియొళ్ * * * దారగగ్గె కొడి
౪౧ * కవిలెయుం కొట్టిదళవ ఈధర్మ్మమ నళిదవగ్గె నిబర * బ్ర
౪౨ హ్మణరుమం సతకవిలయు మనళిద పాపవక్కుం॥

౪౩ వత్॥ సామాన్యోయం ధర్మ్మసేతు నృపాణాం కాలే కాలే పాలనీయోభవద్భిః
౪౪ సర్వ్వా నేతా న్భావినః పార్త్థివేంద్రా న్భూయో భూయో యాచతే రామ
చంద్రః॥
౪౫ శ్లోక॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేత వసుంధరా షష్టిర్వర్ష
౪౬ సహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ బహుభి ర్వసు
౪౭ ధాదత్తా రాజభి స్సగరాదిభిః। యస్యయస్య
౪౮ యధాభూమి స్తస్యతస్య తధాఫలం॥ * * శ్రీమన్మహా
౪౯ మణ్డళేశ్వరం రాజాదిత్యరసర స్వహస్తాదిత * * మంగళమ
౫౦ హా శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

20

అలంపురశాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి హితపురవరప్రతీతమహోదయ సక
౨ ళభువనైకనాధ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరు
౩ మహాస్థానాధిపతిగళప్ప సోమేశ్వరరాజ
౪ భట్టరకురుం సర్వరాశిపాడయ్యలదు *
౫ శ్రీమచ్చాళుక్యసకవర్ష ౧౧ నెయ * * సంవత్సర
౬ ఫాల్గుణశుద్ధపంచమి నడ్డవారదల్లి సి
౭ * గినాగిసెట్టియు తమ్మోద నెయ సాసనమం పుదెయ
౮ * కరియనెలం యత్తానాట్టం కదొళమ
౯ త * * మనుజచంద్రార్కతారంబరం సలుత్తమిరె
౧౦ * * * వారణాసియోళ్ దారనుం రాగల్దిపడిద్దని
౧౧ * నన * * * ధూపం మాడువె సిబడను వా
౧౨ * * * * * * *
౧౩ * * * * * * *

21

కొలనుపాక శాసనము

ఉత్తరము

౧ స్వస్తి సమస్తభు
౨ వనాశ్రయ
౩ శ్రీపృధ్వీవల్ల
౪ భ మహారాజా
౫ ధిరాజపరమే
౬ శ్వర పరమభ
౭ ట్టారక సత్యా
౮ శ్రయకులతి
౯ లక చాళుక్యా
౧౦ భరణశ్రీమ
౧౧ త్రిభువనమల్ల
౧౨ దేవర విజయ
౧౩ రాజ్య ముత్తరో
౧౪ త్తరాభివృద్ధి
౧౫ ప్రవర్ధమానా
౧౬ న మాచంద్రా
౧౭ ర్కతారంబరం

పడమర

౧ సమధిగత పంచమ
౨ హాశబ్దమహామ
౩ ణ్డలేశ్వరం పరమ
౪ హేశ్వర కోడూప్పుగ
౫ రవరేశ్వర (దనవమ్మాగ)
౬ మహా * * * *
౭ లిక కాస్యపగోత్ర
౮ కలికాలాన్వయ
౯ నామాది సమ
౧౦ స్త ప్రసస్తిసహి
౧౧ తం శ్రీమన్మహా
౧౨ మణ్డలేశ్వరం కన్దూ
౧౩ ర * * తొన్డలలా
౧౪ * క * * రాజ
౧౫ * * * * *
౧౬ * * * * *
౧౭ * * * శ్రీమ
౧౮ చ్చాళుక్యవిక్రమ
౧౯ వర్మగ ౧౩ నెయ విభ
౨౦ వసంవత్సర దుత్తరా
౨౧ యణసంక్రాన్తి
౨౨ వ్యతీపాతనిమిత్తం.

(తూర్పు, దక్షిణము, తెలియుటలేదు)

22

గంగాపురశాసనము

౧ ఓం స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీప్రిథ్వీవల్లభ
౨ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టా
౩ రకం సత్యాశ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభర
౪ ణం శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయరాజ్య
౫ ముత్తరోత్తరాభివ్రిద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రార్క్కతా
౬ రం సలుత్తమిరె కళ్యాణపురద నెల విడినోళు
౭ సుకసంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తిరె తద
౮ నుజ్ఞాత రనేకతర్క్కశాస్త్రపారావారగరుం శ్రీమత్త్రిభువ
౯ నమల్లదేవరారాధ్యరుమప్ప శ్రీమత్సకలప్రవ
౧౦ శభట్టారకరు శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమవర్షద ౧౬ నె
౧౧ య ప్రజోత్పత్తిసంవత్సరద పుష్య శు ౧౩ బృహస్ప
౧౨ దవార ముత్తరాయణసంక్రాంతివేదినిమిత్తం చ
౧౩ క్రవర్త్తిగే శయేర్త్థమాగి దైవజ్ఞ శాదిత్యభట్టో
౧౪ పాధ్యాయగ్గ విట్టణబిట్ట ధర్మ్మం త్రైలోక్య
౧౫ మల్లశ్రీకేశవపురద జ్యోతివృత్తియం జ్యో
౧౬ తిశ్శాస్త్రపరీక్షాపూర్వకం దేవరిగె పాద
౧౭ పూజెయం కొన్డు ధారాపూర్వకమాగె చం
౧౮ ద్రార్క్కతారాంబరంతాగి కొట్టర దే
౧౯ వరకొట్టుదార రలిగద్దేమత్తరు ౧॥

23

కొలనుపాకశాసనము

౧ శ్రీమచ్చాళుక్యవి
౨ క్రమవర్షద ౨౨
౩ నెయ ఈశ్వరసంవ
౪ త్సర (సుమాపిష్ట)
౫ వ * బృహస్పతివా
౬ రదంద ఉత్తరాయ
౭ ణసంక్రాన్తి పట్టని
౮ ఖత శ్రీరాజధాని

౯ కొట్టిపాక శ్రీశ్వ
౧౦ యంభుసోమేశ్వర
౧౧ దేవర అంగభోగక్కం
౧౨ రంగభోగక్కం కొడద
౧౩ గాఱబలియ పా
౧౪ కృసాదయసెట్టి
౧౫ న మ * తభో
౧౬ గాభ్యంతర కొట్టియా
౧౭ గి ధారాపూర్వ్వక
౧౮ మాడికొట్టరు ◎◎ ॥
౧౯ శ్రీసోమేశ్వర దేవరు
౨౦ దొడ్డకాగ గోఖన్న
౨౧ సోమరసరె ది * * * *

24

గంగాపుర శాసనము

౧ శ్రీ నమస్తుంగ శిరశ్చుంబి చన్ద్ర
౨ చామరచారవే త్రిలోక్యనగ
౩ రారంభ మూల స్తంభాయశంభవే॥
౪ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీ
౫ పృధ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ
౬ పరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యా
౭ శ్రయకులతిళకం చాళుక్యాభర
౮ ణం శ్రీమత్త్రిభువన్నమల్ల దేవర
౯ విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివ్రిద్ధి
౧౦ ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతా
రంబ
౧౧ రం సలుత్తమిరె చాళుక్యవిక్రమవ
౧౨ ర్ష ౨౩నెయ ఈశ్వరసంవత్సరద జ్యేష్ఠ
౧౩ సుద్ధ ౧౩ ఆదివా(ర) దందు సూర్య్య
౧౪ త్తిలగ్న త్రిళోక్యమల్ల కేసవపుర
౧౫ ద హాళ్వమదిసాదాగ * శ్రీ
౧౬ భీమేశ్వర దేవరగె మహాప్రధా
౧౭ నర వెర్మ్మ మహేశ్వర దండనాయక
౧౮ ౪౨ నెయ హేమళంబిసంవత్సర పా
౧౯ ష్యసుద్ధపూర్ణమ సోమవార సోమ
౨౦ గ్రహాణసంక్రాన్తినిమిత్యద * *
౨౧ సమస్తముద్రద్యరాఱయ కాళంగళవ
౨౨ * * * త్యనివేద్యక * * * రంగ *
౨౩ * * * * * సట్టియ కాలుగట్టి
(౬ పంక్తులు తెలియుటలేదు.)
౩౦ స్వదత్తం పరదత్తం వా'యో హరేతవ
౩౧ సుంధరా షష్టిర్వర్షసహస్రాణి విష్టా
౩౨ యాం జాయతే క్రిమిః॥

25

అలంపుర శాసనము

౧ స్వస్తి హితపురవరప్రతీతమహోదయ సకళభువనైక
౨ నాథ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవ
౩ ల్లభమహారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యా
౪ శ్రయకుళతిళక చాళుక్యాభరణ శ్రీత్రిభువన
౫ మల్లదేవరవిజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివ్రిద్ధిప్రవ
౬ ర్ద్ధమాన మాచంద్రార్క్కతారంబరం సలుత్తమిరె (కల్యా)
౭ ణదనేలె విడినోలు సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగె
౮ య్యె స్వస్తి శ్రీపామడాచార్య్యపాదారాళ * * లుగజ
౯ పతి నరపతిరాజత్రయాధిపతి * * క * * *
౧౦ వర్త్తియ విశాళవక్షుస్తళనివాసిని యరప్ప * * *
౧౧ * క్షితి శ్రీమన్మహారాణి మన్నాదేవియరు శ్రీమచ్చాళు
౧౨ క్యవిక్రమవర్షద ౨౬ నెయ ఖరసంవత్సరద పుష్య
౧౩ సుద్ధతదిగె మంగళవార ముత్తరాయణసంక్రాన్తియ
౧౪ * శ్రీపరవ్వతద పశ్చిమద్వారదిద్ద తమ్మస్వక్షేమ * * *
౧౫ గ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరభోగక్కం ఖ * * * * * * *

(మూడు పంక్తులు తెలియుటలేదు)

26

అలంపుర శాసనము

౧ స్వస్తి హితంపురవరప్రతీతమహో
౨ దయం సకళభువనైకనాథ శ్రీ
౩ బ్రహ్మేశ్వరదేవరు సమస్తభువ
౪ నాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవల్లభ మహా
౫ రాజాధిరాజపరమేశ్వరం పరమభ
౬ ట్టారక సత్యాశ్రయకుళతిళకం చా
౭ ళుక్యాభరణ శ్రీమత్త్రిభువనమల్ల
౮ దేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభి
౯ వ్రిద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రార్క్క
తారంబ
౧౦ రం సలుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి స
౧౧ మధిగతపంచమహాసబ్ద మహామణ్డ

౧౨ (శ్రే)శ్వరం కల్కుడెపురవరేశ్వర ననేక
సమర
౧౩ సంఘట్టణోపలబ్ధవిజయలక్ష్మీసమా
౧౪ లింగిత విశాళ(వక్ష) స్థళం క్షత్రియవ
౧౫ విత్ర భువనత్రినేత్ర రిపుమణ్డలిక
కుమా
౧౬ రగళగణ్డగత్తరి పాళుగజకేసరి
వీరాంగనా
౧౭ వాన ** రంక* శ్రీమత్త్రిభువనమల్ల
౧౮ దేవనంకకాఱమణ్డలికబెంటకాఱ*ప్ప
౧౯ మహాసి * * * దేవపదారవిన్ద స
౨౦ * రణాం * * * భరణ శ్రీమన్మహామ
౨౧ ణ్డళేస్వరం మల్లమహారాజరుం
ఆయజమా
౨౨ న్నారుమ దుష్టనిగ్రహ శిష్టప్రతిపాళ
౨౩ కదిం రాజ్యంగేయుత్తమిరె చాళుక్య
విక్ర
౨౪ మకాళ (౨౬) నెయ కాళయుక్తిసం
వత్సరద
౨౫ * * బ ౩ సోమవార దుత్తరా
యణ సం
౨౬ క్రాన్తినిమిత్యది శ్రీపర్వతపశ్చిమ
ద్వారాధి
౨౭ ష్టితమప్ప శ్రీమదళంపూర శ్రీబ్రహ్మే
౨౮ శ్వరదేవ రంగభోగ కఖణ్డస్వదిక * *
౨౯ * దారకసుధాకర్మ్మ దుపభోగక్కు
(౦) పంచో
౩౦ పచారపూజెగం పరమేశ్వరదత్తిఆగి ఆ
౩౧ గనమవియ వల్లయమహాస్థానాధిపతి
౩౨ శ్రీమత్సోమేశ్వరరాసి భట్టారకర
కాలం
౩౩ కట్టి ధారాపూర్వకంమాడి కొట్టరి
ధర్మ్మమ
౩౪ రా నుపద్రవమాన శ్రీపర్వతదొళ్
వార
౩౫ ణాసియొళం గురుక్షేత్రదొళ్ పత్తు
సాసిర
౩౬ కవిలెయు పత్తుసాసిరతపోధనరుమ ప
౩౭ త్తుసాసిరవేదపారకరుమనళిద బ్రహ్మాంతి
౩౮ య॥ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో
హరేతు వసుం
౩౯ ధరా షష్టిర్వర్షసహస్రాణివిష్ఠా
యాం జా
౪౦ యతే క్రిమిః॥ సామాన్యోయం
ధర్మ్మసేతు నృ
౪౧ పాణాం కాళేకాళే పాళనీయో
భవద్భి న
౪౨ ర్వ్వా నేతాం భావిన పార్త్థివేం
ద్రా(న్) భూయో భూ
౪౩ యో యాచతే రామచంద్రః॥

27

గంగాపుర శాసనము

౧ శ్రీకాన్తాదయిత శ్రియస్తు భ
౨ వత శ్రీవిక్రమక్ష్మాపతి
౩ క్షీరోదామల గర్భ్భఁ గేహా
౪ లసతే భోఁగీంద్రతల్పే
౫ హరేః॥ జయత్యవిదితం వి
౬ ష్ణో వ్వాఁరాహం క్షోలితాణ్ణఁ
౭ వం దక్షిణోన్నత దంష్ట్రా
౮ గ్ర విశ్రాంతం భువనం విషు॥
౯ స్వస్తి శ్రీమచ్చాళుక్యవి
౧౦ క్రమవర్షఁద ౨౮ నెయ ధ్రువ
౧౧ సంవత్సర పుశ్య బ ౮ గు
౧౨ రువారదందు ఉత్తరాయణ
౧౩ సంక్రమణనిమిత్తవాగి శ్రీహ
౧౪ లేశ్వర అంగభోఁగ రంగభోఁగ
౧౫ నివేద్యక్కం సమస్తసెద్ధికాఱరుం అ౨
౧౬ సమయసమూహగళప
౧౭ రిచయ నానాదేసియుకూడి
౧౮ నెరదుబిట్ట ధర్మ్మఁ వేనెందడో స
౧౯ కహాఱగె కానోఁగజసియ ప
౨౦ ఱిం ౧ అరవనకొడగ దాయకొడ
౨౧ ల ఒందు నేరెకుండలి ఒందు నేరె ❋
౨౨ యళిగెయలు కర్తేఁయహేఱు
౨౩ ఆయ్దదర హత్తినహేఱంగె హత్తద

28

పూడూరు శాసనము

(సూర్యుని విగ్రహము, జినదేవవిగ్రహము గోవిగ్రహము వరుసగాఁ గలవు)

౧ శ్రీమత్పరమగంభీర స్యాప్టధా మునిలాంఛనం
౨ జేయా త్త్రైలోక్యనాథస్య శాసనం జినశాసనం॥
౩ నిత్యపూజాలయ స్సర్వ్వఁం శ్రీపల్లవజినాలయం ।
౪ నిత్యపూజాలయ స్సర్వ్వఁం శ్రీపల్లవజినాలయం । స్వస్తి స
౫ మస్తభువనాశ్రయ ప్రిథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజపరమే
౬ శ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకుళతిళక చాళుక్యాభరణం
౭ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవరు కళ్యాణపురదనేలే విడినోళ సుఖసంకథా
౮ వినోదది రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి సమధిగతపంచమహా
౯ శబ్ద మహామండలేశ్వర నయోధ్యసింహాసన వరాహలాంఛనం

౧౦ బుడుకూప్వప్వూ౯రవ రేశ్వరం బయానేగ ళ్లనళంపూర భుజంగరిపుపతయ
౧౧ కారణం గోవిందరనసింహం పద్మావతీలబ్ధవరప్రసాదం యశస్సుధాధవళి
౧౨ త దిగ్వరేయెనుం ఆహారభయభైషజ్యశాస్త్రదానవినోదనుం మృగమ
౧౩ దామోద శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవపాదారాధక పంచబళసాధకం
౧౪ నామాది సమస్త ప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామణ్డలేశ్వరం పూండూ
౧౫ రహల్లకరసర్ । స్వస్తి శ్రీచాళుక్యవిక్రమవర్ష౯ద
౧౬ ౨౯ నేయ ప్రభవసంవత్సర పౌష్యద అమావాశే ఆదిత్యవార
౧౭ ద ఉత్తరాయణసంక్రాన్తినిమిత్తమాగె తమ్మగురుగళు కనకసేనా
౧౮ భట్టారకకెమె వీరకాంక * ధారాపూర్వ్వ౯కం హడికిజియ * ట్టికల * *
౧౯ దలు యూరింపనువలు బిట్ట విరెమత్తరు ౧౦౦ పూండూరపొలద
౨౦ ల కెనమత్తరు ౫౦ భీమసముద్రదకెఱియ * ళెగ గట్టమత్తు ౮౧
౨౧ * టిళడిపిఱగె మత్తుర ౧ తోంట ౨ * * * అంగడివిడె పు ౧౨
౨౨ అన్గయనివేళనంగి పొన్నలుతావుబెట్టె ౧ పూలవత్తం మాన ౧౧
౨౩ పెఱ్ఱిగద మా ౧౦౬ * * సాజ్జం సాయగరి ౧౬౦ యిజె ౩౦౦ ఆఱుల
౨౪ * * * ఇన్తినీరుమం ద్రవిళసంఘా శ్రయమప్ప పల్లవా
౨౫ జినాలయక కొట్టి । ఇన్తిధర్మ్మ౯మం తప్పదె ప్రతిపాళియసువరు॥
౨౬ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేతి వసుంధరాం షష్టిర్వ్వ౯ర్ష౯సహస్రాణి
౨౭ విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః॥ స్వస్తి శ్రీజగతీతళైకతిళ
౨౮ కే శ్రీపుండ్ర స (ం) క్షేపురే శ్రీమత్పల్లవరాజఖడ్గజలతో
౨౯ దుగో౯ యశస్సోదరే । చూతారామసుగన్ధశాలివనకే సంతిష్ఠ
౩౦ తే సద్గురుః। శ్రీమత్కాంచనసేనపణ్డితపతిః విఖ్యాతకీ
౩౧ ర్తి౯ ప్రియః॥ శార్దూళవిక్రీడితం॥ ఇదుజాత్యళంకారం॥

29

కొలనుపాక శాసనము

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవల్లభ
౨ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమ
3 భట్టారక సత్యాశ్రయకులతిళక చాళుక్యాభరణ

౪ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయరాజ్యము
౫ త్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రార్క్క
౬ తారంబరం కల్యాణపురదనేలే విడినోళే సుఖసం
౭ కథావినోదది రాజ్యంగేయుత్తమిరె తత్పాదోపజీ
౮ వి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహాసామన్తా
౯ ధిపతి మహాప్రచండదణ్డనాయకం విబుధవరదా
౧౦ యకం సుజనప్రసన్నం గోత్రపవిత్రం పరాంగనాపుత్రం తుర
౧౧ గరేవన్తం వైరికృతాంతం సాహసోత్తుంగ నయ్యనసిగం
౧౨ నామాదిసమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమహాప్ర
౧౩ ధాన బాణసబెర్గ్గడ దణ్డనాయకం అనన్తపాల
౧౪ య్యంగళు శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమవర్షద ౩౦
౧౫ నేయ సర్వ్వజిత్సంవత్సరద పుష్యశుద్ధ నవ
౧౬ మి బుధవార ఉత్తరాయణసంక్రాంతియందు
౧౭ రాజధాని కొల్లియపాకేయ శ్రీమజ్జగద్దేవనారాయణ
౧౮ దేవరి గాళహిళలు హనెరడతెరడళియ సిరియపెంబ
౧౯ టితివట్టిపారికామయకావ ఆదితేయ
౨౦ మదేవర అంగభోగార్ద్ధం ధారాపూర్వకమాడి కొట్టరి ధ
౨౧ ర్మ్మ మనరొబ్బ్ర ప్రతిపాళిసువర వరధర్మ్మ
౨౨ స్వదత్తాం పరదత్తాంవా యో హరేతు వసుంధరా
౨౩ షష్టిర్వ్వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమి॥

30

అలంపురశాసనము

౧ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీపృధ్వీవల్లభ మహారాజాధిరా
౩ జపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్ర
౪ యకుళతిళక చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్రి
౫ భువనమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్త

౬ రాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారం కల్యాణద నేల్
౭ (విడిసి) సుఖసంకదావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె
౮ తత్పాదపద్మోపజీవి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహా
౯ మణ్డలేశ్వర కోడూపుర్వరవరేశ్వర చలువానెగడ్డం పతి
౧౦ హితరత్నాకర రిపుతిమిరదివాకర దియదుత్తరహృత్స
౧౧ * నసింగ దియాళనాగమణ నయ్య (న) గన్ధవారణ నామాది
౧౨ సమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామణ్డళేశ్వరం మల్లరస
౧౩ చాళుక్యవిక్రమవర్షద ౩౯నెయ సర్వజిత్సంవత్సర దుత్తరాయ
౧౪ ణసంక్రాన్తినిమిత్తం శ్రీపర్వతపశ్చిమద్వారస్థిత మప్పళపూడి
౧౫ శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరగె ఖణ్డస్ఫుటదర జీర్ణోద్ధారం సుదర
౧౬ అంగోపభోగక పంచోపచారపూజెగం పరమ * రేదతి *
౧౭ * * * అమాడి యయ్యూరు హిడదపళియ తుంగభ
౧౮ ద్రెయతటియ ర * * దొళిల * * * * బణ్ణగకెఱె
౧౯ * * దొడుకొణ్డు * దోషసహిత మన్నయమం * * *
౨౦ * * మల్లియమహాస్థానాధిపతి శ్రీమద్వితర
౨౧ ణేన్ద్రిరాశిపణ్డితరక్కై లె * త్రిధారాపూర్వకమాడి
౨౨ కొట్టరు ఈధర్మ్మ నడిసవర్గ్గె ప్రయాగెయాదం వారణ
౨౩ సియాదం కురుక్షేత్రదోళ్ శ్రీపర్వ్వదోళ్ హత్తు
౨౪ సాసిర కవిలెయు బ్రాహ్మణరు తపోధనరు మ
౨౫ నడిద పాతకమ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేతి
౨౬ వసుంధరా షష్టివర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే
౨౭ క్రిమిః॥

31

అలంపురశాసనము

౧ స్వస్తి హితపుర ప్రతీతమహోద
౨ య సకలభువనైకనాథ శ్రీబ్రహ్మే
౩ శ్వరదేవరు సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీ
౪ పృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజపర
౫ మేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయ
౬ కుళతిళక చాళుక్యాభరణ శ్రీమ

౭ త్రిభువనమల్ల దేవర విజయ
౮ రాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవ
౯ ర్ధమాన మాచంద్రార్క తారంసలు
౧౦ త్తమిరె ఆనతింతపరమకళ్యాణా
౧౧ భ్యుదయ సహస్రఫళభోగినాగి
౧౨ ద్వితీయలక్ష్మీసమాన కళహంసయ
౧౩ * అనవరతవిత్తవితరణ విశిష్ట
౧౪ * ప్రతి * * దిజన్ధ * * ప్వర్ణ పతి
౧౫ * * * దక్షిణచాళుక్యరామరాజ్య
౧౬ మదియశుభశూచన లక్షణలక్షి
౧౭ తాగి * య సర్వదినతాంగరుదుమ
౧౮ ధురవచనరచ నా * * * * లతరక
౧౯ శ్యపగోత్రరత్నప్రదీప శ్రీమ
౨౦ త్రిభువనమల్ల దేవవిశాళవ
౨౧ త్కుస్థళనివాసినియర ప్పాభినవస
౨౨ రస్వతి త్రిభువనమల్లనిజమహాదే
౨౩ వియరు చాళుక్యవిక్రమవర్ష ద ౩౯
౨౪ నెయ సంవత్సర * * దుత్తరాయణ
౨౫ సంక్రాంతినిమిత్తం శ్రీపర్వ్వత
పశ్చిమ
౨౬ ద్వారాదిద్ధత మప్పళంపుర శ్రీబ్రహ్మే
౨౭ శ్వర దేవరగె భోగ కఖణ్డసడి

32

గంగాపుర శాసనము

౧ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవల్లభ మహా
౨ రాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్ర
౩ యకుళతిళక చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రి
౪ భువనమల్ల దేవరవిజయరాజ్య ముత్తరో
౫ త్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క తారం
౬ బరం సలుత్తమిరె కండుర సోమలదేవియ
౭ రెమ్మమత్తయ్యరం * భీమరసను గంగా
౮ దేవియుం మాడిదప్రతిష్ఠ గంగేశిరమదే
౯ వర ధర్మ్మమాగి నహాయిసులు దెంబదు కొట్టి
౧౦ పాకెయ ఉప్పయణదనోలె పదిసుళు
౧౧ బిన్నపరెయె తమ్మధర్మ్మమం కై
౧౨ కొండు చాళుక్యవిక్రమవర్ష ౪౧ నెయ
౧౩ దుమ్ముఖసంవత్సర * * శుద్ధ ౯ సో(మ)
౧౪ వారదందు వమావర * పన్నెరదఊళగ

౧౫ ణ వడ్డి కోడూరు మహామణ్డల నెలెయలి ఈ
౧౬ కెఱెయును ఆ_స్తరిక * కల్పెయు మ
౧౭ * * పుట్టాఖరొళు వనజళెయలెరె కి
౧౮ సుకొడలు జాఱడలెయ్యుమం భీమసము
౧౯ ద్రద ౧౨ రొ_త్తతుగళెయ్యుమం తొండెయన
౨౦ కుండెయుమం ౧౫౦ గాణంగళు మని *
౨౧ వెల్లమం చక్రవర్తి పెర్మ్మాడిరాయ త్రిభు
౨౨ వనమల్ల దేవరు సోమశిలయ ప్రతిష్ఠ
౨౩ ప్ప గంగేశ్వరధూపదీపనివేద్యవిద్య *
౨౪ దానక * కం త్రిభోగాభ్య_న్తరమాగి
౨౫ వాగీశ్వరపండితగ్గ్ర నమశ్యవాగి బిట్ట

33

నె కొ్క ం డ శా స న ము

౧ స్వ_స్తి సమ_స్తభువనాశ్రయ శ్రీప్రిథ్వీ
౨ వల్లభ మహారాజాధిరాజపరమే
3 శ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకు
౪ ళతిళకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్రి
౫ భువనమల్ల దేవర విజయరాజ్య ము_త్త
౬ రో_త్తరాభివ్రిద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రార్క తారంబ
౭ రం సలు_త్తమిరె శ్రీజయంతిపురద నెలె విడినోళ్
౮ సుఖసంకథావినోదది రాజ్యంగెయ్యు_త్తమిరె శ్రీస్వ_స్తి సమ
౯ ధిగతపంచమహాశబ్ద మహామండళేశ్వరం జయాంగనాధీ
౧౦ శ్వర నుపహసితమనసిజమూర్త్తి త్రిళోకిలాళితకీర్త్తి బేగీళ
౧౧ వంశవనదవదహన న_స్తబ్బురళేళయపలిన చోడకుల * *
౧౨ లో_త్తం పరిదవే_త్తినదెల్లిరిపురాయరుళరపదతిగడంబాహాబళ
౧౩ దళితబంగాళసాయ్యర్ర కీ_ర్త్తినర్త్తనాచాయ్యర్ర క్రిపాసపత్రితలోళ * *
౧౪ కామినీకర్ణజపానిజసైన్యసేనాహారిం కృతకదనకదుత్థితబహుళ

౧౫ దహణోత్తం * * * విబుధప్రకరేశం రిపుకులరవిరుద్రవిద్రావణ నగణ్య
౧౬ గుణపుణ్యముద్రావనారాయణ రాజహృదయకుముదినీసుధా
౧౭ కరం పరిజనసంపత్కరం శ్రీమచ్చందలదేవీనయనసరసిజసూర్య్య
౧౮ ం ప్రతిహతశౌర్య్యః గురుజనపదపరాగరంజితఫాల తట
౧౯ దనాలోళి సమస్తప్రసస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కుమా
౨౦ రం తైలపదేవర పట్టమహాదేవి లక్ష్మీదేవియరు కుమార
౨౧ పెర్మ్మాడిదేవరు బీతిదేవను రాజధాని శ్రీశ్రీకోడూరనేలే విజ * * * *
౨౨ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె స్వస్తి శ్రీ చాళుక్య
౨౩ విక్రమవర్షద ౪౬ నెయ ప్లవసంవత్సరద శ్రావణపమావాస్య ఆ
౨౪ దివారదందు నెక్కొండియ శ్రీరామేశ్వర దేవర్గ్గె అంగభోగరంగభోగ
౨౫ * గన్ధధూపదీపనివేద్య ఈదెగులదఖండ స్వదత్తి ఈలియబ్రాహ్మ
౨౬ ణర తపోధనర దేవర బ్రహ్మపురినాగి యణబట్టిన గ్రాసకపాద
౨౭ మూద * * ఈత్రిభోగాభ్యంతరసిద్ధియే నాచంద్రార్క్కస్థాయి యా
౨౮ గి సర్వ్వనమస్యవాగి కందూరసాసిరదనోఱుం బాడసమకట్టిన
౨౯ కందూర ౭౦ ఆబడియబాడం బూదుపూరం దేవరపెదగణకెఱెగని
3౦ రి దుదెప్రమాణ నెక్కండయ బళగణబనప హాడువణరాజనాదోళ * *
3౧ మనన్తిమం బిట్టరు॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేతి వసుంధరా షష్టి
3౨ వర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ బహుభి ర్వ్వసుధా
33 దత్తా రాజభిస్సగరాదిభిః। యస్య యస్య యదా భూమి స్తస్య తస్య
3౪ తదా ఫలం॥ సామాన్యోయం ధర్మ్మసేతుం న్రిపాణాం కాలే కాలే పాల
3౫ నీయో భవద్భిః న్భావినః పార్థివేన్ద్రాన్ భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥

34

బూదపూరు శాసనము

దక్షిణము

౧ ఓం స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీప్రి
౨ థివీవల్లభ మహారాజాధిరాజపరమే
3 స్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకుల

౪ తిళకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్రిభువ
౫ నమల్లదేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభి
౬ వృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్క్కతారంబరం
౭ సల్లుత్తమిరె శ్రీజయంతిపురదని ఆది
౮ దినోళ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యం గెయ్యు
౯ త్తమిరె సమధిగతపంచమహాశబ్ద మ
౧౦ హామండలేస్వరం జయాంగనాధీస్వర ను
౧౧ పహసితమనసిజనిజమూర్త్తి త్రిళోకీలాళి
౧౨ తకీర్త్తి వేంగీశవంశవనదవదహననం త్త
౧౩ ప్రోరమళేయసవన చోళకుళ కుము
౧౪ దినీమార్త్తాణ్డ మదవేష్టినదవ రిపురా
౧౫ యకువర పణ్డతిగణ్డ బాహుబళదళితబంగా
౧౬ ళశౌర్య్యకీర్త్తినర్త్తనాచార్య్య క్రిపాస
౧౭ నపత్రితమాళవకామినీకర్ణ్ణోజాపాని
౧౮ జాస్యవ్యసన్నాహ కింకిళకపుసవర్త్తి బహు
౧౯ దేవహాళాత్రవిళశితశబ్ద ప్రరపతి పు
౨౦ రవరబిరుద విద్రావణ మగత్యాగుణ కుపు
౨౧ ణ్యముద్రావణ రాయరాయణప్రీదర

ఉత్తరము

౧ * * * యణప్రీదయ కుముద సు
౨ ధాకరపరిజనసంపత్కర శ్రీమచ్ఛన్దల
౩ దేవీనయనసరసిజసూర్య్య నప్ర
౪ త్తిహరనార్య్యం గురుజనపదవరాగ
౫ రాజిత చాళుక్యకటకరక్షపాళ నామా
౬ ది సమస్తప్రసస్తిసహితం శ్రీమ
౭ న్మహామండలేశ్వరం కుమారం తైలప
౮ దేవరపట్టమహాదేవి లక్ష్మాదేవియ
౯ రుం కుమారం పెర్మ్మాడిదేవనుం
బాళ

౧౦ వనుం శ్రీకోడూరుపురదనేలే వి
౧౧ డినోళ్ సుఖసంకథావినోదదింరాజ్యం
౧౨ గెయ్యుత్తమిరె శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్ర
౧౩ మవర్షద ౪౬ నేయ ప్లవసంవత్స
౧౪ రద శ్రావణదమావాస్యఆదివార
౧౫ దం పునేరొంటయ శ్రీరామేశ్వరదేవ
౧౬ గ్గ అంగభోగరంగభోగ ఈగన్ధధూ
౧౭ పదీపనివేద్యకే దగులదఖండస్ఫు
౧౮ ఔతకల్లియ తపోధనేర గ్రాసక
౧౯ పొదమూళ పరిగ్రహఈ త్రిభోగా

౨౦ భ్యంతరసిద్ధియం మాచంద్రార్కర్క ఆ
౨౧ యయాగి సర్వ్వనమశ్వవాగి కందూ
౨౨ ర సాసిరదనూఱుం బాడదసమక
౨౩ ట్టినకందూరగ౧౧బడియబాడంబూదు
౨౪ పూరం కొట్టరు దేవర బ్రమ్మ
౨౫ పురి నారదేవబావ్వరు.

35

గూడూరు శాసనము

మొదటివైపు

౧ శ్రీ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీప్రిథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరా
౩ జ పరమేశ్వరం పరమభట్టారకం
౪ సత్యాశ్ర(య)కుళతిళకం చాళుక్యా
౫ భరణం శ్రీమత్రిభువనమల్ల దేవర
౬ విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమా
౭ న మాచంద్రార్కతారంబరం సలుత్తమిరె జయన్తి
౮ పురదనేలే విడినోళు సుఖసంకథావి
౯ నోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరే॥ తదాత్మజ॥
౧౦ శ్రీ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహా
౧౧ మణ్డలేశ్వరం (పరమ) మహేశ్వరం విజయలక్ష్మీనివా
౧౨ సం రతుదతుదక్షిణదోర్ద్దణ్డం ద్వాదశమణ్డ
౧౩ లికమార్తణ్డం ప్రతాపాక్రాంతనవఖండభూమణ్డళం
౧౪ రాజలీలాచమత్కృతాఖండళం కోదండచతుర్భు
౧౫ జ శృంగారమకరధ్వజం త్రిభువనరంగప్రావర్తితం
౧౬ కీర్తినర్తకీనర్తనసూత్రధారం శరణాగతవజ్ర
౧౭ ప్రాకార మూఱురాయకలికువరబిరుదహృ
౧౮ దయాకరపం త్యాగజగరు వనర్థిజనచిన్తితార్థచిం
౧౯ తామణి సుభటమండళికమకుటచూడా
౨౦ మణి కుంతళరాజ్యాభ్యుదయకారణం సర్వ్వ
౨౧ దిగధిధారణం శ్రీమచ్చాళుక్యగంగపెర్మ్మడి

౨౨ కుమారం సోమేశ్వరదేవ॥ వృత్తం॥ మొళవెత్తె త్తి
౨౩ ద తాళబాళజన * * * యోదమిత్రాంగనా
౨౪ కుళజాక్షిద్రవజాత దత్తరిపుసేనాచక్ర
౨౫ రక్తాం భువిం బళదత్తిం గళుపాహితాహితగళ
౨౬ త్తాళాంకమాతంగనం కుళదానేపవతే పరాక్రమప
౨౭ న సోమేశ్వరోక్షీశను॥ ప్రకటాటోపద చోడగన్డ
౨౮ దనుజాధీశం తర (ట్టో) దన్నృనికవీరామరకోటి
౨౯ * * * * * * *
౩౦ * * * * * * *
౩౧ * * * * * సోమేశ్వరాబ్ధీశ్వరు

రెండవవైపు

౧ త్పాదపద్మోపజీవి సమధిగత
౨ (పంచ) మహాశబ్ద మహాసామన్తాధి
౩ పతి మహాప్రచండ దండనాయక॥వృ॥
౪ * డు వరువిశిష్టసైన్యప్రబల విపినదా
౫ వానలం వారయోషిద్వదనాంభో
జాతరాగో
౬ దయదినకర నాత్మీయదానాంబుధారా
౭ ముదితా శాప్రోత్థకేకివ్రజ నమళయ
౮ శోమా క్తికాళంకృతా శారదనిద్రా
శిష్టచిం
౯ తామణియన నెగడ్డం స్వామిదండాధి
నాథ॥
౧౦ అతుళభుజాబళం రిపుభయంకరకార
౧౧ ణ మాత్మదాన మాశ్రితజన తుష్టికా
౧౨ రణ మమేయవిశుద్ధచరిత్రసం
౧౩ పదక్షితినుతకారణం నిజమనోహ
౧౪ ర మన్మథమూర్తి కామినీవ్రత
హితకార
౧౫ ణం దలేనుతిప్పర్ణడు ధారిణి సావిదే
౧౬ వను॥కందం॥ శ్రీరుమహీభృత్ప్రకరాధా
౧౭ రతెయిం దతసత్వదింద నుపమి
౧౮ తాకారదినె ని * వారిధివారియె
౧౯ తరవారి సావిదండాధిపన॥ స్వస్తి
౨౦ శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమశకవర్షదల౭నె
౨౧ యు క్రోధిసంవత్సరద పుష్యబహు
౨౨ ళ౧ బుధవారదందు శ్రీమన్మహా
౨౩ మండలేశ్వరం చాళుక్యగంగ
పెర్మాడి కు
౨౪ మారం సోమేశ్వరదేవరు॥ మహాప్ర
౨౫ ధానంమనపెర్గడెకొట్టిపాకెమెచ్చాసి
౨౬ రదదండనాయకం సాహిపయ్యంగళబిన
౨౭ పది నుత్తరాయణసంక్రాన్తినిమిత్తం
౨౮ గుముడూర మల్లేశ్వరదేవర గుడి
౨౯ గరంగభోగ సెడె సర్వబాధాపరి
౩౦ సర్వనమశ్యవాగి వెల్పుగొండ వీఅ
౩౧ బడియ బమ్మరిగయ ధారాపూ

౩౨ వ్వా౯కంమాడిదరు॥ స్వదత్తంపరదత్తం
౩౩ వా రాజభిస్సగరాదిభిః యస్య యస్య
౩౪ యదా భూమి స్తస్య తస్య త
౩౫ దాఫళం॥ శ్రీమచ్చాళుక్యనాధ *
౩౬ * * * జనాంగీకృత సత్కిరీటస్తో
౩౭ మవ్యాకీర్ణ్ణ నానామణికిరణసమా
౩౮ వేష్ట్యపాదారవిందం కామప్రధ్వంసి గంగా
౩౯ జలవిలసిత జూటస్థలం చంద్రచూ
౪౦ డారామం మల్లేశ్వరం నిమ్మభీమతపః
౪౧ లసం * * * * వృత్త శ్రీ శ్రీ

36

కొలనుపాక శాసనము

తూర్పు

౧ * * * * *
౨ * * * * *
౩ * * * * *
౪ * దేవరకీర్తి స్తంభ॥ స్వస్తి శ్రీ
౫ మచ్చాళుక్యవిక్రమవర్ష౯ద
౬ ఐయ్వత్తెనెయ విశ్వవసుసంవత్సర
౭ * * వాతీర్థ౯ద ఉత్తరాయణసం
౮ క్రాంతినిమిత్త శ్రీమన్మహామణ్డళేశ్వ
౯ రం చాళుక్యపెమ్మా౯డి కు
౧౦ మారసోమేశ్వరదేవ ష్మ౯హా
౧౧ ప్రధానం మణవెగ్గ౯డె కొట్టిపాకె
౧౨ య సాసిరదదణ్డనాయకం స్వామి
౧౩ కాయ్య౯గళవిన్నపదిం నిజరా
౧౪ జధాని కొట్టిపాకెయ చాళుక్య
౧౫ కుళతిళకమెనిసిదం * * * *
౧౬ కదంబికాదేవి గంగ * * * గూ
౧౭ గంగళిగె పొరలబలియ పొను
౧౮ పొఱుమెంబూరం సవ్వ౯మాన్యం
౧౯ సవ్వ౯బాధాపరిహారమాగె
౨౦ ధారాపూవ్వ౯కంమాడి కొట్టరు॥
౨౧ దేవియపెగ్గ౯డె యాదిక * రాజ
౨౨ ధమ్మ౯మనూర్జితమాగె నడసువరు
౨౩ బహుభివ్వ౯సుధాదత్తారాజభిస్సగరా
౨౪ దిభి ర్య౯స్య యస్య యదా భూమి స్తస్య
౨౫ తస్య తధా ఫలం॥ మద్వంశజాః పరమ
౨౬ హీపతివంశజావా పాపాదపేతమ
౨౭ నసో భువి భావిభూపాః యేషోపి
౨౮ యాంతిమమధమ్మ౯ మిమం సమస్తం
౨౯ తేషాం మయా విరచితోం జలిరేష
౩౦ మూర్ధ్ని౯॥ ఇదనాచంద్రార్క౯ం బర
౩౧ ముదితోదితమ్మా౯గె * మంజర
౩౨ మనుఖాస్పద * * పావ (దినదిత)
౩౩ ద్వార త్మనం నరకగతిగె * * * *
౩౪ * *॥ శ్రీమత్ ఈబసదిగె పూ
౩౫ వ్వ౯దలు నడద దేవభోగ సామ్యా
౩౬ పొఱిగాగి బిట్టరోరు॥ ◎◎◎
౩౭ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

దక్షిణము

౧ అప్రతిమప్రతాపనె నవ్యదక్షిణసో
౨ జదాన త్త్రపదినప్రకర సమస్త జగ
3 తీతళవ త్త్రితక్షితి సోమదేవకుల
౪ దణ్ణనాధ * * * నెగళ్దం జగదోళె
౫ జనానురాగక్షేమమహితసంపదమె
౬ లిప్టజనోక్తసదుక్తియబృన్దం ప్ర
౭ భుశక్తిఖ్యాతియెం నిజకుల
౮ గతుళైశ్వర్యమం మంత్రశక్తి
ప్రవేయిం
౯ తద్రాజరాజ్యాభ్యుదయ పదవియ
౧౦ *కృతోత్సాహశక్తిప్రభావాశ్రయిత
ప్రో
౧౧ త్సాహబలనొడె వినిహ నెడందె సా
మాన

౧౨ ప్రభుమంత్రోత్సాహశక్తిత్రయన *
౧3 * యాన్వితం స్వామిదణ్డాధినాథం
వీరనిధి
౧౪ యం తశేషమహిమాస్పదనొబర
౧౫ దం తిమిత్రసద్య*కవిరాజ * * వరర
౧౬ వియంతె సదాన్నభోగనంబురుహా
తనూ
౧౭ జనతె చతురానన నింద్రగేంద్రపతిసు
౧౮ సిరతరణం నెబణ్ణి * * సాధిచమూ
౧౯ పతియం జగజ్జనం హరిహరజ
౨౦ నబుధపదాంబురుహన మద్రమ
౨౧ రనోప్పిదం సకళవస్తు * * * *
౨౨ * స్నమయ సముద్యుక్త * * *
౨3 * * * * * * * * * *

సూర్యుడు

దూడ

ఆవు

వరాహము

చంద్రుడు

11

౧ త కళింగావనీపాళకం సమరదొళె బన్దె
౨ కొణ్ణ తద్దేశమనం ప్రకటదొళె సు *
3 గొణ్ణత * * * * * రుం ముత్తి
రొణ్ణకు

౪ నళతాగ్రణిగెల్దు చక్రితనయం స * *
౫ రోర్వీశ్వరం సకళ * * * *దంనితె
౬ సిదం * * జయస్తంభమనూ

పడమర

౧ ముదమనామతలకాల *కోటివినయా
౨ తి నిరుపమానగుణరత్ననుం
శ్రీకాంత
3 స్వరంతి సకళసమయధర్మా *
౪ రగయ్యహామూ * * * కృతిదమృత
౫ మూర్తి యర్యక్షోణీరక్షతోపతిః॥

౬ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవ
౭ ల్లభ మహారాజాధిరాజపరమేశ్వరపర
౮ మభట్టారక సత్యాశ్రయకుళతిళక
చాళుక్యాభర
౯ ణ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవరు
సుఖసంక

౧౦ దావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యు త్తమిరె
తదా త్మజం
౧౧ సమ స్తభువనమహనీయమహి
మోత్తుం
౧౨ గ మహాశూరంమహారాజాధిరాజపర
౧౩ మేశ్వరం శూరమాహేశ్వరం విజయ
లక్ష్మీని
౧౪ వాస దోర్దణ్డం ద్వాదశమణ్డ
౧౫ ళికమణ్డళిమార్తాణ్డ ప్రతాప
౧౬ క్రాంతనవఖణ్డభూమణ్డళ రాజ
౧౭ లీలావమతతాఖణ్డళ కోదణ్డచ
౧౮ తుర్భుజం (వార) నారీమకరధ్వజం*
౧౯ * * * * ప్రవర్త్తో త్తర నర్త్త
నర్త్తకీ
౨౦ నర్త్తనాసూత్రధారం శరణాగత
౨౧ వజ్రప్రకారం మూరురాయకలి
బిరుద కు
౨౨ వీరహృదయయాకం* త్యాగనిజ
గరసి * * *
౨౩ జలవితీతా * బింబామణి సుభట
౨౪ మణ్డళికమకుట చూడామణి కుం
౨౫ తళరాజ్యాభ్యుదయకారణం బప్ప
౨౬ నగన్ధవారణం శ్రీమన్మహీమండ
లేస్వరం

౨౭ చాళుక్యగంగపెర్మ్మాడి కుమారంసో
౨౮ మేశ్వరదేవ॥ ఆపూర్వాద్రిశిఖా శి
౨౯ ఖణ్డకటకా దాసీతసీమావనీ ఆపశ్చి
౩౦ * తృ పయోనిధేరుపవనా దారమ్య
హేమా
౩౧ * వా ఆకుల్యం * రాధిపత్య *
దజమా
౩౨ కుప్యమాణశ్చిరం జీయాద ప్రతిమప్ర
౩౩ తాపవిభవస్సోమేశ్వరాధీశ్వరః॥ పిశతే
౩౪ * పునరనర * * * విషు ద్రవిళా
౩౫ ధినాథహ స్త్యశ్వ భటారసాదనమనతు
౩౬ యకారణకోపిపాడకం సాశ్వతకీర్త్తి
౩౭ * దుదరబణ్ణ * * * * కూ
౩౮ డావళియాధిప * తాజపుత్త నెరాదా॥
౩౯ తత్పాదపద్మోపజీవి సమధిగతపంచ
౪౦ మహాశబ్ద మహాసామంతాధీర
౪౧ * మానప్రచణ్డదణ్డనాయకం॥
౪౨ జయతిభువన * * * * భూతవి
౪౩ ఖ్యాతమూర్త్తిః * * * శన లీలా
శిష్ట
౪౪ విస్పష్టకీర్త్తిః ని * దన * * *
౪౫ దోర్భ * * * * దాధినాథః ప్ర
౪౬ ధితవితరణ శ్రీస్వామిదణ్డాధినాథః॥

ఉత్తరము

౧ * * * * * *
౨ * * * * * *
౩ శరనిసిదువాయ్యర్ కుళుబిక
౪ రపురం తదురితోద్రేకక్షయ
౫ రితకరాదిం బదియం॥ హడెయంసిర
౬ లామెన్నరద్ద * తెఱుంయమ్మర్ **

౭ * ముచ్చరొరడి నెసల్పడె * గర
౮ ద్దగుళబిట్టధ (మ్మ్ర) * * బుదు
౯ బుళికూళగట్టి * * * దనొడగం
౧౦ టమార్గదనిరివెం * * ని * *
మెప్పు
౧౧ ద్రమళధారి * * తింద్రెత్తమగ్గ *
౧౨ * * * * * పద్మనందిసూరస్త
౧౩ డిర్యోపిదిదావరెణం పద్మప్రభ
౧౪ శ్రీయమునాపుణ్యకీర్త్తిః॥
తత్సూనుజా
౧౫ రాజితచారుమూర్త్తిః॥ సుద్ధాంతదే
౧౬ వో మణిమేహ * * రత్న
సింహో * *
౧౭ ర్వితత మద్యమేతదఖిళం ప్ర
౧౮ * దే * * * * * * * * *
౧౯ * * * * వర్య్యవ్రాతః
౨౦ (గ) మ్మ (కా) మాఖ్యే యతీశరక్షి
౨౧ త జనశాసనపతి శ్రీకళి * ప
(8 పంక్తులు తెలియుటలేదు)
౩౦ ◎ శ్రీమత్త్రికవొర * * మపదా
౩౧ * రొగ * దపిరతిళరా సుంగళ
౩౨ మహాతు శ్రీ శ్రీ శ్రీ ◎◎◎

37

పానుగల్లు శాసనము

౧ స్వీతదంష్ట్రాగ్రవిశ్రాంతభువనోవపుః స్వస్తిసమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ
౨ శ్రయకులతిలక చాళుక్యాభరణ శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవః కులశశిసార్వ్వతో
౩ * లితాఖండితారివర్గ్గః శ్రీమత్కల్యాణపురస్థిర నిజవిజయస్కంధావారసుఖాంతర
౪ స్థిం * * * దేవేఖలాంస్యాత్యత్ర చళుక్యవిక్రమసమాసంమ్మిశ్రత స్యాయ్య్యగో
అధ్యక్షాంప్రధితో
౫ శుక్ల దశమీయుక్తాదివా రేనిజాః॥ లబ్ధ్వా త్రైలపదేవాఖ్యాత్తనయా శ్చక్రవర్తినః
లబ్ధ్వాఖిలోర్వ్వరంధ్యా
౬ వరః। సమస్తగుణసంఘాఘః శ్రీమద్భూమండలేశ్వరః॥ ధర్మ్మాయధార్మిక
నిజాగ్రధర్మ్మభీమ
౭ గదికభర్త్తుః స్కంధాదిజారివరిఖాయుగమత్రవిష్ణోః॥
౮ యస్తస్మైవైద్య నాథాహ్వాయః సిద్ధాగ్రసరశ్చ
౯ క్షణయుగగోకర్ణబ్రహ్మపుర్య్యాస్థితిం మకరమగీద్గ్రావేరిపోతి సంపద్య
వర్మ్యోనిష్ఠా
౧౦ మల్పతోవ.

38

బూరుగుగడ్డ శాసనము

౧ ◎ నమస్తుంగశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే త్రైలో
౨ క్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే స్వస్తి స
3 మస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారా
౪ జాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయ
౫ కుళతిళకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర
౬ విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచం
౭ ద్రార్కతారంబరం సలుత్తమిరె తత్పాదపద్మోపజీవి సమ
౮ ధిగతపంచమహాశబ్ద మహాసామన్తాధిపతి మహాప్రధా
౯ నదణ్డనాయకం విబుధహితదాయకం సుజనప్రసన్న *
౧౦ * * తన్నగోత్రపవిత్రం పరాంగనాపుత్రం * * * *
౧౧ * * పత * * సాహసోత్తుంగ నయ్యనసింగ నామాది సమ
౧౨ స్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమనుమహాప్రధానం బాణసువెర్గ్గడె
౧3 * * * దణ్డనాయక నన స్తపాళయంగళ బరగివని * రప
౧౪ ససిదరయ * సాసిరముమన్నాడుత్తనుగయ్యు * * * ॥
౧౫ * * * * * * * * * *
౧౬ * జననాథరాజపతిదిందం కాడిత * కుమారన సోమేశ్వ
౧౭ (ర) * * ముదిగొండితదండుం జయగొంకనమునిదాక్షేవ
౧౮ * * * * * * * * * *
౧౯ * * * దణ్డాధికులనెనిసిద దణ్డనాయకం * హద
౨౦ సవనెయ * ధరణిగె నెయమధ్యదేశమెనిసి ద్దా
౨౧ * * * * నోహరమాత్మా జితపూర్వజన్మసుత్రా
౨౨ * * * * మత్సరజన్మం జదొరకొట్టస్తంభ మహనీయ.
౨3 * * * దొళుపుడినాసురతజంనెగళ్దం గణేశ్వరవర్మ్మనమం విప్ర
౨౪ . వంశోత్తమ॥ ఆరమణీయ నోరమణనగ్రజనిష్టివిశిష్ట
౨౫ లోకనిస్తారక నన్వయాంబరసదత్సమం సాధుపయోధిమనె *
౨౬ బిట్ట నుదారచారుచరితం గుణ * * నేన్దుభాసలుధారణ

౨౭ పద్మనాభసమదానయశం నెగళ్దం ధరిత్రియొ॥ నెగడ్దదిప
౨౮ * * వాగి నతనయం విత్తువిద్వేష్టసస్వామిగయాధాన్తళ *
౨౯ * రవ ననుపమసౌందర్యానుద్వితదవ్యపగుణం * * ప్రి
౩౦ యం కుంతళదేశియవధూమల్లనాఖణ్డితలక్ష్మీగడెప్ప * *
౩౧ త్రినయనకుముదినీచంద్రమం క్రిష్టరాజదాపురుహూత్పర
౩౨ * * * శానెల * * క్కొమ్మమొదార్య్యపాదరయొళ్వంగెబవర్మ్మని
౩౩ * తిసాహసం నయనవి * రితకాశ్రయమం దు * కుమనితురర
౩౪ మరవింద * తరె * * * * * * * *
౩౫ * * * * నోవజనరువంతియ నెనగు * * * * నాజన * * *
౩౬ * * * * * * * * * *
౩౭ * * * * * * * * సామన్తచక్రసన్నిధంవిజయ శ్రీ
(౫ పంక్తులు తెలియుటలేదు)

39

తాడికొండశాసనము

౧ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారా
౩ జాధిరాజపరమేశ్వర పరమభ
౪ ట్టారక సత్యాశ్రయకుళతిళకం
౫ చాళుక్యాభరణం॥ స్వస్తియ
౬ నేకవైరిబలనుభటగి
౭ రి * ఘ్భాతం వీరవిఖ్యాతం
౮ వీరావతారం సళరహితం పొను
౯ గొట్టాదిత్యం యాచకజనతా
౧౦ దినత్రానజిం * భావం పద
౧౧ * * దూరం సక * * తాప్రియం
౧౨ డాలువిద్యరామం * * కామ
౧౩ కుమారక నిరప * * * లెద
౧౪ తహావవ *ం దరమాననగం
౧౫ ధవారణం జిడ్డుగెండుసూత్త
౧౬ బళసువర్ణయకరసాడి
౧౭ వుయబెంకాళం మచ్చరిప్పర
౧౮ గండదాయి స్వమిగ * * రా
౧౯ * వయిరి * * సూప్రకంబం *
౨౦ యున్నపం సంగ్రామభీమా
౨౧ దినానాతగ్గ బసరిదవ చాగి
౨౨ ముప్పనసింగం నోళం
౨౩ బనసింగం నామాదినమ
౨౪ స్వప్రశస్తిసహితం శ్రీమ
౨౫ చ్చాళుక్యభూలోకమల్లన
౨౬ వర్షద 3 నెయ కీలకసంవ

౨౭ త్సరద కార్త్తికపౌర్ణమా
౨౮ స్యా వెతిపాతసంక్రమ
౨౯ ణదందు పల్లయటి *
౩౦ య శ్రీమాధవదేవరు
౩౧ ప్రతిష్టిసిద శిలె
౩౨ శివదేవ * నంఅడా
౩౩ ద్దిదగెగం * * * * *
౩౪ * * * * * * * *
౩౫ నాగెయనాయక
౩౬ రు దదాతి యెంతెందొడె
౩౭ * రహద్యగె హియెది
౩౮ కతెజం దృతిస్యమి
౩౯ త * * * ప్పదె వ్రతి
౪౦ పాదిసువరు * * (అ)
౪౧ చంద్రార్క్కతారంబ
౪౨ రం సలో॥ స్వదత్తం ప
౪౩ రదత్తం వా యో హ
౪౪ రెతి వసుంధరా
౪౫ షష్టిర్వర్షసహస్రాణి
౪౬ విష్టాయాం జాయతే
౪౭ క్రిమిః॥ సామాన్యో
౪౮ యం ధర్మ్మసేతు నృప
౪౯ పాణాం కాలే కా
౫౦ లే పాలనీయో భవ
౫౧ ద్భిః * * * * *
౫౨ * * * * * * *
౫౩ * * * * * * *
౫౪ * * * * * * *

40

గంగాపుర శాసనము

౧ ◎ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మ
౨ హారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యాశ్రయకుళ
౩ తిళక చాళుక్యాభరణ శ్రీమద్భూలోకమల్ల దేవర
౪ విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచం
౫ ద్రార్క్కతారాంబరం రాజధాని కల్యాణపురద నెలెవిడినోళ్ సుఖ
౬ సంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె శ్రీమచ్చా
౭ ళుక్యభూలోకవర్ష ౮ నెయ ఆనందసం
౮ వత్సరద జ్యేష్ట సు ౧౨ శుక్రవారదందు శ్రీమత్తైలపదే
౯ వరదణ్ణనాయకం జయానందవజ్జర * * * * *
౧౦ రునా * * * కవగ్గ్ణపబవ్వర కొమరుసాదరయ
౧౧ కరుకొటిసిద్ధ పోలెసెట్టి హెమ్మాడిసెట్టియ స

౧౨ మస్తసెట్టికాఱర సమయద నమీాపదిం * *
౧౩ (త్రీ)వాపిదేవరిగె ధారాపూర్వ్వకం మాల
౧౪ డింకట్టయ సోమనాథదేవరిగె నంఁదీవిగె
౧౫ కం ఆవూరం వడ్డరాపుళదలూ హేఱ్ఱంకదలూ తిం
౧౬ * * * నల్వవరణమం కొట్టరు ఇన్తిధర్మ్మమ
౧౭ నుత్తరాయణసంక్రాన్తినిమిత్తదిం కొ
౧౮ ట్టద వావాసుంకదఖేణికాఱరు కొసజొ
౧౯ గగువరగె తప్పదొ ప్రతిమాడిసువరు ఇద
౨౦ క్కేఁడు ప్రతిబంధకమాడిసిళరప్ప దొ
౨౧ వారణశియలు కవిలియం వధియిసిద
౨౨ దోషమ నెయ్దువరు ◎ స్వదత్తం పరదత్తం
౨౩ వా యో హరితి వసుంధర షష్టిర్వర్ష స
౨౪ హస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ ◎

41

కొఱపోలు శాసనము

ఉత్తరము

౧ స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయ
౨ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజా
౩ ధిరాజపరమేశ్వర పరమ
౪ భట్టారక సత్యాశ్రయకుళ
౫ తిళక చాళుక్యాభరణం శ్రీ
౬ మదాహవమల్లదేవర విజ
౭ యరాజ్యముత్తరోత్తరాభివ్రి
౮ ద్ధిప్రవర్ద్ధమాన మాచంద్రా
౯ ర్కతారం సలుత్తమిరె తత్పాదప
౧౦ ద్మోపజీవి సమధిగతప
౧౧ న్చమహాశబ్ద మహామ
౧౨ ణ్డలేశ్వర సుదిరన్తిగణ్డ స
౧౩ మరధనంజయ పురికుళా
౧౪ న్తకం వాహాళధూమకేతు
౧౫ యాహవమల్లనంకకాఱం
౧౬ శ్రీమతుసోమపెర్మ్మాడియుం
౧౭ సత్కులవధూవనవరత ప
౧౮ రమకల్యాణదుళయసహిత
౧౯ శ్రీపదభోగభోగినో ద్వితీ
౨౦ యలక్ష్మీసమానయయ్యా

౨౧ శ్రీమతులక్ష్మీబరసి
౨౨ యగు సకవర్ష ౯౯ నె
౨౩ య శ్రీముఖసంవత్సర వై
౨౪ శాఖసుద్ధపంచమి గురువార

ప డ మ ర

౧ కాసనడెట్టత్తఅ బళలు
౨ నిజరాజధాని కొలపాళి
౩ రళు తమయ్య బల్యరస
౪ మాడిసిద బిళేశ్వరద ప్రతి
౫ ష్టకం ఆనిమిత్తం దేవభోగ
౬ మాగె పెలికోళనం త్రిభో
౭ గాభ్యన్తరసిద్ధి తళభోగకా
౮ అపాళ ఆబళువపొలదళు
౯ కరియనేలం మత్త ౮౪
౧౦ కిసుకాళుమత్తరు ౧౭ తా
౧౧ మరెగెఅయబఅగె నెవె
౧౨ ళుదగట్టిమత్త ౮౩ వొమనొ
౧౩ య్యనకఅయపఅగె
౧౪ గట్టిమత్తరు ౮౧ దమ్మిళుర
౧౫ దెళిగ * * యగట్టిమత్త *
౧౬ డిమత్తరొడవుపురవు సల్య
౧౭ కాసియక్కొట్ట పొళఆద
౧౮ కరియఱుంమత్త ౪౩ య
౧౯ రగెఅయగన్డమత్త ౮౮ వెమ
౨౦ ణయ్యనకఱెయ గట్టమత్తరు ౩౮
౨౧ సుకాలుమత్త ౨౦ సకళగొ
(౮ పంక్తులు తెలియుటలేదు.)

ద క్షి ణ ము

౧ ఇన్తివల్లమం ధారాపూర్వకంమా
౨ డిక్కొట్ట * ళ్ధర్మ మాకళసారో
౩ వణమాగి నిరయజ్జలాసి
౪ యగ్గ౯ంగ జిళదాతవాన్తవతి
౫ త్రిత్త * తమాగె యరప్పర
౬ దగ్గరాజళద్యాతవత్రపతి
౭ తిక్షితౌత్తమాగి యరప్పర
౮ శ్రీమళకం నంబరసియ
౯ రు సమధిగతపంచమహా
౧౦ శబ్ద మహామండలేశ్వరసు
౧౧ భసినారాయణం కీర్తివిళాస
౧౨ శ్రీమత్త్రైలోక్యమల్లదేవపా
౧౩ దపంకజభ్రమరం శ్రీమ
౧౪ తు పంబిమానడిగళుం మ
౧౫ త్తం సోమసముద్రం తామరె
౧౬ గెఅయూరుం * * మాళ
౧౭ తాగెకఅయొళ వకల్లంవిప
౧౮ ట్టబెవగ్గె ఇమసముద్రదపిఅగి
౧౯ గట్టెమత్త ౩ తామరెగెఱెయ
౨౦ పిఅగె గట్టమ ౧ బీరమయ్యన
౨౧ కెఅయపిరగె గట్టమత్త ౩ క
౨౨ రియనేలంమత్త ౩౦ మాన౯గొ
౨౩ సని * * * * హలవనావుం
౨౪ పరబ్రహ్మయం కొడసల *
౨౫ ఇన్తిధర్మ ప్రతిష్టద ప్రతిపా
౨౬ దిసిదవగ్గె కురుక్షేత్రదొళు త
౨౭ క్రవనంమాడిదఫలవ కుంత
౨౮ * దవగ్గె వారణాసియొళు కవి

౨౯ లెయు సటిద పతకవు॥
౩౦ స్వద త్తాం పరద త్తాం వా యోహ రే
౩౧ త వసున్ధరా షష్టిర్వర్షసహస్రా
౩౨ ణి విష్టాయాం జాయ తే క్రిమిః॥
౩౩ బహుభిర్వ్వసుధాదత్తా రాజభి
౩౪ స్సగరాదిభిః యస్య య
౩౫ స్య యదాభూమి తస్య తస్య
౩౬ తధా ఫళం సామాన్యోయం
౩౭ ధర్మ్మసేతు ర్నృపాణాం కాలే
౩౮ కాలే పాళనీయో భవద్భి
౩౯ స్సర్వ్వానేతాం భావిన ప్పా
౪౦ ర్త్థివేంద్రా న్భూయో భూ
౪౧ యో యాచ తే రామ
౪౨ చంద్రః॥

42

కొలనుపాక శాసనము

౧ శ్రీనాధస్య మహీవరాహవపుషో లీలాగ్రదంష్ట్రోద్ధృతా ధాత్రీ యస్యవిభాతి కేతకి శిఖాలీనేవ భృంగాంగానా । యస్మాధితుతభువంకులాననిధి * * నాది * భూషా యితం పాయాద్వః సపితామహాది దివిజస్తోత్రైరి (క) పాత్రోహరిః ॥
౨ లీలాసాంబురుహేణకంబులసతా దోషామహాపుణ్యతాం రక్షంచక్రధరేణ సర్వ్వ జగతాం క్షేమాదరిశ్యోభనా । సంపూర్ణం విబుధద్విషాంప్రకటయన్ లోక త్రయాధీశ్వరో దేవః కేశవమూర్త్తిరాదిపురుషో నారాయణః పాతువః॥ అస్తి ప్రస్తుతసిద్ధపం * తిరతిక్రీ॥
౩ ధారపోత్పృప్రతిధ్వానాళం క్షతరమ్యకన్దరవరో హేమాచలేంద్రోన్నతః। ఉర్వ్వ్యామబ్బుదనామధేయవిదితః క్షోణీధరః సర్వ్వతః సేవ్యః సేవ్యసమ స్తవస్తుజనన స్థాణో రుపాతాచలః ॥ యస్మిన్విస్మితహేమకూటనికటః సానుప్రదేశాస్థితా నిర్వ్వాణంల(భ)తే న సిద్ధమ్మ (ష) యః కుర్వ్వంత్యశి॥
౪ ర్వ్వం తపః। శృంగాగ్రే (ష్వ) మరతుమాజశిశిర చ్ఛాయానుభృంగీరవం తాసీక్షం త్యమదేన కింనరగణాం గాయంతికూతాన్వితాః ॥ వాత్యూసమంధూతవినూత కంజకింజల్కపుంజరుధిరం జితతుంగభృంగైః। యః జంతుతాంభావయ తే స్వమూర్త్తిసంవాసినామపి ముహుః కనకాద్రిశంకాం ॥య॥
౫ త్రాంబుజ (న్మా) దసమాధృతానాం మధువ్రతానాం పటలాంధకారాత్ । మత్వాత మిస్రితదివాభంద త్తే సరస్సుకాకద్వితయం వియోగం॥ వనరుహావనకలిస్వభృ

తాయత్ర వాతా మభిహతపతిహర్తు వ్వారలాసంగమశ్య శ్రియమపిసర సిప్వత్సౌపినస్మారయంతి ప్రభవతిఘనకాలేమానసంరాజ॥

౬ హంసాన్॥ హాసోద్భాసితసారసీరజరజ స్సంభూతపీతం జలక్రీడాస్ఫిత వియఃపరీకుచతట శ్రీఖండపాండు ప్రభా పానస్నానరతా చ గాఢమనవధ్వన్యేథ (టా) నాపితం చిత్రం యత్రపవిత్రమంబునరసాం నవ్వాత్రపి(భాజితే॥ రతిశ్రమోప్టింనతనూని వారిక్రీడోత్సుకాని స్వవిహంగనాద్యైః వియభృతేర్ణం * దుణా॥

౭ ని యస్మిన్ననూహ్వాయాసీవసరోవరాని॥ * కోనిర్ఝరజాతశీతలం క * య్యత్రస్థలాంభో రుహవ్రాతోద్ధూతపరాగరాగవిరువ * ంగనాసంగతః। సంభోగశ్రమజావ * * ** ధ్యస్వదాపనోపతుమః * మాపాతిసమీరణో నవలతాలాస్యక్రియానర్తకః॥ యఃకింనశీలః పరిగీయమానో విధూయమానశ్చమరీచ * ॥

౮ ధ్వనిః సంసేవ్యమానశ్చనభశ్చరీభిః మ్మబాధితత్వం ప్రకటీకరోతి॥ (ఉ) ద్భిందనసబ్దం నసితాద్రిసూన్యప్రాంత్యైః సముత్తుంగసుహామనోభూః। య (స్యో)త్తమారీభగ ణేందురంకభృత్తారపత్రశ్రియమాతనోతి । ప్రజాశ్రయఃసః * * మద్రివర్గః ప్ర * * * * ననవ * పోత్రు * * * స్తన్తఖ్యాతోముతో॥

౯ నివాసః క్షితీశ్వరోభూమివయః ప్రసిద్ధః॥ తత్రోత్తరాశాతిలకావభూత నలుక్యాన్వయ వద్వితీయః ముఖ్యాశ్రమోభూరిజగత్ప్రసిద్ధిః సమస్తవిద్యా * * * సమృద్ధః॥ దిపోంతకాంతారబహుప్రకార * * మాకనీవార సమిత్సుసారః। కుశోదకానన లతాంతకాంతో వినీతనత్వాభరణప్ర॥

౧౦ శాంతః॥ యత్రాగ్నిహోత్రోద్గతధూమలేఖా సంతానసంభాదితదిక్షుశాఖా। అశ్రాంత విశ్రాంతకపోతరాజీవిరాజమానామవధారిణీజః॥ మృగాభకైశ్చ * * * భ్యైః బాలైః సముద్ఘాతకశేసమాన్యైః శిష్యైవిలూనావినివూరుశూన్యే భాతి * యః పుణ్యతమ్మైణ్ణాజంతుః॥ * పల్లియఃసహజనిహా॥

౧౧ యకపయం * * * * * రనాశ్వశ్వపావ్రతీనాం స్వపక్షజవార్తావిహామానలంపక్షి ణః। భంక్త్వ ప్రజ్వలయంతి యత్రసతతం విద్వేషిణఃప్రా * నోమిన్తైవవిశిష్ట నూతి మతాంకి * ంనకింజయతె * * యఃక్షోణ్యాంకోశసంపన్నోదయాగత * * పూరితః ప్రీజనోద్యయుగ॥

౧౨ నృపసంగ్రహీతంవిరోధితో * ధీశ్వర స్తశ్యవశిష్టనామా। మునీశ్వరో దివ్యమునిప్రసే వ్యః సమస్తవేదాంతవిచారదక్షః సాక్షాచ్ఛ * * క్షో * వద్వితీయః॥ ధర్మా

* ధర్మ్మవిచారపారగమతి య్ర్యాగప్రయోగప్ర * మ్మో్తః * * * * *
సుభకృతీనాం నిధిర్వాణి * * గురుః । ఆతాంతసేం॥

౧౩ యమాన్వభాసువి * * పవగ్రియఃసర్వ్వప్రాణిహితః నమసమాధిలీన * * త్రికాల
స్థిరః॥ ఆవిష్కృతాం సాధయితుం సమర్థ్ధం రమ్యక్రియా * మునీ * * మేన
లోకే నృపాలమేకలోకత్రయభ్రాజితవీరలక్ష్మీ ** య్ర్యాహితభీతతూర్ణయుగ్మం
ప్రబంధ * * వీర్యజమానవానాం కింనబ్రువతశా॥

౧౪ త్రవాణాం పుర * * మేవప్రభూతం॥ సవహ్నికుండాదుదితితో మహీపతిఃప్ర * *
మానః పరమారణేపరః రరాజలబ్ధ్వావరమార * * మనత్వమాతుం లక్ష్మీశ్వర
స్థిరషడాంగ * * రస్యసీమ్నా * *న్వయాత్యంత * * గుణరత్నరాశిః క్షీరా
ర్ణ్ణవాదివసు * ద్యుతిరావిరాసీత్ శ్రీహేమదేవీ॥

౧౫ నృపతిలక * * చంద్రః॥ సమస్తభూపాల కిరీటమాత్నరత్నప్రభాలక్షిత పాద
పల్లవః। దిగంతవిశ్రాంతవిశుద్ధకీర్తిః పరాక్రమాలక్షితదివ్యమూర్త్తిః॥ అబ్ధి
న్నా * * * * * * విధసిధిస్తర్వ్వయంతీవవిప్రా * * * తామైధర్మ్మ
మాశాజితేన అతియశఃస॥

౧౬ మస్తప్రచ్ఛలనేసభీతః । * * స్సర్వ్వ * నివిధమ్మార్ధకామై రిహపరసుఖప్రాజ్య
రాజ్యం చ * రగతస్కింశ్చిత్రపుత్రప్రార్థ్ధంసుఖప్రవృత్తైః శ్రీ ** గుణాన్వితో
తనయస్తదీయః । * ముంజో జగద్వినుతసద్గుణరత్నపుంజో భూమేబ్బభూవపతి
రన్నవమేఖలాయాః లీలాంరాజ్యస్యవై రమ్యతిక॥

౧౭ రరహితావుభసాధుధృత్వాకృత్వాధారా * *నపురీమమరపురస్య * లక్ష్మీసమృధ్యాః।
నామ్నాలబ్ధ్వా న్వితాత్వై కవిజననివహాః ద్వాక్షితితోత్రలబ్ధవ్రాతః శ్రీముంజ
దేవక్షితిపతితిలకః । కీర్త్తిలక్ష్మీనివాసః । తతోన్యభ్రాతానిజభుజబలోపార్జ్జిత*
* * * ద్విద్విష్టపానాంబలమల * * * న్నాత్నబలీ॥

౧౮ నాభ * రోన్యయాజప్రగృణత నిజభార నిరతప్రజేనవ్వామాద్యుత్కృతి * * *
తాసిరవలఃనృపః॥ సూనుస్తస్యవరాక్రమప్రణయనో।భోజోబలేనస్వయం జాతో
మాధ్యమబాంధవః * స్పుదారంతభూవరివర్ణ్ణన * వ్యాక్రమైః చక్రవర్త్తి
విభవః సాహిత్యవైదుష్య॥

౧౯ రువాః సత్యాభాగవిచారవిక్రమఖణిః శిష్టేష్టచింతామణిః ॥ అన్యజనశరణం ధర
ణీశపంద్యః సౌందయ్యర్య సంపదరీకృతవపుః సుభాషిః కోపా * * * * చసితీ

కృతవైరిరాజో భోజః కవీశ్వరమనోరుహాకల్పభూజః॥ స్వజనానుజనాసేవ్య స్త * వ్యః * * * పరిహతపర (భా) మస్త్యాగ॥

౧౦ భోగాభిరామః నయవినయవిలాసః శౌర్య్యలక్ష్మీనివాసః శుభవిభవవిశాలో గోండలక్షోణిపాలః॥ తదూ్భపాలోదయాద్రిర్నిజరుచివిమయధ్వస్తదోషః శ్రీ (ఆనంద వాప్తి) హితః ప్రతిదినముదితామిత్ర * * * * విలాసాభిరామః॥ పరనృపతిచిర * కహ * * * * * ॥

౧౧ * * తి రుదయాదిత్యధాత్రీతలేశః॥ అత్రమార్వం * విష్టామ గ్రజతిశత్రుదుర్గ్గత్రయ క్షు మో * రోమ్యభూప్రతాపాగ్నిహ్యాదయాదిత్యస్యభవః॥ తేజః స * త్తి * విరాజమాన స్తస్యాత్మజాతః ప్రతిపన్నకర్ణ్ణః। అనూనదానాది * * ప్రవృద్ధోరాజాజగత్యేవ * * రిహి * సిద్ధః॥ * * ష్టాభిమతామరసిరత॥

౧౨ రాకున్వ్రమాంహరతీ మాస్యభోజగతా * తాంసు * వినుదోర్భళ్ళవీరశ్రియం। ధాత్రీరక్షణదక్షిణ మృపిజగద్దేవక్షుమాపాలకశ్చిత్రంభాతిదిశా * * * లలనా స్వాత్త్రికనిష్ఠాపరఃదానా * * * * తర్షైక * బ్రహ్మః క్షోణీభరోద్వహనకల సమత్వమ * ప్రఖ్యాత * * విభవోవిబుధా॥

౧౩ * ప్రద్విహితసురద్విపూవత్ప్రతిపన్నకర్ణ్ణః కల్యాణమూర్త్తి రవనిధరముఖ్య మూర్త్తః పాదాశ్రితాఖిలధరావిబుధాధివాసః। అత్యున్నతః స్థిరతరః స్థితి * * * వ్యహేమాచలేశ * * * తలధారిణీతః॥ హేళాత్యూతనిశాతఖడ్గదళితా నత్వాజ * త * * * * * * సకులంబ్రయత మూసా॥

౧౪ మ్రాజ్యరాజ్యశ్రియం భీతాయాతపనీతభూతలపతీ న్థురిత్వాచయంపాలయ న్దేవః కుళలవలాభో విజయతివిక్రాన్తచక్రేశ్వరః॥ సః శ్రీచాళుక్య * మం * సరలః నృపతిశిరోమండనా * ర్భితాం ప్రసన్నానీయధారాపురివి * దివలనివేశంతం (వసంతే) దత్వా * * *, * జనభరితుఃపూ॥

౧౫ త్రవన్మానయం సలోకాలోకాద్రిసీమావనీపతి * * వర్త్త * మూరప్రతాపాత్॥ తస్మిన్ సమస్తభువనాశ్రయ శ్రీపృధ్వీవల్లభమహారాజాధిరాజపరమేశ్వర పరమ భట్టారక సత్యాశ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభరణ శ్రీమత్రిభువనమల్లవల్లభో శ్రీ కల్యాణపురనివేశిత నిజవిజయస్కంధావారే సుఖేనరాజ్య॥

౧౬ సుఖమనుభవతే॥ దేశేశ్రీపారమాత్రే మహితపురవరే యస్మదాధారభూతః। ఖ్యాత స్సేనాగ్రణీనాం సమూహిషపురవాళాన్వయపింహవమ్మా లేభేపుత్రంపవిత్రంపర

హిత (సర)తం సాడిగాఖ్యం సమాఖ్యాం తత్సూనుః సోమలః క్షవినుతసితయశః
శ్రీవధూప్రాణనాథః॥ త్యాగీసత్కవిబంధుసోజనో॥

౨౭ (ప) గతఃసత్యవ్రతాలేక్షతిద్ధగిరీభూతపరోపతాజవః జగద్విక్రాన్తలక్ష్మీప్రియః। సూత
స్వామ్యవిధేయ వైరిలలనా వైధవ్యదీక్షాగురు ర్బ్భర్గస్వచ్చంద్రకలావతంసశరణ
ధ్యానామలః సోమలః ॥ అనిందితాచారవిచారసాగః పరోపకారాదిగుణావతారః
విద్వజ్జనాధారప్రమాసనాధో విరాజతే॥

౨౮ సోమలదండనాథః॥ ఆవాససంమతకామధేనుః ప్రదాన * రో(పి)తకల్పవృక్షః। నిస
ర్గహభృంత(ధరా)గృహీతః ఖ్యాతః సతాం సోమలదండనాథః॥ యేనమహాత్మనా
సోమేశ్వరేక్కర్గగృహమా(ల్ల)కుణ్డం విష్ణోః ప్రతిష్ఠా * దేశ్వరా * * * స్యమల్లే
శ్వరసన్నిధానే కృతేతుత్తర(సో)మఠంచ * * * * (స)మ॥

౨౯ స్తరాజ్యభరసిమాపిత మహామాత్యపదవీవిరాజమాన మానోన్నత ప్రభుమంత్రో
త్సాహశక్తిత్రయసంపన్నేన శ్రీమన్మహాసంధివిగ్రహి మహాప్రచణ్డదణ్డనాయక
సోమలేన నిజపదావిధివిరా (జిత) రాజ్యాధిష్ఠానకొల్లిపాకపురే నిఖిల * * *
నాశ్రయ * * నిర్మ్మాపితజగద్దేవనారాయణపు॥

౩౦ రస్యఖట్టిస్పదాతనవసుధాకర్మ్మనిర్మ్మాణత్వం దేవాంగభోగరంగభోగార్థ్ద మని
జనస్వాధ్యాయాం ని(డు)నాత్త్రం శ్రీమచ్చాళుక్యవిక్రమవర్ష ఏకోన
త్రింశత్తమే తారణసంవత్సరే చైత్రపూర్ణిమాయా మాదిత్యవారే సోమ
గ్రహణనిమిత్తం * * * గ్రామమధ్యే
* * * * (పెం)బఱతినామగ్రామం పర్గ॥

౩౧ వంపురద్రమ్మ ౧౮౩ తి ఛత్రభాగే * దద్వయమప్పేశ్వరదీ (భట్ట) దత్తం పరిహృత్య
సర్వ్వభోగాభ్యంతరశుద్ధ * * భోగీకృత్య సర్వ్వనమస్య చాళుక్యచక్రేశ్వరత్రిభు
వనమల్లనరేశ్వరా * * జగద్దేవమణ్డలేశ్వరో * దత్తవార గ్రామస్యపరితః (22
అక్షరములు అస్పష్టముగా నున్నవి)। పశ్చిమతః దుడ్డెచెఱువు। దక్షిణతః ॥

౩౨ ఎఱ్ఱగుంట। ఉత్తరతః * డితాడితోటకరావి । కో * చారనేమసహస్రమధ్యప్రతి
గ్రామ ముత్తమమధ్యమాధమక్రమేణ పంచచత్వారిత్రీణ్యుత్తమగణ్డ (చి)ంనాని
దేవభోగీకృత్య దత్తవాన్ * * * తద్దైవపట్టనే * * ఏహ * * మానిరాజ్యం
ప్రతశ్వః మాలాకారిపూజ్యః * సగోత్రత్రయందత్తవాన్॥

33 దేవస్యపుఃపదాత్ర పలావల్య త్తన * * * * వాడికాష్ఠే సత్రందత్తవాన్॥ ఏవంవా దిత్యేభ్య * ధర్మ్మం నిర్వ్విశేషం శ్రీమానరపతినా దేశాధికారభిశ్చపరిపాలనీయః॥ బహుబిర్వ్వసుధాదత్తా రాజభిః సగరాదిభిః। యస్య యస్య యథా భూమి స్తస్య తస్య తథాఫలం॥ స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యోహరేత వసుం॥

3౪ ధరాం షష్టింవర్షసహస్రాణి విష్టాయాం జాయతే క్రిమిః॥ తతురామచంద్రేణాప్యుక్తం। సామాన్యోయం ధర్మసేతు నృపాణాం కాలే కాలే పాలనీయో భవద్భిః। సర్వ్వానేతా న్భావినః పార్థివేంద్రా న్భూయో భూయో యాచతే రామచంద్రః॥ మద్వంశజాః పరమహీపతివంశజా వా పాపాదపేతమనసో భువి భావి భూపాః॥

3౫ తేపాలయన్తి మమధర్మ్మ మిమం సమగ్రం తేషాం మయా విరచితోంజలి రేషమూర్ద్ధ్ని॥ శత్రుణాపికృతో ధర్మ్మః పాలనీయః ప్రయత్నతః శత్రురేవ హి శత్రుస్యాద్ధర్మ్మశ్శత్రు న్నకస్యచిత్॥ అన్యచ్చ శ్రీమజ్జగద్దేవనారాయణదేవియభాణ్డాగార (సువర్ణ) న రామలచెఱువు॥

3౬ గ్రామబడ జగద్దేవమహీపతి * మతపగ్రమశాదాగశాతా * త్తమమనివర్త్తనదశక మస్యదివససవనమస్య మాచంద్రార్కస్థాయి * తిపూర్వ్వం * * * తాఃగగం * డిదతానం * వాలయేతతః * * * * * వవేరవితవా॥

ఇతరశాసనములు

ఇతర శాసనములు

1

ఒరంగల్ శాసనము

౧ ప్రమాదిసంవత్సర మా
౨ ఘ శు ౧౦ వ। గజపతిక
3 పిలేంద్రమహారాయ
౪ ల కుమారుండు రా
౫ చ్చిదేవకుమారమహా
౬ పాత్రుండు వారుంగ్వ *
౭ కోట గొనెను

2

నేలకొండపల్లి శాసనము

౦ సూర్యుఁడు–లింగముపానవట్టము–చంద్రుఁడు

౧ స్వస్తి శ్రీశకవర్షం (బు)
౨ లు ౧౦౪౭ అగు మన్మ
3 ధసంవత్సరముమం *
౪ శ్రీమన్మహామండలే
౫ శ్వర కందూరిరుద్ర
౬ యనచోడమహా
౭ రాజు రాజ్యాన గొండ
౮ పల్లి పెద్దచెఱ్ఱువనకు
౯ గటితూమువద్దన
౧౦ * * * పొలము
౧౧ వద్దికి మఱ్ఱురిచే
౧౨ ండు ఆనాయకనాథ
౧3 నాయకుడు శ్రీమహా
౧౪ విశ్వేరదేవర కడ
౧౫ త్తూరనిదేవునికి
౧౬ చ్చిరి ఆచంద్రార్క
౧౭ ముగాను।

3

నేలకొండపల్లి శాసనము

మొదటివైపు

ఖడ్గము, గోవు, పాలుద్రావు దూడ

౧ శుభమస్తు స్వస్తి శ్రీ
౨ శుభజయాభ్యుదయ
3 శకవర్షంబులు ౧౪౭3
౪ అగు నేంటిఖాత్రుసంవ

౫ త్సరజ్యేష్ట శు ౩ ఆక్రిష్ణదే
౬ వరాయమహారాయ
౭ లుంగారు పృథివీరాజ్యం
౮ చెయ్యంగాను। రాయసం
౯ కొండ్డమరుసయ్యంగా
౧౦ రు పెదకొండ్డపల్లినుండి
౧౧ కృష్ణకీవల తానుపాలిం
౧౨ స్తు నుండిన కొండపల్లి
౧౩ దేవాదులకుం జేయించి
౧౪ సధర్మశాసనము——తత్
౧౫ పూర్వానను కొండపల్లిప
౧౬ ట్టనాను పల్లెలాను రంగాన
౧౭ కూ కూనముగ్గుకూ। గట్టపడి
౧౮ నాను। బోనాలకు స్తితంరాజ్య

రెండవవైపు

చంద్రుఁడు, సూర్యుఁడు, పానవట్టము

౧ వారికంబెట్టిపయిం
౨ డి యెల్లకాలాల
౩ కున్నా సర్వమాన్యం చే
౪ స్తిమి క్రితంపూర్వాన
౫ పెదచెఱ్వువెనక వద్దిచే
౬ నుగాళ మాడ త్తి
౭ గాను బొల్లసము
౮ ద్రముపెనక నిర్ణీలపెన
౯ క పాతికెను వెలిపొ
౧౦ లంకు చ్చెలాను
౧౧ ఇ స్తిమిగాన
౧౨ ఆచంద్రార్కముగా
౧౩ ను దేవరఅవధరిం
౧౪ చ్చేది అనికొండ్డమ
౧౫ రుసయ్యంగారి ఆ
౧౬ నతినిగాని పర్వతయ్యం
౧౭ గారు శాసనంనిల్పిరి

మూడవవైపు

ఆంజనేయవిగ్రహము

౧ యీధర్మానకు ఇం
౨ ద్దులు తప్పిరా వారు
౩ కాశీలోను గోబ్రా
౪ హ్మణహాతం చేశిన పా
౫ పానం బోవువారు
౬ తురుకలు తప్పిరా ప
౭ ందిదిన్న దోషానికి
౮ బోవువారు.

4

నాగులపాడు శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీశకఅభ్యుదయశకవర్షంబులు ౧౪౬౭ అగు నేంటి క్రోధిసంవ్వత్సర కార్తీక
బ ౧౦ గు॥ మెలీసుఖానింగారు (నాగు)

౨ లపాటిశీమ చెరకుందోంటలు ఆకుందోంటలు యీనాపుచేలు కొల్చియుండు ఈసైదు
మల్లుతిరుమల్లిఆలో సలిఖైరు వాజుర్ను సైదుగడా యీజాను

౩ సైదు చిమ్మనుబారనుచౌదరి చక్కబండినాగిరెడ్డి వట్నరెడ్డి యెలిరెడ్డి పటేలుబొాచ్చి
లొంకల తిప్పారెడ్డి పొట్టిముత్తుకృష్ణంరెడ్డి మారడిజుసోమిరెడ్డింగారి

౪ ముందరను వుత్తరోత్తరలు ఆచంద్రార్కముగాను యీబారను యిరవైబారలు బిగ్వ
క్రమాన తొమ్మిదిబిగ్వలుమత్తర్లు వ్రాసిన కులకరణి తడకమరశిరిదివ్రాలు.

5

పా ను గ ల్లు శా స న ము

౧ వితానేకశ్రీకమభీకరం మ్మురిపో ర్దేవస్యమైలాంబికా

౨ * పిట్టమపల్లీతి నామానం మహితోర్వ్వరం। ద్విజేభ్యో

౩ ద్యమదాదర్థం భీమనారాయణాయచ। కల్యాణాభ్యు

౪ దమైకకారణ మయం సర్వస్య సాధారణో ధర్మ్మస్తద్గత

౫ మత్పరాఃక్షితిభృతో యేపాలయంత్యాదరాత్ ధర్మ్మం

౬ మత్కృతమి త్యుదారచరితా తాన్యావినే భూపతి *

౭ పే. ఖరితస్వహస్తకమలా మైలాంబికాయాచతే।

౮ శ్రీమద్భీమరాజనందన స్తాండక్షితీశోపి కద్య

౯ రువిషయే గ్రామం నాయకానుమత్య ప్రతిగ్రామం

౧౦ శాలిక్షేత్రనివర్తనద్వయం ఖారిపంచకచ యావ

౧౧ * * * *

6

జ డ చ ర్ల శా స న ము

౧ శ్రీ నమశ్చంద్రశిరశ్చుంబి చంద్రచామరచారవే త్రై

౨ లోక్యనగరారంభ మూలస్తంభాయ శంభవే॥

౩ స్వస్తి సమధిగతపంచమహాసబుద మహా

౪ మండళేశ్వర వీరమాహేశ్వర కోడూపూర్వరవరేశ్వర (సూ)

౫ య్యర్య్వంశోద్భవ కులతిలక కాస్యపగోత్ర క
౬ లికాలాన్వయ నామాది సమస్తప్రశస్తి స
౭ హితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర కందూరిఉదయ
౮ నచోడమహారాజుల సుంకాధికారులు శ్రీమ
౯ తుకిబ్బట్టెమేల్వాట్ట (దం)డనాయక నల్లసిద్ధమ
౧౦ య్య అసిద్ధమయ్యలు శ్రీమ
౧౧ చ్చాళుక్యవిక్రమవసమములు ౧౦౮ గు చిత్రభా
౧౨ నసంవత్సర పౌష్యబహుళ ౨ మంగళవా
౧౩ రమునాండు ఉత్తరాయనసంక్రాంతి నిమి
౧౪ త్తమయి కోడూరిశ్రీస్వయంభుసోమనాథదేవ
౧౫ రకు రెండునందాదివియలకుం గ్గొసగి నివేద్యా
౧౬ నకుం గంగాపురమువద్ద సుంకాన నాచం
౧౭ (ద్రాక్షా) తారముం నడపముగాను నెలకూ (౫) సే
౧౮ సి కోడూరిగోకర్ణసింగ రూకలిచ్చిరి (ఇ)స్తళ
౧౯ ము సుంకానకు నెవ్వరధికారులఇ నడచినా
౨౦ ని అద్ధురూకలుం నెలనెలకుం జెడకుండా బె
౨౧ ట్టునది ఈ ధంమ్మ్రు వనుకూలురయి నడపినవారికి
౨౨ గంగ కురుక్షేత్ర వారణాశియందు వేయిగవిలల
౨౩ దానమునేసినఫలము. ఈధమ్మ్రువునడపక బా(ధ)
౨౪ (నేసిన)వారికి వేయిగవిలల వధనేసిన పాపము॥
౨౫ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేతి వసుంధరా
౨౬ షష్ఠివ్వర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే క్రిమిః

7

ఆలుగడప శాసనము

౧ వినాయకనమస్తుభ్యం సతతం
౨ మోదకప్రియం అవిఘ్నంకురు
౩ మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా।
౪ స్వస్తి సమస్తప్రశస్తిసహితం
౫ భండనఉత్తుంగతురగరేవం
౬ త పరబలసాధన పతిహితా
౭ చరణ గండరగండ గండభే
౮ రుండ సత్యహరిశ్చంద్ర శౌచ

౯ గాంగేయ శరణాగతవజ్ర
౧౦ పంజర సకలజనస్తుత
౧౧ పరనారీదూర బంధుచింతా
౧౨ మణి సుభటచూడామణి
౧౩ (సూ) ర్యోదయరాజ్యసము
౧౪ ద్ధరణ సకలవిద్యావినోద
౧౫ విభవపురందర వివేకచ
౧౬ తురానన విప్రజనాశ్రయ చ
౧౭ తుర్థకులకుముదినీరాజ్య
౧౮ వర్ధన చంద్రుండును అ
౧౯ య్యనరసింహ ఆదిమ
౨౦ (క్షితుండు) నిజభుజవిక్రమ
౨౧ గడికోటమల్ల మనుమ
౨౨ కులాభరణ శ్రీరామేశ్వరదేవ
౨౩ దివ్యశ్రీపాదపద్మారా
౨౪ ధకులైన పెనుమదుంగో
౨౫ త్ర పవిత్ర వడ్లూరిపురవరా
౨౬ ధీశ్వర నామాది ప్రశస్తిసహితు
౨౭ లైన శ్రీమతు గుండప
౨౮ నాయనింగారికి శడ్డులు ఎఱ్ఱమ
౨౯ నాయనింగారు స్వస్తి శ్రీశ
౩౦ కవరుషంబులు ౧౧౨౭ అ
౩౧ గు నేంటి ప్రభవసంవత్సర
౩౨ వైశాఖ శు॥ ౫॥ లునాండు ఆ
౩౩ లుంగడప తూప్పూదిక్కునను త్రి
౩౪ పురాంతకదేవరం బ్రతిష్ఠ శేశి
౩౫ రి స్వస్తిశ్రీమహాప్రధాని రా
౩౬ యస్థాపనాచాయ్యులైన [సిం] గ
౩౭ మదేవనాయంకులు ప్రతిష్ఠా
౩౮ కాలమప్పుడు త్రిపురాంతక
౩౯ దేవరకుం ఆలుంగడప రావు
౪౦ లచెఱువెనుక నుత్తరగొందుము తూ
౪౧ ముకు * వను అద్దానపెద్దతూ
౪౨ ముకాలువను వెలంపట్టాను
౪౩ ఆకాలువనె బెడ్డచేను ఆఱు
౪౪ వీసాలును వ్రిత్తిపెట్టిరి క్రం
౪౫ నాగదేవనింగారు చఱులోప
౪౬ లను తాడితోంటఇచ్చిరి శ్రీదే
౪౭ విరాజు సూయ్యగ్రహణకాల
౪౮ మప్పుడు చంద్రుచేని తూప్పు
౪౯ ను ఆంసూకదేవరగుడివాన
౫౦ కు నూకగానున్న మాడం
౫౧ గొల్లకుంచమున్న తవ్వేండు
౫౨ నూనె ఇచ్చెను.

8

గంగాపురశాసనఖండము

౧ శశిభాస్కరా॥ హేరంబ స్సముదం కరోతు భ
౨ వతాం వప్రక్రియాబిభ్య త్సాన్ద్రతధీ * చ్ఛాయా నిరీక్ష్యాత్మనః
౩ పాతువః పద్మనాభస్య శయ్యాశేషఫణీశ్వరః చకితేవయతోలక్ష్మీ

౪ భూతిః పదారవిందాదరవింద యోనేః వర్ణో స్తురీయో బహు
౫ తత్ర తురీయో * * కథాచాతుర్య్యథాయోదయే వర్ణే
౬ వివాహవిధినామంభిదాంలతుశః శ్రేష్ఠ స్తేగు గరిష్ఠపు
౭ త్రోభంగై రహీనః పరం సత్యాకీర్ణ్ణ నిజాంతలోపి న
౮ వాసరై ర్యత్రానిమ ర్ధథితో నచాపి మునినా వీతస్న
౯ స్వాంశేతుసంజాతః సంతానః సర్వ్వకామదః॥ తత్రా
౧౦ వీరో వెన్నమహీపతిః॥ దోర్దండశాలినా
౧౧ లక్షీక చాయతే॥ త * * రభూ
౧౨ యాశోసీరంధ్రితా

9

రామన్న పేట శాసనము

మొదటి వైపు

౧ స్వస్తి శ్రీమన్మడలపాట్టి
౨ పట్టనసుధాకర సత్య
౩ హరిశ్చంద్ర యువతిజ
౪ నమనోహర వితరణగు
౫ ణసంప్పన్న విరణగెల్వ
౬ కూయాలింప ప్రజ
౭ మెచ్చుగండ పతిహితా
౮ ంజనేయ పరనారీదూర
౯ రణరంగవిజయ రణముఖభై
౧౦ రవ మూరుబెలపురవరాధీశ్వ
౧౧ రులైన శ్రీమన్మహాసామ
౧౨ ంతమల్రెడ్డి శకవర్ష
౧౩ ములు ౧౧౩౫ గు నేంటి
౧౪ శ్రీముఖసంవత్సర చై
౧౫ త్రశు ౩ గురువారమునా
౧౬ ండు మాటూరం దమత
౧౭ ండ్రిముప్పఱెడ్డిపేర గుడి
౧౮ గట్టించి ముప్పవిశ్వేశ్వరదేవ
౧౯ రం బ్రతిష్టసేసి ఆదేవరకు
౨౦ నంగభోగమునకు రాగభోగ
౨౧ మునకూం గొల్లబోయునిమె
౨౨ ట్టనియ్యేడియూ రాచంద్రార్కర్క
౨౩ * * * గా నిచ్చితిమి
౨౪ స్వభానుసంవత్సరవై శాఖమా

రెండవ వైపు

౧ సమున నొల్లంబ
౨ ల్కులవెన్న శ్రీము
౩ ప్పదీశ్వర దేవర
౪ దివ్యకాంపు॥
౫ స్వదత్తాం పరద
౬ త్తాం వా యో హరే

౭ త వసుంధరాం ష
౮ ష్టిః వర్ష సహస్రా
౯ ణి విష్ఠాయాం జా
౧౦ యతే క్రిమిః॥ స్వ
౧౧ దత్తా ద్విగుణం పు
౧౨ ణ్యం పరదత్తాను
౧౩ పాలనం పరదత్తా
౧౪ పహారేణ సదత్త
౧౫ ం నిష్ఫలం భవేత్
౧౬ అకరస్యకరికా
౧౭ రం గోసహస్రకర
౧౮ దస్మృతః కరప్రవి
౧౯ త్రివిచ్ఛేదా ద్గోకోటి
౨౦ ఫలదం శ్రుణు॥ ద్వి
౨౧ షం త్రియే మత్సర
౨౨ లోభభాజో నరాఇ
౨౩ మంధర్మ మధర్మ
౨౪ శీలాః తేగోఘ్న మాతృ
౨౫ ఘ్న పితృఘ్న లోకా
౨౬ వ్రజంతి విప్రఘ్న
౨౭ గతిం చ యాంతి॥

మూండవ వైపు

౧ బహుభి ర్వసుధా దత్తా బహుభి
౨ శ్చానుపాలితా యస్య యస్య
౩ యదాభూమి స్తస్యతస్య త
౪ దాఫలం॥ మద్వంశజాః
౫ పరమహీపతివంశజా
౬ వా పాపాదపేత మనసా
౭ భువి భావిజాతాః యేపా
౮ లయంతి మమధర్మ మి
౯ మం. సమస్తం తేషాం మ
౧౦ యా విరచితాంజలి రేష
౧౧ మూర్ధ్ని

10

గార్ల శాసనము

౧ శ్రీవిశ్వేశ్వరాయనమః॥
౨ యే దేవా స్త్రిగుణాత్మకా స్త్రిపురుషా గౌ
౩ రీరమావాగ్వరాః । యోగిధ్యేయ సుమూ
౪ ర్తయ స్ఫటికనీలాంభోజరాగది (ప్ర) భాః ఆ
౫ ద్యావేదమయా స్సురాసురముని స్తుత్యా
౬ మహోఘోదుహో స్తే రుద్రాంభుజనాభ
౭ పంకజభవా రక్షంతు వ స్సర్వదా॥ ౧

౮ గజవక్త్రం మహాసేనం దేవీం చ కరుణాలయాం
౯ నత్వాహం శాసనశ్లోకాన్ వక్ష్యే సంప్రతితద్య
౧౦ థా॥౨॥ శ్రీభామినీపతేర్నాభి పంకజే ప
౧౧ ద్మభూ రభూత్ । తేనసృష్టమిదం సర్వ
౧౨ ం తత్రత్ర (మ్య) మహీతలే॥౩॥ నానాసే
౧౩ నాధిపాజాతా శ్చతుర్ధ కులవల్లభాః ।
౧౪ తత్ర రేచెర్ల వంశోభూత్ ఖ్యాతిమా
౧౫ న్బేతభూపతిః ॥౪॥ తస్యాసీ త్తనయో బొ
౧౬ ప్పయాంహ్వయః కులభూషణః
౧౭ తత్పుత్రో గణనాథాఖ్య స్తస్యసూను
౧౮ ః పరంతపః ॥౫॥ బొప్పరాయ ఇ
౧౯ తిఖ్యాత శ్రీమన్నామంత శేఖరః ।
౨౦ విశ్వేశపాదపంకేజ భ్రమరీభూతచేతసః ॥౬॥
౨౧ సంకల్పత్వేము పేహి పన్నగపతిః దేవ
౨౨ స్యశంభో స్సదా నిద్రాం సేవితు మ
౨౩ హసి క్షితిధరా క్షీరాంబుధి స్వేచ్ఛయా
౨౪ ఇచ్ఛాయ ద్యవగాహనే ప్రాదనదా
౨౫ న్గచ్ఛ ద్ధమాశాగజాః ః భూభారోద్ధర
౨౬ ణాయ సంప్రతి భువి శ్రీబొప్పరాయో
౨౭ స్వయం ॥౭॥ అతులితసితకీర్తి వ్యాపి
౨౮ తాశేషలోక స్వజనసుజనబంధుర్వ్రా
౨౯ త కల్పావనీజ (ః) । విభవవిజితశక్ర శ్చా
౩౦ రుచారిత్రపాత్రో । జయతి గుణవ
౩౧ రేణ్యః పుణ్యవాన్ బొప్పరాయః ॥౮॥
౩౨ సోపి నిశ్చలయాభక్త్యా నంతపుణ్యఫ
౩౩ లాప్తయే నిత్యసత్యవ్రతో వీర సర్వ
౩౪ ధర్మపరాయణః ॥౯॥ నవాంబ
౩౫ రద్వీపవసుధా ౧౨౦౯ సంఖ్యాక శ

౩౬ కహాయనే । విలసత్సర్వాజిచ్చైత్ర
౩౭ శుద్ధాష్ట మ్యబ్జవాసరే·గా
(మిగిలిన భాగము నేలలో పూడియున్నది. చాల గొప్పశిలగావున, ద్రవ్వింప వీలుకాలేదు)

11

పిల్లలమఱ్ఱి శాసనము

౧ స్వస్తి సకలగుణాలంకార ఆంధ్రదేశాధీశ్వర పరనారీసహోదర
౨ అనుమనంగంటిపురవరాధీశ్వర చోడరాయస్తాపనాచార్య్య
౩ కాంచీరక్షపాలక విషమదాడిపాంచాల ఇదువెత్తంగండ
౪ గండ్డగోపాల మూరురాయజగడళ ఇత్యాది బిరుదాంకి
౫ తులైన కాపయనాయ్నింగారి ఇష్టబ్రిత్యుండు ఎఱపోతు
౬ లెంకంగారు పిల్లలమఱిని రాజ్యము సేయుచుండి త
౭ త్కాలదేశవిధ్వరాలను సురతాణిచేతను ఎఱకేశ్వరదే
౮ వర ఉపహాతిఅయితేని అల్యావదీను ఎఱపోతులెంకంగారు త
౯ న ఏలిక కాపయనాయ్నింగారికిన్ని తమతండ్రి అనుమకు
౧౦ ండమాచినాయ్నింగారికిన్ని తల్లిరుద్రసానింగారికిన్ని పు
౧౧ ణ్యముగాను శకవర్షాలు ౧ * * ౭ అగు నేంటిహేమళం
౧౨ బిసంవత్సర జ్యేష్ట శు ౧౫ గు॥నాండు పునఃప్రతిష్ఠసేసి
౧౩ రి ఆదేవరకు అధికపడి ఒకవూంట ఉపహారానకు పి
౧౪ లలమఱిని దేవరకుంటవెనకను వ్రిత్తి అడ్డచేనుపెటిరి

12

కొఱవి శాసనము

తూర్పు

౧ శ్రీవిక్రమాదిత్యనృపా
౨ గ్రతనయుణ్డాయ్న చాలుక్య
౩ భీమునకు శౌచకన్దర్ప్ప
౪ సకు వేగీశ్వరునకు రన
౫ మద్దాన్వయకులతిలకు
౬ ణయ్న కుసుమాయుధుణ్డు గ

౭ న్నరబల్లహునికి స్వప్రాప్త
౮ ంబయ్యన్న రనమర్ద్దనక శ్రీమదన
౯ భుజవీర్య్య బలపరాక్ర
౧౦ మంబున న్దచ్చికత్తియంగట్టి
౧౧ పట్టంబెత్తి ఖడ్గసహాయు
౧౨ న్డై నేలయెల్లం గావంబూని
౧౩ మడికొణ్డనాణ్డాదిగ
౧౪ వేగిదేసము విష్ణువ
౧౫ ర్ద్ధనుతోనడ్డి రాజ్యంబుసే
౧౬ యుచున్న కుసుమాయుధుపె
౧౭ ద్దకొడుకనేకరిపునృపతి
౧౮ మణిమకుటమకరికా
౧౯ రేవణమశృణిత

ఉత్తరము

౧ గలరలావర్త్తంబురా
౨ జ్యంబుసేయుచు నిత్థవి
౩ షయకామభోగంబుల
౪ ననుభవించుచు సుఖంబు
౫ న్డి యొకనాణ్డు కొరవి నల్ల
౬ జెఱెయకొడుకు పెద్దన
౭ రావించి నీవునాప్రాణస
౮ మానుణ్డైన చెలివి నీ
౯ చేసిన యుపకారంబున
౧౦ కు బ్రత్యుపకారంబుసేయ
౧౧ వలయుంగాన నీకేమివ
౧౨ లయు చానివ * * *
౧౩ ణ్డి కొమ్మ నృగి
౧౪ శ్రీనాకెల్లంగలదేమి లే
౧౫ కున్న వెణ్డికొణ్డుమయ్యను
౧౬ బరోపకారంబు పొన్దిగా
౧౭ ని కొరవియన్న భీముడు
౧౮ నల్కలకులసన

దక్షిణము

౧ పడినెగెల్చి శ్రీనిరవ
౨ ద్య ణ్డనేకసమరసంఘ
౩ ట్టణభుజాసిభాసుర
౪ న్డై తమయన్న రాజ్యశ్రీ
౫ కెల్ల న్దానయ ఈశున్డై
౬ చేకొనినిల్చి భీమసలు
౭ కియ న్దనేకవస్తువా
౮ హనోత్సవంబు ల్పడయు
౯ చు తమయన్నగాణగయ్య
౧౦ చేసిన ధర్మ్మువులు నసం
౧౧ బును నేగట్టనుగావను
౧౨ రక్షింపను వలయునేని
౧౩ చేకొని కొరవికిచ్చిన
౧౪ స్థితినిల్ప శిలాస్తమ్భం
౧౫ బు ప్రతిష్ఠించి విష్ట
౧౬ రంబును నాతనికొట్టించి
౧౭ న చెఱువులు మఱియు మె
౧౮ వ్వియేసి నాతనిచేయంబడి

పశ్చిమము

౧ వుఱువఱిగినను చెఱి
౨ చినను చుఱియవెఱికిన
౩ ను ముట్టిత్రిగనుఱకాడి
౪ నను ణరవాద్యది ఏను
౫ ంద్రమ్మలు మణిసిచేసిన
౬ దోసంబునకు వానిజీవిత
౭ ంబు దణ్డువు వరియూరబ
౮ ంబు పడువరంబు వెల్లార
౯ బంబు ఎరగద్యాణంబు పే
౧౦ కామణిపున్నమనాణ్డు ఏ
౧౧ నూఱుండ్రమ్మలం వె
౧౨ టి సుఖంబు మనుము
౧౩ నాయకుణ్డై యాకాపులయ్న
౧౪ వేఱరాజులం జొచ్చి మ
౧౫ * * * * స్థితిమణి
౧౬ సికొన్న రాజుల్గలరేని
౧౭ యు యూస్థితిమడిసిన * *
౧౮ నాపకణస్థమన్న కాంపు

13

గూడూరుశాసనము

౧ శ్రీవిరియాఅన్వయనీరజాకరదినేశం నిర్మ్మలక్షీర
౨ నాగరసంకాశ విశుద్ధకీర్త్తికనకా(ద్రి)ప్రోన్నతం
౩ వల్లసా ఱురసిష్ట (శిష్టా)ష్టకవిప్రకీర సహకా
౪ రం వైరిగంధేభకేసరి మీూశం విభునూర నున్నతగు
౫ ణోదారం ధరాచక్రదోళు॥ కంద॥ ఆత తనెయుం
౬ వినేయవినూతం భువనప్రసిద్ధకీర్త్తిలతావిఖ్యా
౭ తం సజ్జనవినతాప్రీతం బేతణ నుదారసురభూ
౮ జాతం॥ అవన మనోనయనద్వయభువనజన
౯ స్తుతచరిత్ర సద్గుణగణసంభవజన్మభూమి సజ్జ
౧౦ నయువతీరత్నమ నిబెజ్జమాంబిక నెగడ్దళు॥
౧౧ ఆరమణీనిధానము గంభీరవధూనిధిరఖిళ
౧౨ సద్గుణనిచయం వీరారిదర్పదళనం వీరాగ్రణి
౧౩ యెనసె మల్లనుదగ్రమా (ప) ॥వృత్త॥ ఇదెహేమా
౧౪ ద్రీంద్రమత్యురసన్నతి యమలామేయియిందిజన

౧౫ తా * * వె_త్తింతిలకవ్యంబై మహావిప్రతవితరణసా
౧౬ మార్థ్యర్థిజ్ఞానతానిధి దుగ్ధాంబుధిగంభీరవేతి
౧౭ నయది * * * * * * భాస్వత్సు
౧౮ ధాసుందరవిశదయశం మల్లని ధాత్రిగల్॥ సాశ్వత
౧౯ పుణ్యాలుంపి నఖిలాతిసురామరజాత నున్న తానశ్వరకీ_ర్తి
౨౦ సద్గుణగణావహనం ఘనబాహువిక్రమం విశ్వధ
౨౧ రాతళం పొగడెమోడిసిదం సముదూరదేద్దె మ
౨౨ ల్లేశ్వరమం తటాగఘనవాపిగళం విభుమల్లనూర్జి
౨౩ త॥ వసుధాతళపాళుప నరిసజనసనదళమె
౨౪ * * కటకముం న్నితిశంమాడిసిద శివాల
౨౫ య మనుపమమెళదు దుగుమవారా
౨౬ శధిక పుణ్యాగణ్య॥ ధరెయుం సురాద్రి
౨౭ యుం సాగరముం చంద్రార్కరుం మహేశ్వరరుం
౨౮ దిక్కరిచయము ముట్టిగం సుఖమిరు మల్ల
౨౯ కవీంద్రబ్రింధమంపారియుత ॥శ్లోక॥ శ్రీ శ్రీ
౩౦ స్వదత్తం పరదత్తం వా యో హరేతి వసుంధరా
౩౧ షష్టివర్షసహస్రాణి విష్ఠాయాం జాయతే
౩౨ క్రిమిః॥ వనేవనతరోవహ్ని దహన్మూలం
౩౩ నిరాకృతిం కులంసమూలం దహతి దేవస్వం
౩౪ హ్రితి పాతకః॥ దేవస్వం బ్రాహ్మణస్వం చ యోలో
౩౫ భేచ ప్రభుంజతి స్వపాపా_త్తపరేలోకే గ్రిద్రోచ్ఛిష్టే
౩౬ న జీవతి॥ దేవద్రవ్యం * * * * భక్షంతి యే
౩౭ వరాః నష్టగోత్రాణి నామాని పశ్చాత్పతతిరౌరవం॥ దేవ
౩౮ ద్రవ్యం * * * * బ్రహ్మస్వం * * కులతాం
౩౯ యాంతి బ్రాహ్మణాతిక్రమేణ నమః శివాయః

14

ఇనుగుర్తి శాసనము

మొదటివైపు

౧ స్థిరం॥ సాస్థాపయ న్మ
౨ రకతం శివమత్రలింగం
౩ బయ్యాంబికా ఇతివి
౪ శ్రుతవ * * * ం। య
౫ ద్దీధితిప్రతతివిస్ఫుర
౬ మార్జితశ్రీ ర్వ్విర్యార్యాలవ
౭ ంశ కనకకల్పితకల్పఆ
౮ సీత్॥ శ్రీ శ్రీ.

రెండవవైపు

౧ ॥ * * ప్ర త్యేకమే
౨ * త్కక్షీణః। తేషుత్వద్యదివ
౩ * ంర తేషుస్సకలా నాలం *
౪ * సఖా * స్గుణాన్। ధాత్రా
౫ * తు సమ స్తధర్మ్మవస
౬ * (తి) స్త్రే యోభవత్ కల్పితో
౭ * స్తోక * * * పతిషుచా

మూడవవైపు

౧ పన్న గాంజగత్॥ శంభుశ్రీ
౨ పదపంకజప్రణయ
౩ * స్తరోభోజన్స
౪ రూపచరితమ్ *
౫ మైలల * * * విమ
౬ నోహరణం। ఆకస్మి *
౭ సుహిత * * * మసౌ
౮ * * * * *

15

బూరుగుగడ్డశాసనము

౧ స్వస్తి సమస్తప్రశస్తి సహితులైన శ్రీ
౨ మహాదేవసగోత్రపురవరాధీశ్వరులై
౩ న నామకూరిఅనభీమానాయనింగారి కొ
౪ డుకు అంనమనాయినింగారు పృధ్వీరాజ్య
౫ ముచేయుచుండంగాను బూరుగడ్డ గ్రామ
౬ మంద పదివేయిగులముంన * * *
౭ * త కాభ్యుదయ శక వరుషంబులు ౧౩౦౦
౮ అగు నేంటి పింగళసంవత్సర జేష్టశుద్ధ ౧౫ గురు

౯ నారమునాండు బూరుగడ్డగ్రామ
౧౦ మందు తమతండ్రి పేరు కొలమునకుం బుణ్య
౧౧ ముగాను రామేశ్వరదేవరను బ్రతిష్ఠసేయిం
౧౨ చి ప్రతిష్టకాలమువుడు భీమనాయనింగారి
౧౩ కిం బుణ్యముగాను * * * * *
౧౪ * * * * * * * * *
౧౫ శ్రీ శ్రీ శ్రీ యిాక్షేత్రము ద్రో
౧౬ యునారు బ్రహ్మహత్యాదిపాతకాములందు బడు
౧౭ వారు శ్రీమహాదేవాయనమః॥

16

మధిరశాసనము

మొదటివైపు

౧ శ్రీమద్ధాత్రీతలేస్మి న్నక
౨ టితనుగుణో దేవరాతా
౩ ఖ్యగోత్రః। పుణ్యః పూర్వ్వం
౪ తెనాలీ పుర మవసథ
౫ ః నారసింహాఖ్యవిప్రః
౬ నాగాంబా తస్యజాయా జ
౭ గదభివిదితా శౌరిణ
౮ శ్రీరివాసీ ద్దంపత్యోని
౯ త్యసత్యవ్రతరతిపరయో
౧౦ బ్రహ్మనామా సుపుత్త్రః॥ ౧॥
౧౧ సర్వ్వానవద్యాభవదస్యభా
౧౨ ర్య్యా కొప్పాంబ్వయా కంజ
౧౩ దలాయతాక్షీ తయోః కు
౧౪ లర్ద్ధే జనితస్సుపుత్రః

రెండవవైపు

౧ కులప్రదీపో
౨ నరసింహనామా
౩ ॥ శాకాబ్దేదిన
౪ నాథరుద్ర
౫ గణితే ౧౧౧౨
౬ వైశాఖమాసే
౭ సితే రుద్రశ్రీ
౮ ద్విజరాజపుత్ర
౯ దివసే శంభోః ప్ర
౧౦ తిష్ఠాశుభాం
౧౧ కృత్వాభూవిది
౧౨ తంహి శోభనతరం
౧౩ విష్ణోః ప్రతిష్ఠాప
౧౪ నం నానాత్తో * మ

౧౫ ధుళాపురి ద్విజ
౧౬ వరశ్రీనారసిం
౧౭ హాకరోత్ ॥౩॥ సత్యే
౧౮ న వంశానుసరే
౧౯ ణ శాన్తదేవాఖ్య
౨౦ మేకం శివవిప్ర
౨౧ మార్య్యాం। విప్రాయ
౨౨ తస్యార్చ్చన రక్షణా
౨౩ ర్థ్ధాం కులానుభో

మూడవవైపు

౧ గ్యం ధరణీయదీన
౨ తే వృత్తింభూయేచ్ఛన
౩ ఖ్యేయం దీపార్థ్ధాంగి
౪ రిశా ద్వయం ద్రోణద్వ
౫ యం భవి * ద్వ
౬ యం సర్వ్వే * సాక్షికం॥ ౬
౭ దాసోహం పార్వ్వతీనాథ
౮ పరమాత్మ నమోస్తుతే
౯ దాసోహం పుండరీకాక్ష
౧౦ త్రాహిమా స్వరుషోత్తమ॥
౧౧ సద్విప్రధర్మ్మస్య జగద్ధి
౧౨ తస్య ద్రోహాదికం నా
౧౩ శమవిఘ్నమస్తు॥ విపశ్చి
౧౪ నామస్య జనోత్తమానాం
౧౫ సత్యంభవే చ్ఛోభనమే
౧౬ వసత్యం॥ స్వదత్తాం ప.
౧౭ రదత్తాం వా యో హరేతవసు
౧౮ ంధరాం షష్టియర్షగసహ
౧౯ స్రాణి విష్ఠాయాం జా
౨౦ యతే క్రిమిః।

17
లింగగిరిశాసనము

౧ శ్రీశకవర్షము
౨ లు। ౧౧౪౨ అగు నేంటి
౩ ప్రభవసంవత్సర
౪ ఆషాఢ శు ౧ గురు(వా)
౫ రాన సత్రంశ్రీల
౬ కు * * * శ్రీద్రాగిళా
౭ ల ఎంబెరుమానారు
౮ మఠ శేషముగాను
౯ రాజమఠముకాల్వ

18
పానుగల్లుశాసనము
దక్షిణము

౧ * * * * *
౨ శక్షితిపతితిల * * క్షురిసోమరాజా పత్నీతస్యాన్త *

౩ * దబెడగానామ దేవీవినీతాతద్దంపత్యో ్యస్తనూ *
౪ హిమవన్మేనయోరంబికేవ । శ్రీమన్మైలాంబికా * బ
౫ * తేజసాం జన్మభూమి॥ సామత్ప్రిభోన్త్రాంధ్ర
౬ * లక్ష్మీరివ శ్రీ పురుషో త్తమస్య ఖ్యాతి ప్రసూతిర్జన
౭ వంద్య ప్రసాదసంపాదితలోకవృత్తిః॥ వాగ్దేవతేతియామన్య తే
౮ సతి దేవతేతి సాద్విజనైః పరిజనైః కుల దేవతేతియామన్య తే
౯ స్తనతతంవద * సా * త్యసవ్వాఙ్మరత్మితిరుహామదినే తే
౧౦ తి॥ యాసూతాఖిలలోకవీరనజనీ సీమన్తముక్తామణిస్యా
౧౧ * శ్రీమ(ధర్మనత)తయూ వేదానివత్రీన్సుతాఙ్లోకాన్వాను
౧౨ హతస్సమస్తజనతాధారాంజ్వల త్తేజసస్త్రేతాగ్నీనివసేవ్యతాహ
౧౩ పగతాం ధర్మార్థకామానివ వీరప్రాగ్రః ధరాభరభృతే
౧౪ * దేయదారగ్గఙ్శానాత్యప్రతిబింబరూప ఉదయాది
౧౫ (త్య) తుమాధీశ్వరం భీమోభీమపరాక్రమోజితరుతి *
౧౬ కీర్తిఙ్క్రియాకన్నఙ్భూజనమాననీయచరితంగోకన్నఙ్భూపాల
౧౭ కం॥ తేషాంభీమో భీమవత్పాండవానాదిత్సుఖ్యాతో భూరిదో
౧౮ ర్వ్విక్రమేణయత్కీర్త్తిఙం * * న్నదూపేసదాసన్సర్వ్వఙసిధ్యం *
౧౯ మానీస్వరూపాః॥ సాత్రియసీతనూజస్య తస్యమహీ (ప)
౨౦ తేః॥ తర్కాఙబ్దిదిజ్ఞ్మతేకాలేశకస్య క్రోధివత్సరే సూయ్యఙగ్ర
౨౧ హే చోడభీమనారాయణపురాహ్వయం । అష్టోత్తరశతో
౨౨ ప్రాదాదగ్రహారంద్విజన్మనాం॥ సాష్టభోగజనైర్వ్వఙంద్యమాచం
౨౩ ద్రరవితారకం॥ తత్రైవవత్సరేచోడభీమైనారాయణాహ్వయః॥

తూర్పు

౧ * నుప్పునిబరవ । జొన్నలబండికి ప ౨౪ గి
౨ ఉకకు వి ౨ కు ౧ వ * డుంనీరబరవఆకుబెజ్వర
౩ కకురు ౨౪ ఆకుంగట్టు । (మోపునకు వ ౨।
౪ (ల) కుంగట్టు ౯ పోంకబండికా ఉ ౮ పోంకలు । ౨౦
౫ * ఉకకు వ ౪ పోక * ౦ ౦ మిరియాలబండి ౨౨
౬ రరుగిద్భగ్గాప ఆ * కసనాక ౨ అల్లము * వ

౭ తుపలి॥ విస్యలు॥ ౨ పెఱుకకు రు ౧ విస్య ()
౮ పసపుబ్రత్తిసింబెల్లముంనీబరమచీరలు
౯ ద్యనీరకురు ౨॥ లోకావలకుంగమపుల
౧౦ రుణసపర్యలకు నిబరమనకరములో
౧౧ పలచుదెముదెచ్చి యవ్వారుదాంవినాసు రార
౧౨ డ్డియరువంగలవారలంగడసిద్ధాయము
౧౩ ఇందెగు। దేవరకుంగానికిఇంజ ప ౨
౧౪ నామిసెట్టిచెఱ్వు దేవరకర్ధ్ధమును మహాజన
౧౫ మునకర్ధ్ధమును పానుగంటదళవృత్తి పుడవల్లు। ౪౦
౧౬ సూత్రధారి బ్రహ్మోజుబెరసినసూత్రధారులపూర్వ్వవృ
౧౭ త్తి కాస్యపల్లిని బానుగంటదళవృత్తిపుడపల్లు ౨౦ భీమ (స)
౧౮ ముద్రము వెనుక పుడమఱుతురు * చోడసముద్ర
౧౯ ము వెనుక పుడమఱుతురు ౪

ఉత్తరము

౧ డులునారాయను * *
౨ యుడుభాస్కరభట్టు సోమేశ్వరభట్టోపధ్యాయ
౩ లకు వృత్తులు ౨ అప్పనభట్లకు వెలిపొలమువృత్తులు ౨
౪ దేవరభాగములోన దేవరఅంగభోగానకుగాల్పుడ్లు ౧౦ కా
౫ లఱుతురు (పూజర్లకునాల్పుడ్లు ౧ కాలఱుతురులు
౬ * * యనిల్పిన దేవరభాగము గీతవాద్యనృత్యదూ
౭ రడశంకుధారలులోనైన కేలనము నేసి బాయపా *
౮ వారోజునువృత్తికాఱకుడువంగలవారు ఈ రెండు *
౯ తలరాసినకుంలువోడిబినముప్పెకుగాల్పుట్టి *
౧౦ (సా)మాన్యోయంధర్మ్మసేతున్నృపాణాం కాలే కాలే పాలనీయో
౧౧ (భ)వద్భిః॥ సర్వ్వానేతా న్భావినః పార్త్థివేంద్రా న్భూయో భూయో
౧౨ (యాచ) తేరామచంద్రః॥ సద్వంశజాః పరమహీపతివంశ
౧౩ జావా పాపాద పేతమనసోభువిభావిభూపాః। యేపాల
౧౪ యన్తిమమధర్మ్మ మిమం సమస్తం తేభ్యోమయూవిర

౧౫ (ద్బి)తాంజలి గేషమూర్ధ్నిః॥ షష్టివర్షసహస్రాణి స్వర్గే తి
౧౬ (ష్ఠ)తిభూమిద అపహర్తానుమన్తాచతాన్యేవనరకంవ
౧౭ (సే)త్॥ విన్ధ్యాటవిష్వతోయాసుశుష్కకోటరవాసినః॥ కృ
౧౮ * * హాజాయన్తే బ్రహ్మదేయాపహారిణః॥ * *

19

నగునూరు శాసనము

౧ సర్వజితుసంవత్సర పాల్గుణసుద్ద ద
౨ శమి గురువారమున చపాండుప
3 ట్టిన । ఆనడుమాను మదీయస్థల
౪ దేవన ధర్మసాలియ జనులు
౫ యందఆపంపునా మనిజెల్లంగా
౬ ఆమల్లిసెట్టిని ఆయనకొడుకు
౭ వెన్నిసెట్టిని హరేశ్వరదేవర బ్రతి
౮ ష్టను గణపదేవమహారాజు
౯ పేర గణపరేశ్వరమును సక
౧౦ లభక్తులపేరను సకలేశ్వరము
౧౧ ను ప్రతిష్ట చిల్లరిదేవరకు అం
౧౨ గరంగవిభోగాలకు ఇచ్చిన
౧3 ఆయవ్రిత్తులు తమ ఆమేడి
౧౪ చరలదగెడి నానవీసము ఇ
౧౫ స్తిమి ఆచంద్రార్కార్కాది నిలిచె
౧౬ డిని ఈనివాడుగంగకఋత
౧౭ కవిలపొడిచినవాడు వీడు
౧౮ సమయానకు నువెలిసివా
౧౯ ద్రోహుండు వానిమట్టుకు
౨౦ దేవడు నింతసడ్డవీడు
౨౧ వాండు సివద్రోహ

20

అలంపురము శాసనము

౧ శ్రీజయత్యావిష్కృతంవిష్ణో ర్వారాహం క్షోభితార్ణవం దక్షిణోన్నతదంష్ట్రాగ్ర
విశ్రాన్తభువనం వపుః । శ్రీమతాం సకలభువన సంస్తూయమానమానవ్య * *
౨ మాతృభిరభివర్ధితానాం కార్తికేయపరిరక్షణప్రాప్తకల్యాణపరంపరాణాం కార్తి
కేయప్రసాదసమాసాదిత వరాహ * * *
3 చళుక్యానాం కుల * * * * రశ్వమేధావభృథస్నానపవిత్రీకృతగాత్రస్య శ్రీపుల
కేశివల్లభమహారాజస్య ప్రియతనయ * * *

౪ ద్వీజ * * * య శ్రీప్రిధ్వీవల్లభమహారాజాధిరాజపరమేశ్వరస్య ప్రియతనయః విక్ర
మాదిత్యభట్టారక _స్తస్యా(ను)జః వినయాదిత్య సత్యాశ్రయశ్రీ * * * * పి
వల్లభమహారాజస్య * * *

౫ ధిరాజపరమేశ్వరభట్టారకస్య ప్రియసూను స్సమ_స్తపార- * * సానతపవిమ్మాస్య
విజయాదిత్యసత్యాశ్రయశ్రీపృధ్వీవల్లభమహారాజాధిరాజపర

౬ శ్యాజ్ఞయా ·వగోవర్ధశాతావార్యస్వామినః। (షడ్వింశదు_త్తరషట్ఛతతికే) నిజ
ప్రవర్ధమాన విజయరాజ్య సంవత్సరే వ్వష్టాదశేవర్తమానే వైశాఖశుక్ల
త్రయోదశ్యా మ

౭ శత_స్తితమ స్వ_స్తిగోబ్రాహ్మణస్య వపుఃప్రజానాం (చ) శుభంభవతు ◎ * ద్యప్రకార
మానశాతావార్యస్వామినే ధారాద_త్తం॥ ◎ శ్రీ

21

వే ము ల వా డ శా స న ము

ప డ మ ర

౧ శ్రీమాన్నాభిసుస్త్రమోహంతాద్దైత్యదర్పాపహారః పరం
౨ లోకైకలోచనః పాయాదపాయాద్భువనత్రయం॥ (౧)
౩ స్వ_స్తి సమ_స్తవిబుధజన సంస్తూయమాన స్సక
౪ లకలాకమలైకరాజహంసః। కంసమథనఇవ
౫ కమలాకరీకృతవక్షస్థలః। స్థాణురివభ_స్మ
౬ సాత్కృతసమస్తారిపురః ప్రచణ్డప్రవృక్పాలయదయా ప్రబోధితా
౭ శేషప్రవాహాంభోజాన్వర్థీకృతవినయాదిత్య
౮ నామధేయః ప్రసాధితాశేషదిఙ్మణ్డలశ్చ పర
౯ మణ్డలైకరామశ్చాలుక్యకులతిలకః శ్రీయుద్ధ
౧౦ మల్లోనామరాజాబభూవ॥ సోయం కిలా శాసద
౧౧ నన్యశాస్య సపాదలక్షం క్షితిమక్షతాజ్ఞః। స
౧౨ మ_స్తరాజేన్ద్రికిరీటకోటిమాణిక్యరశ్మిః ప్రక
౧౩ రాచ్చిర్ణతాంఘ్రిః॥ (౨) యఃపాదని స్సీధుమయీగజానాం వి
౧౪ ధాయ వాపీమ పితైలపూరై స్సుసర్వలోకం స

౧౫ తతంవి తేనచాస్త్రి కుచానామరిసున్దరీణాం॥ (౯)
౧౬ నచిత్రకూటం బహుచిత్రకూటం శక్యాసు రేన్ద్రైరపి
౧౭ నోపయాతుం త్రివర్గయుక్తః ప్రణతారివర్గః
౧౮ స్వభావదుర్గ్గం కిలతంజహార॥ (౪) తస్యాత్మజో ద
౧౯ క్షిణబాహుదణ్డచణ్డాసిధారాహతవైరి
౨౦ షణ్డః। బలాద్గృహీతాఖిలవేఙ్గీదేశః సా
౨౧ తిష్ఠ పృథ్వీమరికేసరీశః॥ (౫) భూయోస్మిన్న
౨౨ రసింహధర్మ్మనృపతిర్భూమిం సతాంపాలయ
౨౩ న్రాజాదిత్యఇతిశుమూపతిరతః శ్రీయుద్ధమ
౨౪ ల్లోనృపః॥ (౬) త్యక్తాయేనదరీవివర్ణవిభవాఢ్యా క్షితి
౨౫ భూభుజఃప [* * * * న్వదేశరత్విదా] శరపరశ్రీయుద్ధ
౨౬ మల్లేశ్వరః॥ (౭) తతస్సరాజన్యశిరోమణీనామ్నాపదార
౨౭ విన్దేనహృదోహరద్యః। బభూవనామ్నా నరసింహదేవో
౨౮ ధాత్ర్యామభూద్భూరిధృతాధిపత్యః॥ (౮) యస్య ప్తదుస్సాధతరం నృ

దక్షిణము

౧ పాణాన్నిర్జ్జిత్యసద్యస్సమరాంగ
౨ ణేషు విన్యస్యకేహ స్తమతోనుతానాం
౩ తాల్మాలవన్యాఃకరటీచకార॥ (౯) ప్రత్యుద్గతాం
౪ గూర్జ్జరరాజసేనాంనిర్జిత్యరాజాస్వయమేక
౫ వీరః। కాలప్రియేరాజకదంబకస్యస్తుభాస్వపి
౬ య్యర్వలిలేఖశైలః॥ (౧౦) తస్యోదపాదిబలవ
౭ త్పరచక్రకుంభికుంభస్థలోద్దలనదక్షక్రూ
౮ పాణపాణిః। భీతానతారిసరపాలకిరీటకోటి
౯ సంఘట్టితాంఘ్రిసరసీజవిరాజితా
౧౦ ననః॥ (౧౧) శ్రీమాన్మహీపతిస్సాత్త్వాన్నామ్నా వీరో
౧౧ ఒరికేసరీప్రాదుర్బభూవ। తేజస్వీప్రాత
౧౨ ర్భానురివోదయాం॥ (౧౨) సమస్తసామన్తశిఖా
౧౩ మణీనాంప్రభాప్రపాతాయితశాఖ్వరాంస్వ

౧౪ సంచారనారీనయనాంబుజానాం లక్ష్మీహి
౧౫ మాసారఇవాహరద్యః ॥ (౧౩) సామన్తాన్దణ్డ
౧౬ ఖ్యాన్నిజభుజపరిఘాః ప్రస్ఫురత్ఖడ్గధారాః
౧౭ నీరాంభోరాసిమగ్నాంస్తురగకరిఘటాపత్తిసం
౧౮ పత్తియుక్తాః కృత్వాపద్దాయ్యమాయ్యః స్వజనపరి
౧౯ జనైస్సనిహాంత్యాజరంగే కృద్ధేగోవిందరాజ్యాహరణ
౨౦ ముపగతోరక్షితోయేనబిజ్జః ॥ (౧౪) దేవీంరేవకునిర్మ్మ
౨౧ డిప్రతిహాతేరిన్ద్రస్యపుత్రీన్సుతాపౌలోమీంమి(ఇ)వ
౨౨ వాసవప్రియమి(ఇ)వశ్రీమన్మురధ్వంసకః । శ్రీరత్నం
౨౩ పరిణీయయేననితరాం తస్యాస్సపత్నీకృతా సా
౨౪ నాంసప్తసముద్రముద్రితు(త)మహీమ్నానోన్న తేనాధు
౨౫ నా ॥ (౧౫) తేనభీతానతాఖిలబలవదిలాపాలమా
౨౬ ళిమాణిక్యరశ్మిమాలాలాలితచరణకమ
౨౭ లయుగళేన శరణాయాతక్షితిపాలప్రాణి-

తూ ర్పు

౧ రక్షణదక్షవీరశ్రీయూకోపలతీక్షణదక్షిణ
౨ భుజాగ్గళేణ కాన్తాకాన్తకాన్తాజనమనోభవ
౩ వల్లభేన కరిణాపుత్రాహావస్సకలగజ వి
౪ కీర్త్యారేవటేనగీతమేవైకన్తి తరళా వ
౫ దధిరుద్రటేన రాజాత్మజేనేవపరిరక్ష
౬ విధానదక్షిణ బాహుబలేనచ బంధురక్షణేన
౭ సన్నృపః । బన్ధుపరాయణేన ఈశ్వరేణచ
౮ విజితమనో భవేనోమా మాప్రియేణచ
౯ నారాయణేన చ గోవర్ధనాగధరేణ చ
౧౦ చతురాననేనచ చతురాననేనచ వాసుకు
౧౧ లకళానిలయేన తారహారాది రమ్య
౧౨ మూలగన్ధకరేణ కాన్తిమతావనజేన
౧౩ బన్ధనేవప్రబోధితబన్నరబన్నవ

౧౪ దనవనజేన నిరస్తారతితిమిరేణ
౧౫ చ సహస్రకిరణవదతుల తేజసా
౧౬ శ్రీమదరికేసరిమహారాజేన ॥
౧౭ స్వస్తిసమధిగతపఞ్చమహాశబ్దమహా
౧౮ సామన్తాధిపతిసమస్తభువనసంస్తూయమా
౧౯ నచాళుక్యవంశోద్భవం పాంబరాంకుశవర్మ్మణగ
౨౦ న్ధవారణం గన్ధేభవిద్యాధర నారూఢసర్వజ్ఞ
౨౧ మహాత్తనారాయణం (మత్తిగల్లాం) గుణం అరిగుణ్డా
౨౨ ర్ణవం శరణాగతవజ్రపంజరం ప్రియళ్దం
౨౩ త్రిభువనమల్లసామన్తచూడామణి శ్రీ
౨౪ మదరికేసరియరసరి తత్పాదపద్మో
౨౫ పజీవి సమస్తరాజ్యభారనిరూపిత మహా
౨౬ సన్ధివిగ్రహపదవీప్రతిష్ఠితం సమస్త
౨౭ శాస్త్రపారగం శ్రీమత్సన్ధివిగ్రహగుణక (శ
౨౮ ర్మ్మణా)॥ తదాంభో * * * యీా * * * న *
౨౯ త * * వి * * * * * * * *

ఉత్తరము

౧ శ్రీమాన్ బద్దిగభూమిభర్త్తుస్స
౨ త్రాధిపాలో ఽజనినాగమార్య్యః। గుణార్ణ
౩ వోర్వీపతిం తంత్రపాలస్తస్యాత్మజో ఽజాయ
౪ తే పెద్దణార్య్యః॥ తేనాభ్యర్థితో దేవతాంవన్ద
౫ ననిమిత్తమాగంత స్వనిర్మాపితాదిత్యగృహ
౬ మాగతాభ్యాగతా జనసత్రనిమిత్తముత్తరా
౭ యణపుణ్యసంక్రాన్తిదివసే శతనివర్త్తనసం
౮ ఖ్యాతభూమిక్షేత్రమష్టనివర్త్తనసంఖ్యాతం
౯ పానీయ భూమిక్షేత్రంచ అ * ల పాల
౧౦ కపత్తణే * * * * శ్రీమదరికేసరిక్షితి
౧౧ పతిరదాత్॥ తత్ర రాజేశ్వరాదిత్యగృహ బద్దె

౧౨ గీశ్వర నగరీశ్వర ప్రభృతిచవాస్థానాది (వ
౧౩ సుస్సాక్షీనుల్లికార్జున ము_క్తిలింగి విద్యాధరాది
౧౪ దివ్యాఖ్యభట్టారకాశ్చసాక్షిణః॥ చన్ద్రిశ్రేష్ఠిప్రభృ
౧౫ తయేనచశ్రేష్ఠినశ్చసాక్షిణః॥
౧౬ నిస్పృహైకాగ్రణీస్సూరిస్థానాధిష్ఠోయశాస్వయం
౧౭ దాతావియాన్వయెజాతః పణ్డితమునీశ్వరః॥
౧౮ స్వధర్మ్మార్ణవధయంధర్మ్మః పాలనీయోనరాధిపైః
౧౯ స్వధర్మ్మార్ణయస్థితేస్సంతః ప్రత్యూదంతకదాచన॥ (౧౬)
౨౦ కాలక్షేపోనక_ర్త్తవ్యం ఆయుక్షీణేదినేదినే।
౨౧ సమ_స్తకరుణన్యా_స్తిధ_ర్మశ్చత్వారితాగతే॥ (౧౭)
౨౨ అనిత్యానిశరీరాణివిభవోనై వశాశ్వితః।
౨౩ నిత్యంసన్నిహితోమృత్యుర్కర_ర్త్తవ్యోధర్మ్మసంగ్రహః॥ (౧౮)
౨౪ అన్యక్షేత్రస్యద్వాదశధర్మ్మసిద్ధాయ॥

22

దోసపాటి శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీశకవర్షములు
౨ ౧౧౧౨ అగు ఆనందసం
౩ వత్సర మార్గ్గశిర బ॥ ౧౩ బు
౪ దోసపాటి రుద్రయ హారిహా
౫ రదేవనికి తమతండ్రి గుండ్ర
౬ డ్డికిం నమతల్లి కామసా
౭ నికిం బుణ్యముగా శ్రీతోం
౮ ఉేశ్వర దేవర నగరికి ఆయూ
౯ రిదక్షిణపు వలని తనతోం
౧౦ టన రాట్నముకలప ఆడిప్ప
౧౧ డ్ల ౨ సహితముగా నిచ్చె॥

23

నాగులపాటి శాసనము

౧ స్వస్తి శ్రీశకవరుషంబులు ౧౪౦౪ అగు
౨ సుభకృతు ఫాల్గుణ బ ౧౦ బు రామరాజుమే
౩ డ్రాజుంగారు పృథ్వీరాజ్యముసేయంగాను వు

౪ ఛ్చేవలి అక్కి-రాజు పోతరాజుంగారికొడు
౫ కు కాంచనంగారనుజుండు అక్క-నకామేశ్వ
౬ రలింగానకు పానవట్టమునేఇంచెను శ్రీ॥

24

ముదిమాణిక్యము శాసనము

మొదటివైపు

౧ స్వస్తి శ్రీజయదేశాశ్చ
౨ వసుబాణార్క ౧౨౫౮ సం
౩ యుతే। ధాతాబ్దే శ్రావ
౪ ణేశుక్లపుష్య మ్యర్క-స్య
౫ వాసరే॥ భోభుజ్యమాన
౬ శ్రీరాజ్యం శ్వేతగ్రామం
౭ మహాయశః॥ ఎల్లులెం
౮ కేతివిఖ్యాతః ప్రజాపాల
౯ నతత్పరః॥ మద్దప్పకు
౧౦ లజాతాద్యా ఎట్టి
౧౧ పోతాఖ్యనాయకా
౧౨ త్। మల్లాంబా లభతఃసూ
౧౩ నుం మల్లిసెట్టీతినామ
౧౪ కం। తస్యాగ్రజాతస్తన
౧౫ యో। వాసులంకేతికీర్తితః
౧౬ తస్యనామ్నా తడాకం
౧౭ శ్రీవాసాబ్ధిరితికీర్తి-దం
౧౮ వృద్ధపూర్వక రత్నాఖ్య
౧౯ గ్రామాత్ పశ్చిమతోది
౨౦ శి

రెండవవైపు

౧ పుత్రప్రేమ్ణాత
౨ డాగం తం మల్లి
౩ సెట్టి రనుజ్యత॥ మల్లాం
౪ బా మహనియ్యరా
౫ జదుదర క్షీరాంబు
౬ రాశేరసా। జాతో భూ
౭ సురభూరిదానచతు
౮ రః శ్రీమల్లిసెట్టి * *
౯ రత్న్యం త్వేన మహాగ
౧౦ వం సురగణబ్రహ్మ
౧౧ దయోమాతరం సూ
౧౨ ర్యా-దిగ్రహమండల
౧౩ శ్చ సహజే స్త్రీపుత్రపాత్రా
౧౪ న్వితం॥ ఈశ్వరా
౧౫ య్య-సుపుత్రేణ మా
౧౬ ధవాఖ్యేన సూరి
౧౭ ణా ధర్మార్థ
౧౮ సిధ్యర్థం ప్రోలకం స్యా
౧౯ సన ముత్తమం।
౨౦ श्रीरामचंद्रायनमः

శాసన వివరములు

సూచిక.

1. స్థలము.
2. రాజు.
3. కాలము.
4. భాష.
5. సారాంశము.

శాసనవివరములు

కాకతీయశాసనములు

1

౧ ఖాజీపేట: (వరంగల్ జిల్లా)
హనుమకొండ ఖాజీపేట మధ్యత్రోవలో పోలీసు నాకావద్దనున్నది.

౨ ప్రోలరాజు

౩ *

౪ కన్నడము

౫ అడుగుభాగము విరిగిపోయినది. 5, 6, 7 పంక్తులకు కలిసివచ్చునట్లు రోలు కొట్టబడినది. దుర్జయకులాబ్ధిచంద్రుడగు బేతరాజును అతని పుత్రుడగు ప్రోలరాజునుం బేర్కొనుచున్నది.

2

౧ ఖాజీపేట: (వరంగల్ జిల్లా)

౨ ప్రోలరాజు

౩ *

౪ కన్నడము

౫ మొదటిశాసనశిలమీదనే నిదియున్నది.
మహామండలేశ్వర కాకతీయ బేతేశుడు తన తండ్రి పోళలరసునకు పుణ్యముగా చేసిన వరుణప్రతిష్ఠాపనమును దెలుపును. దీనిని మొదటిశాసనముతో కలిపి చదివినయెడల కాకతీయులలో బేతరాజు తండ్రి పేరు ప్రోలరాజనియు, బేతరాజుకొడుకు పేరు ప్రోలరాజనియు తేలును. ౧, ౨ శాసనములనుండి కాకతీయవంశమునందలి మూడు పురుషాంతరములు తెలియనగుచున్నవి.

3

౧ ఇనుగుర్తి: (వరంగల్ జిల్లా)
గుంటచెఱువుప్రక్కనున్న కొండమీది గుహలోని భైరవవిగ్రహముచెంత.

౨ ప్రోలరాజు

౩ *

౪ తెలుగు

౫ రాయి మిక్కిలి గగ్గులుగానున్నది.
ఇనుగుర్తిలోని కొండమీద ప్రోలరాజు జలంధర భైరవ దేవప్రతిష్ఠను చేయించినట్లు తెలుపుచున్నది.

4

౧ మాటూరు: (వరంగల్లుజిల్లా)

౨ ప్రోలరాజు

౩ శా. శ. ౧౦౪౩

౪ తెలుగు

౫ మహామండలేశ్వర కాకతీయప్రోలరాజు సామంతుడగు మల్లెనాయకుని ధర్మమును తెలుపును. ఈ శాసనము రెండవప్రోలుని కాలమును నిర్ణయించుట కుపకరించును.

5

౧ హనుమకొండ: (వరంగల్లుజిల్లా)
వేయిస్తంభముల మండపముగల రుద్రేశ్వరాలయములో నున్నది.

౨ రుద్రదేవుడు

౩ శా. శ. ౧౦౮౪

౪ సంస్కృతాంధ్రములు

౫ కొంతభాగము పాడుచేయబడినది.
డాక్టరు ఫ్లీటుదొరవారు ఇండియన్ ఆంటిక్వేరి సంపుటము ౧౧, పుట ౧౦ లో ప్రకటించిన సుప్రసిద్ధశాసన మిదియే. పూర్వకాకతీయుల వంశానుక్రమణిక, వారి విజయములు, ప్రత్యర్థుల చరిత్రలు, వారల రాజ్యవిశేషములను విశదీకరించును. ఇందలి కవితాశైలి మనోహరముగ

నున్నది. ఈశాసనము కాకతీయ చరిత్రమునకు మూలస్తంభము.

6

౧ కరీంనగరము :
కలెక్టరు బంగళాలో పాతబడినది.
౨ రుద్రదేవుఁడు
౩ శా. శ. ౧౦౯౨
౪ తెలుఁగుపద్యములు
౫ శాసనము ౧౬ పుటలో చుక్కలు పెట్టినచోట బెత్తికలు లేచిపోయినవి. నగునూరునుండి తేఁబడినదఁట.
ప్రోలరాజుకాలములో రాచనగరు ఉద్యోగులలో నొక్కఁడును, రుద్రదేవుని మంత్రియు నగుగంగాధరుని ధర్మము లనేకములను చేర్కొనును. ఆకాలములో బౌద్ధజైనమతములు ప్రచారములో నున్నట్లును, హనుమకొండయొక్కయు, ఆప్రాంతములయొక్కయు స్థలవిశేషములను వివరించును. నెం. ౫ ౮. అనుమకొండశాసనములోని రుద్రేశ్వరాలయమును, మన్త్రికూటనగరము నిందు పేర్కొనబడినవి. ఇందలి హిడింబతీర్థము ప్రతాపచరిత్రాదులందుఁగూడ గాంచనగుచున్నది.

7

౧ పిల్లలమఱ్ఱి : (నల్లగొండజిల్లా)
సోమేశ్వర ముక్కంటేశ్వర దేవరగుళ్ళమధ్యనున్న నిలువుస్తంభముపై నున్నది.
౨ రుద్రదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౧౪
౪ సంస్కృతము-తెలుఁగు
౫ కామయ కాచాంబికల కొమరుఁడు రేచెఱువుల నామిరెడ్డి తనపేరను, తన తలిదండ్రులపేరను ప్రతిష్ఠించిన దేవరలకు ధర్మములను దెలుపును. ధర్మము చేసిన కాలమున పరిపాలించుచున్న రుద్రదేవునకు తాను సామంతుఁడయినట్లు చెప్పుకొనినాఁడు. ఈ రాజుయొక్క అంత్యసంవత్సరమిదియే యై యుండనోపు. అందువలన ఏ శాసనము గూడ కాకతీయుల కాలనిర్ణయమున కత్యంతోపయోగకరము. ఈ గ్రామమునందలి శాసనములనుండి రెడ్డికులమునకు జెంది యింతవరకును చరిత్రకు దెలియని యొక రేచెర్ల వంశము తెలియనగుచున్నది.

8

౧ కొండిపర్తి : (వరంగల్లుజిల్లా)
విష్ణ్వాలయముచెంత.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౧౩
౪ సంస్కృతము
౫ మల్యాలవంశీయుఁడగుచాండసేనానిధర్మమును దెలుపును. ఈతఁడు గణపతిదేవుని దండనాయకుఁడు. ఇందీతని వంశవృక్షము కలదు. దీనికి నెం ౮, ౧౪, ౨౧, ౩౬ శాసనములతో చేర్చి చదివినచో మల్యాలవంశచరిత్రము సమగ్రముగ దెలియనగును.

9

౧ పిల్లలమఱ్ఱి : (నల్లగొండజిల్లా)
నామేశ్వర ముక్కంటేశ్వరదేవాలయములో
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౨౪
౪ సంస్కృతాంధ్రములు
౫ కాకతీయ ౭ వ శాసనము శిలమీదనే యున్నది. పిల్లలమఱ్ఱిలోని దేవరలకు నామిరెడ్డి చేసిన ధర్మములను దెలుపును. ఇందాతని బిరుదావళులుగలవు. రేచెర్ల వంశవృక్ష మిందు గలదు. ఈ శాసనము రేచెర్ల వంశమునకు బమ్మసేనాని మూలపురుషుఁడనియు నాతడు కాంచీపాలకుఁడగు చోడరాజును జయించెననియు చెల్పుచున్నది. నెం ౧, ౨, ౮ శాసనములను, హైదరాబాదు గవర్నమెంటువారిచే ప్రచురింపబడిన పాలంపేటశాసనమును ప్రకృతశాసనముతో సమన్వ

యించినచో కాకతీయ వంశమునకు మూలపురుషుఁడగు మొదటి ప్రోలరాజుకాలముననే రేచెర్లవంశము ప్రసిద్ధి జెందినటుల దెలియనగును.

10

౧ నాగులపాడు: (నల్లగొండజిల్లా)
ఉసిర్లమొత్తయను పేరుగల పొలములో నున్నది.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౨౪
౪ తెలుఁగు
౫ నామిరెడ్డి ధర్మమును దెలుపును. ఇందు రెడ్డి అనుటకు బదులు రడ్డి యని వాడఁబడినది.

11

౧ పిల్లలమఱ్ఱి: (నల్లగొండజిల్లా)
సోమేశ్వరాలయమువద్ద స్తంభమమీద.
౨ గణపతిదేవుఁడు.
౩ శా. శ ౧౧౩౦
౪ సంస్కృతాంధ్రములు
౫ ఇందలి ఇతివృత్తము కాకతీయ ౭, ౯ శాసనములతో సరిపెట్టుకొనవలయును. రేచెర్ల బేతిరెడ్డి పత్నియగు ఎఱకసానమ్మ ధర్మమును దెలుపును. ఇందీమె తండ్రి వంశానుక్రమ మీయఁబడినది. పిల్లలమఱ్ఱి గ్రామమున ఎఱకేశ్వరాలయమునకు చేరి ఎఱకమఠ ముండెడిదనియు నందు విద్యార్థులు చదువుకొనుచుండెడివా రనియు నీ శాసనమునుండి తెలియుచున్నది. చక్కని లిపి

12

౧ అన్నవరము: (నల్లగొండజిల్లా)
దేవతల చెర్వు (నాగులసముద్రం) గండిమీద
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౩౦
౪ తెలుఁగు
౫ అయితాంబికకుమారుఁడగు రేచెర్ల కామిరెడ్డి చేసిన ధర్మమును దెలుపును. ఇందు కాకతీయసామంతులగు నీవంశమువారి బిరుదావళులు వర్ణింపఁబడినవి.

13

౧ వాడపల్లి: (నల్లగొండజిల్లా)
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౩౩
౪ తెలుఁగు
౫ కొమరెనాయక, బేతెనాయక, రుద్రనాయకులు తమ్మేలిన గణపతిదేవ మహారాజుపేర, తమ తండ్రి కాటనాయకునిపేర చేసిన ధర్మమును దెలుపును.

14

౧ సోమవరము: (నల్లగొండజిల్లా)
మూసీనదియొడ్డున జీర్ణాలయములో.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౩౫
౪ తెలుఁగుభాష
౫ కాకతీయ ౧౪, ౧౫, ౨౫, ౨౬ శాసనములు ఒక్కరాతి స్తంభముపైననే మూడువైపుల చెక్కఁబడినవి. రేచెర్వుల బేతిరెడ్డికి పుణ్యముగా నిచ్చిన ధర్మములను దెలుఁపును. ఈధర్మము బేతిరెడ్డి మరణించిన పిమ్మటనే చేయఁబడి యుండును. కానిచో నాతని యనుజుడగు నామిరెడ్డి రేచెర్లవంశమున కధిపతియై బిరుదములను ధరించుట పొసగనేరదు. (చూ. నెం. ౯ వ శాసనము)

15

౧ సోమవరము: (నల్లగొండజిల్లా)
మూసీనదియొడ్డున, జీర్ణాలయములో.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౫౬
౪ తెలుఁగుభాష
౫ కాకతీయ ౧౪, ౧౫, ౨౫, ౨౬ శాసనములు ఒక్కరాతి స్తంభముపైననే మూడువైపుల చెక్కఁబడినవి.

రేచెర్ల నామిరడ్డి తన తలిదండ్రులకును, తనకును ఆయురారోగ్యములకొఱకు ఇచ్చిన ధర్మమును దెలుపును.

16

౧ నాగులపాడు : (నల్లగొండజిల్లా)
శివాలయములో
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ ౧౧౫౬
౪ తెలుఁగుభాష
౫ మండలిక రేచెర్ల కాట్రెడ్డి తన తండ్రి నామిరడ్డికి, తనతల్లి అయ్తమాంబకు, తనకు పుణ్యముగా, నామేశ్వర, అయ్తేశ్వర, కాటేశ్వర దేవరలను ప్రతిష్ఠచేసి గణపతిదేవమహారాజు పృథ్వీరాజ్యము చేయుచుండగా నిచ్చిన ధర్మమును దెలుపును.

17

౧ కొండిపర్తి : (వరంగల్లుజిల్లా)
కోటలోని జీర్ణాలయము నెదుట.
౨ గణపతిదేవుఁడు.
౩ శా. శ. ౧౧౬౨
౪ సంస్కృతము
౫ చక్కని లిపి. అన్నివైపుల పగులఁగొట్టబడినది. అందుచే విషయము అసమగ్రము.
మల్యాలవంశీయుఁడగు కాటచమూపతి ప్రోలేశ్వర, అచ్యుతేశ్వర, రుద్రేశ్వరదేవరల ప్రతిష్ఠలను చేసి నట్లు తెలుపును. ఆతని వంశవృక్ష మీశాసనమం దీయఁబడినది. ఇతని ప్రత్యర్థిగ సంకిసాధీశ్వరుఁ డిందు పేర్కొనఁబడినాఁడు. ఈతనిగూర్చి విశేషములు తెలియుటలేదు.

18

౧ గణపవరము : (నల్లగొండజిల్లా)
జీర్ణశివాలయమువద్ద.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ. ౧౧౪౫
౪ సంస్కృతభాష
౫ పైభాగము పోయియున్నది.
జగద్దేవుని పేర్కొనును. ఈతని కొడుకు దేవభూపాలుఁడు. జగద్దేవుని తరువాత కాకతి ప్రోలుఁడు రాజ్య మేలినాఁడని తెలుపుచున్నది. గణపతిని, ఆతని తండ్రి మహాదేవుని, పినతండ్రి రుద్రునికూడఁ బేర్కొనుచున్నది. నెం. ౫ రు హనుమకొండ శాసనమున ప్రోలుని ప్రత్యర్థిగ బేర్కొనబడిన జగద్దేవుఁ డిందలి జగద్దేవుడేయని చెప్పవచ్చును. అప్పు డా రెండు శాసనములను సమన్వయింపవలసి యుండును.

19

౧ నాగులపాడు : (నల్లగొండజిల్లా)
దేవాలయములో.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ. ౧౧౭౦
౪ తెలుఁగు
౫ అయితాంబికతనయుఁడైన రేచెర్ల కామిరెడ్డి ధర్మమును దెలుపును. (చూఁడుము కాకతీయ ౧౨).

20

౧ బూదపూరు : (మహబూబునగరుజిల్లా)
మసీదులో.
౨ గణపతిదేవుఁడు
౩ శా. శ. ౧౧౭౧
౪ సంస్కృతాంధ్రములు
౫ గణపతిదేవుని సేనానాయకుఁడగు మల్యాలగుండయ చేసిన రెండు దేవాలయ నిర్మాణములను వివరించును. కాకతీయ చారిత్రమునకు ఈశాసన మమూల్యమయినది ఇందు కాకతీయులు చతుర్థకులజులని స్పష్టముగా వర్ణితమైనది.

21

౧ బూదపూరు : (మహబూబునగరుజిల్లా)
మసీదులో.
౨ గణపతిదేవుడు
౩ శా. శ. ౧౧౫౪
౪ సంస్కృతాంధ్రములు
౫ గణపతిదేవుని పేర మల్యాలగుండయ తటాకము నిర్మించినట్లు తెలుపును. గుండయవంశవృక్షము కలదు. రుద్రదేవుని జీవితకాలములోనె గణపతి దేవుడు రాజ్యపరిపాలనమందు పాలుగొనుచుండె నని యిది తెలుపుచున్నది.

22

౧ వరంగల్లు :
ఖాన్ సాహెబుతోటవద్ద.
౨ గణపతిదేవుడు
౩ సర్వధారి
౪ తెలుఁగుభాష
౫ పైభాగము తెగఁగొట్టబడినది.
వీరభద్రేశ్వరునికి ధర్మముగా రాజు వర్తకపుసరకుల మీఁదవచ్చు నాదాయము నిచ్చినట్లు తెలుపును. ఆకాలపుసుంకములు దిగుమతివస్తువులు తెలుపును. భాషావిషయకముగా ఇందలి పదరూపములు గమ నింపఁదగినవి.

23

౧ ముప్పవరము : (వరంగల్ జిల్లా)
చెరువునద్దిగుట్టమీద.
౨ గణపతిదేవుడు
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ తాయికఱుకులది
పంతబొల్లిరెడ్డి కుమారుఁడు మల్లిరెడ్డి రామేశ్వర దేవర ప్రతిష్ఠచేసిన ధర్మమును దెలుపు . రెడ్లలో పంటరెడ్ల యునికినిగూర్చి తెలుపు ప్రాచీననిదర్శన మిదియే. ఇందు రెడ్డి, రడ్డిపదములు సమానార్థకములుగా వాడఁబడినవి.

24

౧ మట్టెవాడ : (వరంగల్ జిల్లా)
కటికి రామన్న ఇంటిదొడ్డిలో
౨ గణపతిదేవుడు
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ గణపతిదేవుని బిరుదవిశేషములను తెలుపును. ఇందలి యుపమన్యునకును నెం. ౫౨ రు. శాసనమునందలి యుపమన్యు మునికినిఁగల సంబంధము మృగ్యము.

25

౧ సోమవరము : (నల్లగొండజిల్లా)
మూసీనదియొడ్డున జీర్ణాలయములో.
౨ గణపతిదేవుడు
౩ దుర్మతిసంవత్సరము
౪ తెలుఁగు
౫ కాకతీయ ౧౪, ౧౫, ౨౫, ౨౬ శాసనములు ఒక్క శిలాస్తంభముమీఁదనే మూడువైపుల చెక్కఁ బడినవి. భీమనాథుఁడను నాతడు స్వయంభూ దేవరకు చేసిన ధర్మమును తెలుపును.

26

౧ సోమవరము : (నల్లగొండజిల్లా)
మూసీనదియొడ్డున జీర్ణాలయములో.
౨ గణపతిదేవుడు
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ కాకతీయ ౧౪, ౧౫, ౨౫, ౨౬ శాసనములు ఒక్క శిలాస్తంభముమీదనే చెక్కఁబడినవి.
గణపతిదేవమహారాజులకు రేచెఱ్ల రుద్దురడ్డికి పుణ్యముగా జేయబడిన ధర్మమును దెలుపును. ఈ రుద్దురడ్డి రేచెర్ల వంశీయుడును గణపతిదేవుని సేనానియునగు రుద్రసేనానియు నొక్కరేయనుట కభ్యంతరములు గానరావు.

27

౧ చినకందుకూరు: (వరంగల్లుజిల్లా)

౨ గణపతిదేవుఁడు

౩ శుభకృతు

౪ తెలుఁగు

౫ ఈ శాసనమునందలి ధర్మముఁ జేసిన యాతని పేరు తెలియదు. ఇందలి విడ్డవారము నడ్డవారమునకు రూపాంతరము గానోపును.

28

౧ చినకందుకూరు: (వరంగల్లుజిల్లా)
గ్రామముచెంతి పొలములో

౨ గణపతిదేవుఁడు

౩ విభవ

౪ తెలుఁగు

౫ అపరిచితుఁడగు నొకని ధర్మమును దెల్పును.

29

౧ నాగులపాడు: (వరంగల్లు జిల్లా)
దక్షిణపు టాలయపు ద్వారశాఖపై

౨ గణపతిదేవుఁడు

౩ రక్తాక్షి

౪ తెలుఁగు

౫ గణపిరెడ్డియు, మల్లిరెడ్డియు కలిసి తమ తండ్రి కామిరెడ్డికిని, తమ తల్లి కామసానికిని, తమకును బుణ్యముగా నిచ్చిన ధర్మమును దెలుపును.

30

౧ నాగులపాడు: (నల్లగొండజిల్లా)
దేవాలయపు దక్షిణభాగమున

౨ గణపతిదేవుఁడు

౩ రక్తాక్షి-క్షయ

౪ తెలుఁగు

౫ కామయ, నామయ, మల్లయలు తమ తండ్రి కాట్రెడ్డికి, తల్లి పారసానమ్మకు పుణ్యముగా నిచ్చిన ధర్మమును దెలుపును. కామయనామయలు క్షయ సంవత్సరములో చేసిన వేర్వేరు ధర్మములను గూడ తెలుపును అప్పటికి బహుశః మల్లయ చనిపోయి యుండును.

31

౧ పమ్మి: (వరంగల్లు జిల్లా)
విష్ణ్వాలయములో

౨ గణం రుద్రదేవమహారాజులు

౩ శా. శ. ౧౧౫౬

౪ తెలుఁగు

౫ శిల గచ్చుదిమ్మలో నిముడ్చుటచే ప్రక్కలయందలి యక్షరములు కనుపడుటలేదు.
పమ్మియందు ప్రసన్నవల్లభదేవరను, దేసనప్రగడ ప్రతిష్ఠ చేయింపఁగా, శ్రీమన్మహాసామంతవిర్యాల నాగసానమ్మ మొదలగు వారు చేసిన ధర్మములను తెలుపును. ఆకాలపు దేవాలయ పూజావిధానములు, వృత్తినిర్మాణములు నెఱుంగుటకు ఈశాసనమనుకూలించుచున్నది. ఈ వంశీయులకును కాకతీయులకును సన్నిహితసంబంధములుండియుండినవి.

32

౧ బూర్గుగడ్డ: (నల్లగొండజిల్లా)
నరసింహాలయములో, స్తంభముపై.

౨ రుద్రదేవమహారాజులు

౩ శా. శ. ౧౧౮౦

౪ తెలుఁగు

౫ రుద్రమదేవి ప్రధానియగు సత్రము బొల్లమరాజుంగారి తమ్ముఁడు చేసిన ధర్మమును తెలుపును. ఇందలి మొదటిశ్లోకమునుబట్టి యీకాలమునందు వైష్ణవమతము వ్యాపించియున్నట్లు తెలియనగును. గణపతిదేవుడు క్రీ. శ. ౧౨౬౦ లో మరణించుటకు కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వమునుండియు నాతని పుత్రిక రుద్రాంబ యాతనితో చేరి రాజ్యమేలుచుండినటు లీశాసనమునుండి తెలియుటచే నియ్యది కాకతీయ చరిత్రమునకు చాల ముఖ్యమైనది.

33

౧ పానుగల్లు: (నల్లగొండజిల్లా)
ఛాయాసోమేశ్వరాలయములో

౨ రుద్రదేవమహారాజు

౩ *

౪ తెలుగు

౫ తంత్రపాలుమల్లినాయకుఁడు చేసిన ధర్మమును దెలుపును. ఇందలి రుద్రదేవుడు పురుషనామఖ్యాతేయగు రుద్రాంబికయే.

34

౧ పానుగల్లు: (నల్లగొండజిల్లా)

౨ రుద్రదేవుఁడు

౩ శా. శ. ౧౧౮౪

౪ తెలుగు

౫ పానుగల్లులోని ఛాయాసోమనాథదేవరకు ప్రౌఢ ప్రతాపచక్రవర్తి సారంగపాణిదేవుఁడు చేసిన ధర్మమును దెలుపును. ఈ రాజన్యుఁడు పానుగంటి స్థలమున కధిపతియు, గణపతిరుద్రమాంబలకు సామంతుఁడును, దేవరాడ భూపతి, జజ్జలదేవ, భోజరాజు లకు శత్రువునై యుండెను. ఈతఁడు తిక్కన కృతమగు నిర్వచనోత్తరరామాయణమునం దాంధ్ర చోడవంశోద్భవుడగు తిక్కనరపాలునకు శత్రువుగ చేర్కొనఁబడిన మహారాష్ట్రసామంతుడగు సారంగుడే యని తోఁచుచున్నది. శేవుణవంశీయులును, దేవగిరియాదవులకు బంధువులు నగు వీర లాంధ్ర దేశమునకు వచ్చుటకు పూర్వ ముత్తరదేశమునందలి రాజులతో బోరియుండిరని యీశాసనమునుండి తెలియుచున్నది. వీరి శాసనములు నెల్లూరుమండలమున గాంచనగుచున్నవి. (చూ. Nellore Inscriptions.)

35

౧ పానుగల్లు: (నల్లగొండజిల్లా)

౨ ప్రతాపరుద్రుఁడు

౩ శా. శ. ౧౨౧౩

౪ తెలుగు సంస్కృతము

ఈ శాసనము పలుతావుల చెడిపోయినది. ప్రతిబింబ మస్పష్టము. ఇయ్యది కాకతీయచరిత్రమున కమూల్యమైనది. రుద్రాంబిక గణపతిదేవుని కూతురనియు నామె జీవించియుండగనే కుమారనామాంచితుడై యామె దౌహిత్రుడగు ప్రతాపరుద్రు డామెతో చేరి రాజ్య మేలుచుండెననియు నీ శాసనమునుండి తెలియుచున్నవి.

36

౧ బూదపూరు: (మహబూబునగరుజిల్లా)
జీర్ణశివాలయపు గోడపై.

౨ రుద్రదేవమహారాజులు

౩ శా. శ. ౧౧౯౮

౪ సంస్కృతాంధ్రములు

౫ వర్ణములు సౌష్ఠవములు
మల్యాలగుండయ ధర్మపత్నియగు కుప్పాంబిక తన స్వర్గీయభర్తపేర లింగప్రతిష్ఠ గావించి, ఆదేవర పూజాదికములకు చేసిన ధర్మములను వివరించును. ఈమె గోనవంశమునందు పుట్టినది. ఈశ్వరభట్టోపాధ్యాయులవారు ఈశాసన రచయిత.

37

౧ పామాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
చిలుకలతిప్ప అను చేనిలో

౨ రుద్రదేవుఁడు

౩ శా. శ. ౧౨౦౦

౪ తెలుఁగు

౫ విడెముమాదయ అనువాఁడు రామనాథదేవరకు ధర్మముగా పొన్నముచ్చగ్రామసుంకము లిచ్చినట్లు తెలుపును.

38

౧ పామాపురము; (మహబూబునగరుజిల్లా)
చిలుకలతిప్ప అను చేనిలో

౨ రుద్రదేవుఁడు
౩ శా. శ. ౧౨౦౦
౪ తెలుఁగు
౫ అన్నమరాజనువాఁడు రామనాథదేవరకు ధర్మముగా పొన్నముచ్చ గ్రామ బుఱ్ఱ సుంకా లిచ్చినట్లు తెలుపును.

39

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా) సోమనాథాలయములో.
౨ రుద్రదేవమహారాజులు
౩ *
౪ సంస్కృతము
౫ కాకతీయుల సేవకుఁడగు పోతినాయకుని ధర్మమును దెలుపును. కాకతీయవంశచారిత్రమున కీ శాసనము మిక్కిలి యమూల్యమైనది. ప్రోలునినుండి రుద్రాంబవరకు వంశవృక్షమును వివరించును. రుద్రాంబ గణపతిదేవుకూఁతురనియు, చాళుక్యవంశీయుఁడగు ఇందుశేఖరుని కొమారుఁడగు వీరభద్రుఁడు ఆమె భర్తయనియు తెలుపును. దీనిని కాకతీయ నెం ౩౫ ర శాసనముతో చేర్చి చదువవలెను.

40

౧ బూరుగుగడ్డ: (నల్లగొండజిల్లా) వరాహనృసింహస్వామిగుడిలో
౨ *
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ ఒకానొకని ధర్మమును దెలుపును. దేవాలయపు టుద్యోగులను వారి భత్యములను వివరించును.

41

౧ బూరుగుగడ్డ: (నల్లగొండజిల్లా) వరాహనరసింహస్వామిగుడిలో
౨ *
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ అమజయ్య గణపదేవుఁడు చేసిన ధర్మమును దెలుపును. ఈతనికి ,, సర్వలోకాశ్రియ '' ,, విష్ణువర్ధన చక్రవర్తి '' అను బిరుదములు కలవు.

42

౧ బూరుగుగడ్డ: (నల్లగొండజిల్లా) వరాహనృసింహస్వామిగుడిలో
౨ *
౩ *
౪ తెలుఁగు
౫ ఈ శాసనాంత్యభాగమునం దాంధ్రచోడబిరుదాంచితుడగు నొక మహామండలేశ్వరుడు పేర్కొనబడియున్నాడు. నెం. ౪౦, ౪౧, ౪౨ ర్లు ఒకశిలమీద నేయున్నవి.

43

౧ గణపవరము: (నల్లగొండజిల్లా) విష్ణ్వాలయములో.
౨ ప్రతాపరుద్రుడు
౩ శా. శ ౧౨౧౪
౪ తెలుఁగు
౫ మహాప్రధాని గంగి దేవనింగారి ధర్మమును దెలుపును. ఇందు రాజు ,,ప్రతాపకుమార రుద్రదేవమహారాజులు'' అని వ్రాయఁబడినది.

44

౧ గజగట్లపల్లి: (మెదకుజిల్లా) ఆంజనేయాలయము ముందు
౨ *
౩ *
౪ తెలుఁగు.
౫ ఈ శాసనమును విరుగగొట్టి ఒక ఖండము గజగట్లపల్లిలోను, మరియొక ఖండము మణూరులోను పడవేసినారు. దీనిని నెం ౪౫ ర మణూరుశాసనముతో కలిపి చదువవలయును.

45

౧ మణూరు : (మెదకుజిల్లా)
సోమనాథాలయములో.
౨ ప్రతాపరుద్రుడు
౩ శా. శ ౧౨౧౮
౪ తెలుగు
౫ ఈ శాసనమును నెం ౪౪ రుతో కలిపి చదువునది. దీనినుండి అనుమకొండ అంన్న వెంక, విశ్వము రుద్రయయను ప్రతాపరుద్రుని సామంతు లిరువురు తెలియనగుచున్నారు. కర్నూలుమండల స్థానిక చరిత్రములయందుగూడ వీరి ప్రశంస గలదు.

46

౧ అలంపురము : (రాయచూరుజిల్లా)
౨ ప్రతాపరుద్రదేవుడు
౩ శా. శ ౧౨౨౧
౪ తెలుగు
౫ ముమ్మడి బ్రమ్మిశెట్టి మొదలగు సెట్లు, వీరభద్ర సాంప్రదాయులగువారు చేసిన ధర్మమును వివరించును. విజయనగర శాసనముల యంత్యభాగమున గాంచనగు ని విరూపాక్ష నామ మిాశాసనప్రారంభమున చెక్కబడియున్నది. బహుశః ఇయ్యది యిటీవల లిఖింపబడియుండవచ్చును.

47

౧ నాగులపాడు : (నల్లగొండజిల్లా)
రెండుగుళ్ళమధ్య మసీదునకెదురుగా పూడియున్నది.
౨ ప్రతాపరుద్రుడు
౩ శా. శ ౧౨౨౫
౪ తెలుగు
౫ రాజునకు పుణ్యముగా ఆ యూరిలోని ౧౮ కులములవారు చేసిన ధర్మమును వివరించును.

48

౧ లేకుమాల : (మెదకుజిల్లా)
ఆంజనేయాలయములో.
౨ ప్రతాపరుద్రుడు.
౩ శా. శ ౧౨౩౦
౪ తెలుగు
౫ ప్రతాపరుద్రుని మహాప్రధాని పురవరి మహాదేవ నాయంకుల ధర్మమును దెలుపును.

49

౧ మాటూరు : (వరంగల్ జిల్లా)
౨ ప్రతాపరుద్రుడు.
౩ శా. శ. ౧౨౩౨
౪ తెలుగు
౫ అసంపూర్ణ శాసనము

50

౧ మేళ్ళచెరువు : (నల్లగొండజిల్లా)
స్వయంభూదేవాలయములో.
౨ ప్రతాపరుద్రుడు.
౩ శా. శ ౧౨౩౩
౪ తెలుగు
౫ స్థానికులగు వివిధవర్ణములవారు శ్రీ స్వయంభూదేవరకు చేసిన ధర్మములు తెలియుచున్నవి. ఈ శాసనమున వెలమ, కోమటికులములు పేర్కొనబడియున్నవి.

51

౧ ఒరంగల్లు :
గుడిముందట.
౨ *
౩ *
౪ సంస్కృతము
౫ కాకతీయవంశములో ప్రోలుడు జనించినట్లు తెలుపుచున్నది. అసంపూర్ణశాసనము.

52

౧ వరంగల్లు :
గుడిముందట.
౨ *

౩ *

౪ సంస్కృతము

౫ ఈశాసనము పలుతావుల చెడిపోయినది.
ప్రారంభమున ప్రోలుని తండ్రినిఁగూర్చి తెల్పి యుండవచ్చును. ప్రోలుఁడు, ఈతనికొడుకు మహాదేవుఁడు ఇందు పేర్కొనఁబడినారు. ఉపమన్యు మునియు, శైవాచార్యుఁడగు ధృవేశ్వర మునీశ్వరుఁడును పేర్కొనఁబడినారు. వీ రిద్వురును చరిత్ర కపరిచితులు. నెం. ౨౪ వ శాసనమునుచూచునది.

53

౧ రుద్రేశ్వరము: (హనుమకొండ)
హనుమకొండ పెద్దదేవాలయములో

౨ *

౩ *

౪ తెలుఁగు

౫ గోసగియాశ్వరదేవుఁడనువాఁడు తమ్మేలిన కాకతీయ రాజులకు రాజ్యాభివృద్ధిగాను పెక్కుదేవరలను ప్రతిష్ఠ చేసెనని తెలుపును. సహస్రస్తంభముల గుడికి రుద్రేశ్వరము అనిపేరు.

54

౧ మాటూరు: (వరంగల్ జిల్లా)

౨ *

౩ శా. శ. ౧౦౪౧

౪ తెలుఁగుపద్యములు

౫ ఈ శాసనము మధ్య మధ్య చెడిపోయియుండుటచే ప్రతిబింబమస్పష్టముగ నున్నది. త్రిభువన మల్లదేవుని సామంతుఁ డొకఁడు దాయాదు లపహరించిన ఆంధ్రసామ్రాజ్యమును తిరిగి కాకతీయులకు సంపాదించిపెట్టినటుల తెలుపుచున్నది. ఈ శాసనము కాకతీయుల పూర్వచరిత్రమును దెలుపుటలో నద్వితీయప్రాముఖ్యతఁగలది. ఇందలి విషయములు భావిపరిశోధనమునఁ గాని సమన్వయింప వలనుపడదు.

55

౧ గూడూరు: (వరంగల్ జిల్లా) గ్రామమధ్యమున

౨ *

౩ *

౪ తెలుఁగుపద్యములు

౫ దుర్జయవంశానుక్రమణికను దెలుపును. ఎఱ్ఱనరేంద్రుఁడు బొట్టబేతరాజు పక్షమువహించి, అతనిని కొఱవిదేశమునకు ప్రభువుగాఁ జేసెనని తెలుపుచున్నది. ఎఱ్ఱనభార్య ఆతనిని కాకతివల్లభునిగాఁ జేసినది. ఈశాసనము కాకతీయుల యుత్పత్తిని గూర్చి ఆద్భుతాంశములను బయలుపెట్టుచున్నది. ఇందలి విషయములు పరిశోధనీయములు. దీనితో నెం. ౫౪ వ శాసన మన్వయింప నగును. చాళుక్య నె ౩౫, ఇతర ౧౩ ర్లు ఈ శిలమీద నేయున్నవి.

56

౧ ధర్మసాగరము: (వరంగల్ జిల్లా)
దేవాలయము ముందర.

౨ *

౩ *

౪ సంస్కృతాంధ్రములు

౫ ఈశాసనము మిక్కిలి చెడిపోయి. ప్రతిబింబము దుస్సాధ్యముగ నున్నది. దీనినుండి గణపతిదేవుని మంత్రియు, భాస్కరమంత్రి పుత్రుడునగు మల్లమంత్రి తెలియనగుచున్నాడు.

57

౧ ఇనుగుర్తి: (వరంగల్లుజిల్లా)

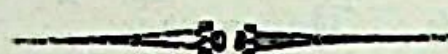
౨ *

౩ *

౪ సంస్కృతము

౫ ఈశాసనము నాగరలిపిలోనున్నది. ఇందు విశేష భాగములలో బెత్తికలు లేచిపోయి ప్రతిబింబ మస్పష్టముగ నున్నది. ప్రోలరాజునకును ముప్పాంబికకును బుత్రుడగు రుద్రదేవుడు మేలాంబికను వివాహమాడి సప్తసంతానములను బ్రతిష్ఠించెనని యీశాసనమున చెప్పబడియున్నది. దానసంవత్సర ముండెడిభాగము చెడిపోయినది.

చాళుక్య శాసనములు

1

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)

౨ జగదేకమల్లుఁడు

౩ ౧౮ వ రాజ్యసంవత్సరము

౪ కన్నడము

౫ ఆయూరి సెట్టికులజులు సగరేశ్వరదేవుని ప్రీతికై శ్రీగిరి పండితునికి చేసిన ధర్మమును తెలుపును. ఈ శ్రీగిరిపండితుడు ఆలయస్థానపతిగ నుండవలెను. చాళుక్య ౧, ౨ శాసనములు ఒకేశిలపై నున్నవి.

2

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)

౨ జగదేకమల్లుఁడు

౩ ౮ వ రాజ్యసంవత్సరము

౪ కన్నడము

౫ కొందరు సెట్టికులజులును, ప్రజలును సాగరేశ్వర, సోమేశ్వర దేవరలకు చేసిన ధర్మమును తెలుపును. చాళుక్య ౧, ౨ శాసనములు ఒకేశిలపై నున్నవి.

3

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా) చండికాంబగుడిలో.

౨ జగదేకమల్లుఁడు

౩ *

౪ కన్నడము

౫ ఈశాసనమునందలి తూర్పుభాగము జగదేకమల్లుని మంత్రియగు మనెవెగ్గడను పేర్కొనుచున్నది. పశ్చిమభాగమునత్రిభువనమల్లునికాలపు శాసనము.

4

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా) సోమనాథస్వామి గుడిలోని గోడలో.

౨ జగదేకమల్లుఁడు

౩ *

౪ కన్నడము

౫ మహామాత్యుఁడగు శ్రీమన్మనెవెగ్గడెను పేర్కొనును. అసంపూర్ణశాసనము.

5

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)

౨ జగదేకమల్లుఁడు

౩ ధాతుసంవత్సరము

౪ కన్నడము

౫ జగదేకమల్లుని తనయుడు త్రైలోక్యమల్లకేశవపురమున నొక దానముఁ జేసెననియు, దాఖిసెట్టి దానిని నడుపువాఁడనియును, పిమ్మట నచ్చటి నాలుగు సెట్టికులములవారును, సమస్తసమయముల వారునుగూడ ధర్మములను జేసియుండిరనియు నీ శాసనమునుండి తెలియుచున్నది.

6

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా) ఈశ్వరాలయములో

౨ త్రైలోక్యమల్లుఁడు

౩ చా. వి. శ. ౮౩

౪ కన్నడము

౫ ఒకానొకని దానమును తెలుపును.

7

౧ డాకూరు: (మెదకుజిల్లా) వీరభద్రాలయములో

౨ త్రైలోక్యమల్లుఁడు

౩ శా. శ. ౧౦౧౩. త్రైలోక్యమల్లుని రాజ్యసంవత్సరము ౩, అంగీరస.

౪ కన్నడము
౫ మహామండలేశ్వర సోమెమ్మార్కడి డాకూరులో బజ్జేశ్వరుని ప్రతిష్ఠించెను. అచ్చట నేయుండిన అయశేశ్వరునకు మార్తాండరసమున్నగువారు దాన మొసగిరి. ఈశాసనమునుండి తాత్కాలికదేవాల యోత్సవాదులు కొన్ని తెలియనగుచున్నవి.

8

౧ నంబులకుంట: (మహబూబునగరుజిల్లా)
చెఱువుకట్టమీద
౨ త్రైలోక్యమల్లుఁడు
౩ *
౪ కన్నడము
౫ త్రైలోక్యమల్లుని మహాప్రధానియగు మనెవెర్గడె యిందు పేర్కొనబడియున్నాడు. చోడవంశో ద్భవుఁడగు సంకరసచోడమహారాజునకును పద్మల దేవికిని జనించిన మల్లమాణిదేవి ధర్మము నీశాసనము తెలుపుచున్నది.

9

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
౨ త్రైలోక్యమల్లుఁడు
౩ *
౪ కన్నడము
౫ అసంపూర్ణశాసనము. ఇందు మహామండలేశ్వర నిరుగసిచోళమహారాజు పేర్కొనఁబడినాఁడు. ఇతఁడు రాజసామంతుఁడు. ఆంధ్రచోడులలో నొకడు. శాసనాంత్యభాగమునం దీతని మంత్రిని గూర్చిన ప్రస్తావనగలదు. అవలిభాగము నేలలో పూడియున్నది.

10

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
శాలబ్రహ్మేశ్వరుని గుడిప్రక్కన.
౨ త్రైలోక్యమల్లుఁడు
౩ *

౪ కన్నడము
౫ అసంపూర్ణశాసనము. ఇందు మహామండలేశ్వర బిద్దనచోడమహారాజు పేర్కొనఁబడినాఁడు. ఇతఁడు సామంతప్రభువై, తెలుఁగు చోళులలో నొక్కరుడైయుండి దత్తమండలశాసనములలోని బిద్దనచోడుఁడై యుండును.

11

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
శాలబ్రహ్మేశ్వరుని గుడిప్రక్కన
౨ భువనైకమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ. ౯౮ నళసంవత్సరము
౪ కన్నడము
౫ అలంపురములోని శ్రీబ్రహ్మేశ్వరదేవరకు శ్రీమద్వడ్డె రావుళదండనాయకులు చేసిన ధర్మమును దెలుపును. ఈదానము స్థానపతి బ్రహ్మరాసి భట్టారకునికి చేయబడినది. ఇందు చాళుక్యవిక్రమ శకమునకు బదులుగా శకవర్షమీయబడియున్నది. ఈశాసన మునుండి యాకాలమునందు దేవపూజోపయోగ్య ములగు వస్తువులు తెలియుచున్నవి.

12

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
వేంకటేశ్వరాలయము ముందు.
౨ త్రిభువనమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ ౧
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లుని రాజ్యకాలమునం దాతనికి సామంతుడగు నొక చోడరాజు బ్రహ్మేశ్వరదేవునికిఁ బ్రీతిగా నచ్చటి స్థానపతి కొనర్చిన ధర్మము నీ శాసనము తెలుపుచున్నది. ఈ శాసనకాలము ఒక టవచాళుక్యవిక్రమ శకసంవత్సరముగా నున్నది. ఈ శకము త్రిభువనమల్లబిరుదాంచితుడును, పశ్చిమ చాళుక్యచక్రవర్తియు నగు నాఱవవిక్రమాదిత్యుని రాజ్యారంభకాలమగు క్రీ. శ. ౧౦౭౫—౧౦౭౬

సంవత్సరమునుండి ప్రారంభమగును. ఈ శాసనము పలుతావుల చెడిపోయియుంటచే ప్రతిబింబ మస్పష్టముగ నున్నది.

13

౧ వేములవాడ: (కరీంనగరుజిల్లా)
భీమేశ్వరాలయము ముందు.
౨ త్రిభువనమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ. (౨) అవ్యయసం॥
౪ కన్నడము
౫ ఈ శాసనపు పశ్చిమభాగమున త్రిభువనమల్లుని పుత్రుడగు కుమారసోమేశ్వరుని ధర్మమును, ఉత్తర భాగమున పొళవాకకులతిలకుడగు మహామండలేశ్వరజగద్దేవుడు హారీశ్వరదేవునికిఁ బ్రీతిగాఁ నీశ్వర పండితునికిఁ జేసిన ధర్మమును పేర్కొనబడి యున్నవి. ఈ జగద్దేవుడును, కాకతిరుద్రుని హను మకొండశాసనమందలి జగద్దేవుఁడు నొక్కరేయై యుండవలెను.

14

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
యోగానందనారసింహాలయము
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ (౨) ౩ వ్యయ
౪ కన్నడము
త్రిభువనమల్లుని రాజ్యమున మహాస్థానాధిపతి ధర ణీంద్రరాశి పండితుని పాలనమున సమస్తజనులును కూడి చేసిన ధర్మము నీ శాసనము తెలుపుచున్నది.

15

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
౨ త్రిభువనమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ. ౩
౫ కొండబు బ్రహ్మేశ్వరదేవర కొసంగిన దానమును దెలుపును.

16

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
చాకలివాని భావివద్ద
౨ త్రిభువనమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ. ౩ ప్రజాపతి సం॥
౪ కన్నడము
౫ అచ్చటి శెట్టికులజుల ధర్మము తెలియుచున్నది.

17

౧ నగునూరు (కరీంనగరముజిల్లా)
ఊరిబయటనున్న శక్తిఆలయమునకు ఎదుటి విగ్రహముల దగ్గర.
౨ దొమ్మెరాజు
౩ ప్రమాది
౪ తెలుఁగు
౫ మహామండలేశ్వర దొమ్మెరాజు జగద్దేవుడు, మేడరాజు ననువారలు ఎనుబదివేల సైన్యము నెదిర్చి గెలిచిరని యీ శాసనము దెలుపుచున్నది. వారలు అనుమకొండశాసనమునందలి కాకతీయ ప్రత్యర్థులయి యుందురు.

18

౧ అల్లాదుర్గము: (మెదకుజిల్లా)
ఈదులలో నున్నది.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౮ రక్తాక్షి
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లుని కాలమున రాజపుత్రుడగు ఆహవమల్లపెమ్మాడి చేసిన దానము తెలియనగుచున్నది.

19

౧ వేములవాడ: (కరీంనగరుజిల్లా)
సోమేశ్వరాలయము ముందు
౨ త్రిభువనమల్లదేవుఁడు
౩ చా. వి. శ. ౮

౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లునికాలమున నళని సామంతుఁడు రాజాదిత్యరస రాజాదిత్యేశ్వరుని ప్రతిష్ఠ చేసి యొక మహోన్నతదేవాలయమును గట్టించి, చక్రవర్తి యనుజ్ఞపై నా దేవునకుఁ గొన్ని ధర్మములను జేసి నటు లీశాసనము తెలుపుచున్నది.

20

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
బాలబ్రహ్మేశ్వరునిగుడి పశ్చిమద్వారమున.
౨ *
౩ చా. వి. శ. ౧౧
౪ కన్నడము
౫ అసంపూర్ణశాసనము

21

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా)
ఆంజనేయులగుడిముందర.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౧౩
౪ కన్నడము
౫ అసంపూర్ణశాసనము. ప్రతిబింబము దుస్సాధ్యముగ నున్నది. కందూరుశాఖకు జెందిన చోడవంశీయులలో నొకడును, త్రిభువనమల్లుని సామంతుడునగు నొక రాజన్యుని దానము నీ శాసనము తెలుపుచున్నది.

22

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
కేశవాలయము గోడమీద.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౧౫ ప్రజోత్పత్తి
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లునికి గురువగు సకలప్రవేశభట్టారకుడు, జ్యోతిశ్శాస్త్రప్రవీణుడగునాదిత్యభట్టోపాధ్యాయునికి, చక్రవర్తి యశోభివృద్ధికై యొనర్చిన ధర్మము నీ శాసనము తెలియజేయుచున్నది.

23

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా)
సోమనాథాలయముముందర,
౨ *
౩ చా. వి. శ. ౨౨ ఈశ్వర
౪ కన్నడము
౫ అసంపూర్ణశాసనము. ఇందునుండి కొట్టిపాక రాజధానిగ పేర్కొనబడియున్నది. ఇచ్చట నొక రాజప్రతినిధి యుండి యుండును.

24

౧ గంగాపురము; (మహబూబునగరుజిల్లా)
వినాయకునిగుడివద్ద
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౨౩ ఈశ్వర
౪ కన్నడము
౫ ఈ శాసనమున చా. వి. శ. ౨౩, ౪౨ సంవత్సరములు గలవు. ఇందుకుఁ గల కారణము తెలియుట లేదు. గంగాపురమునకు త్రైలోక్యమల్లకేశవపురమను నామాంతర ముండియుండును.

25

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
జువ్విచెట్టు వేపచెట్టు అరుగుమీద పఱచిన బండ
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౨౫. ఖర
౪ కన్నడము
౫ మహారాణి మన్నాదేవిధర్మ మీ శాసనమునఁగలదు.

26

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
బాలబ్రహ్మేశ్వరుని గుడిప్రక్క.
౨ త్రిభువనమల్లుడు

౩ చా. వి. శ. ౨౩. కాళయుక్తి
౪ కన్నడము
౫ మహామండలేశ్వర మల్లరస మహాస్థానాధిపతి సోమేశ్వరరాశిభట్టారకునికి, బ్రహ్మేశ్వరదేవుని ప్రీతికై చేసిన ధర్మ మీశాసనమునుండి తెలియుచున్నది.

27

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
ఆలయప్రాకారములో
౨ *
౩ చా. వి. శ. ౨౮
౪ కన్నడము
౫ స్థానికులగు సెట్టికులజులును, సమస్తసమయములవారును గూడి ధర్మము చేసి వేయించిన శాసనము. చాళుక్య సె ౩౨ రు కూడ ఈశిలమీద నేయున్నది.

28

౧ పూడూరు: (మహబూబునగరుజిల్లా)
ఆలయమువద్ద కంపలో
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౨౯
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లుని సామంతుడగు మహామండలేశ్వర మల్లకరస తన గురువును జైనమతప్రవర్తకుడునగు కనకసేన భట్టాచార్యునికి చేసిన ధర్మమును దెలుపు శాసనము. దానినుండి యా కాలమునందు జైనమతము ప్రబలియుండినటుల తెలియుచున్నది.

29

౧ కొలనుపాక: (నల్లగొండజిల్లా)
సోమనాథాలయములో
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౩౦ సర్వజిత్
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లుని దండనాయకులగు బాణసువెగ్గడె అనన్తపాలయ్య యనువారలు రాజధానియగు కొల్లిపాకయందలి రాజాదిత్యేశ్వరునికి జేసిన ధర్మము ఈ శాసనము తెలుపుచున్నది.

30

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
బాలబ్రహ్మేశ్వరునిగుడి తూర్పుద్వారమువద్ద.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౩౯. సర్వజిత్
౪ కన్నడము
౫ సామంత మహామండలేశ్వరుడగు మల్లరస బ్రహ్మేశ్వరదేవప్రీత్యర్థమై వితరణేన్ద్రరాశి పండితునికిఁ జేసిన ధర్మము ఈ శాసనము తెలుపుచున్నది.

31

౧ అలంపురము: (రాయచూరుజిల్లా)
బాలబ్రహ్మేశ్వరుని గుడిప్రక్క.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౩౯
౪ కన్నడము
౫ త్రిభువనమల్లుని దేవి ధర్మశాసనము

32

౧ గంగాపురము: (మహబూబునగరుజిల్లా)
ఆలయప్రాకారములో.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౪౧
౪ కన్నడము
౫ భీమరస, గంగాదేవి యనువారు గంగేశ్వరదేవుని ప్రతిష్ఠ చేసినటులఁ దెలుపును. చాళుక్య సె ౨౩ రు ఇదియు ఒక శిలమీద నే యున్నవి.

33

౧ నెక్కొండ: (మహబూబునగరుజిల్లా)
రామేశ్వరాలయము ముందర.

౨ త్రిభువనమల్లుఁడు
౩ చా. వి. శ. ౪౬ ప్లవ
౪ కన్నడము
౫ చందలదేవీతనయుండును మహామండలేశ్వరుండు నగు కుమారతైలపదేవుడు తన పట్టమహిషి లక్ష్మీదేవితోడను, కుమారపెమ్మార్మాడితోడను, కోడూరి నుండి రాజ్యమేలుచు చేసిన ధర్మ మీ శాసనమున పేర్కొనబడియున్నది. ఈతడు కోడూర రాజ ప్రతినిధిగనుండి, కాకతిరుద్రుని హానుమకొండశాసనమునఁ జెప్పబడినటుల కాకతిప్రోలునికిఁ బ్రత్యర్థిగ నుండియుండెను.

34

౧ బూదపూరు : (మహబూబునగరుజిల్లా)
ఆంజనేయాలయమునకు ఎదురుగా.
౨ *
౩ చా. వి. ని ౪౬ ప్లవ.
౪ కన్నడము
౫ సపుత్రకళత్రుడగు కుమారతైలపదేవుడు వేయించిన దానశాసనము. దీనిని నెం. ౩౩ రు చాళుక్యశాసనముతో కలిపి చదువవలెను.

35

౧ గూడూరు : (వరంగల్ జిల్లా)
గ్రామమధ్యమున.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౪౭ క్రోధి
౪ కన్నడము
౫ కొల్లిపాకనుండి కుమార సోమేశ్వరుడు రాజ్యమేలు సమయమున దండనాయక సాహిపయ్య విన్నపమాలించి మహాప్రధాని మానెవెగ్గడె చేసిన ధర్మము నీశాసనము పేర్కొనుచున్నది. కాకతీయ నెం. ౫౫ ఇతర ౧౩ ర్ల శాసనములుకూడ ఈశిల మీదనే యున్నవి.

36

౧ కొలనుపాక : (నల్లగొండజిల్లా)
ఊపగడ్డపయిని స్తంభముమీద.
౨ *
౩ చా. వి. శ. ౫౦ విశ్వావసు
౪ కన్నడము
౫ కుమారసోమేశ్వరుడు కొల్లిపాకనుండి రాజ్యమేలుచుండగా మంత్రియగు మానెవెగ్గడె వేసిన ధర్మశాసనము. ఇది పలుతావుల చెడిపోయినది. ప్రతిబింబము దుర్గ్రాహ్యముగ నున్నది. వ్రాత ఏమియు బాగులేదు.

37

౧ పానుగల్లు : (నల్లగొండజిల్లా)
వేంకటేశ్వరాలయములో.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ *
౪ సంస్కృతము
౫ ఈ యసంపూర్ణశాసనమునుండి త్రిభువనమల్లుడు రాజ్యమేలుచుండగా, భీముని తమ్ముడగు వైద్యనాథుడను నాతడు, చక్రవర్తికుమారుడగు తైలపదేవునివద్దనుండి కొంతభూభాగమును పొందెనని తెలియుచున్నది. ఈ తైలపుడు కాకతీయప్రత్యర్థియగు తైలపుడు.

38

౧ బూరుగుగడ్డ : (మహబూబునగరుజిల్లా)
వరాహనృసింహస్వామి గుడికి తూర్పుననున్న చిన లంకెల బావివద్ద.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ *
౪ కన్నడము
౫ బాణసువెగ్గడె అనంతపాలయ్యలను పేర్కొనుచున్నది.

39

౧ అల్లాదుర్గము : (మెదకుజిల్లా)
కేశవాలయములో.
౨ భూలోకమల్లుడు
౩ ౩ వ రాజ్యసంవత్సరము. కీలక.
౪ కన్నడము
౫ *
షరా :—ఇది తాడికొండ శాసనముగా పొరపాటున అచ్చుపడినది. పుట ౧౪౩.

40

౧ గంగాపురము : (మహబూబునగరుజిల్లా)
చోడమ్మచెలువునద్ద.
౨ భూలోకమల్లుడు
౩ భూలోకమల్లుని ౮ వ రాజ్యసంవత్సరము
౪ కన్నడము
౫ భూలోకమల్లుని కుమారుడును, యువరాజును అగు తైలపుని దండనాయకుడును, కొండరుసెట్టి కులజులును చేసిన ధర్మమును దెలుపును.

41

౧ కొలనుపోలు : (నల్లగొండజిల్లా)
చెఱువుగట్టునకు ప్రక్కన
౨ ఆహవమల్లుడు
౩ శ. ౯౯౯. శ్రీముఖ
౧ కన్నడము
౫ సోమపెర్మాడి, లక్ష్మీబిరసియనువారల ధర్మములు ఉత్తరపశ్చిమభాగములందు గలవు.

42

౧ కొలనుపాక : (నల్లగొండజిల్లా)
వీరనారాయణస్వామిగుడి గర్భాలయములో.
౨ త్రిభువనమల్లుడు
౩ చా. వి. శ. ౩౯
౪ సంస్కృతము
౫ ఈశాసనము అరడుగుల పొడుగుగలరాయిపై చెక్కబడియున్నది. అక్షరములు మిక్కిలి చిన్నవియై యొకదానినంటి యింకొకటి యున్నవి. పంక్తుల నడుమగూడ స్థలము చాల తక్కువ. అనేక స్థలములలో నక్షరము లరిగిపోయినవి.

ఇతర శాసనములు

1

౧ ఒరంగల్లు:
కోటలో ద్వారశాఖపై
౧ రాచ్చిదేవ మహాపాత్రుడు
౩ ప్రమాది
౪ తెలుగు
౫ కాకతీయు లంతరించినపిమ్మట కొంతకాలమునకు ఓరుగల్లుకోట కపిలేంద్ర గజపతి కుమారుడగు రాచ్చిదేవ మహాపాత్రునిచే నాక్రమింపబడినటు లీశాసనమునుండి తెలియుచున్నది.

2

౧ నేలకొండపల్లి : (వరంగల్లుజిల్లా)
విరాట్రాయాంధ్రగ్రంథాలయములో
౨ కందూరి రుద్రయనచోడుడు
౩ శా. శ. ౧౦౪౭
౪ తెలుగు
౫ ఒకదానమును దెలుపును.
ఈ రుద్రయనచోడు డాంధ్రచోడుల సంతతివాడు.

3

౧ నేలకొండపల్లి : (వరంగల్లుజిల్లా)
విశ్వాత్రాయాంధ్రగ్రంథాలయములో.
౨ కృష్ణదేవరాయలు
౩ శా. శ. ౧౪౪౩ ధాతృ
౪ తెలుఁగు
౫ కృష్ణదేవరాయలకాలమున కృష్ణానది యుత్తరతీరమును కొండపల్లినుండి రాయసం కొండమరుసు పాలించుచుండెనని యీ శాసనము తెలియజేయుచున్నది.

4

౧ నాగులపాడు : (నల్లగొండజిల్లా)
గుడిద్వారముముందర అడ్డరాతిపై
౨ యేలీసుఖాను
౩ శా. శ. ౧౪౬౪ క్రోధి
౪ తెలుఁగు
౫ రెడ్లసమక్షమున జేయబడిన యొక దానమును దెలుపును.

5

౧ పానుగల్లు (నల్లగొండజిల్లా)
గోరీలవద్దనున్న శకలము.
౨ *
౩ *
౪ సంస్కృతము
౫ ఇందునుండి మైలాంబిక, భీమరాజనందనుడగు తాండక్షితీశుడు ననువారు తెలియనగుచున్నారు. వీరు చరిత్ర కపరిచితులు.

6

౧ జడచర్ల : (మహబూబునగరుజిల్లా)
వేంకటేశ్వరాలయములో.
౨ కందూరి ఉదయనచోడుడు
౩ శా. శ. ౧౦౭౪. చిత్రభాను
౪ తెలుఁగు
౫ ఈతని సుంకాధికారులు కోడూరిలోని స్వయంభు సోమనాథున కిచ్చిన ధర్మములను దెలుపును. ఈ శాసనమునుండి స్థలము సుంకమను పన్నును, గోకర్ణసింగరూక అను నాణెములును దెలియుచున్నవి.

7

౧ ఆలుగడప : (నల్లగొండజిల్లా)
౨ ఎఱ్ఱమనాయనింగారు
౩ శా. శ. ౧౧౨౭
౪ తెలుగు
౫ ఇందలి గుండపనాయనింగారు చరిత్రమున కపరిచితుడు. ఈ శాసనమునుండి యాతడు వడ్లూరునకు పాలకుడనియు, నాతని మంత్రి సింగమదేవనాయంకు డనియుఁ దెలియుచున్నది.

8

౧ సంగాపురము : (మహబూబునగరుజిల్లా)
౨ *
౩ *
౪ సంస్కృతము
౫ అసంపూర్ణ శాసనము. వెన్నమహీపతిని పేర్కొనుచున్నది.

9

౧ రామన్నపేట : (వరంగల్ జిల్లా)
చెఱువుతూముమీఁద.
౨ మహాసామంతమల్లెడ్డి
౩ శా. శ. ౧౧౩౫
౪ తెలుగు
౫ ఇందలి మల్లెడ్డి చరిత్ర కపరిచితుడు. ఈతని తండ్రి ముప్పారెడ్డి యని చెప్పబడియున్నది. వీరు రెడ్డికులజులయియుందురు. ఈ శాసనశిలను రెండు ఖండములు చేసి తూమునకు వేర్వేరుతావులను బిగించిరి. ప్రత్యేకఖండములకుఁ బ్రతులు దీసి కలిపిన శాసనము.

10

౧ గార్ల : (వరంగల్లుజిల్లా)

౨ బొప్పరాయలు

౩ శా. శ. ౧౨౦౯

౪ సంస్కృతము

౫ అసంపూర్ణ శాసనము. ఇయ్యది పద్మనాయకవంశ చరిత్రమునకు చాల ముఖ్యమైనది. చతుర్థకులమున బేతభూపతియు, నాతనికి బొప్పడును, అతనికిఁ గణనాధుఁడు నాతనికి బొప్పరాయలునుజన్మించిరి. ఈ రెండవ బొప్పరాయ లెవ్వరికి సామంతుడో తెలియుటలేదు.

11

౧ పిల్లలమఱ్ఱి : (నల్లగొండజిల్లా) సోమేశ్వరాలయ స్తంభముమీద.

౨ కాపయనాయనింగారు

౩ హేవిళంబి

౪ తెలుఁగు

౫ ఈతని భృత్యుడగు ఎఱపోతు లెంకధర్మము నీశాసనము దెలుపుచున్నది. కాపయనాయని బిరుదములు గమనింపదగినవి. ఎఱపోతు లెంకతండ్రియని చెప్ప బడిన అనుమకొండ మాచినాయనింగారికిని, కాకతీయప్రతాపరుద్రుని భృత్యుడగు అనుమకొండ అంన్ను వెంకకు నేమైన సంబంధ ముండెనేమో తెలియుటలేదు. కాపయనాయకుడు కాకతీయ రాజ్యమున పిల్లలమఱ్ఱి ప్రాంతమున కధిపతియై యుండును.

12

౧ కొలను : (వరంగల్ జిల్లా)

౨ చాళుక్యభీముఁడు

౩ *

౪ తెలుఁగు

౫ ఈశాసనము వేంగీచాళుక్య చరిత్రమునకు ముఖ్యమైనది. పూర్వభాషాపదములు పెక్కులిందుగలవు. ఇందలి రణమర్దాన్వయమును, కుసుమాయుధుఁడు నెవ్వరో తెలియదు. కొలనురాజ్యప్రశంస యిందు గలదు. ఈశాసనము తొమ్మిదవ శతాబ్దమధ్యభాగము నాటిది.

13

౧ గూడూరు : (వరంగల్ జిల్లా) గ్రామమధ్యమున.

౨ మల్లుడు

౩ *

౪ కన్నడము

౫ విరియాలవంశమునసూరడు నాతనికి బేతనయునతనికి బెజ్జమాంబికయందు మల్లనయు జనించిరని యీ శాసనమునుండి తెలియుచున్నది. వారికిని కాకతీయశాసనములలో విర్యాలనాగసానమ్మకు నేమైన సంబంధ ముండెనేమో తెలియదు. కాకతీయ ౫౫, చాళుక్య ౩౫, శాసనములును ఇదియు ఒకేశిలపై నున్నవి.

14

౧ ఇనుగుర్తి : (వరంగల్ జిల్లా) జియ్యరుస్వామిగారి యింట్లో.

౨ బయ్యాంబిక

౩ *

౪ సంస్కృతము.

౫ ఇందలి విరియాలబయ్యాంబికకును, నెం. ౧౩ రు. శాసనమున బేర్కొనబడిన విర్యాలవంశజులకును, విర్యాలనాగసానమ్మకునుఁగల సంబంధ మేమియో తెలియుటలేదు. శాసనముపలుతావులచెడియున్నది. మధ్య కల్వము చెక్కబడినది.

15

౧ బూరుగుగడ్డ : (మహబూబునగరుజిల్లా) శివాలయములో.

౨ అంనపునాయనింగారు

౩ శా. శ. ౧౩౦౦

౪ తెలుఁగు

౫ ఈ యంనమనాయనింగారు సితనితంఁడ్రి యన భీమానాయనింగారును, కాకతీయులకు పిమ్మట నుత్తరాంధ్రదేశము నేలిన పద్మనాయక వెలమల లోనివారయి యుందురు.

16

౧ మధిర : (వరంగల్ జిల్లా)

మధిరమహాదేవపురము త్రోవలోని చేలో.

౨ నరసింహుడు

౩ శా. శ. ౧౧౧౨

౪ సంస్కృతము

౫ తెనాలిపురవాస్తవ్యుడును, నారసింహుని పౌత్రుడును, బ్రహ్మాభిధాని పుత్రుడునగు నారసింహుని దానశాసనము. ఈ బ్రాహ్మణకుటుంబమునుగూర్చి యింకేమియును దెలియుటలేదు.

17

౧ లింగగిరి : (కృష్ణాజిల్లా)

౨ *

౩ శా. శ. ౧౧౪౨

౪ తెలుఁగు

౫ క్రీ॥ శ. ౧౨౨౦ లో లింగగిరిలో ఎంబెరుమానారు మఠము స్థాపింపఁబడినట్లును మఠమునకు ఆర్థికసహాయము కొఱకు రాజమఠము కొల్వ ఏర్పరుపబడినట్లును అస్పష్టముగఁ దెలియుచున్నది.

18

౧ పానుగల్లు : (నల్లగొండజిల్లా)

గోరీలవద్ద

౨ మేలాంబిక

౩ చా. వి. శ. ౭౪

౪ సంస్కృతము

౫ మేలాంబికకు ముప్వురుపుత్రులుండిరని తెలియుచున్నది. ఉదయాదిత్య భీమ గోకర్ణులనామములు గూడ గలవు. వీరామెకు పుత్రులో యేమో తెలియలేదు. వేఱొకచో నుదయాదిత్యునకు భీమ గోకర్ణులు పుత్రులని మామిళ్ళపల్లి శాసనము తెలుపుచున్నది. ప్రతిబింబము బాగుగలేదు.

19

౧ నగునూరు : (కరీంనగరముజిల్లా)

ఊరిబయటనున్న శక్తిఆలయమునకు ఎదుట విగ్రహములదగ్గర

౨ గణపతిదేవమహారాజు

౩ సర్వజిత్తు

౪ తెలుఁగు

౫ ఆ మల్లిసెట్టి, ఆయన కొడుకు వెన్నిసెట్టిచేసిన దానము. వీరు హరేశ్వరదేవరప్రతిష్టను గణపతిదేవ మహారాజుపేర గణపేశ్వరమును, సకల భక్తులపేర సకలేశ్వరమును ప్రతిష్ఠ చేసినట్లు ఈ శాసనము తెలుపుచున్నది. ఈగణపదేవుఁ డెవఁడో తెలియుటలేదు. చాళుక్య ౧౪ వ శాసనము నిదియు నొక్క శిలమీద నే యున్నవి.

20

౧ అలంపురము : (రాయచూరుజిల్లా)

బ్రహ్మేశ్వరుని గుడినుండి తుంగభద్రకు పోవు త్రోవ ప్రక్క గోడలో.

౨ విజయాదిత్యుఁడు

౩ శా. శ. (౬౨౬)

౪ సంస్కృతము

౫ ఇది బాదామి చాళుక్యుల శాసనము. శిలపంక్తుల చిగురుభాగమునం దరిగిపోయినది. కొల మాయ బడినచోటగూడ నటులే యున్నది. పూర్వచాళుక్య చరిత్రమున కిది మిగుల ముఖ్యమైనది.

21

౧ వేములవాడ : (కరీంనగరముజిల్లా)

౨ అరికేసరి

౩ *

౪ సంస్కృతము

౫ చాళుక్యవంశమున జనించినవినయాదిత్యనామధేయు డగు యుద్ధమల్లుడు చిత్రకూటదుర్గమునుఁ గైకొనెను అతని కుమారుఁడగు నరికేసరి వేంగీదేశమును బలముచే నాక్రమించె. అతనికి నరసింహభూపతియు నతనికి రాజాదిత్యుడు నాతనికి రెండవయుద్ధమల్లుడును జనించిరి. అనంతరము రెండవ నరసింహదేవుడు పుట్టి గూర్జరసైన్యములను జయించి యుండెను. ఇతనికి రెండవ యరికేసరి యుదయించెను. మహాసేనావృతుడయినయాతడు గోవింద రాజురాజ్యము నపహరించి, బిజ్జని రక్షించెను. ఈతని బిరుదములనుండి యాతడు త్రిభువనమల్లుని సామంతుడని తెలియుచున్నది. ఈతనికి గుణకశర్మ యనునాతడు మంత్రియు సన్ధివిగ్రహియునైయుండెను. బద్దిగభూపాలుని మనుమడగు తంత్రపాల పెద్ద నార్యునికోరికను మన్నించి అ × లపాలకపట్టణమునం దరికేసరి భూదాన మొనర్చెను. ఇందలి గోవిందరాజు, పశ్చిమచాళుక్య దండనాయకుడుగను, బిజ్జడును ఆంధ్రచోడసామంతులలో నొక్కరుడుగను, నిర్వచనోత్తరరామాయణమున తెనుంగ బిజ్జనామమున బేర్కొనబడియు నుండిన బిజ్జనచోడమహారాజని చెప్పవచ్చును. ఈ బద్దెన యెవ్వరో తెలియరాదు. పై నుదహరింపబడినవారందరును చాళుక్యవిక్రమాదిత్యుని కాలమునం దుండినవారు. ఈ శాసనము వేంగీచాళుక్య, అంధ్రచోడవంశములకు చాల ముఖ్యమైనది.

22

౧ దోసపాడు: (నల్లగొండజిల్లా)
గుండ్లపల్లెసాటుమీది పాడుదేవాలయ స్తంభము మీద.
౨ *
౩ శా. శ. ౧౧౧౨
౪ తెలుఁగు
౫ దోసపాటి రుద్రయ్య హరిహరదేవునికి తనతండ్రి గుండ్రెడ్డికి, తనతల్లి కామసానికి పుణ్యము గానిచ్చిన ధర్మమును దెలుపును.

23

౧ నాగులపాడు: (నల్లగొండజిల్లా)
౨ రామరాజుమేడ్రాజు
౩ శా. శ. ౧౪౦౪
౪ తెలుఁగు
౫ గోలకొండరాజ్యమునకు ముందు వెలమవారివద్ద రాజప్రతినిధిగానుండి సూర్యాపేటతాలూకాలోని భాగములను రామరాజు మేడరాజు పాలించినటుల దత్రత్యులు చెప్పుచున్నారు. ధర్మస్థాపకుఁడయిన అక్కనకు మేడరాజునకుగల రాజకీయసంబంధము తెలియుట కవకాశములు లేవు. చాళుక్య ౧౩ వ శాసనములోను, మేడరాజు ప్రసంగము కలదు.

24

౧ ముదిమాణిక్యము: (మెదకుజిల్లా)
భోగేశ్వరస్వామిగుడిలో.
౨ మల్లిశెట్టి
౩ శా. శ. ౧౨౫౮
౪ సంస్కృతము
౫ తటాకనిర్మాణప్రశంస యీ శాసనమునఁగలదు.

SCHEDULE OF INSCRIPTIONS

KAKATIYA INSCRIPTIONS

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
1	Near the Police outpost, **Kazipet** in the Warangal Dist.	Prola	...	Canarese	Registers the gift of Prola son of Beta of Durjaya family.
2	Do. do. do.	Do.	...	Do.	Mentions that Mahamandalesvara Kakatiya Betesa instituted Varuna for the merit of his father Polarasa.
3	Near the idol of Bhairava in a cave at **Inugurti,** in the Warangal Dist.	Do.	...	Telugu	Mentions that Prola instituted Jalandhara Bhairava on a hill at Inugurti.
4	At **Materu** in the Warangal Dist.	Do.	S. 1043	Do.	Registers the gift of a certain Mallenayaka subordinate of Mahamandalesvara Kakatiya Prola Raja.
5	At **Anumakonda** in the Warangal Dist.	Rudra	S. 1084	Sanskrit and Telugu	This is the famous record edited by Dr. Fleet in Indian Antiquary, vol. XI P. 10 and is the bed-rock of Kakatiya history.
6	At **Karimnagar** in the Karimnagar Dist.	Do.	S. 1092	Telugu	Written in beautiful Telugu verse, this record mentions the many deeds of piety of Gangadhara, a minister of Rudra and one of the palace officials in the time of Prola. It shows that the Buddhist and Jain Cults were prevalent at that time and also gives many topographical details about Anumakonda and its neighbourhood.
7	On a pillar at **Pillalamarri** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1117	Sanskrit and Telugu	Registers a gift of Recherrula Nami Reddi son of Kama and Kachamba, to the three gods instituted by him after the names of his parents and of himself. He calls himself a subordinate of Rudra who is said to have been ruling in the year of the gift, which is probably the last year of the monarch.

8	At **Kondiparti** in the Warangal Dist.	Ganapati	S. 1113 ? 1125	Sanskrit	Registers the gift of Chaunda Senani of the Malyala family and a general of Ganapati. His pedigree is thus given:— DANNA | SAJJA | * (a general of Kakati Rudra) | Pota. — Chaunda (The donor)
9	On a pillar at **Pillalamarri** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1124	Sanskrit & Telugu	Registers the gift of Nami Reddi to the various gods at Pillalamarri and enumerates his titles. It also depicts the following geneology of the Recherla family:— BAMMA | MUCCHA | KATA | KAMA = Kachamba. | NAMA = Itama.
10	At **Nagulapadu** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1124	Telugu	Registers a gift of Nami Reddi.
11	At **Pillalamarri** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1130	Sanskrit & Telugu	Registers a gift of Eraka Sani wife of Recherla Beti Reddi.
12	At **Annavaram** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1130	Telugu	Registers the gift of Recherla Kami Reddi son of Itambika.
13	At **Vadapalli** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1133	Do.	Registers the joint gift of Komare Nayaka Bete Nayaka and Rudra Nayaka for the merit of their father Kata Nayaka and their overlord Ganapati Deva Maharaja.
14	In an old temple at **Somavaram** in the Nalgonda Dt.	Do.	S. 1135	Telugu	Registers a gift for the merit of Recherrula Beti Reddi.

KAKATIYA INSCRIPTIONS—*contd.*

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
15	At **Somavaram** in the Nalgonda Dist.	Ganapati	S. 1156	Telugu	Registers a gift of Resarle Nami Reddi for the merit of his parents and of himself.
16	In an old shrine at **Nagulpadu** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1156	Do.	Registers the gift of Mandalika Recherla Katreddi, son of Nami Reddi and Itasanamma, for the merit of himself and his parents in the reign of his overlord Ganapatideva.
17	In the ruined fort of **Kondiparti** in the Warangal Dist.	Do.	S. 1162	Sanskrit	Mentions that Kata Chamupati of the Malyala family instituted the gods Prolesvara, Achutesvara and Rudresvara. His pedigree is given in this record.
18	Near a ruined Siva shrine at **Ganapavaram** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1175	Do.	Mentions a Jagaddeva whose son was Devabhupala and says that after Jagaddeva, Kakati Prola ruled the kingdom. Ganapati, his father Mahadeva and uncle Rudra are also mentioned.
19	At **Nagulapadu** in the Warangal Dist.	Do.	S. 1180	Telugu	Registers the gift of Recherla Kami Reddi son of Itambika and enumerates the titles of this family of Kakatiya feudatories.
20	In a mosque at **Budapur** in Mahaboob Nagar Dist.	Do.	S. 1181	Sanskrit & Telugu	Records the building of two temples by Malyala Gundaya, a general of Ganapati. This record is of very great importance to Kakatiya history, since it clearly and definitely mentions that the Kakatiyas were of the fourth caste.
21	Do.	Do.	S. 1184	Do.	Mentions that Malyala Gundaya built a tank in the name of Ganapati and gave it to brahmins. It also gives the following pedigree of Gundaya's family:— Danna. | Java. | Gunda. } This record further states that Ganapati was associated with the Government of the country even while Rudra was alive.

22	At **Warangal** near Khan Saheb Garden	Ganapati	Sarva-dharin	Telugu	Mentions that the king remitted the taxes collected over several articles of merchandise in favour of God Virabhadresvara. It throws much light on the economic conditions of those times.
23	At **Muppavaram** in the Warangal Dist.	Do.	...	Telugu	Mentions that Malli Reddi, son of Panta Bolli Reddi instituted God Ramesvaradeva. This is the earliest evidence of the existence of the Panta family of Reddis.
24	At **Mattevada** in the Warangal Dist.	Do.	...	Do.	Mentions some new birudas of the king.
25	At **Somavaram** in the Nalgonda Dist.	Do.	Durmati	Do.	Registers a private gift.
26	Do.	Do.	...	Do.	Registers a private gift for the joint merit of Ganapatideva Maharaja and Recherrula Ruddu Raddi.
27	On a slab at **China Kandukur** in the Warangal Dist.	Do.	Subhakrit	Do.	Registers a private gift.
28	Do.	Do.	Vibhava	Do.	Do.
29	At **Nagulapadu** in the Nalgonda Dist.	Do.	Raktakshi	Do.	Registers the joint gift of Ganapi Reddi and Marreddi for the merit of their parents Kami Reddi and Kamasani and of themselves.
30	Do.	Do.	Raktakshi	Telugu	Registers the joint gift of Kamaya, Namaya and Mallaya, for the merit of their parents Katreddi and Para sani; it also mentions the individual gifts of Namaya & Kamaya in the year Kshaya. Evidently Mallaya was dead by this time.
31	At **Pammi** in the Warangal Dist.	Ganam Rudra-Deva-Maha-Rajah	S. 1156	Telugu	Registers a gift of Mahasamanta Viryala Nagasanamma garu on the occasion of the institution of god Prasanna Vallabha by Devanapreggada. This record gives many interesting details about temple administration in those times.
32	In the Narasimha temple at **Burugugadda** in the Nalgonda Dist.	Rudra-Deva-Maha-Rajah	S. 1180	Do.	Registers the gift by a brother of Satramu Bollamaraju, a minister of the queen. The invocatory verse in this inscription indicates the prevalence of Sri Vaishnava faith at this time.

KAKATIYA INSCRIPTIONS—*contd.*

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
33	At **Panugal** in the Nalgonda Dist.	Rudra Deva-Maharajah.	...	Telugu	Registers the gift of Tantrapala Mallinayaka. Evidently a record of the time of Rudramba.
34	Do.	Do.	S. 1187	Do.	Registers the gift of Praudha Pratapa Chakravarti Sarangapani Deva to god Chaya Somanatha Deva of Panugal. This chieftain is a subordinate of Ganapati & Rudramba and ruler of Panuganti-Sthala, and an enemy of Devarada Bhupati, Jajjaladeva and Bhoja Raja.
35	At **Panugal** in the Nalgonda Dist.	Pratapa-Rudra	S. 1213	Telugu & Sanskrit	Registers a gift of Sarangapanideva, a feudatory. Useful for the determination of the commencement of the monarch's reign.
36	At **Budapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Rudra-Deva-Maha-rajah	S. 1198	Do.	Mentions that Kuppambika, wife of Malyala Gundaya, a subordinate of the queen, instituted a Linga in honour of her dead husband and made elaborate provision for the worship of the god. She was born in the "Gona" family. The poet Isvara Bhattopadhyaya is said to have composed the inscription.
37	At **Pamapuram** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	S. 1200	Telugu	Mentions that a certain Videmu Madaya granted the "Sunkamu" of the village of Ponnamuccha to god Ramanathadeva.
38	Do.	Do.	S. 1200	Do.	Registers a gift of the local taxes (Sunkamu) by a certain Annama Raju.
39	In the Scmanadha temple at **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	Do.	...	Sanskrit	Registers the gift of a certain Poti Nayaka, a servant of the Kakatiyas. This inscription is of paramount importance to Kakatiya history. It gives the geneology from Prola to Rudramba, mentions that the latter was the daughter of Ganapati, and that Virabhadra son of Indusekhara of the Chalukyan family, was her husband.

40	At **Burugugadda** in the Nalgonda Dist.	...	...	Telugu	A private gift. Enumerates the temple staff.
41	Do.	...	...	Do.	Registers the gift of a certain Ammajiyya Ganapaddeva who bore the titles "Sarvalokasraya" and "Vishnu Vardhana Chakravarti".
42	Do.	...	...	Do.	The concluding portion mentions a Mahamandalesvara with the usual Telugu choda titles and calls him "Lord of Konduri Pura".
43	In the Vishnu temple at **Ganapavaram** in the Nalgonda Dist.	Pratapa-Rudra	S. 1214	Telugu	Registers a gift of Gangidevaningaru, a minister of the king. The king is here called "Pratapa Kumara Rudradeva."
44	At **Gajagatlapalli** in the Medak Dist.	...	...	Telugu	A scatterred piece, to be read along with No. 45.
45	At **Manur** in the Medak Dist.	Pratapa-Rudra.	S. 1216	Do.	Registers the joint gift of Videmu Rudradeva and Anumakonda Annuvenka, two subordinates of the king. These persons also figure in the local Records of the Kurnool District, in connection with Pratapa Rudra's economic re-organisation of that region.
46	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Do.	S. 1221	Do.	Registers a gift by several settis, professing the cult of Virabhadra.
47	At **Nagulpadu** in the Nalgonda Dist,	Do.	S. 1225	Do.	Registers a gift of the eighteen communities of the locality, for the merit of the king.
48	In the Anjaneya temple at **Tekmal** in the Medak Dist.	Do.	S. 1230	Do.	Registers the gift of Puravari Mahadeva Nayankulu the Mahapradhani of the king.
49	At **Maturu** in the Warangal Dist.	Do.	S. 1232	Do.	An incomplete record.
50	In the Svayambhu temple at **Mella-Cheruvu** in the Nalgonda Dist.	Do.	S. 1233	Do.	Records a gift of several communities of the place.
51	At **Warangal** in the Warangal Dist.	...	...	Sanskrit	Mentions that Prola was born in the Kakatiya family. Incomplete.
52	Do.	...	...	Do.	The earlier part evidently refers to Prola's father and mentions Prola and his son Mahadeva. A certain Upamanyu Muni and a Dhruvesvara Munisvara, a saivite teacher, are also mentioned.

KAKATIYA INSCRIPTIONS—*concld.*

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
53	In **Rudresvara** temple at **Hanumakonda** in the Warangal Dist.	...	...	Telugu	Mentions that a certain Gosagi Isvaradeva instituted a number of gods for the prosperity of the kingdom of the "Kakatiyas" who were his overlords.
54	At **Maturu** in the Warangal Dist.	...	S. 1041	Do.	Mentions that a subordinate of Tribhuvanamalla, restored to the Kakatiyas, the Andhra kingdom, which was usurped by their cousins. The significance of this important fact deserves careful consideration.
55	At **Guduru** in the Warangal Dist.	...	...	Do.	Gives the following geneology of a Durjaya family:— VENNA | ERRA = Kamasani. Mentions that Erra took up the cause of Botta Beta and instituted him as lord of the Koravi country. His wife made him the Kakati Vallabha. This inscription brings to light startling facts about the origin of the Kakatiyas and deserves very careful consideration.
56	At **Dharmasagar** in the Warangal Dist.	Ganapati Rudra Deva	S. 1128	Sanskrit and Telugu	A much damaged record registering the gift of a minister of the queen.
57	At **Inugurti** in the Warangal Dist.	Rudra	...	Sanskrit	Describes the geneology of the family and registers the charities of Rudra. This record is in the Devanagari script.

CHALUKYAN INSCRIPTIONS

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
1	At **Gangapur** in the Mahaboobnagar Dist.	Jagadekamalla	18 year	Canarese	Registers a private gift.
2	Do.	Do.	8 year	Do.	Registers a private gift.
3	At **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	Do.	...	Do.	Registers a gift of Maneverggade.
4	Do.	Do.	...	Do.	Mentions the minister Manmaverggade.
5	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	Dhatu	Do.	Registers a gift of some settis.
6	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Trailokya malla	C. V. E. 83	Do.	Registers a private gift.
7	In the Virabhadra temple at **Dakur** in the Medak Dist.	Do.	S. 1013 3rd year	Do.	Registers a gift of Mahamandalesvara Sopermadi.
8	At **Nambulakunta** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	...	Do.	Mentions that a certain Mallahinidevi daughter of Mahamandalesvara Sankarasadevachoda, a member of the Telugu choda family, made a gift.
9	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Do.	...	Do.	Incomplete Mentions Mahamandalesvara Nirugani Chola Maharaja, the king's feudatory and evidently member of a Telugu choda family.
10	Do.	Do.	...	Do.	Incomplete-Mentions Mahamandalesvara Biddna Choda Maharaja, a feudatory evidently of Telugu choda lineage.
11	Do.	Bhuvanaika malla	C. V. E. 88	Do.	Registers a gift of the minister Vadderavula, Dannayaka to god Brahmesvaradeva of Alampura.
12	Do.	Tribhuvana malla	C. V. E. 1	Do.	Registers the gift of a Telugu choda feudatory of the king.

CHALUKYAN INSCRIPTIONS—*contd.*

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
13	In the Bhimesvara temple at **Vemulavada** in the Karimnagar Dist.	Tribhuvana malla	C.V.E. (2)	Do.	Registers a gift of Kumara Somesvara. Also mentions a Jagaddeva.
14	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Do.	C.V.E. (2)3	Do.	Records a private gift made in the region which was under the rule of Dharanindrarasi pandita.
15	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist...	Do.	C. V. E. 3	Do.	Records a private gift.
16	Do.	Do.	C. V. E. 3	Do.	Records a private gift.
17	In a ruined temple at **Nagunur** in the Karimnagar Dist.	Domme Raju	Pramadi	Telugu	Mentions that Mahamandalesvara Domme Raju, Medaraju and Jagaddevudu won a victory over an army of 80,000. These persons may be identical with the Kakatiya rivals mentioned in the Anumakonda inscription of Rudra.
18	At **Alladurg** in the Medak Dist.	Tribhuvana malla	C. V. E. 8	Canarese	Registers a gift of Ahavamalla permadi.
19	At **Vemulavada** in the Karimnagar Dist.	Do.	Do.	Do.	Registers a gift of Mahamandaleswara Raja-Dityarasa.
20	At **Alampur** in the Raichur Dist.	...	C. V. E. 11	Do.	Registers a gift of Somesvararasibhattaraka.
21	In the Viranarayana temple at **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	Do.	C. V. E. 13	Do.	Registers the gift of a Telugu Choda subordinate of the king, ruling at Kandur.
22	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	C. V. E. 16	Do.	Records the gift of Sakalapravesabhattaraka the king's preceptor, to Adityabhattopadhyaya an eminent astrologer, for the merit of the king.
23	At **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	...	C. V. E. 22	Do.	Name of Donor lost.

24	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Tribhuvana malla	C. V. E. 23	Canarese	Records the gift of a W. Chalukyan general.
25	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Do.	C. V. E. 26	Do.	Registers a gift of the queen Mannadevi
26	Do.	Do.	C. V. E. 26	Do.	Registers a gift of Mahamandalesvara Mallamaharaja.
27	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	...	C. V. E. 28	Do.	Records a gift by the inhabitants of the place to god Halesveradeva.
28	At **Pudur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Tribhuvana malla	C. V. E. 29	Do.	Registers the gift of Pudura Hallakarasa to his Jain teacher Kanaka sena bhattaraka of the Pallava Jinalya.
29	At **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	Do.	C. V. E. 30	Do.	Registers a gift of the generals Banasurverggade and Anantapalayya.
30	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Do.	C. V. E. 39	Do.	Registers a gift of Mahamandalesvera Mallarasa who is called "Lord of Kodur".
31	Do.	Do.	C. V. E. 39	Do.	Records a gift by one of the Queens.
32	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	C. V. E. 41	Do.	Registers a joint gift by Somaladevi, Bhimarasa & Gangadevi of Kodur.
33	At **Nekkonda** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	C. V. E. 46	Do.	Registers a gift of Kumara Tailpadeva ruler of Kodur, his wife Lakshmadevi & prince Permadi. Taila's titles "Ripukula-Ravi" and "Rudra-Vidravana" indicate his hostility with Kakati Rudra, mentioned in the Anumakonda record.
34	At **Budapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	Do.	Do.	Do.
35	At **Gudur** in the Warangal Dist.	Do.	C. V. E. 47	Do.	Mentions that while Kumara Somesvara was ruling, a gift was made by him at the request of the minister Maneverggade and Dandanayaka Sahipayya. Somesvara's titles are noteworthy.
36	At **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	...	C. V. E. 50	Do.	Registers the gift of Maneverggade while Kumara Somesvara was ruling at his capital Kottipaka.
37	At **Panagal** in the Nalgonda Dist.	Tribhuvana malla	...	Sanskrit	Mentions that a certain Vaidyanatha brother of Bhima, got some territory from Tailapadeva son of the Emperor.

CHALUKYAN INSCRIPTIONS—*concld.*

No.	Place	King	Date	Language	Remarks
38	At **Burugugadda** in the Nalgonda Dist.	Tribhuvana malla	...	Canarese	Mentions Kumara Somesvara, the minister Banasu Veryggade and Dandanayaka Anantapalayya.
39	At **Tadikonda** in the Mahaboob Nagar Dist.	Bhulokamalla	3 year	Do.	Registers a private gift.
40	At **Gangapur** in the Mahaboob Nagar Dist.	Do.	8 year	Do.	Mentions that a general of Tailapadeva remmitted the taxes "Vadderavula" and "Herjunka" in favour of god Somanathadeva.
41	At **Korapolu** in the Nalgonda Dist.	Ahavamalla	S. 99	Do.	Registers a gift by Lakshmibarasi and Sopermadi to god Bilesvaradeva.
42	At **Kolanupaka** in the Nalgonda Dist.	Tribhuvana malla	C. V. E. 29	Sanskrit	Mentions a gift of Somala Dandanayaka and Sopermadi. This record is of much importance for W. Chalukyan history and makes mention of the Guzerat branch of the chalukyas also.

MISCELLANEOUS INSCRIPTIONS.

No.	Place	Donor	Date	Language	Remarks
1	On the eastern gateway in the stone wall, **Warangal** fort.	Racchi-deva Kumara Maha Patra.	Pramadi	Telugu	Mentions that this chieftain who was the son of Kapilendra Gajapati, captured the fort of Warangal.
2	In the Telugu library at **Nela-kondapalli** in the Warangal Dist.	Mahamandalesvara Kanduri Rudrayana Choda.	S. 1047	Do.	Registers a private gift. Evidently this chieftain belonged to the Kandur branch of the Telugu Cholas.
3	Do.	Krishnaraya of Vijayanagara.	S. 1473	Do.	Registers the gift of Rayasam Kondamarasamgaru, the King's Viceroy over the Pedakondapalli province.
4	At **Nagulapadu** in the Nalgonda Dist.	Yelesukhan.	S. 1467	Do.	Registers the gift of some Reddis.
5	At **Panagal** in the Nalgonda Dist.	...	...	Sanskrit	Mentions Mailambika and Tanda kshitisa, son of Bhima Raju.
6	At **Jetcherla** in the Mahboob Nagar Dist.	Kanduri Odayana Deva Choda.	S. 1084	Telugu	Registers the gift of " Sthalamu Sunkamu " of Gangapur to god Somanatha by Melvatte Dandanayaka, Yerra Siddha and Nalla Siddha the customs officers of the chieftain, who evidently belonged to the Kandur branch of the Telugu chodas. Makes mention of coins called " Gokarnasinga."
7	At **Alugadapa** in the Nalgonda Dist.	Errama Nayaningaru.	S. 1128	Do.	Mentions that he was the co-son-in-law of Gundapa Nayaningaru who had the titles " Suryodaya rajya samuddharana " and " Vadluri pura vara dhisvara ".
8	At **Gangapur** in the Mahboob Nagar Dist.	Venna Mahipati.	...	Sanskrit	Mentions that he belonged to the fourth caste This record may be useful for the history of Padmanayakas.

MISCELLANEOUS INSCRIPTIONS—*contd.*

No.	Place	Donor	Date	Language	Remarks
9	At **Ramannapeta** in the Warangal Dist.	Malreddi	S. 1135	Telugu	Mentions that this chieftain instituted God Visvesvara at Matur for the merit of his father Muppa Reddi.
10	At **Garla** in the Warangal Dist.	Boppa-Raya.	S. 1209	Sanskrit	It gives the following pedigree :— Beta (of the Recherla family in the fourth caste.) | Boppa | Gana nadha | Boppa (the Donor)
11	At **Pillalamarri** in the Nalgonda Dist.	Kapaya-nayanim-garu.	Hevilambi	Telugu	Mentions that his subordinate Erapautu-Lenka who was ruling at Pillalmarri, re-instituted God Erakesvara who was broken by the Sultan, for the merit of his overlord and of his own parents.
12	At **Koravi** in the Warangal Dist.	Chalukya Bhima.	...	Telugu	Mentions a Kusumayudha of Ranamardanvaya and the Koravi country. This is very important for the history of the Eastern chalukyas.
13	At **Gudur** in the Warangal Dist.	Malla.	...	Canarese	Gives the following pedigree of a Viryala family— Sura | Beta = Bejjama | Malla
14	At **Inugurti** in the Warangal Dist.	...	...	Sanskrit	Mentions Viryala Bayyambika.

15	At **Burugugadda** in the Mahboob Nagar Dist.	Annama Nayaningaru.	S. 1300	Telugu	Mentions that he instituted God Ramesvara for the merits of his father.
16	At **Mathira** in the Warangal Dist.	...	S. 1112	Sanskrit	Mentions that a certain Narasimha instituted several gods and gave them many presents. The donor's pedigree is thus given— Narasimha = Nagamba (inhabitant of Tenali) | Brahma = Koppa | Narasimha (the donor)
17	At **Lingagiri** in the Krishna Dist.	...	S. 1142	Telugu	Reveals the existence of Sri Vaishnava cult in this part of the country in the 13th century.
18	At **Panagal** in the Nalgonda Dist.	Melambika.	C.V.E. 84	Sanskrit	Mentions that Melambika had three sons; Udayaditya, Bhima and Gokarna also figure in this record.
19	At **Naganur** in the Karimnagar Dist,	Ganapathi	Sarvajit	Telugu	Records charities made in the name of Ganapatideva.
20	At **Alampur** in the Raichur Dist.	Vijayaditya.	S. (626)	Sanskrit	A record of the Early Chalukyas of Badami. Much damaged.
21	**Vemulavada** in the Karimnagar Dist.	Arikesarin.	...	Do.	Records the exploits of Arikesari II a subordinate of Vikramaditya VI and a Scion of the Vengi branch of Chalukyas. This record is of paramount importance for Eastern Chalukyan history and needs careful consideration.
22	At **Dosapadu** in the Nalgonda Dist.	...	S. 1112	Telugu	Registers a private gift.
23	At **Nagulapadu** in the Nalgonda Dist.	Medraju.	S. 1404	Do.	Do.
24	At **Mudimanikyam** in the Medak Dist.	Malli Setti	S. 1258	Sanskrit	Records the construction of a tank.

ಶ್ರೀಶೈಲ ೨೪, ೧೧, [illegible], [illegible],
([illegible])

లక్ష్మణరాయ పరిశోధక మండలి

హైద్రాబాదు : దక్కన్

అధ్యక్షులు

1. శ్రీ శ్రీ రాజా నాయని వేంకట రంగారావు బహద్దరు గారు,
మునగాల సంస్థానాధీశులు, నడిగూడెము—కృష్ణాజిల్లా.

సభ్యులు

2. శ్రీయుత సిరుగూరి హనుమంతరావు గారు, ఎం ఏ., ఎల్. టి.,
ప్రొఫెసరు-నిజాం కాలేజి, హైద్రాబాదు.

3. ,, మాడపాటి హనుమంతరావు గారు, హైకోర్టు వకీలు, హైద్రాబాదు.

4. ,, రాజా బహద్దరు పిల్లె గారు, బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, సికింద్రాబాదు.

5. ,, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి గారు, బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, హైద్రాబాదు.

గౌరవకార్యదర్శి

6. పండిత ఆదిరాజు వీరభద్రరావు గారు,
78 ముస్లింజంగు బాగు, హైద్రాబాదు.